

การพัฒนาโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร

นางสาววราภรณ์ โพธิ์ศรีประเสริฐ

สถาบันวิทยบริการ
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษามัธยมศึกษา ภาควิชาประถมศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-3031-4

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE DEVELOPMENT OF SPEECH IMPROVEMENT PROGRAM FOR
EARLY CHILDHOOD TEACHERS THROUGH DRAMA TECHNIQUES

Miss Waraporn Posriprasert

สถาบันวิทยบริการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Early Childhood Education

Department of Elementary Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-3031-4

วารสารธรรม โพรซีดีประเสริฐ : การพัฒนาโปรแกรมปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร. (THE DEVELOPMENT OF SPEECH IMPROVEMENT PROGRAM FOR EARLY CHILDHOOD TEACHERS THROUGH DRAMA TECHNIQUES)

อ.ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบง ต้นติวงศ์, 210 หน้า ISBN 974-17-3031-4

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างและทดลองใช้โปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร ซึ่งพัฒนาขึ้นจากแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศิลปะการละครที่เป็นส่วนหนึ่งของสุนทรียศาสตร์และจริยศาสตร์ ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อยกระดับจิตใจของมนุษย์

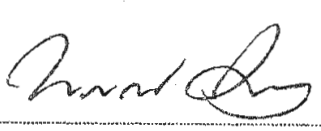
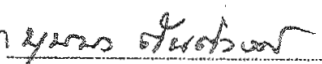
ตัวอย่างประชากร ได้แก่ กลุ่มทดลอง เป็นครูชั้นเตรียมอนุบาล ชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 โรงเรียนทอรัค สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 14 คน กลุ่มควบคุม เป็นครูชั้นเตรียมอนุบาล ชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 โรงเรียนวรรณสว่างจิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 14 คน สอบปฏิบัติการพูดก่อนและหลังการทดลองในสถานการณ์จริง ประเมินความพึงพอใจของครูโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงโปรแกรมฯ

ผลการวิจัย

1. ครูกลุ่มทดลองมีความสามารถทางการพูดในด้านความชัดเจนในการออกเสียง และด้านระดับเสียงหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ส่วนความสามารถทางการพูดในด้านลีลาการพูด หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 แต่ไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม

2. ครูที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ ทุกคน มีความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ในระดับมาก

ลักษณะของโปรแกรมฯ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การฝึกปฏิบัติในห้องฝึกซ้อมและในห้องเรียน ประกอบด้วย 4 กิจกรรมหลัก กิจกรรมฝึกออกเสียงและตีความ กิจกรรมเล่านิทานปากเปล่า กิจกรรมเล่านิทานคำกลอนประกอบท่าทาง และกิจกรรมแสดงละครหุ่น การฝึกปฏิบัติเน้นการแสดงสดหรือพูดสด การสร้างบรรยากาศด้วยองค์ประกอบของฉาก แสง สี เสียง และอุปกรณ์เช่นเดียวกับการซ้อมละคร

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา ..... ลายมือชื่อนิติศ
สาขาวิชา ..... การศึกษาปฐมวัย ..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา ..... 2002 ..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษารวม .....

##4283799827 : MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION

KEY WORD SPEECH / DRAMA /AESTHETHICS /MORAL /TEACHER /

WARAPORN POSRIPRASERT :THE DEVELOPMENT OF SPEECH
IMPROVEMENT PROGRAM FOR EARLY CHILDHOOD TEACHERS

THROUGH DRAMA TECHNIQUES. THESIS ADVISOR :

ASST.PROF.BOOSBONG TANTIWONG, Ed.D.210 pp.ISBN 974-17-3031-4

The purpose of the study was to develop a use of speech improvement program for early childhood teachers by using drama techniques which based on Dramatic Art as aesthetics and ethics which aimed at raising human consciousness.

The experimental group was 14 preschool and grade 1-2 teachers from Taurak School. The control group was 14 preschool and grade 1-2 teachers from Wanswangchit School. A speech performance test was done before and after the program field test. Evaluation of the program satisfaction was done by unstructured interviews with teachers.

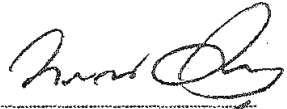
The research findings were as follows:

1. After the field test, the ability of speech articulation and sound level of the experimental group were significantly higher than those of the control group at .05 level. The ability of speech fluency of the experimental group were significantly higher than those of before at .05 level, but not significantly different from those of the control group.

2. All the teachers viewed the program as most satisfactory.

The program covered practices both in drama workshop and classroom. There are 4 main activities, i.e., articulation and oral interpretation, storytelling, poetry storytelling with gesture, and puppetry. The practice emphasized improvisation, and creation of atmosphere by scene, light, color and sound, and props used in drama rehearsal.

Department Elementary Education

Student's signature

Field of study Early Childhood Education

Advisor's signature

Academic year 2002

Co-advisor's signature -

กิตติกรรมประกาศ

“การพูด” ทำให้ผู้วิจัยค้นพบ ความดี ความงามและความจริงในความเป็นมนุษย์

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างยิ่ง ตลอดระยะเวลาของการทำวิจัย จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบง ต้นติวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ “ครู” ผู้ชี้ให้เห็นแง่มุมอันงดงามของ “การพูด” และ “การละคร” และ “ครู” ผู้เป็นแบบอย่างของการพูดดี พูดงาม และพูดจริงในทุกกรณี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและประทับใจในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์ ดร.ศรีนทร วิริยะสิรินันท์ และ รองศาสตราจารย์ ปริญญา หลวงพิทักษ์ชุมพล ซึ่งให้คำแนะนำและข้อคิดที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณคุณอัญชา สุนทรพิทักษ์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ทุ่มเทแรงกาย แรงใจ ช่วยเหลือและผลักดันการค้นพบความจริงของ “การพูด” ผ่าน “การละคร”

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน อ่อนน้อม ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์อรชา ตูลานันท์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณคณะครู เจ้าหน้าที่และเด็กๆ โรงเรียนทอรัททุกคน ที่ได้เสียสละเวลาทำหน้าที่เป็นสื่อเพื่อให้ผู้วิจัยได้เข้าถึงความงาม ความดีและความจริงของการพูด ขอขอบคุณคุณศศิลักษณ์ ชัยนกิจและกัลยาณมิตรทุกท่านที่มีได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ได้ช่วยเหลือให้งานวิจัยสำเร็จลงไปได้ด้วยดี

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับเงินทุนสนับสนุนการทำวิจัย จากมูลนิธิม.ล.จิรายุ นพวงศ์ ณ อยุธยา จำนวน 10,000 บาท ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

เหนือสิ่งอื่นใด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ พ่อและแม่ผู้เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้ทำในสิ่งที่ใฝ่ฝันจนกลายเป็นความจริง

วราภรณ์ โพธิ์ศรีประเสริฐ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
มติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ท
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
สารบัญรูปภาพ.....	ฐ

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมุติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การพูด.....	11
การพูดกับวิวัฒนาการของมนุษย์.....	11
คุณค่าของการพูด.....	12
ความสำคัญของการพูดของครู.....	15
ละคร.....	24
ความหมายของละคร.....	24
คุณค่าและสุนทรียภาพของละคร.....	25
การใช้ละครปรับปรุงการพูด.....	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2	ละครกับการพัฒนาครู.....37 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรม.....37 องค์ประกอบในการพัฒนาโปรแกรม.....37 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการพัฒนาครู.....40 การประเมินโปรแกรมโดยใช้การสัมภาษณ์.....42 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....44 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูด.....44 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู.....45
3	วิธีการดำเนินการวิจัย.....48 ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ.....50 ขั้นที่ 2 ขั้นสร้างโปรแกรมฯ.....50 ขั้นที่ 3 ขั้นทดลองใช้โปรแกรมฯ.....62 ขั้นที่ 4 ขั้นปรับปรุงและนำเสนอโปรแกรมฯ.....66
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....68 ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ทางสถิติเกี่ยวกับการทดลองใช้โปรแกรมฯ.....68 ตอนที่ 2 การรายงานข้อมูลเชิงบรรยายเกี่ยวกับการทดลองใช้โปรแกรมฯ.....81 ตอนที่ 3 การปรับปรุงโปรแกรมฯ.....92 ตอนที่ 4 การนำเสนอโปรแกรมฉบับสมบูรณ์.....93
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....99 สรุปผลการวิจัย.....101 อภิปรายผลการวิจัย.....101 ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย.....105 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย.....106

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า	
5	ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้.....	107
	รายการอ้างอิง.....	108
	ภาคผนวก.....	113
	ภาคผนวก ก.....	114
	ภาคผนวก ข.....	115
	ภาคผนวก ค.....	186
	ภาคผนวก ง.....	195
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	211

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ฐานกรณ์และลักษณะการออกเสียงของหน่วยเสียงพยัญชนะไทย.....	21
2	สรุปข้อมูลการตรวจสอบโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดย ใช้เทคนิคการละคร ก่อนการทดลอง.....	53
3	กรอบความคิดในการสร้างแบบทดสอบความสามารถทางการพูดของครู ปฐมวัยก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ.....	54
4	ลักษณะแบบทดสอบความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย.....	55
5	การตรวจสอบแบบทดสอบความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย.....	56
6	กรอบความคิดในการสัมภาษณ์ความพึงพอใจของครูในการดำเนินการใช้ โปรแกรมฯ.....	58
7	เปรียบเทียบค่ามัธยิมเลขคณิตของคะแนนความชัดเจนในการออกเสียงก่อนการ ทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	68
8	เปรียบเทียบค่ามัธยิมเลขคณิตของคะแนนระดับเสียงก่อนทดลองระหว่างกลุ่ม ทดลองและกลุ่มควบคุม.....	69
9	เปรียบเทียบค่ามัธยิมเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนลีลา การพูดก่อนทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	70
10	เปรียบเทียบค่ามัธยิมเลขคณิตของคะแนนความชัดเจนในการออกเสียงหลัง การทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	70
11	เปรียบเทียบค่ามัธยิมเลขคณิตของคะแนนระดับเสียงหลังทดลองระหว่างกลุ่ม ทดลองและกลุ่มควบคุม.....	71
12	เปรียบเทียบค่ามัธยิมเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนลีลา การพูดหลังทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	71
13	เปรียบเทียบค่ามัธยิมเลขคณิตของคะแนนลีลาการพูดก่อนและหลัง การทดลองของกลุ่มทดลอง.....	71

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	ความรู้สึกต่อการเข้าร่วมโปรแกรมฯ.....	73
15	การเห็นความสำคัญของการพูดของครูต่อการพูดของเด็ก.....	73
16	ความสามารถทางการพูดด้านการออกเสียง ระดับเสียง และลีลาการพูด.....	74
17	สุนทรียภาพทางการพูด.....	74
18	การพูดเพื่อให้เข้าถึงคุณธรรมและความจริงในการพูด.....	74
19	ความเหมาะสมของเนื้อหา.....	75
20	ความเหมาะสมของกิจกรรมสร้างความตระหนักและความรู้สึกต่อเสียง.....	75
21	ความเหมาะสมของกิจกรรมฝึกออกเสียงสระและพยัญชนะ.....	75
22	ความเหมาะสมของกิจกรรมฝึกพูดออกเสียงพยัญชนะ.....	76
23	ความเหมาะสมของกิจกรรมฝึกพูดในระดับเสียงที่เหมาะสม.....	76
24	ความเหมาะสมของกิจกรรมเล่านิทานปากเปล่า.....	76
25	ความเหมาะสมของกิจกรรมเล่านิทานคำกลอนประกอบท่าทาง.....	77
26	ความเหมาะสมของกิจกรรมการแสดงละครหุ่น.....	77
27	ความเหมาะสมของการมีส่วนร่วมและปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม.....	77
28	ความเหมาะสมของการจัดลำดับขั้นตอนการเรียนรู้.....	78
29	ความเหมาะสมของบรรยากาศ.....	78
30	ความเหมาะสมของระยะเวลา.....	78
31	ประโยชน์ของโปรแกรมฯ.....	79
32	ข้อเสนอแนะ.....	79
33	ผลการปรับปรุงโปรแกรมฯ.....	91
34	สรุปลักษณะของลำดับขั้นตอนในการทดสอบ.....	120
35	สรุปลักษณะของลำดับขั้นตอนในการดำเนินการทดสอบ.....	135

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิตี	หน้า
1	
ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูผู้ช่วย โดยใช้เทคนิคการละคร.....	48
2	
กรอบแนวคิดและสาระสำคัญของโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูผู้ช่วย โดยใช้เทคนิคการละคร.....	50
3	
ขั้นตอนการปรับปรุงโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูผู้ช่วยโดยใช้ เทคนิคการละคร.....	65
4	
สรุปขั้นตอนการบันทึก วิเคราะห์ และประเมินความสามารถทางการพูดในด้าน ความชัดเจนในการออกเสียง จากข้อมูลการทดสอบในสถานการณ์ที่ 2 และ 3.....	164
5	
สรุปขั้นตอนการบันทึก วิเคราะห์ และประเมินความสามารถทางการพูดในด้าน ระดับเสียง จากข้อมูลการทดสอบในสถานการณ์ที่ 1, 4 และ 5.....	166
6	
สรุปขั้นตอนการบันทึก วิเคราะห์ และประเมินความสามารถทางการพูดในด้าน ลีลาการพูด จากข้อมูลการทดสอบในสถานการณ์ที่ 1 และ 5.....	170

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญรูปภาพ

รูปที่		หน้า
1	ไซส์ัมพันธ์ทางการพูด.....	19
2	อวัยวะที่เกี่ยวข้องในการพูด.....	20
3	การเดินทางของเสียง.....	23
4	เครื่องวัดระดับเสียง (sound level meter).....	137
5	การวัดระดับเสียงเมื่อชั้นเรียนจัดในลักษณะวงรี.....	137
6	การวัดระดับเสียงเมื่อชั้นเรียนจัดในลักษณะเกือกม้า.....	138

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพูดเป็นเครื่องมือสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ แต่ความสำเร็จของการสื่อสารไม่เพียงได้มาจากการพูดให้เข้าใจกันในทางความหมาย หรือพูดกันรู้เรื่องเท่านั้น เพราะความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์เป็นสิ่งที่ซับซ้อน หากผู้พูดไม่เลือกเฟ้นถ้อยคำที่แจ่มชัด มีพลังทางความคิดและอารมณ์แรงพอ การสื่อสารนั้นก็อาจประสบความล้มเหลว ไม่สามารถสร้างความประทับใจ ผิงใจให้แก่ผู้ฟังได้ (ดวงมน จิตรจำนงค์, 2541) การใช้ภาษาได้ดีจึงต้องรู้รสของภาษา เพราะภาษาไม่สามารถสัมผัสด้วยประสาทได้ ต้องสัมผัสด้วยใจ ศิลปะของภาษาเป็นศิลปะที่สูงส่ง ต้องอาศัยไหวพริบและการฝึกฝนมาก (ผะอบ โปษะกฤษณะ, 2538 : 14)

การพูดแสดงถึงศักยภาพทางปัญญาของมนุษย์ ที่แสดงออกทางวาจาและท่าทาง เราจะสังเกตเห็นความจริงนี้ได้ในชีวิตประจำวัน ในพิธีการสำคัญๆ หรือพิธีทางศาสนาในโอกาสต่างๆ บทไหว้ครูทำนองสรภัญญะ ที่ต้องการให้ผู้เข้าร่วมพิธีซาบซึ้ง และสัมผัสคุณค่าความดีของบุคคล หรือความศักดิ์สิทธิ์ของสิ่งซึ่งบทสวดกล่าวสรรเสริญไว้ มักใช้ถ้อยคำชั้นสูง ที่มีลักษณะของวรรณศิลป์ เช่น บทสวดมนต์ที่เลือกใช้ภาษาบาลี ซึ่งถือว่าเป็นภาษาสำหรับรักษาสัตตฤคศาสตร์หรือรักษาคำครุ (บุญเรือง อินทวัฒน์, 2527: 9) ที่แม้ปัจจุบันจะมีการแปลเป็นภาษาไทยเพื่อให้ชนรุ่นหลังเข้าใจได้ง่ายขึ้น แต่ยังคงมักใช้ควบคู่กับคำบาลี นอกจากนี้บุคคลที่จะนำสวดหรือกล่าวสรรเสริญหากเป็นผู้ที่รักาศิล มีกาย วาจา ใจสุจริต จะสามารถเปล่งเสียงของถ้อยคำนั้นๆ ออกไปได้อย่างมีพละนาภาพ ความไพเราะงดงามและมีพลังของถ้อยคำดังกล่าว ยังคงคุณค่าและความศักดิ์สิทธิ์จากอดีตถึงปัจจุบัน จึงทำให้ยังไม่ได้สูญหายไปตามกาลเวลา เพียงแต่การนำมาใช้ในชีวิตประจำวันนั้น เป็นการรับถ่ายทอดแบบปฏิบัติสืบต่อกันมา โดยน้อยคนนักที่จะตระหนักหรือล่วงรู้ถึงเบื้องหลังความเป็นมาและคุณค่าที่แฝงไว้

การใช้ภาษาไทยในเชิงวรรณศิลป์หรือฉันทลักษณ์นี้ ไม่เพียงปรากฏในพิธีการหรือศิลปะชั้นสูงเพื่อเข้าถึงปัญญาในหมูชนชั้นสูงที่มีการศึกษาเท่านั้น ยังพบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน แม้แต่ในระดับชาวบ้าน เช่น คำคล้องจองที่ปรากฏตามป้ายรถบรรทุกหรือรถโดยสาร ซึ่งนักวิชาการบางท่านเรียกว่าเป็น “วรรณกรรมป้ายรถ” สัมกับคำกล่าวที่ว่า คนไทยเป็นคน “เจ้าบทเจ้ากลอน” สะท้อนให้เห็นว่าภาษาไทยมีความเป็น “ฉันทลักษณ์” โดดเด่น คนไทยเป็นผู้ที่มีภูมิปัญญาในการใช้ภาษาเพื่อเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกและปัญญาระดับสูง

ผู้พูดที่พูดโดยรู้สึกกับคำที่พูด และเลือกใช้ภาษาหรือถ้อยคำที่สามารถสื่อถึงอารมณ์ ความรู้สึก ช่วยให้ผู้ฟังเข้าถึงความจริงในคำๆ นั้น อาจเรียกได้ว่า เป็นการพูดเพื่อให้เข้าถึง สุนทรียภาพทางภาษา ซึ่งเป็นสัมผัสที่ละเอียดที่ทุกคนเข้าถึงได้ แต่ทว่าในยุคที่ความก้าวหน้า ทางจิตใจตามไม่ทันความเจริญก้าวหน้าของวัตถุ ทำให้มนุษย์เห็นความสำคัญเฉพาะสิ่งที่ สามารถตอบสนองทางกายเท่านั้น จนลืมคุณค่าทางจิตใจ ที่จะต้องเจริญควบคู่กันไปจึงจะ ยั่งยืน มนุษย์จึงให้ความสำคัญเฉพาะความหมายของถ้อยคำเท่านั้น บทบาทด้านสุนทรียภาพ คุณธรรมและศีลธรรมของภาษาจึงลดน้อยลง ปัญหาที่เกิดขึ้นตามมาคือ ประสิทธิภาพการ สื่อสารลดลง และทำให้ภาษาซึ่งนับเป็นภูมิปัญญาสำคัญของชาติ ไม่ได้รับการถ่ายทอดสู่ชนรุ่น หลัง

สัมผัสที่ละเอียดหรือสุนทรียสัมผัสนี้ ประเวศ วะสี (2544 : 39) แสดงทัศนะว่า เป็นมิติ หนึ่งของความเป็นมนุษย์ ที่เป็นความสุขอันละเอียดกว่าการสนองตอบทางวัตถุอย่างหยาบๆ เป็นฐานการพัฒนาจิตใจและปัญญา และนำไปสู่ความสงบ อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของความ เป็นมนุษย์ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่กล่าวว่า การ จัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ หลักสูตรการศึกษาชั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทยส่วนหนึ่ง ให้ผู้เรียนเข้าใจ "พลังของภาษา" โดยอธิบายคำ "พลังของภาษา" ว่า ภาษามีพลังในตัวเอง เพราะภาษาย่อม ประกอบด้วยเสียงและความหมาย การใช้ภาษาใช้ถ้อยคำทำให้เกิดความรู้สึกต่อผู้รับสาร ให้ เกิดความจงเกลียดจงชังหรือชื่นชอบ ความรัก ย่อมเกิดจากภาษาทั้งสิ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, 2544)

การพูดจึงเป็นสิ่งที่ยอมรับกันว่า สามารถพัฒนามนุษย์ในทางสุนทรียภาพได้ ในเรื่องของการ เข้าถึงสุนทรียสัมผัสนี้ นอกจากการเลือกถ้อยคำที่ไพเราะ เพื่อให้เกิดพลังของภาษาแล้ว การให้ภาษาให้เข้าถึงคุณธรรมและความจริง สามารถช่วยให้เข้าถึงสุนทรียสัมผัสได้เช่นกัน

พระธรรมปิฎก (2539) กล่าวว่า มนุษย์สามารถใช้ภาษาพูดหรือภาษาเขียนเป็นสื่อ เพื่อให้เกิดเข้าถึงความจริงหรือศีลธรรมได้ ภาษาสามารถทำให้คนที่ฉลาดใช้ความคิดพิจารณา เชื่อมโยงเพื่อเข้าถึงความจริงได้ ดังที่นักปราชญ์กล่าวไว้ว่า ภาษานั้นเหมือนนิ้วที่ชี้ไปยัง ดวงจันทร์ เป็นสื่อสำหรับให้เรามองเห็นความจริง สิ่งที่เราต้องการแสดงความจริง ที่เรา ต้องการให้เห็นคือดวงจันทร์ แล้วภาษาเป็นสื่อเหมือนนิ้วมือที่ชี้ไป

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ที่พระราชทานแก่พลกนิกร ชาวไทย เมื่อ 22 ธันวาคม 2542 ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและบทบาทของภาษากับการพัฒนา การศึกษาและความอยู่รอดของประเทศในปัจจุบัน ภาษาสามารถเป็นเครื่องมือในการคิดเพื่อ แสวงหาความจริงจากโลกภายนอก และความรู้จากภายในตนเอง พระราชดำรัสดังกล่าว

มีดังนี้

...ต้องหาวิธีที่จะทำการเรียนการสอนให้ได้ประโยชน์และสามารถเข้าใจความจริง ไม่ใช่ให้เข้าใจภาษา แต่เข้าใจวิธีปฏิบัติตน หมายถึงจริยธรรมต่างๆ อันนี้เป็นข้อสำคัญในการพัฒนาการศึกษา ถ้าไม่พัฒนาการศึกษา ประเทศก็อยู่ไม่ได้ ความเข้าใจของบุคคลจะไม่มี...

มนุษย์สามารถสัมผัสผลความงามในวิถีชีวิตได้หลายทาง แต่ทางหนึ่งคือความงามในวาจา หมายถึง การพูดแต่ความจริง มีที่มาที่ไปอ้างอิง พูดเป็นปียวาจา พูดถูกกาลเทศะ พูดแล้วเกิดประโยชน์ (ประเวศ วะสี, 2545 : 129)

จะเห็นว่าการพูดมีความสำคัญคือช่วยยกระดับจิตใจ เป็นการพัฒนามนุษย์ไปถึงศักยภาพสูงสุดที่มนุษย์จะเรียนรู้ได้ แต่เนื่องจากคนส่วนใหญ่ไม่รู้ถึงความสำคัญของการพูด จึงไม่ระมัดระวังการพูดแม้แต่ส่วนที่เป็นองค์ประกอบย่อยๆ แต่เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ที่จะทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ เช่น การพูดไม่ชัด พูดเร็ว เว้นวรรคผิด พูดเสียงดัง ดังจะเห็นได้ว่าปัญหาการพูดไม่ถูกต้องเหล่านี้ เป็นปัญหาของคนไทยในระดับประเทศ ที่หน่วยงานทั้งรัฐ เอกชนหรือสื่อมวลชน มักหยิบยกมารณรงค์อยู่เสมอๆ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของบรรจง ชูสกุลชาติ (2531, อ้างถึงในสนั่น ปัทมะทิน, 2535) ที่พบว่า สาเหตุของการออกเสียงไม่ถูกต้อง ส่วนใหญ่เกิดจากการขาดสำนึกในการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง จนเป็นความเคยชินในการออกเสียง และขาดความระมัดระวังในการออกเสียง และองค์ประกอบย่อยของการพูดดังกล่าว จะพัฒนาขึ้นมาได้นั้น ผู้พูดย่อมต้องรู้สึกกับถ้อยคำที่พูด เห็นคุณค่าในด้านสุนทรีย์ภาพ สามารถเข้าถึงคุณธรรมและความจริงของสิ่งที่พูด เพื่อให้ได้สัมผัสกับมิติที่ละเอียด เปลี่ยนสำนึกในการใช้ภาษา เกิดการเปลี่ยนแปลงการพูดของตัวเองในที่สุด

จากการศึกษาของโรงพยาบาลรามารัตินีในช่วง พ.ศ.2524-2530 พบว่า จำนวนเด็กที่มีปัญหาการพูดมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น (รจนา ทรรทานนท์, 2537) วิจิตรา เจือจันทร์ (2533) พบว่า ปัญหาการออกเสียงพยัญชนะ "ร" และคำควบกล้ำของนักเรียนเกิดจากปัญหาของครูที่ไม่ระมัดระวังการออกเสียง ขณะที่การศึกษาของกาญจน์ลักษณ์ สัจจลักษณ์ (2531) พบว่า ครูที่มีคุณภาพเสียงผิดปกติ มีกล่องเสียงและสายเสียงบวมแดง เกิดจากการใช้เสียงไม่ถูกต้อง เช่น การใช้เสียงดัง หรือตะโกนขณะสอน เกร็งกล้ามเนื้อคอในขณะออกเสียง ศิริสุดา วิโนทัย (2530) ศึกษาการใช้เสียงในผู้ป่วยที่มีตึงเนื้อสายเสียงทั้งในเด็กและผู้ใหญ่ จำนวน 89 คน พบว่า ร้อยละ 73.53 ชอบตะโกน ตะเบ็งและกรีดร้องบ่อยๆ ปริญญา หลวงพิทักษ์ชุมพล (2545) พูดถึงผลกระทบของเสียงที่ดังเกินไปว่า จะทำให้ประสาทหูเสื่อม ทำให้เหนื่อยง่าย อ่อนเพลีย จึงหวั่นเกรงการเดินของหัวใจผิดปกติ ระบบการทำงานของร่างกาย

ผิดปกติ ได้แก่ ระบบย่อยอาหารผิดปกติ การหลังฮอร์โมนบางชนิดผิดปกติ การทำงานของม่านตาและระบบการทรงตัวผิดปกติ ในด้านของอารมณ์และจิตใจนั้น ทำให้หงุดหงิด โมโหง่าย ขาดสมาธิ เครียด เบื่อหน่าย

พัฒนาการทางการพูดของเด็กเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเด็กใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารและขยายประสบการณ์การเรียนรู้ (ไวทอลส์กี, อ้างถึงในทิตินา แชมณี และคณะ, 2535) เด็กที่ฟังและพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีแนวโน้มจะประสบความสำเร็จในการมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น สามารถพัฒนากลยุทธ์ในการเรียนรู้และทักษะการเขียนอ่าน (Howard, Shsughnessy, Sanger และ Hux, 1998) จึงควรให้ความสำคัญกับการพูดของครูที่เป็นต้นแบบในการพูดของเด็ก

การปรับปรุงการพูดนั้นมีด้วยกันหลายวิธี แต่วิธีที่เหมาะสมสอดคล้องแก่การเผยให้เห็นถึงพลังของถ้อยคำและการพูด จนสามารถเปลี่ยนสำนึกในการใช้ภาษา สามารถพูดได้อย่างถูกต้องนั้น ไม่มีวิธีใดที่เหมาะสมไปกว่า "ละคร" เพราะศิลปะการละครเป็นสุนทรียศาสตร์แห่งการพัฒนามนุษย์ ดังคำกล่าวของเช็กสเปียร์ที่ว่า ละครคือกระจกส่องชีวิต (สดไล พันธุมโกมล, 2542 อ้างถึงใน บรรจง โกศัลวัฒน์, 2545) อริสโตเติลกวีและปราชญ์เมธีผู้ยิ่งใหญ่กล่าวถึงความหมายของละครแบบโศกนาฏกรรม (Tragedy) ของกรีกไว้ว่า คือละครที่สะท้อนให้เห็นการกระทำของมนุษย์ที่เป็นไปตามกฎแห่งกรรม ทำให้ผู้ชมเกิดสงสาร เข้าใจ และเห็นใจในการทรมานของมนุษย์ ทำให้เกิดความกลัวว่าจะต้องตกอยู่ในสภาพนั้นบ้าง ความรู้สึกเช่นนี้ทำให้เกิดความเข้าใจอันเป็นแสงสว่าง ที่นำไปสู่ความบริสุทธิ์ทางใจ (สดไล พันธุมโกมล, 2515) ผู้แสดงที่เข้าถึงบทบาทหรือตีบทแตกก็จะสามารถเข้าถึงความจริงของบทละครได้

(บรรจง โกศัลวัฒน์, 2545) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การเข้าถึงความจริงแห่งชีวิตนั่นเอง ถ้อยคำต่างๆ ที่ปรากฏในบทละครที่มีลักษณะของวรรณศิลป์ มีความงดงามของภาษา ช่วยให้ผู้แสดงเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของถ้อยคำที่เรียงร้อยไว้ในบทละครได้ง่ายยิ่งขึ้น สอดคล้องกับทักษะของ Brain Way (อ้างถึงใน Wessels, 1991) ที่กล่าวว่า หากผู้แสดงรู้สึกกับคำ จะทำให้เข้าใจความหมายของคำนั้นๆ มากขึ้น ละครทำให้ผู้แสดงได้รับทั้งด้านสติปัญญาและความรู้สึกร่วมไปกับตัวละครที่ตนสวมบทบาท ซึ่ง Brain Way กล่าวว่า เป็นหน้าที่ที่แท้จริงของละคร

จึงอาจกล่าวได้ว่า ละครพัฒนาทั้งผู้แสดงและผู้ชมให้มีสุนทรียสัมผัสหรือสัมผัสที่ละเอียดค้นพบความงามอันนำไปสู่ความสงบ ซึ่งเป็นความสุขสูงสุดของมนุษย์

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 23 ได้กำหนดให้จัดการศึกษาที่ให้ "ความรู้เกี่ยวกับศิลปะ" ทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย และ มาตรา 24 กำหนดให้จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอัน

ทั้งประสงค์ไว้ในทุกวิชา หลักสูตรชั้นพื้นฐานกำหนดให้ส่วนหนึ่งของมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ให้ผู้เรียนเข้าใจพลังของภาษา มีคุณธรรมในการใช้ภาษา สาระการเรียนรู้ฐานปฏิบัติการ กำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้เกี่ยวกับการเปล่งเสียงและการออกเสียงให้ถูกต้องตามอักขระวิธี และการใช้ศิลปะของภาษา การนำละครซึ่งเป็นศิลปะสาขาหนึ่งมาใช้ในการปรับปรุงการพูดของครู จึงเป็นไปตามสาระที่บัญญัติไว้ อีกทั้ง "ศิลปะ" ยังเป็นความสุนทรีย์ที่มนุษย์ทุกคนต้องการ โดยเฉพาะศิลปะที่แท้ ดังที่พุทธทาสภิกขุ (2544) กล่าวไว้ว่าชีวิตนั้นต้องการสิ่งประเล้าประโลมใจในทางความงาม ขาดไม่ได้ และการสัมผัสความงามหรือสุนทรีย์สัมผัสเป็นฐานการพัฒนาจิตใจและปัญญา (ประเวศ วะสี, 2544) ศิลปะละครจึงเป็นสุนทรีย์ศาสตร์และจริยศาสตร์ที่ควรค่าแก่การนำมาปรับปรุงการพูดของครูเป็นอย่างยิ่ง

จากความสำคัญของการพูดในการพัฒนามนุษย์ และสภาพปัญหาการพูดของเด็ก ที่จะส่งผลกระทบต่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่อย่างเต็มศักยภาพ ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหาการพูดเป็นปัญหาดำคัญที่มีความต้องการจำเป็นที่ต้องหาทางแก้ไขโดยเร่งด่วน จำเพาะอย่างยิ่งในเด็กปฐมวัย ตั้งแต่ 2-8 ปี ที่กำลังอยู่ในช่วงพัฒนาภาษาพูด เพียงแต่ยังไม่มียานวิจัยใดค้นคว้าหาวิธีการพัฒนาการพูดของครูปฐมวัย ให้เข้าถึงภาษาทั้งในส่วนของสุนทรีย์ศาสตร์และจริยศาสตร์ จนสามารถพูดสื่อสารความดี ความงามและความจริงผ่านภาษาได้ครบถ้วน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิธีการปรับปรุงการพูดของครูปฐมวัย ที่จะเป็นแม่แบบการพูดที่ถูกต้องแก่เด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาครูเพื่อไปพัฒนาเด็ก โดยพัฒนาโปรแกรมการปรับปรุงการพูดของครูปฐมวัยในด้านความชัดเจนของการออกเสียง ระดับเสียงและลีลาการพูด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาโปรแกรมการปรับปรุงการพูดในด้านความชัดเจนในการออกเสียง ระดับเสียง และลีลาการพูด สำหรับครูปฐมวัย โดยใช้เทคนิคการละคร

สมมุติฐานของการวิจัย

Wessels (1991) กล่าวว่า ละครสามารถส่งเสริมการอ่าน การเขียน การพูด และการฟัง โดยเฉพาะด้านการพูดนั้น ละครส่งเสริมการออกเสียง จังหวะ เสียงสูง-ต่ำ และลักษณะอื่นๆ ของการพูด (prosodic features) นอกจากนี้ละครยังมีบทบาทในการสอนทักษะการพูดสื่อสาร (spoken communication skill) ละครช่วยทำให้เกิดความต้องการที่จะพูด

Kao (1996) ได้ศึกษาเรื่อง ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนที่สอนภาษาโดยใช้การละคร (drama-oriented English conversation class) สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 พบว่า เมื่อจบหลักสูตร นักศึกษามีคะแนนการสื่อสารสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

Stern (1985) ได้ศึกษาเรื่อง การสอนวรรณคดีในการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง หรือเป็นภาษาต่างประเทศ (ESL/EFL) พบว่า เรื่องสั้น บทกวี และการละครในวรรณคดี สามารถช่วยให้ผู้เรียนเชี่ยวชาญคำศัพท์ ไวยากรณ์ และทักษะทางภาษาได้แก่ การอ่าน การเขียน การฟังและการพูด

จากงานวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ละครสามารถส่งเสริมความสามารถทางการพูดได้ ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานการวิจัยว่า เมื่อทดลองใช้เทคนิคการละครปรับปรุงการพูดของครูกลุ่มทดลองจะเกิดผลดังนี้

1. ครูกลุ่มทดลองมีความสามารถทางการพูดในด้านความชัดเจนในการออกเสียง หลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม
2. ครูกลุ่มทดลองมีความสามารถทางการพูดในด้านระดับเสียงหลังการทดลอง สูงกว่ากลุ่มควบคุม
3. ครูกลุ่มทดลองมีความสามารถทางการพูดในด้านลีลาการพูดหลังการทดลอง สูงกว่ากลุ่มควบคุม

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้เป็นการพัฒนาโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัย ในด้าน ความชัดเจนในการออกเสียง ระดับเสียงและลีลาการพูด
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นครูชั้นเตรียมอนุบาล ชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 และชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1-2 โรงเรียนทอรั๊ก สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ และโรงเรียนวรรณสว่างจิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น
  - 3.1 ตัวแปรต้น คือ การสอนโดยใช้เทคนิคการละคร
  - 3.2 ตัวแปรตาม คือ ความสามารถทางการพูด
4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง 16 สัปดาห์ รวม 30 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็น
  - 4.1 การฝึกปฏิบัติในห้องฝึกซ้อม สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 90 นาที รวม 23 ชั่วโมง
  - 4.2 การฝึกปฏิบัติจริงในชั้นเรียน รวม 7 ชั่วโมง

ข้อตกลงเบื้องต้น

เทคนิคการละครที่นำมาใช้พัฒนาโปรแกรมฯ มีพื้นฐานมาจากแนวคิดที่ว่า ศิลปะการละครเป็นส่วนหนึ่งของสุนทรียศาสตร์และจริยศาสตร์ ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อยกระดับจิตใจของมนุษย์ ดังนั้นการพูดซึ่งเป็นการแสดงออกทางกายด้วยวาจาและท่าทางของผู้แสดง ถือว่าได้รับการฝึกฝนทางสุนทรียศาสตร์และจริยศาสตร์มาเป็นเบื้องต้นแล้ว

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

โปรแกรมปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร หมายถึง การจัดระบบการนำแนวคิดเกี่ยวกับศิลปะการละคร หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และการประเมินผล มาพัฒนาการพูดของครูปฐมวัย โดยใช้เทคนิคฝึกการพูดที่สร้างขึ้นจากละครในรูปแบบต่างๆ ผู้ใช้โปรแกรมฯ คือ ผู้ดำเนินการใช้โปรแกรมและครูปฐมวัย ระยะเวลาในการดำเนินการใช้โปรแกรมรวม 16 สัปดาห์ ลักษณะของโปรแกรม แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การฝึกปฏิบัติในห้องฝึกซ้อม และการฝึกปฏิบัติในห้องเรียน การฝึกปฏิบัติเน้นการแสดงสดหรือพูดสด การสร้างบรรยากาศด้วยองค์ประกอบของฉาก แสง สี เสียง และการใช้อุปกรณ์เช่นเดียวกับ การซ้อมละคร เนื้อหาหลักของโปรแกรม คือ การให้อวัยวะในการพูดและการเคลื่อนไหวร่างกายออกเสียงได้ถูกหลักอักขรวิธีของภาษา การสื่ออารมณ์ของภาษา และการสื่อคุณธรรมและสัจธรรมในภาษาให้แก่เด็ก

การพัฒนาโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร หมายถึง การสร้างโปรแกรมฝึกปฏิบัติด้วยเทคนิคของการฝึกซ้อมละคร เพื่อการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัย โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์จากข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความสำคัญของการพูดในการพัฒนามนุษย์ สภาพปัญหาการพูดของเด็ก ปัญหาการพูดของครู การพูดของครูกับการพัฒนาเด็ก การละครแบบต่างๆ แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ละครเพื่อพัฒนามนุษย์และการพูด การพัฒนาโปรแกรมแบ่งเป็น ชั้นเตรียมการ ชั้นสร้างโปรแกรมฯ ชั้นทดลองใช้โปรแกรมฯ และชั้นปรับปรุงโปรแกรมฯ ประสิทธิภาพของโปรแกรมฯ ประเมินจากคะแนนความสามารถทางการพูดของครูในด้านความชัดเจนของการออกเสียง ด้านระดับเสียง และด้านลีลาการพูด และความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

เทคนิคการละคร หมายถึง กลวิธีการฝึกออกเสียงโดยให้อวัยวะในการพูดและการเคลื่อนไหวร่างกาย การตีความบทพูด การเล่าเรื่อง เพื่อปรับปรุงการพูดในด้านความชัดเจนในการออกเสียง ระดับเสียงและลีลาการพูดในการสอนเด็กปฐมวัย ซึ่งคัดเลือกละครแบบต่างๆ

ที่ฝึกการใช้เสียงและการเคลื่อนไหว โดยนำมาตั้งแต่ขั้นตอนที่นักแสดงเตรียมเสียงก่อนขึ้นเวที การฝึกออกเสียงให้ชัดเจน การฝึกออกเสียงให้ได้ระดับความดังที่เหมาะสม ขึ้นการอ่านและทำความเข้าใจบทละครทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง แสดงบทบาทสมมติ ขึ้นการฝึกซ้อมก่อนแสดงละคร และขึ้นแสดงละคร ตลอดจนถึงองค์ประกอบด้านสุนทรียภาพของการละคร ได้แก่ เครื่องแต่งกาย ฉาก แสง สี และเสียง ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ได้แก่

- 1) กิจกรรมฝึกออกเสียงและตีความ
- 2) กิจกรรมเล่านิทานปากเปล่า
- 3) กิจกรรมเล่านิทานคำกลอนประกอบท่าทาง
- 4) กิจกรรมแสดงละครหุ่น

ความสามารถทางการพูด หมายถึง ความสามารถในการเปล่งเสียงพูดภาษาร้อยแก้ว และร้อยกรองอย่างถูกต้องตามหลักภาษาไทย ซึ่งวัดโดยแบบทดสอบความสามารถทางการพูด ด้านความชัดเจนในการออกเสียง ระดับเสียงและลีลาการพูด

ความชัดเจนของการออกเสียง หมายถึง การพูดออกเสียงตามหลักการออกเสียง พยัญชนะ "ร" "ล" และ พยัญชนะควบกล้ำ

ระดับเสียง หมายถึง ระดับความดังของเสียงพูดระหว่าง 58-60 เดซิเบล โดยวัด ณ ตำแหน่งที่เด็กส่วนใหญ่ได้ยิน ด้วยเครื่องวัดระดับเสียง (sound level meter)

ลีลาการพูด หมายถึง ความคล่องหรือความราบรื่นและต่อเนื่องในการพูด และการเว้นวรรคในการพูด

ครูปฐมวัย หมายถึง ครูที่สอนเด็กวัย 2-7 ปี ในชั้นเตรียมอนุบาล ชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ในโรงเรียนทอรั๊ก และโรงเรียนวรรณสว่างจิต ปีการศึกษา 2545

วิธีดำเนินการวิจัย

แบ่งการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานโดยการประมวลความรู้เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี หลักการจากเอกสาร งานวิจัย และวรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับการพูด การละคร และการใช้การละครปรับปรุง การพูด และศึกษาเพิ่มเติมในวิชาการวิเคราะห์และพัฒนาการสอนดนตรีและการแสดงสำหรับเด็กปฐมวัย

1.2 สร้างโปรแกรมฯ และเครื่องมือการวิจัย โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1.2.1 สร้างกรอบความคิดในการสร้างโปรแกรมฯ

1.2.2 สร้างโปรแกรมฯ ฉบับร่าง และแผนดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

1.2.3 สร้างกรอบความคิดในการสร้างเครื่องมือ และสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวม

ข้อมูล

3. ขั้นตอนทดลองใช้โปรแกรมฯ มีวิธีดำเนินการดังนี้

3.1 กำหนดประชากรและตัวอย่างประชากร

3.2 ดำเนินการทดลอง แบ่งเป็น 3 ช่วงได้แก่

3.2.1 ทดสอบก่อนทดลอง

3.2.2 ทดลองใช้โปรแกรมฯ ใช้เวลาดำเนินการ 16 สัปดาห์ มี 3 ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 1 สร้างความเข้าใจการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

ขั้นที่ 2 ปฏิบัติการ ใช้ระยะเวลา 14 สัปดาห์

ขั้นที่ 3 การสรุปผลการใช้โปรแกรมฯ ใช้ระยะเวลา 1 สัปดาห์

3.2.3 หลังการทดลองใช้โปรแกรมฯ 2 สัปดาห์ ทดสอบความสามารถ

ทางการพูดของครูกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม และประเมินความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

3.3 วิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้

3.3.1 วิเคราะห์ข้อมูลการพูดของครูก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ โดยใช้ค่าสถิติ t-test เพื่อทดสอบสมมติฐานของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เกี่ยวกับความสามารถทางการพูดก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ

3.3.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

4. ขั้นปรับปรุงโปรแกรมฯ นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองมาปรับปรุงแก้ไข เป็นโปรแกรมฯ ฉบับสมบูรณ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ครูเป็นแบบอย่างการพูดที่ถูกต้องแก่เด็ก ช่วยให้เด็กมีเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการเรียนรู้

2. ช่วยให้ครูใช้ภาษาไทยอย่างเข้าใจคุณค่าอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร แบ่งเป็น 4 หัวข้อ ดังนี้

1. การพูด

1.1 การพูดกับวิวัฒนาการของมนุษย์

1.2 คุณค่าของการพูด

1.3 ความสำคัญของการพูดของครู

2. ละคร

2.1 ความหมาย

2.2 คุณค่าและสุนทรียภาพของละคร

2.3 การใช้ละครปรับปรุงการพูด

2.4 ละครกับการพัฒนาครู

3. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรม

3.1 องค์ประกอบในการพัฒนาโปรแกรม

3.2 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการพัฒนาครู

3.3 การประเมินโปรแกรมโดยใช้การสัมภาษณ์

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูด

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู

1. การพูด

1.1 การพูดกับวิวัฒนาการของมนุษย์

เมื่อมนุษย์ถือกำเนิดขึ้นบนโลก การพูดของมนุษย์ก็เริ่มต้นขึ้น และวิวัฒนาการมานานหลายล้านปีเท่าๆ กับความเป็นมนุษย์ และทำให้มนุษย์มีความแตกต่างจากสัตว์ ทั้งที่สัตว์มีอวัยวะในการพูดคือ กล้องเสียง เช่นเดียวกับมนุษย์ แต่สัตว์กลับพูดไม่ได้ จากการศึกษาความแตกต่างของภาษามนุษย์กับการสื่อสารของสัตว์ พบว่า ภาษามนุษย์มีลักษณะพิเศษหลายอย่างที่ระบบสื่อสารของสัตว์ (Call system) ไม่มี เช่น การใช้สัญลักษณ์พิเศษหรือถ้อยคำ การพูดถึงอดีตและอนาคตได้ สามารถสอนภาษาและถ่ายทอดถึงกันและกันได้ (Hockett, 1958, อ้างถึงในศรีวิไล พลมณี, 2545) นักภาษาศาสตร์และนักชีววิทยาบางคนสังเกตเห็นว่า ร่างกายมนุษย์ปรับปรุงให้เหมาะสมสำหรับการพูด และลูกหลานมนุษย์ก็สามารถเรียนรู้ภาษาได้อย่างรวดเร็ว แม้ว่าอวัยวะที่ใช้พูดจะไม่ได้ถูกสร้างมาเพื่อพูดโดยตรง แต่ก็พัฒนาขึ้นเพื่อให้พูดได้ ปรับปากและฟันให้เหมาะสมขึ้น เช่น มีฟันล่างที่เรียบตรง ทำให้สบฟันได้แน่น ซึ่งทำให้ออกเสียงบางชนิดได้ ปากคนแม้จะเล็กถ้าเทียบกับสัตว์ประเภทลิง แต่ก็เปิดปิดได้รวดเร็ว ง่ายที่จะพูดเสียงที่เกิดจากฐานริมฝีปาก จึงอาจสรุปได้ว่า มนุษย์และสัตว์มีคุณสมบัติทางภาษาต่างกัน มนุษย์เท่านั้นที่พูดได้ สัตว์ใช้ระบบสื่อสาร ซึ่งมีคุณลักษณะด้อยกว่าภาษาของมนุษย์หลายประการ (ศรีวิไล พลมณี, 2545)

การพูดแสดงให้เห็นว่ามนุษย์และสัตว์มีความแตกต่างกันมากในเรื่องวิวัฒนาการ สัตว์พูดไม่ได้เพราะสัตว์คิดและรู้สึกอย่างมนุษย์ไม่ได้ แม้ปัจจุบันมนุษย์สามารถสร้างคอมพิวเตอร์ให้สามารถคิดและจำได้มากกว่ามนุษย์เพียงคนเดียวจะทำได้ คอมพิวเตอร์จำได้แต่กตัญญูไม่ได้ เพราะคอมพิวเตอร์ไม่มีความรู้สึกนึกคิดที่จะเข้าถึงคุณธรรมเองได้ (พระเทพโศภณ, การประชุมปฏิบัติการ, 19 มีนาคม 2546)

ในการศึกษาเกี่ยวกับภาษานั้น นักภาษาศาสตร์ถือว่า ภาษาคือเสียง ส่วนตัวหนังสือหรือสัญลักษณ์อื่นใดที่ใช้แทนเสียงเกิดขึ้นภายหลัง (ศรีวิไล พลมณี, 2545) การพูดจึงเป็นสัญลักษณ์ทางภาษาที่สำคัญที่สุด Steiner (ม.ป.ป.) กล่าวว่า การเปล่งเสียงพูดของมนุษย์เกิดจากความรู้สึกที่มนุษย์มีต่อสรรพสิ่งรอบตัว และความพยายามเลียนแบบธรรมชาติ เมื่อมนุษย์มองเห็นโลกเป็นอย่างไร รู้สึกอย่างไร มนุษย์จะเปล่งเสียงตามนั้น ถ้ามนุษย์ในภูมิภาค

ต่างๆเห็นโลกต่างกัน ภาษาที่พูดย่อมแตกต่างกัน*

1.2 คุณค่าของการพูด

1.2.1 คุณค่าด้านสุนทรียภาพ

ภาษาหรือคำพูดนั้นมีพลังในตัวเอง เพราะภาษาประกอบด้วยเสียงและความหมาย การใช้ภาษา ใช้ถ้อยคำทำให้เกิดความรู้สึกต่อผู้รับสารให้เกิดความจงเกลียดจงชังหรือชื่นชอบ ความรัก ย่อมเกิดจากภาษาทั้งสิ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, 2544 : 147) สุนทรียภาพทางภาษานี้พบเห็นได้ชัดในวรรณคดี เนื่องจากต้องการสื่อความหมายที่มากกว่าธรรมดา. (ศรีวิไล พลมณี, 2545 : 151) ดวงมน จิตรจำนงค์ (2541) กล่าวว่า บทบาทของภาษาในวรรณคดีและสุนทรียภาพในภาษานั้น เป็นสิ่งที่สอดคล้องซึ่งกันและกันอย่างแนบแน่น ด้วยเหตุที่ว่าสุนทรียภาพเป็นเรื่องของคุณภาพแห่งศิลปะ ซึ่งเป็นเครื่องสื่อสารที่เร้าสัมผัสทางอารมณ์ ภาษาที่มีสุนทรียะ (คุณภาพ) จึงเป็นภาษาที่มีบทบาทในการสื่อสารสมจุดประสงค์ของผู้สร้างสรรคัวรรณศิลป์ ผู้ประพันธ์จำเป็นต้องเลือกเฟ้นถ้อยคำ เพื่อให้เกิดความไพเราะประการหนึ่งหรือเพื่อแสดงออกซึ่งความนึกคิดและอารมณ์ของตนอีกประการหนึ่ง ทั้งสองสิ่งนี้ประสมประสานสอดคล้องกัน เพราะความงามไพเราะก็มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ความคิดและอารมณ์ที่แสดงออกมานั้นมีพลังและอิทธิพล สัมผัสกระทบความคิดและอารมณ์ให้ไหวคล้อยตาม และผู้อ่านที่รู้สึกซาบซึ้งก็ย่อมเห็นว่าถ้อยคำนั้นมีความงาม ผู้ประพันธ์จึงจำเป็นต้องสร้างสรรคัวรรณกรรมด้วยภาษาที่มีลักษณะและคุณค่าทางสุนทรียภาพ

ตัวอย่างที่หยิบยกมานี้แม้จะเป็นสุนทรียภาพทางภาษาในวรรณคดี แต่หากในชีวิตจริงเราพูดโดยคำนึงถึงพลังของภาษา พูดอย่างไรไพเราะ ก็จะสามารถสื่อความคิดและอารมณ์ได้มากกว่าแค่เพียงความหมายของคำพูด

ในการพูดนั้นผู้ส่งสารและผู้รับสารที่มีวัฒนธรรมต่างกัน จำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นมาหรือภูมิหลังของผู้ที่ต้องการสื่อสารด้วย แต่การสื่อสารครั้งนั้นอาจไม่ประสบผลสำเร็จเสมอไป เพราะความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์นั้นซับซ้อน มนุษย์ในวัฒนธรรมเดียวกัน สังคมเดียวกัน สมัยเดียวกัน อาจมีจุดสนใจต่างกัน มีความประณีตหยาบละเอียดไม่เท่ากัน ผู้สื่อสารอาจด้อยความสามารถในการใช้ภาษาและไม่ได้เลือกเฟ้นถ้อยคำที่แจ่มชัดมีพลังแรงพอ. ไม่

*สิ่งที่คนไทยเรียก "แม่น้ำ" คนอังกฤษเรียกว่า "river" คนเยอรมันเรียกว่า "fluss" แต่ก็มีสิ่งที่มีมนุษย์หลายชาติเปล่งเสียงเรียกสิ่งเดียวกันใกล้เคียงกัน เช่น สิ่งที่คนไทยเรียกว่า "ไฟ" คนอังกฤษเรียกว่า "fire" คนเยอรมันเรียก "feuer" แสดงว่าคุณสมบัติในการพูดของมนุษย์มีทั้งความเป็นสากลและมีความเฉพาะตัวตามถิ่นที่อยู่และวัฒนธรรม

สร้างความประทับใจ ผิงใจ ตี๋มดำ หรือให้คุณค่าแก่ผู้รับสาร ความสำเร็จจึงไม่ได้ขึ้นอยู่กับแค่การพูดกันรู้เรื่องเท่านั้น แต่จะต้องขยายขอบเขตถึงระดับของการ "รู้รส" ด้วย (ดวงมน จิตรจันงค์, 2541)

ดวงมน จิตรจันงค์ ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเสียง คำและความหมายว่า เสียงกับความหมายเป็นสิ่งที่ เป็นเหตุเป็นผลกัน เพื่อจะสื่อความหมายในลักษณะหนึ่ง ผู้ใช้ภาษามักเลือกใช้คำที่มีเสียงอย่างหนึ่ง และเลือกใช้เสียงอีกอย่างหนึ่ง เพื่อสื่อความหมายในลักษณะอื่น แม้จะยังไม่อาจสรุปเป็นทฤษฎีตายตัว เช่น เสียงพยัญชนะต้นประเภทเสียงนาสิก มักให้ความสำเร็จในการสื่อความหมายที่บ่งความรู้สึกนุ่มนวลค่อยเป็นค่อยไป เช่น นุ่ม นุ่น แน่ง น้อย นาด เนือง นาบ แนบ เนิบ ละม้าย ละไม แม้น มาด มาลัย ม้วน เสียงระเบิด ให้ความรู้สึกแข็งกระด้างหรือสัมผัสที่เกิดจากการปะทะที่หนักและเกิดเสียงดัง เช่น กระบิง กระบอง สะบัด สะบั้ง แบน เบะ บิด บัด ปาด ปูบปั๊บ เปิก พีบพับ เพียะ ผัวะ โฝงผาง ผิง เสียงเสียดแทรก ใช้ในคำที่บ่งบ่งความหมายถึง การเคลื่อนไหวเมื่อมีการเสียดสีหรือขี้นแทรก เช่น ชัด สาด ซ้ำ กระเซ็น ซ่าน กระชิบ กระซาบ ชู

เสียงสระสั้นหรือยาว อาจมีผลต่อการสร้างความรู้สึกเร่งเร้า ฉับไว หรือยืดยาดเนิบนาบ อาจให้ความนึกเห็นถึงการเคลื่อนไหวเลื่อนลอยในช่วงสั้นถี่ หรือหนักหน่วงเยิ่นเย้อข้ามช้าก็ได้ เช่น ลิว ชวบ ระริก ยึกยัก เคว้งคว้าง ช้าง ย้าย ย่าง เหตุผลเรื่องความรู้สึกจากเสียงสระสั้น-ยาวประกอบกับเสียงพยัญชนะท้ายนี้เอง นำไปสู่ความเข้าใจเรื่องจังหวะหนัก-เบา หรือที่เรียกว่า ครุ ลหุ ในคำประพันธ์ประเภทฉันท

Steiner (1976) ได้กล่าวถึงที่มาของเสียงสระและพยัญชนะว่า มาจากความรู้สึกที่มนุษย์มีต่อสิ่งรอบตัว โดยให้สังเกตว่า เสียงมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกต่างๆ ดังนี้ เสียงสระ "โอ" ให้ความรู้สึกของความประหลาดใจ เสียงสระ "อู" ให้ความรู้สึกถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก เป็นความรู้สึกกลัว ความกังวลใจ ในทางตรงกันข้าม เสียงสระ "อา" ให้ความรู้สึกเชื่อมโยงกับสีเขียวและความสว่าง ความรู้สึกประหลาดใจ การชื่นชม เมื่อใครก็ตามที่ต้องการขจัดความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายใน หรือหลบหลีกภัยอันตราย หรือเกิดความรู้สึกต่อต้าน จะพบความรู้สึกเหล่านี้ในเสียงสระ "เอ" และเสียงสระที่ให้ความรู้สึกตรงกันข้ามกับเสียงสระ "เอ" คือ ความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เราพบได้ในเสียงสระ "อี" จะเห็นว่าเมื่อเรารู้สึกต่อสรรพสิ่งอย่างไร เราจะแสดงความรู้สึกนั้นออกมาทางเสียงสระ

ส่วนเสียงพยัญชนะนั้น มนุษย์สร้างขึ้นจากการเลียนแบบเหตุการณ์ภายนอก พยัญชนะแสดงสิ่งซึ่งเรามีประสบการณ์ภายในต่อเหตุการณ์ภายนอก เพื่อช่วยให้เห็นภาพมากขึ้นให้ลองนึกภาพว่า ขณะกำลังติดตั้งเสาทีวีโดยการยืนด้วยเท้าเปล่า เราจะรู้สึกถึงการกระทำนี้ได้จากข้างใน ตัวอย่างนี้เป็นความรู้สึกเดียวกับการเกิดขึ้นของพยัญชนะนั่นเอง

ทัศนะของ Steiner และ ดวงมน จิตรจำนงค์ ดังกล่าว มีความสอดคล้องไปในทำนองเดียวกัน สุนทรียภาพทางภาษาจึงเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการพูด ผู้พูดที่ใช้พลังของภาษาอย่างเข้าใจและเห็นคุณค่า จะสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และอาจกล่าวได้ว่าคุณค่าของการพูดในด้านสุนทรียภาพนี้เปรียบได้กับการพูดในระดับของความรู้สึก เพราะผู้พูดที่พูดโดยไม่รู้สึกรู้สึกับคำที่พูด ย่อมไม่เข้าใจและไม่เห็นคุณค่าของสิ่งที่พูด

1.2.2 คุณค่าในด้านจริยธรรม

คำพูดสามารถสื่อให้ผู้พูดเข้าถึงความจริงหรือลัทธิธรรม และแสดงถึงคุณธรรม พระธรรมปิฎก (2539) กล่าวว่า มนุษย์สามารถใช้ภาษาพูดหรือภาษาเขียนเป็นสื่อเพื่อให้เข้าถึงความจริงหรือลัทธิธรรมได้ ภาษาสามารถทำให้คนที่ฉลาดใช้ความคิดพิจารณาเชื่อมโยงเพื่อเข้าถึงความจริงได้ ดังที่นักปราชญ์กล่าวไว้ว่า ภาษานั้นเหมือนนิ้วที่ชี้ไปยังดวงจันทร์ เป็นสื่อสำหรับให้เรามองเห็นความจริง ที่เราต้องการให้เห็นคือดวงจันทร์ แล้วภาษาเป็นสื่อเหมือนนิ้วมือที่ชี้ไป เพียงแต่ถ้าไปติดในภาษา เหมือนติดอยู่แค่ปลายนิ้ว ไม่สามารถเห็นดวงจันทร์หรือความจริงได้ และที่สำคัญคือต้องสำรวจด้วยว่า ผู้เป็นเจ้าของนิ้วที่ชี้เป็นผู้ที่ไวใจได้หรือไม่ ภาษาถึงแม้จะมีคุณค่าแต่ก็มีข้อจำกัด การใช้ภาษาพูดจึงต้องระมัดระวังและพูดเท่าที่จำเป็น

ภาษาช่วยให้คนรู้จักคิด แสดงความคิดออกมาเป็นการพูด การเขียน และการกระทำ ซึ่งถ้าไม่มีภาษา คนจะคิดไม่ได้ ถ้าคนมีภาษาน้อย มีคำศัพท์น้อย ความคิดของคนก็แคบไม่กว้างไกล คนที่ใช้ภาษาได้ดีจะมีความคิดดี และแสดงออกทางความคิดเป็นภาษา ซึ่งส่งผลสู่การกระทำ ผลของการกระทำส่งผลไปสู่ความคิด ซึ่งเป็นพลังของภาษา (2544, กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ) ดังนั้นภาษาหรือการพูดจึงเป็นตัวกำหนดการกระทำของมนุษย์ หากมนุษย์พูดดีก็จะคิดดี และทำดีตามไปด้วย หรือเรียกว่า มีคุณธรรมในการพูดหรือการใช้ภาษานั้นเอง กระทรวงศึกษาธิการ ได้อธิบายคำ "คุณธรรมการใช้ภาษา" ว่า เป็นคุณสมบัติของผู้ใช้ภาษาที่แสดงออกถึงจริยธรรม คุณธรรมและค่านิยมเกี่ยวกับการใช้ภาษา เช่น ใช้ภาษาด้วยการพูดจริง ไม่ว่าร้ายผู้อื่น ใช้ภาษาที่ไพเราะ ไม่ใช้ภาษาหยาบคาย ใช้โดยคำนึงถึงกาลเทศะ ใช้ภาษาถูกต้องกับบุคคล ไม่ใช้ภาษาทำให้กระทบกระเทือนผู้อื่น ใช้ภาษาโดยคำนึงถึงวัฒนธรรม ใช้ภาษาให้เกิดความรักและความสามัคคี

คุณค่าของการพูดในด้านสื่อให้เข้าถึงความจริงและแสดงคุณธรรมของผู้พูดนี้ อาจเรียกได้ว่า เป็นคุณค่าของการพูดในระดับของปัญญา เพราะผู้พูดต้องใช้สติและสมาธิในการพูด จะเห็นว่า การพูดเป็นสิ่งสำคัญที่พัฒนาและยกระดับความรู้สึกนึกคิดและปัญญาของมนุษย์ การพูดนำมนุษย์ไปสู่สัมผัสกับสุนทรียภาพทางภาษา ทำให้เข้าถึงความหมาย และพลังของถ้อยคำ การพูดสื่อให้มนุษย์เข้าถึงความจริง และเข้าถึงคุณธรรม ประเวศ วะสี (2544 : 39, 2545 : 127) กล่าวว่า ในความจริงมีความงาม ถ้าเข้าถึงความจริงของสรรพสิ่งจะ

ประสบการณ์ความงาม ทำให้เกิดความสุข ในธรรมชาติของสรรพสิ่งมีความงามอยู่ทั่วไป มนุษย์ควร ได้สัมผัสความงามเป็นกำไรชีวิตอย่างล้นเหลือ แล้วให้ความปีติและความสุขที่ได้สัมผัสกับความ งามพัฒนาจิตใจให้สูงขึ้น การสัมผัสความงามหรือสุนทรีย์สัมผัส เป็นมิติหนึ่งของความเป็น มนุษย์ ที่เป็นความสุขอันละเอียดดีกว่าการสนองตอบทางวัตถุอย่างหยาบๆ

1.3 ความสำคัญของการพูดของครู

การพูดมีคุณค่าหลายประการดังได้กล่าวมาแล้ว การพูดจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับครู เนื่องจากครูใช้การพูดในการพัฒนาเด็ก การนำคุณค่าของภาษาทั้งในระดับของความรู้สึกนึกคิด คือด้านสุนทรีย์ภาพหรือการพูดเพราะ ระดับของปัญญา คือในด้านเป็นสื่อที่ช่วยให้เข้าถึง คุณธรรมและศีลธรรม จะทำให้ครูสามารถพัฒนาเด็กไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การพูด เพื่อพัฒนาเด็กตามเจตนารมณ์นี้ มีแนวคิดและแนวปฏิบัติดังนี้

1.3.1 ภูมิปัญญาตะวันออกกับการพูดความจริงและการใช้สติ

ระพี สาคริก (2543 : 52) กล่าวถึงลักษณะของครูที่เป็นผู้สร้างโลก ซึ่งคู่ควร แก่การได้รับการยอมรับจากสังคมอย่างสมศักดิ์ศรีว่า จะต้องสอนในสิ่งที่รู้จริงจากประสบการณ์ ของตัวเอง กล่าวคือ *ครูคือผู้สอนคนจากการอุทิศสิ่งซึ่งเป็นความจริงของชีวิตตนเอง เท่าที่นำ ปฏิบัติมาแล้วในอดีตอย่างบริสุทธิ์ใจ*

พระธรรมปิฎก (2539) แสดงทัศนะเรื่องการใช้ภาษาเพื่อสื่อให้เข้าถึงความจริง ว่า จะต้องใช้ภาษาให้ถูกต้องจึงจะช่วยให้เข้าถึงศีลธรรมหรือความจริง มีวิถีปฏิบัติ 3 ทางด้วยกันคือ

1. ผู้พูด

- 1.1 ต้องรู้ศีลธรรมในสิ่งที่พูดหรือรู้จริงในสิ่งที่พูด
- 1.2 ต้องปรารถนาดีต่อผู้ฟัง
- 1.3 ใช้ concept หรือสัญญา (ความกำหนดได้หมายรู้ในทางพระ) ให้ ตรงกับสิ่งที่จะสื่อ ใช้ถ้อยคำให้สื่อโดยตรงถึง concept นั้นอย่างระมัดระวัง
- 1.4 ความแตกฉานในความหมาย มีความสามารถในการขยายความ ให้เห็นรายละเอียดแง่มุมต่างๆ จนผู้ฟังสามารถเข้าใจได้ชัดเจน
- 1.5 ความแตกฉานในการจับประเด็นหลัก
- 1.6 ความแตกฉานในการใช้ภาษา รู้จักนำภาษามาใช้ในการถ่ายทอด ความคิด ความเข้าใจได้
- 1.7 ความแตกฉานในความคิดทันการ เอาความรู้ที่มีอยู่หรือได้รับ

ถ่ายทอดมาเชื่อมโยงสัมพันธ์สร้างเป็นความรู้ความคิดใหม่ ใช้แก้ปัญหาและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ได้ และสุดท้ายคือ ผู้พูดต้องใช้ภาษาอย่างรู้เท่าทัน ไม่ยึดติดในภาษา ใจต้องเป็นอิสระ

2. ผู้ฟัง จะต้องมียุติโสมนสิการ รู้จักคิดพิจารณา สืบค้นไปถึงต้นเค้า ใช้ปัญญาของตัวเองที่จะเข้าใจถึงสาระของสิ่งนั้นๆ ไม่ใช่เพียงแค่อ่านเป็นข้อมูล (information หรือ data) เพราะถ้าเป็นอย่างประการหลัง จะไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

3. กระบวนการ หมายถึง การอาศัยภาษาเป็นสื่อเข้าถึงประสบการณ์ระดับต้น พอถึงประสบการณ์ระดับนั้นแล้ว ก็มีฐานที่ว่า ภาษาเป็นสื่อที่โยงไปหาประสบการณ์ที่เราได้ถึงแล้วด้วยตนเองจริง จากนั้นเราก็ใช้ภาษาโยงไปหาประสบการณ์ขั้นต่อไปที่ยังไม่รู้ โดยวิธีนี้จะเป็นการก้าวไปเรื่อยๆ

นอกจากวิธีปฏิบัติข้างต้นแล้ว ยังต้องอาศัยปัจจัยเกื้อหนุนอีก 5 ประการคือ

1. พฤติกรรมที่เกื้อหนุน (ศีล)
2. ข้อมูลความรู้ที่ถ่ายทอดบอกกล่าวเล่าเรียนสดับฟัง (สุตะ)
3. การสนทนา ตกเถียง อภิปราย (สากัจฉา)
4. การพัฒนาคุณภาพ สมรรถภาพ และสุขภาพของจิตใจ (สมถะ)
5. การพัฒนาปัญญาให้มองเห็นโลกและชีวิตตามเป็นจริง (วิปัสสนา)

ด้วยวิธีปฏิบัติดังกล่าว เมื่อสามารถพัฒนาปัญญาจนเข้าถึงสังขารม อันส่งผลต่อชีวิตทำให้เข้าถึงสันติ สุขและอิสรภาพที่แท้จริง แสดงว่า การสื่อภาษาเพื่อเข้าถึงสังขารม บรรลุจุดหมาย

ปัจจัยเกื้อหนุน 5 ข้อ ที่พระธรรมปิฎกกล่าวนี้ เป็นสิ่งที่สามารถปฏิบัติได้ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะในประเด็นการพัฒนาคุณภาพ สมรรถภาพ และสุขภาพของจิตใจนั้น สามารถฝึกปฏิบัติได้จากการฝึกสติ ประเวศ วะสี (2545) กล่าวว่า การฝึกสติหรือเจริญสติ คือ การฝึกให้จิตอยู่กับปัจจุบัน คือ รู้กาย เช่น รู้ลมหายใจเข้าออก รู้การก้าวอย่างเดิน หรือรู้ อริยาบถต่างๆ รู้ความรู้สึก สุขก็รู้ ทุกข์ก็รู้ เฉยๆ ก็รู้ รู้จิต จิตมีกิเลสก็รู้ ไม่มีกิเลสก็รู้ รู้ธรรม หรือรู้ในความรู้ว่าอะไรดี อะไรชั่ว พยายามให้รู้ตลอดเวลา เรียกว่ามีสติในทุกเรื่อง รู้ตัวรู้ความคิด จิตใจต่อเนื่อง จิตจะสงบ มีความสุขและมีพลังมาก

จึงอาจกล่าวได้ว่า การพูดของครูที่จะสื่อให้เด็กเข้าถึงความจริงได้นั้น ครูต้องพูดอย่างมีสติ และจะเกิดได้ต่อเมื่อได้รับการฝึกฝน

การพูดเพื่อให้เข้าถึงความจริง จนพบกับความสันติหรือความสงบนี้ พุทธทาสภิกขุ (2544) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับความสงบว่า เป็นความงามที่ทุกชีวิตขาดไม่ได้ การจะรักษาความงามนี้ไว้ได้ จะต้อง มีสติ ถ้ามีสติพอก็จะสามารถรักษาความงามไว้ได้ในทุกแง่มุมของธรรมชาติที่เกี่ยวกับชีวิต ในทุกกรณี ในทุกขั้นตอนและในทุกคน

ดังนั้นการพูดอย่างมีสติของครู ไม่เพียงสื่อให้เด็กเข้าใจความจริง และนำไปสู่ความสงบ สันติแล้ว ยังช่วยรักษาความสงบหรือความงามนั้นอีกด้วย ครูจึงควรฝึกการพูดอย่างมีสติเพื่อการพัฒนาเด็กไปสู่ความสงบ

1.3.2 ภูมิปัญญาตะวันตกกับการพูด

อริสโตเติล กวีและปราชญ์ผู้ยิ่งใหญ่ของโลก เป็นอีกผู้หนึ่งที่ทำให้ความสนใจศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับเรื่องการพูด และได้อธิบายว่า ผู้พูดที่ต้องการพูดได้อย่างสัมฤทธิ์ผล จะต้องมียุทธวิธีต่างๆ ต่อไปนี้

1) อีทอส (Ethos) หมายถึงลักษณะความน่าเชื่อถือของผู้พูดที่ปรากฏอยู่ในจิตใจของผู้ฟัง ปัจจุบันนี้สามารถแสดงลักษณะหลายประการให้เกิดขึ้นในความรู้สึกนึกคิดของผู้ฟังได้ เช่น ทำให้ผู้ฟังคิดว่า ผู้พูดเป็นผู้หยาบการะด้าง (roughly) ผู้พูดเป็นคนฉลาดมีไหวพริบ (good sense) ผู้พูดเป็นคนดีมีศีลธรรมดี (good moral) ผู้พูดเป็นผู้มีความปรารถนาดี (good will) ส่วนประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ

1.1) ความรู้จริงในเรื่องที่พูด (Expertise or Expertness) กระทำได้โดยการหมั่นศึกษาค้นคว้าในเรื่องนั้นๆ ให้รู้จริงอย่างกระจ่างแจ้งเสียก่อน ความรู้จริงในเรื่องที่พูดจะทำให้ผู้ฟังเกิดความเชื่อถือเลื่อมใสในตัวผู้พูด ซึ่งความรู้จริงในเรื่องที่พูดของผู้พูดนี้ D.G. Bock T.J. Saine (1975, อ้างถึงใน วิรัช ลภีรัตนกุล, 2543) ศึกษาพบว่า เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการพูด

1.2) คุณธรรมหรือความดีงามในตัวผู้พูด (moral character) ผู้พูดต้องยึดมั่นในความจริงและคุณธรรมความดีงามอย่างเคร่งครัด และแสดงให้เห็นผู้ฟังประจักษ์ถึงคุณธรรมความดีงามนี้ด้วยการพูดอย่างตรงไปตรงมา ถูกต้องตามความเป็นจริง ไม่โกหกตลวงตะแคงหลอกลวงหรือพูดให้ผู้ฟังหลงกล สมดังคำกล่าวที่ว่า “นักพูดที่ดีต้องเป็นคนดีมีคุณธรรม”

1.3) ความจริงใจและปรารถนาดีต่อผู้ฟัง (sincerity, good will and trustworthiness) หากผู้พูดมีความจริงใจและปรารถนาดีต่อผู้ฟังอย่างแท้จริง สิ่งเหล่านี้จะปรากฏออกมาทางสีหน้า แววตา ท่าทาง น้ำเสียงอย่างเด่นชัด

2) พาทอส (Pathos) หมายถึง การที่ผู้พูดจะต้องรู้ถึงสภาพอารมณ์ ทัศนคติของผู้ฟังและเลือกเนื้อหาสาระให้เหมาะสมกับความสนใจ ความต้องการของผู้ฟัง และใช้ภาษาด้วยคำให้เหมาะสมกับระดับของผู้ฟัง และสอดคล้องกับความสนใจและความต้องการ

3) โลกอส (Logos) หมายถึง การที่ผู้พูดรู้จักใช้เหตุผล (logic) อย่างถูกต้องมาประกอบการพูด รู้จักการประมวลเรื่องที่พูด และการนำเอาข้อเท็จจริงและหลักฐานต่างๆ มาประกอบการพูดและการพิจารณาหาเหตุผลในเรื่องที่พูด (อ้างถึงในวิรัช ลภีรัตนกุล, 2543)

ปัจจุบันนี้ทั้ง 3 ประการข้างต้น จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ครูควรพิจารณานำมาใช้ในการปรับปรุง

การพูด เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทั้งในด้านการพูดเพื่อให้เข้าถึงความจริง และมีคุณธรรมในการพูด

1.3.4 เสียงพูดและการออกเสียงพูด

การปรับปรุงหรือฝึกฝนการพูดของครู เพื่อให้สามารถใช้การพูดพัฒนาเด็กอย่างแท้จริง ครูจำเป็นต้องฝึกฝนในเรื่องของการออกเสียง และการศึกษาหรือทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องของเสียงพูด

การฝึกฝนการออกเสียง

Steiner (อ้างถึงใน Cherry, การบรรยาย, 17 ตุลาคม 2002) ได้แบ่งวิธีพูดของครูออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. การพูดโดยให้เสียงออกมาจากปลายลิ้น เสียงลักษณะนี้ใช้เพื่อการออกคำสั้น
2. การพูดโดยให้เสียงออกมาจากช่วงกลางของปาก เสียงลักษณะนี้ใช้เมื่อต้องการให้เสียงโอบล้อมผู้ฟัง มักใช้พูดในที่ที่มีคนจำนวนมาก
3. การพูดโดยให้เสียงออกมาจากส่วนหลังเหนือศีรษะของผู้พูด ทำให้ผู้ฟังรู้สึกว่า เสียงนั้นมีความศักดิ์สิทธิ์มาจากข้างบน ครอบคลุมทุกคน

ส่วนวิธีฝึกฝนการพูดทั้งสามแบบนี้ สามารถใช้ท่าทางของกรีฑาหรือ Greek Gymnastic ประเภทต่างๆ เป็นแนวทางในการฝึกฝนการออกเสียง เช่น การฝึกออกเสียงพร้อมเคลื่อนไหวในท่าพุ่งแหลน เป็นการฝึกพูดเพื่อให้เสียงออกมาจากปลายลิ้น การฝึกเคลื่อนไหวในท่าขว้างจักร เป็นการฝึกให้เสียงออกมาจากรอบทิศทางของผู้พูด ท่าทางเหล่านี้ไม่เพียงใช้เพื่อการฝึกพูดสำหรับครูเท่านั้น นักแสดงได้ใช้ท่าทางเหล่านี้ในการฝึกซ้อมการออกเสียงเช่นกัน

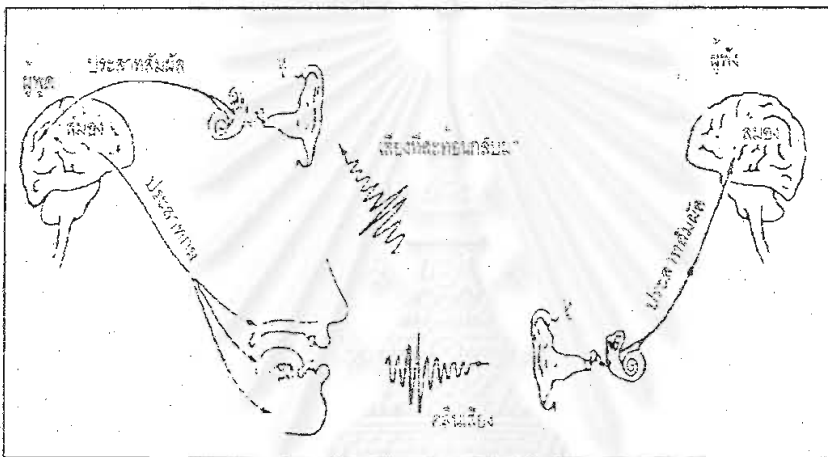
การศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเสียงพูด

กาญจนา นาคสกุล (2541) กล่าวถึงการเรียนรู้เรื่องเสียงพูดและการออกเสียงพูดว่า จะช่วยให้เข้าใจลักษณะของเสียงที่ภาษาต่างๆ ใช้ต่างกันได้ ทำให้สังเกตเห็นความแตกต่างของเสียง ซึ่งจะมีผลทำให้พูดได้ชัดเจนตามต้องการ การเรียนรู้ดังกล่าวได้แก่ การเรียนรู้เรื่องกลไกการพูดและการเปล่งเสียงพูด ศรีนคร วิฑยะสิรินันท์ (การบรรยาย, 6 เมษายน 2545) กล่าวว่า ถ้าเด็กพูดไม่ชัด ครูต้องวิเคราะห์ว่า เป็นฐานเสียงใด ครูที่สอนเด็กต้องสังเกตตัวเองว่า ขณะพูดเกิดอะไรขึ้นเกี่ยวกับอวัยวะในการพูดของตัวเอง เพื่อที่ครูจะสามารถนำไปสอนเด็กได้ การเรียนรู้เรื่องกลไกการพูด การเปล่งเสียงพูดและฐานเสียงในภาษาไทย จึงเป็นสิ่งที่ครู

ต้องศึกษาเพื่อปรับปรุงการพูดของตน และการพูดของเด็ก

1. กลไกการพูด

การพูดเป็นสิ่งที่มีการพัฒนาการเป็นขั้นตอน ต้องมีองค์ประกอบต่างๆ ที่ส่งเสริมให้มีการพัฒนาภาษาและการพูดได้เป็นปกติ ได้แก่ มีหูได้ยินดี สมองเป็นปกติ อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการพูดเป็นปกติ ทั้งทางด้านโครงสร้างและการทำงาน มีสติปัญญาดี มีสุขภาพทางกายและทางจิตดี รจนา ทรรรานนท์ และคณะ (2529) ได้กล่าวถึงกลไกการพูดที่เกิดจากการทำงานของสมองและอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการพูด ซึ่งเรียกว่า ไซส์มัทธ์ทางการพูด (speech chian) ดังภาพต่อไปนี้

รูปที่ 1 แสดงไซส์มัทธ์ทางการพูด

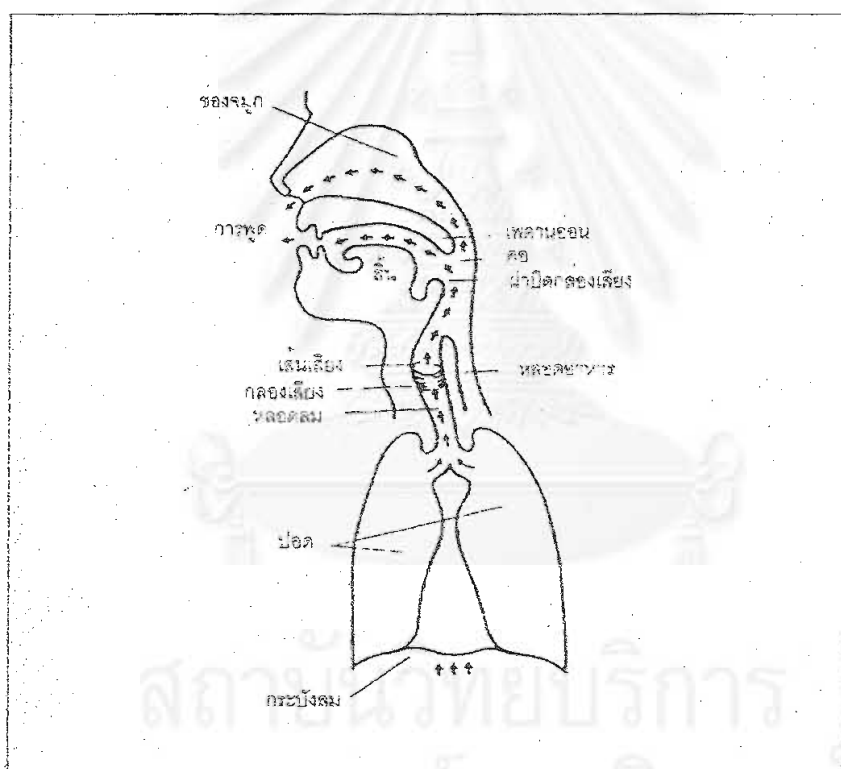
จากภาพจะเห็นว่า สมองจะเรียบเรียงความคิดที่ต้องการแสดงออก ให้เป็นภาษาพูดที่เหมาะสม แล้วสมองจึงวางแผนว่า กล้ามเนื้อกลุ่มใดบ้างที่ต้องทำงานเคลื่อนไหว เพื่อให้เกิดเป็นเสียงพูดและคำที่ต้องการ สมองจะส่งคำสั่งผ่านประสาทส่วนที่ควบคุมกล้ามเนื้อต่างๆ (motor nerve) ให้กล้ามเนื้อของอวัยวะที่ใช้ในการพูดเคลื่อนไหวเกิดเสียงพูดเป็นคำที่ต้องการ เสียงที่ออกจากปากผู้พูดจะผ่านเข้าสู่หูของผู้ฟัง และในขณะเดียวกัน ผู้พูดจะได้ยินเสียงพูดของตัวเองด้วย เสียงพูดผ่านประสาทรับเสียงแล้วส่งต่อไปยังสมอง เพื่อให้สมองแปลความหมาย ทำให้เข้าใจความหมายของเสียงพูดนั้น เป็นการครบวงจรของการพูด เมื่อผู้ฟังพูดตอบกลับมา จะใช้กลไกการพูดตามวงจรนี้เช่นกัน

2. การเปล่งเสียงพูด

ในการพูดนั้นต้องอาศัยลมหายใจออกเพื่อทำให้เกิดเสียง ลมหายใจออกจะออกจากปอด ผ่านหลอดลมไปยังสายเสียง และดันสายเสียงให้เปิดและปิดเป็นจังหวะตามแรงดันของลมจากปอด ซึ่งมีความดันสูงกว่าความดันของลมที่อยู่เหนือสายเสียง ขณะ

หายใจปกติสายเสียงอยู่ในลักษณะปิด เมื่อเราพูด กล้ามเนื้อของสายเสียงดึงสายเสียงให้เข้ามาชิดกัน จนเกือบปิดกันทางลมจากปอด เมื่อลมถูกดันออกจากปอดมากกระทบสายเสียงที่เปิดอยู่ ทำให้สายเสียงเกิดการสั่นสะเทือน ถ้าสายเสียงสั่นสะเทือนด้วยความถี่สูง ก็เกิดเป็นเสียงแหลม ถ้าสายเสียงสั่นสะเทือนด้วยความถี่ต่ำ ทำให้เกิดเสียงทุ้ม โดยปกติแล้วเสียงที่เกิดจากการสั่นสะเทือนของสายเสียงเพียงอย่างเดียว จะมีเสียงเหมือนเสียงบี ซึ่งฟังดูแล้วยังไม่เป็นคำพูดที่มีความหมาย ต้องมีการเคลื่อนไหวของอวัยวะที่อยู่เหนือสายเสียง ได้แก่ อวัยวะในช่องคอ และช่องปาก คือ ลิ้นไก่ เพดานอ่อน ลิ้น ฟัน และริมฝีปาก การเคลื่อนไหวของอวัยวะเหล่านี้อย่างรวดเร็ว จะดัดแปลงเสียงจากสายเสียงให้เกิดเป็นเสียงสระ เสียงพยัญชนะ คำและประโยคที่มีความหมาย เสียงที่ผ่านออกมาจึงเป็นเสียงพูดที่มีความหมาย ภาพต่อไปนี้แสดงให้เห็นการเปล่งเสียงและอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการพูด (รจนา ทรรรานนท์ และคณะ, 2529)

รูปที่ 2 แสดงอวัยวะที่เกี่ยวข้องในการพูด

3. ส่วนเสียง

เสียงพูดในภาษาไทยประกอบด้วยเสียง สระ และพยัญชนะเช่นเดียวกับภาษาอื่น มีตำแหน่งการเกิดเสียงแตกต่างกันดังนี้ (รจนา ทรรรานนท์ และคณะ, 2529; เบนญามาต พระธานี, 2538)

3.1 เสียงสระ เป็นเสียงที่เกิดจากการมีลมหายใจจากปอดผ่านสาย

เสียง โดยไม่มีการปิดกั้นลม ณ จุดใดๆ จากอวัยวะในช่องคอและช่องปากเลย ลิ้นเป็นอวัยวะสำคัญในการเปล่งเสียงสระ การเคลื่อนไหวเปลี่ยนตำแหน่งของลิ้น เช่น ยกลิ้นสูง ลดลิ้น การเปลี่ยนรูปของริมฝีปาก ร่วมกับการเคลื่อนลิ้น และการสั่นของเส้นเสียงในขณะที่ลมหายใจผ่านออกมา จะทำให้เกิดเสียงสระที่แตกต่างกัน เสียงสระมีทั้งเสียงสั้นและเสียงยาว

3.2 เสียงพยัญชนะ เกิดจากการเคลื่อนไหวอวัยวะในช่องคอ ช่องปากและหรือโพรงจมูก พร้อมๆ กับการปิดเปิดหรือการสั่นของเส้นเสียง อากาศที่ผ่านจากปอดมาถึงช่องคอและช่องปาก จะถูกปิดกั้น ณ จุดใดจุดหนึ่ง เช่น เสียงพยัญชนะที่เกิดจากการปิดกั้นของริมฝีปากบนและล่าง ได้แก่ ม พ บ ป จุดที่กักกันอากาศแล้วทำให้เกิดเสียงพยัญชนะต่างๆ กัน เรียกว่า ฐานกรณ์ (place of articulation) เป็นจุดที่เกิดของเสียงพยัญชนะต่างๆ กัน เสียงพยัญชนะไทยในภาษาไทยมี 21 เสียง แต่มีรูปพยัญชนะ 44 รูป ฐานที่เกิดของเสียงและลักษณะการออกเสียง แตกต่างกันดังตาราง

ตารางที่ 1 แสดงฐานกรณ์และลักษณะการออกเสียงของหน่วยเสียงพยัญชนะไทย

ฐานกรณ์ / ลักษณะการออกเสียง	ริมฝีปากบนและล่าง	ริมฝีปากล่างและฟัน	ปลายลิ้นหรือลิ้นส่วนหน้ากับปุ่มเหงือก	ลิ้นส่วนหน้าและเพดานแข็งส่วนหน้า	กลางลิ้นและเพดานแข็ง	ลิ้นส่วนหลังและเพดานอ่อน	สายเสียง
ระเบิด-กัก	บ,ป,พ		ด,ต,ท			ก,ค	จ
เสียดสี		ฟ	ส				ย
กึ่งเสียดสี				จ,ช			
นาสิก	ม		น			ง	
กึ่งสระ	ว				ย		
ข้างลิ้น			ล				
ลิ้นกระดก			ร				

คำพูดของคนเราเกิดจากการเปล่งเสียงพยัญชนะและสระต่อเนื่องกันอย่างรวดเร็ว จนเราเองไม่รู้สึกรู้ว่า อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการพูดเคลื่อนไหวอย่างไร แต่เราสามารถรับฟังคำพูดที่เกิดจากการเคลื่อนไหวอวัยวะเหล่านั้นเป็นคำที่มีความหมาย

1.3.1 การพูดของครูที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพูดของครูเป็นอย่างมาก

โดยมีแนวคิดที่ว่า ภาษาพูดสามารถสื่อเข้าไปถึงดวงจิตของเด็ก ครูจึงต้องได้รับการฝึกฝนให้สามารถพูดได้ชัดเจน มีศิลปะในการใช้ภาษาได้อย่างไพเราะลึกซึ้ง เด็กจะได้คุ้นเคยและสั่งสมความรู้สึกซาบซึ้งในความงดงามของรูปแบบและจังหวะของภาษา ครูใช้นิทานและคำประพันธ์เพื่อให้เด็กได้สัมผัสอารมณ์ความรู้สึกที่สามารถสื่อจากครูกว่าภาษาได้ (บุษบง ต้นติววงศ์, 2545)

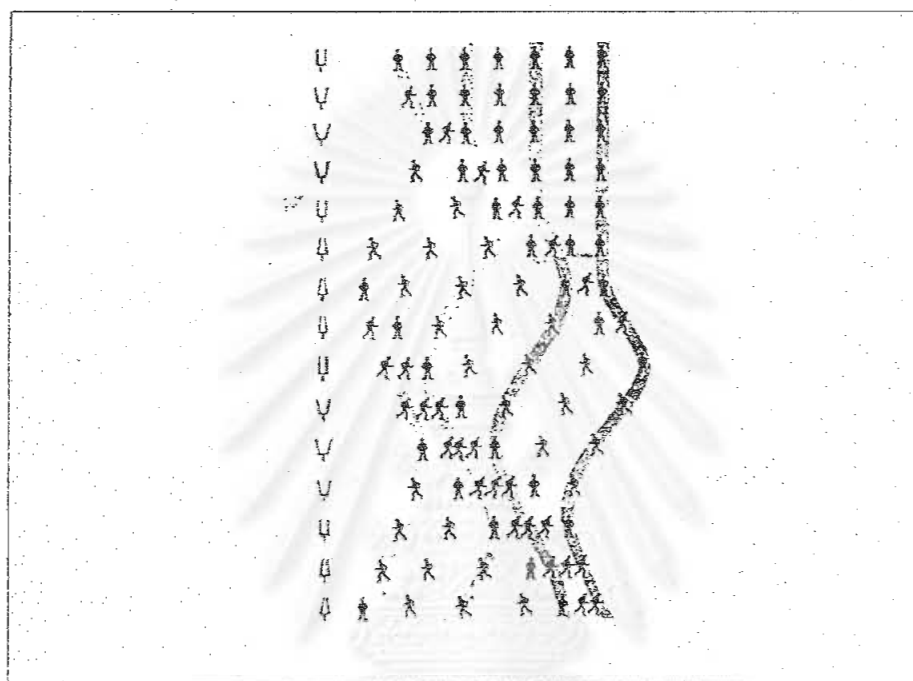
เด็กปฐมวัยนั้นอยู่ในโลกของจินตนาการและความคิดฝัน การพูดของครูที่ทำให้เด็กมองเห็นภาพได้ จะช่วยส่งเสริมจินตนาการของเด็กได้เป็นอย่างดี Pearce (1993, อ้างถึงใน บุษบง ต้นติววงศ์, 2545) กล่าวถึงจินตนาการของเด็กในช่วงปฐมวัยว่า สิ่งที่ต้องพัฒนาคือจินตนาการและการตระหนักรู้ (intuition) ซึ่งเป็นความสามารถในการรับรู้ข้อมูลที่ไม่สามารถตระหนักได้ทางกาย ในวัยนี้ความคิดจิตใจของเด็กทำงานอยู่ในสภาวะที่เหมือนฝัน ด้วยสมองซีกขวา ซึ่งเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับความสุนทรีย์ จินตนาการเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการเติบโตทางจิตใจ เพราะจินตนาการเป็นสิ่งที่เชื่อมต่อระหว่างโลกภายนอกกับโลกภายในจิตใจ เด็กที่ไม่มีจินตนาการ ไม่เพียงแต่ไม่สามารถเรียนรู้ได้เท่านั้น หากแต่ยังเป็นผู้ที่ขาดความหวังและแรงบันดาลใจอีกด้วย

เพนินายเป็นสื่อที่ครูควรใช้ในการเล่านิทาน เพราะเพนินายแฝงภูมิปัญญาและความจริงทางจิตใจที่เด็กเห็นภาพได้ ครูจะเล่านิทานปากเปล่า โดยอาจเล่นนิ้วมือหรือหุ่นง่ายๆ ประกอบ และจะไม่ใช้สื่อมากจนจำกัดจินตนาการของเด็ก ภาษาพูดของครูจะกระตุ้นให้เด็กสร้างจินตนาการภายในของแต่ละคน ครูจะไม่เปิดเทปนิทานหรือเพลง เพราะภาษาจากสื่อเหล่านั้นเป็นภาษาที่ไม่มีชีวิต และไม่สามารถส่งพลังสัมผัสเข้าไปกระตุ้นการตอบสนองที่ละเอียดอ่อนในร่างกายของเด็กได้ (บุษบง ต้นติววงศ์, 2545)

Domning (การบรรยาย, 7 ธันวาคม 2000) กล่าวว่าขณะที่เด็กฟังนิทาน จะมีการเคลื่อนไหวทั้งภายในและภายนอกร่างกาย มีการเคลื่อนไหวของคอและกล่องเสียง ไม่เพียงเท่านั้นที่เคลื่อนไหว เวลาที่เด็กฟังครูเล่านิทาน กล่องเสียงจะเกิดปฏิกิริยาตอบสนอง การตอบสนองนี้จะนำไปด้วยดีหรือไม่ขึ้นกับความชัดเจนของผู้เล่า ในการพูดนั้นถ้าคนพูดๆ เร็วไปไม่เป็นจังหวะ จะส่งผลให้ผู้ฟังหัวใจเต้นไม่เป็นจังหวะตามไปด้วย

นอกจากนี้เสียงพูดที่ดังเกินไปก่อให้เกิดผลเสียต่อเด็กเช่นกัน ปริญา หลวงพิทักษ์ชุมพล (2545) อธิบายการทำงานของเสียงว่า เสียงเป็นพลังงานอย่างหนึ่ง เกิดจากการสั่นสะเทือนของวัตถุ โดยพลังงานของเสียงจะเคลื่อนที่ผ่านตัวกลางซึ่งเป็นได้ทั้งของแข็งของเหลว และอากาศ การเคลื่อนที่ของเสียงเป็นการถ่ายทอดพลังงานหรือแรงดันภายในมวล (โมเลกุล) ของตัวกลาง มีแรงอัด (compressions) และแรงขยายสลับกันไปมาตลอดเวลาที่มีพลังงาน ดังรูปที่ 3 ลักษณะเช่นนี้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความดันของบรรยากาศสูงขึ้นและต่ำลง ตามลักษณะของแรงอัดและแรงขยายของโมเลกุลของตัวกลางคล้ายคลื่นเรียกว่า คลื่น

เสียง (sound wave) การเคลื่อนที่ของคลื่นเสียง เราสามารถนับจำนวนคลื่นเสียงได้เป็นความถี่ของเสียง มีหน่วยเป็นรอบต่อวินาที (cycle per second) หรือ เฮิรตซ์ (Hertz : Hz) ขณะเดียวกันการมีแรงดันของเสียงทำให้เกิดเป็นความสูงของคลื่นเสียง (amplitude) เป็นความดังหรือความเข้มของเสียง (intensity) มีหน่วยวัดเป็น เดซิเบล (decibel : dB)

รูปที่ 3 แสดงการเดินทางของเสียง

เสียงที่ดังมากเกินไปมีผลกระทบหลายด้านด้วยกันคือ ทำให้ประสาทหูเสื่อม ทำให้เหนื่อยง่าย อ่อนเพลีย จึงหวะการเต้นของหัวใจผิดปกติ ระบบการทำงานของร่างกายผิดปกติ ได้แก่ ระบบย่อยอาหารผิดปกติ การหลั่งฮอร์โมนบางชนิดผิดปกติ การทำงานของม่านตา และระบบการทรงตัว ในด้านของอารมณ์และจิตใจนั้น ทำให้หงุดหงิด โมโหง่าย ขาดสมาธิ เครียด เบื่อหน่าย วิตกกังวล

ตัวอย่างระดับเสียง จากแหล่งกำเนิดเสียงต่างๆ

เสียงสนทนาปกติ	มีความดังประมาณ	50-70 เดซิเบล
เสียงเครื่องดูดฝุ่น	มีความดังประมาณ	80 เดซิเบล
เสียงการจราจรขณะรถติด	มีความดังประมาณ	80-85 เดซิเบล
เสียงตะโกน	มีความดังประมาณ	80-90 เดซิเบล

เสียงการกรรพัน	มีความดังประมาณ	80-90	เดซิเบล
เสียงรถยนต์ส่วนบุคคล	มีความดังประมาณ	82	เดซิเบล
เสียงรถยนต์แท็กซี่	มีความดังประมาณ	86	เดซิเบล
เสียงเครื่องจักรในโรงงานทอผ้า	มีความดังประมาณ	92-105	เดซิเบล
เสียงรถประจำทาง	มีความดังประมาณ	94	เดซิเบล
เสียงรถบรรทุกสิบล้อ	มีความดังประมาณ	96	เดซิเบล
เสียงรถสามล้อตุ๊กๆ	มีความดังประมาณ	99	เดซิเบล
เสียงในดิสโก้เทค	มีความดังประมาณ	90-110	เดซิเบล
เสียงเรือหางยาว	มีความดังประมาณ	100	เดซิเบล
เสียงรถมอเตอร์ไซด์	มีความดังประมาณ	100	เดซิเบล
เสียงเครื่องเจาะพื้นคอนกรีต	มีความดังประมาณ	100-110	เดซิเบล
เสียงเครื่องบินไอพ่น	มีความดังประมาณ	130-140	เดซิเบล

เสียงเป็นสิ่งรบกวนที่เด็กไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เมื่อเด็กเห็นแสงหรือสีที่รุนแรงเกินไป เด็กสามารถหลับตาหรือหันไปทางอื่นได้ แต่เด็กไม่สามารถหลีกเลี่ยงเสียงที่ดังหรือแรงเกินไป เด็กอาจจะยกมือขึ้นอุดหู แต่ก็ทำได้ชั่วคราว ดังนั้นเสียงที่เป็นโทษเหล่านั้นก็จะเข้าสู่โสตประสาท และจิตใจของเด็ก โดยไม่อาจปฏิเสธได้ เสียงที่ดังพอเหมาะและอ่อนโยน ช่วยให้มีความตั้งใจ อ่อนโยน (บุษบง ดันติวงศ์, 2545)

Mellon (2000 : 34) กล่าวว่า การพูดคือการรวมกันของลมหายใจ ความคิด และความรู้สึก เกิดจากการประสานกันอย่างละเอียดอ่อนและซับซ้อนระหว่างกระดูก กล้ามเนื้อ และ การหมุนเวียน น้ำเสียง (tone) ส่งผ่านความอบอุ่นและความสุข เพิ่มความรู้สึกเชื่อมั่น น้ำเสียงที่ติเตียน (critical tone) ทำให้บรรยากาศอึมครึม การกระตุ้นจากคำเล็กๆ และเสียงที่มีความรู้สึกร้ายล้อมรอบตัวเด็ก จะทำให้เด็กอยู่ท่ามกลางความเมตตาจากการพูดของผู้ใหญ่ วิธีพูดของผู้ใหญ่ที่ทำให้เด็กประทับใจจะส่งผลไปตลอดทั้งชีวิตของเด็ก คำพูดของผู้ใหญ่อาจทำให้เด็กรู้สึกต่ำต้อยหรือสร้างความเชื่อมั่นไว้วางโลกให้แก่เด็ก ครูต้องพูดความจริงและปฏิบัติตาม คำมั่นสัญญา ครูควรมีอารมณ์ขันที่ดี (good humour) และมีความเมตตากรุณา เพื่อที่ความรัก และความเคารพจะไหลผ่านจากคำพูดของครูไปสู่เด็กได้ บทกวีและนิทานทุกเรื่องที่เขาอ่านแล้วซ้ำเล่าด้วยความตั้งใจในทุกคำ ช่วยส่งเสริมให้เด็กรักที่จะตอบสนองต่อภาษา

2. ละคร

2.1 ความหมาย

สไตน์ พันธุมโกมล (2515) กล่าวว่า ละครมาจากภาษาอังกฤษว่า drama ซึ่งมาจากศัพท์ภาษากรีกว่า ดระโอ แปลว่า I do ; I act หรือ "ฉันทกระทำ" "ฉันทแสดง" หรือ a thing done; action ซึ่งได้แก่การแสดงนั่นเอง

อริสโตเติล (อ้างถึงใน สไตน์ พันธุมโกมล, 2515) กล่าวว่า ศิลปะการแสดงเกิดจากการเลียนแบบธรรมชาติของมนุษย์ เป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์มีความสามารถเหนือสัตว์โลกทั้งปวงและสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในชีวิตได้

ลีโอ ตอลสตอย (2528, อ้างถึงใน บรรจง โกศัลวัฒน์, 2545) กล่าวว่า ศิลปะการแสดงเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่งระหว่างมนุษย์ ด้วยการใช้คำพูดถ่ายทอดความคิด และศิลปะของการแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึก

ดังนั้น ละคร จึงหมายถึง การเลียนแบบธรรมชาติของมนุษย์ โดยใช้ภาษาหรือการกระทำแสดงออกเป็นเรื่องราว เพื่อสื่อสารความคิด อารมณ์ความรู้สึก

2.2 คุณค่าและสุนทรียภาพของละคร

ประวัติของการละครนั้น เริ่มต้นขึ้นตั้งแต่สมัยที่มนุษย์ยังหาเลี้ยงชีพด้วยการจับสัตว์กินเป็นอาหาร มนุษย์แทบทุกเผ่าจะต้องมีพิธีซึ่งเป็นต้นเค้าของการละคร กล่าวคือ ก่อนออกไปจับสัตว์ "นักแสดง" จะแต่งกายและเลียนท่าทางของสัตว์ ร่ายรำไปตามจังหวะกลองและการตีเกราะเคาะไม้ของ "นักดนตรี" ประจำเผ่า ส่วน "นักแสดง" อีกผู้หนึ่งจะแสดงเป็นนายพรานทำท่าทางต่อสู้กับฝูงสัตว์ ในตอนจบของการแสดงจะสามารถฆ่าหรือจับสัตว์ได้ทั้งหมด พิธีเช่นนี้ถือเป็นพิธีศักดิ์สิทธิ์ที่จะช่วยจับสัตว์ได้ตามความปรารถนา ซึ่งอาจเรียกว่า เป็นการใช้ละคร "บังคับ" ความเป็นไปของชีวิตในขั้นพื้นฐาน พิธีที่ใช้การแสดงในลักษณะเดียวกันนี้มีอีกมากมาย เช่น พิธีขอฝน พิธีบวงสรวงเทพเจ้าแห่งความสมบูรณ์ ต่อมาเมื่อเจริญขึ้น การใช้ละครในพิธีทางศาสนา หรือ เวทมนต์คาถาก็หมดไป แต่ความมุ่งหมายดั้งเดิมยังคงมีอยู่ (สไตน์ พันธุมโกมล, 2515 : 151)

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นกษัตริย์ราชที่มีพระอัจฉริยภาพด้านศิลปะการละคร ทรงเล็งเห็นคุณค่าของละครในการพัฒนาคน บทละครแปลหรือบทละครที่ทรงพระราชนิพนธ์เพื่อออกแสดงนั้น ได้เน้นทัศนคติ ค่านิยมเพื่ออบรมจิตใจประชาชนหรือเพื่อแสดงความคิดต่างๆ ด้วยทรงเชื่อว่า การละครเป็นเครื่องมือในการศึกษาเรียนรู้และสามารถโน้มน้าวจิตใจคนได้ดี และทรงเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์แรกที่นำ "ศิลปะ" ของดนตรีและการละครเข้ามาบรรจุไว้ในระบบการศึกษาแบบใหม่ (พรรัตน์ ดำรุง, 2544)

สไตน์ พันธุมโกมล กล่าวว่า บทละครที่เป็นศิลปะและวรรณคดีที่แท้จริง จะต้องนำเอาภาพจากบทเรียนและชีวิตมาเสนอให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจชีวิตมากขึ้น เพื่อเป็นเครื่องชี้ทาง

“บังคับ” ชีวิต สามารถอดทนต่อความผันผวนของชีวิต ยอมรับความจริง การดำเนินชีวิตก็จะราบรื่น เนื่องจากแสงสว่างที่ได้รับจากความเข้าใจนี้ ดังเช่นเหล่านักปราชญ์ นักประพันธ์ผู้ยิ่งใหญ่แห่งโลกการละครได้กล่าวไว้

ละคร คือ กระจกส่องชีวิต (วิลเลียม เชกสเปียร์, อ้างถึงใน สดใส พันธุมโกมล, 2515 : 153)

ละคร เป็น แสงแห่งจริยธรรมที่ส่องทางชีวิตมนุษย์ (Cheney, อ้างถึงใน สดใส พันธุมโกมล 2515 : 151)

จากคำอธิบายข้างต้น กล่าวได้ว่าศิลปะการละครให้คุณค่าไม่แตกต่างจากศิลปะสาขาอื่น ให้คุณค่าด้านสุนทรียภาพหรือความงามที่นำไปสู่ความสงบสุข ซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกชีวิตขาดไม่ได้ไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่

ประเวศ วะสี (2544 : 39, 2545 : 128) กล่าวว่า ศิลปะคือความงามที่มนุษย์สร้างขึ้นไม่ว่าจะเป็นจิตรกรรม ประติมากรรม เพลง วรรณคดี การแสดงหรือศิลปะใดอื่น มนุษย์ควรได้เสพความงามของศิลปะ เพื่อความชื่นใจ และควรใช้ศิลปะเป็นเครื่องพัฒนาจิตวิญญาณให้สูงยิ่งๆ ขึ้นไป ในเรื่องของความงามนั้นอธิบายไว้ว่า ความงามเป็นเรื่องของทั้งหมด ถ้าขาดทะเลหรือวิเคราะห์ หรือเพ่งเล็งเฉพาะส่วน ความงามก็หายไป ขณะที่คิดจิตจะไม่สัมผัสกับความงาม เพราะการคิดเป็นการจับสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นมาเพ่งเล็ง จึงเป็นการเฉพาะส่วน ขณะไม่คิดจิตรับรู้ทั้งหมดตามความเป็นจริง จึงสัมผัสกับความงาม

พุทธทาสภิกขุ (2544) กล่าวว่า ศิลปะที่แท้ต้องมีความงาม ต้องใช้ฝีมือทำอย่างประณีตละเอียดอ่อนจึงเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก และให้ประโยชน์สูงสุดตามต้องการ “ความงาม” เป็นส่วนสำคัญของศิลปะ ถ้าไม่งาม ก็ไม่ใช่ศิลปะ แม้จะดีมีประโยชน์อย่างไร ก็ไม่ใช่ศิลปะ ชีวิตนั้นต้องการสิ่งประเล้าประโลมใจในความงาม และต้องเป็นความงามที่นำไปสู่ความสงบสุข การจะรักษาความงามนี้ไว้ได้ จะต้องมีส่วนดี ถ้ามีส่วนดีพอก็จะสามารถรักษาความงามไว้ได้ทุกแง่มุมของธรรมชาติเกี่ยวกับชีวิต ในทุกกรณี ในทุกขั้นตอนและในทุกคน

ศิลป์ พีระศรี (2511, อ้างถึงใน บรรจง โกศลวัฒน์, 2545 : 3) ได้ให้ข้อคิดว่า ศิลปะคือ อาหารของจิตใจ และพุทธิปัญญาของมนุษย์ เราได้ประสบแต่ความเพลิดเพลนเจริญใจ ความสงบเยือกเย็นและป่อเกิดของความหวังอันสูงส่ง ศิลปะทำให้เราเป็นคนดี รักใคร่ซึ่งกันและกัน ทำให้เรามีสภาพเป็นมนุษย์ที่แท้ ฉะนั้นศิลปะจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ขาดเสียมิได้สำหรับชีวิตที่มีวัฒนธรรม

สำหรับเด็กนั้น ความงามหรือสุนทรียของละครได้เข้ามามีบทบาทต่อการเล่นของเด็ก ซึ่ง

เป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่า เด็กกับการเล่นเป็นของคู่กัน แยกจากกันได้ยาก เราจึงมักพบการละครในการเล่นของเด็ก จากการศึกษาของ Lindqvist (1995) เกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์ที่มีอิทธิพลและคุณค่าต่อการเล่นของเด็ก ซึ่งสุนทรียศาสตร์ส่วนใหญ่ปรากฏในรูปแบบของการละครและวรรณกรรมนั้น พบว่า ในการเล่นเด็กจะสร้างความหมายและรูปแบบทางสุนทรียศาสตร์ขึ้น ซึ่งเป็นการจัดเตรียมฐานสำหรับความคิดที่เป็นนามธรรมและฐานสำหรับความสามารถในทางสร้างสรรค์และทางศิลปะ อันจะเป็นเค้าโครงร่างของชีวิตแก่เด็ก

ละครจึงเป็นสุนทรียศาสตร์และจริยศาสตร์แห่งการพัฒนาชีวิตมนุษย์ ควรค่าแก่การนำมาปรับปรุงการพูดของครู เพื่อให้เข้าถึงความงาม คุณธรรมและสัจธรรมของการพูด ส่งผลไปสู่การเปลี่ยนแปลงการพูดให้ถูกต้อง

2.3 การใช้ละครปรับปรุงการพูด

นักการศึกษาจำนวนมากได้นำละครเข้ามาใช้ในการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบต่างๆ กัน โดยเฉพาะในต่างประเทศ มีชื่อเรียกที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของการนำมาใช้ เช่น ละครสร้างสรรค์ (Creative Drama) ของสหรัฐอเมริกา ละครที่ใช้เป็นสื่อในการสอน (Theatre In Education / TIE หรือ Drama-in-Education / DIE) ของอังกฤษ ละครเพื่อการเรียนรู้ภาษาที่สองหรือภาษาต่างชาติ (EFL / ESL) เป็นต้น

Wessels (1991) เป็นผู้หนึ่งที่นำละครมาใช้ในการสอนภาษาที่สอง ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า ละครสามารถส่งเสริมการอ่าน การเขียน การพูด และการฟัง โดยเฉพาะด้านการพูดนั้น ละครส่งเสริมการออกเสียง จังหวะ เสียงสูง-ต่ำ และลักษณะอื่นๆ ของการพูด (prosodic features) นอกจากนี้ละครยังมีบทบาทในการสอนทักษะการพูดสื่อสาร (spoken communication skill) ละครช่วยทำให้เกิดความต้องการที่จะพูด เช่น ในบทสนทนา หรือการเล่นบทบาทสมมุติ หรือการแก้ปัญหาขณะเล่นเลียนแบบและเล่นเกม ในแต่ละกิจกรรมดังกล่าว ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น ได้ใช้จินตนาการและมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับคนอื่น เป็นการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารโดยแทบไม่รู้ตัว

ละครช่วยปรับปรุงนิสัยการพูดให้ดีขึ้น McCaslin (1990) กล่าวว่า ไม่มีแบบฝึกพูดใดที่จะฝึกพูดได้ดีเท่ากับละคร คนที่มักไม่ค่อยพูดในชั้นเรียนปกติ จะต้องพูดบทพูดที่ตัวเองได้รับให้คนอื่นได้ยิน ขณะที่คนที่พูดเสียงดังเกินไป ก็จะได้รับ การเตือนให้พูดเสียงในระดับที่เหมาะสมกับตัวละครนั้นๆ การได้สวมบทบาทตัวละครต่างๆ เป็นโอกาสที่จะได้พัฒนาน้ำเสียงและการแสดงออกที่หลากหลาย

Mellon (2000) กล่าวว่า เมื่อเด็กพูดเด็กต้องการฟังการออกเสียงคำที่ชัดเจน วิธีที่ดีกว่าการแก้ไขคำพูดของเด็ก หรือทำเป็นไม่สนใจ หรือพูดเลียนแบบการพูดผิดของเด็ก คือการ

เล่าเรื่องราว (story) ที่บรรจุถ้อยคำและวลีที่เด็กต้องการพูด เป็นการเปิดโอกาสอันนุ่มนวลให้เด็กได้ฟังและเรียนรู้จากการพูดของผู้เล่าเรื่องเอง ในการเล่าเรื่องนั้นเราสามารถเพิ่มเติมคำที่เราพบว่าเด็กพูดไม่ชัดเข้าไปได้ ซึ่งดีกว่าการบอกให้เด็กแก้ไขคำพูดที่พูดผิดในทันทีทันใด

Steiner (1995) กล่าวว่า การพูดเป็นรากฐานความรู้สึกที่มนุษย์มีต่อสรรพสิ่งในโลก ดังนั้นหากผู้พูดพูดโดยรู้สึกกับคำที่พูดหรือสิ่งที่พูด การพูดในครั้งนั้นๆ ก็จะมีประสิทธิภาพมากกว่า เรื่องของความรู้สึกนี้จะช่วยส่งเสริมได้เป็นอย่างดี เพราะละครทำหน้าที่นี้โดยตรง (Brain Way, อ้างถึงใน Wessels, 1990) ละครทำให้ผู้แสดงได้รับทั้งด้านสติปัญญาและความรู้สึก รวมไปถึงตัวละครที่ตนสวมบทบาท และยังทำให้เข้าใจ "คำ" ที่พูดได้มากขึ้น เนื่องจากมีประสบการณ์ตรงจากการสวมบทบาทนั้นๆ

2.3.1 ประเภทของละครในการส่งเสริมการพูด

1) การเล่าเรื่อง (storytelling)

McCaslin (1990) กล่าวว่า การเล่าเรื่องเป็นศิลปะเก่าแก่ (ancient art) ที่ยังคงได้รับความนิยม แม้ยุคสมัยจะเปลี่ยนไป เทคโนโลยีการสื่อสารก้าวหน้ามากขึ้น แต่เป้าหมายของการเล่าเรื่องยังคงเหมือนเดิม กล่าวคือ เพื่อยกระดับความตระหนักรู้ (heightened awareness) ของผู้ฟัง รวมทั้งให้ความรู้สึกของความประหลาดใจ ความลึกลับ และความคิดสร้างสรรค์

สายสัมพันธ์ระหว่างผู้เล่าและผู้ฟังจะดีหรือไม่ ขึ้นกับปัจจัยหลายอย่าง ได้แก่ อายุ ภูมิหลัง และความสนใจของผู้ฟัง สภาพแวดล้อมตลอดจนช่วงเวลาของการเล่าเรื่อง ล้วนส่งผลต่อการเล่าทั้งสิ้น แต่สิ่งสำคัญที่สุดคือ ไหวพริบและความกระตือรือร้นของผู้เล่า รวมทั้งทักษะในการเลือกเรื่องที่เหมาะสม

นักเล่าเรื่องมือใหม่ควรทำโครงร่างเพื่อจัดระบบ เรื่องที่จะเล่า ได้แก่ จุดเริ่มเรื่อง การดำเนินเรื่อง (action) จุดหักเห (climax) และตอนจบ ควรฝึกเล่าเรื่องโดยออกเสียง และพิจารณาไตร่ตรองเกี่ยวกับอารมณ์ (mood) และรายละเอียดที่สำคัญของเรื่อง

นักเล่าเรื่องแบบดั้งเดิม (traditional) มักจะจดจำเรื่องราวจนขึ้นใจ แล้วใช้คำพูดของตนเองในการเล่าเรื่อง แต่จะไม่ท่องจำ เพราะจะทำให้การนำเสนอดูแข็งไม่เป็นธรรมชาติ และยังเสี่ยงต่อการลืม ขณะเล่าเรื่องอาจใช้สีหน้าท่าทางประกอบเพื่อเพิ่มความสนใจ แต่ต้องเป็นไปอย่างธรรมชาติและเกิดขึ้นเอง การฝึกซ้อมสม่ำเสมอเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อขัดเกลาภาษาและช่วยให้พูดได้คล่อง (to polish the sentences and achieve fluency)

ความจริงใจเป็นความต้องการพื้นฐานของการเล่าเรื่อง เพราะผู้ฟังซึ่งเป็นเด็กรับรู้ได้ไวและจะยอมรับไม่ได้หากพบว่า เป็นเรื่องไม่จริงจัง

การพัฒนาเสียงให้น่าฟัง (pleasing voice) และฝึกฝนการพูดให้ชัดเจน เป็นสิ่งที่ควรทำ เพราะนักเล่าเรื่องใช้สิ่งนี้ในการสื่อสาร และควรสนใจว่าผู้ฟังเรื่องที่เราเล่า เข้าใจเรื่องที่ฟัง และพอใจเรื่องราวหรือไม่ โดยไม่พะวงว่าตัวเองเล่าดีหรือไม่อย่างไร

Mellon (2000) กล่าวว่า ในการเล่าเรื่องนั้นความเจียบเป็นสิ่งสำคัญ ความเจียบรวบรวมสติปัญญาทั้งหมดของเด็ก การคิด ความรู้สึก และความมุ่งมั่นตั้งใจ เปิดโอกาสให้ความคาดหวังงอกงาม (allow the expectation to flourish) จิตใจเปิดรับ และกระเพาะอาหารได้ผ่อนคลาย ความเจียบคือสิ่งที่ดีที่สุด และเป็นจุดเริ่มต้นที่ทรงพลังที่สุดสำหรับการเล่าเรื่อง การสร้างความเจียบแตกต่างจากการรอคอยให้เด็กเจียบ ความเจียบเป็นพลังที่คล่องแคล่ว (active) และส่องสว่าง ในบรรยากาศของความเจียบ หัวใจเราจะรวมศูนย์ไปสู่จังหวะที่อ่อนโยน ประสาทสัมผัสของเราเปิด รูชมชนเล็กๆ ผ่อนคลาย การสร้างความเจียบเป็นการสร้างความอดทนและความสนใจให้แก่เด็ก ซึ่งเป็นพื้นฐานของการฟัง มีวิธีง่ายๆ ที่จะเข้าสู่พลังของความเจียบ Mellon ใช้วิธีหนึ่งๆ บนเก้าอี้โยกฟังเสียงหายใจของตัวเองก่อนเล่านิทานในไม่ช้าเด็กๆ ก็ทำในลักษณะเดียวกัน จังหวะของลมหายใจและการโยกเก้าอี้เรียกความสนใจของเด็กได้ดีกว่าคำพูดของเธอเสียอีก ไม่ว่าจะผ่านความอึกที่กึกโครมมาเพียงใดก็ตาม เด็กจะสงบลงได้

เด็กๆ ชอบฟังเรื่องซ้ำแล้วซ้ำเล่า อาจเป็นสัปดาห์หรือเป็นเดือนจนกว่าจะพอใจ ขณะเดียวกันก็ต้องการฟังนิทานในช่วงเวลาที่แน่นอน ซึ่งช่วยให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยและมั่นคง นอกจากนี้ยังต้องการจังหวะที่แน่นอนของเรื่องที่ฟัง ซึ่งเป็นอาหารธรรมชาติแห่งการเติบโตของเด็ก จังหวะที่แน่นอนนี้เช่นเดียวกับการเต้นของหัวใจ

การเล่าเรื่องด้วยเสียงที่ชัดเจน อบอุ่นและจริงใจ จะช่วยพัฒนาคุณลักษณะเช่นเดียวกันนี้ในตัวเด็ก เสียงดังไม่ได้ช่วยให้มีพลังหรือประสิทธิภาพมากกว่า บางครั้งเสียงกระซิบที่นุ่มนวลสามารถได้ยินดังทั่วห้องกว้าง และดึงความสนใจของผู้ชนได้

ในตอนจบของเรื่อง การปรบมืออาจทำให้เกิดความรำคาญและทำลายมนต์สะกดของนิทานก่อนเวลาที่เหมาะสม Mellon มักจะแสดงความรู้สึกของเธอด้วยท่าทางที่สงบและเคลื่อนไหวอย่างสุขุม ร่าเริง ไปยังกิจกรรมอื่นต่อไป

เมื่อเด็กถามเกี่ยวกับเรื่องที่ได้อ่าน พวกเขาไม่ได้ต้องการคำอธิบายและการตีความ ผู้ใหญ่สามารถบอกเด็กอย่างให้เกียรติว่า ให้พยายามมองหาคำตอบเอง การที่ผู้อื่นอธิบายความหมายอาจลดคุณค่าที่แท้จริงของคำและภาพจินตนาการ ที่เด็กปฐมวัยสัมผัสได้โดยตรง การตีความอย่างมีเหตุมีผลเป็นเรื่องของเด็กในวัยที่โตขึ้น

จันทร์เพ็ญ พันธุ์โอสถ และจิตรา ธนาไพฑาร (ผู้แปล, ม.ป.ป.: 8-10) อธิบายวิธีเล่านิทานซึ่งเป็นเทพนิยายให้เด็กฟังว่า การเล่าที่เหมาะสมสำหรับเด็กเล็กคือเล่าด้วยน้ำเสียงปกติ

มีชีวิตชีวาแต่ไม่เร้าอารมณ์ ขณะเดียวกันก็ไม่ราบเรียบจนไร้ความรู้สึก ผู้ใหญ่ที่เข้าใจความหมายที่แฝงเร้นของนิทานย่อมเล่าได้ต่างจากผู้ที่ไม่ได้พินิจถึงความหมายของเรื่อง ผู้เล่านิทานไม่ควรอธิบายความหมายของเนื้อเรื่อง หรือสรุปคติสอนใจให้เด็กฟัง เด็กจะเข้าถึงความหมายเล็กๆ ของนิทานได้โดยไม่รู้ตัวอยู่แล้ว เขาจะซึมซับภาพแห่งจินตนาการเข้าไว้ และรู้สึกเชื่อมโยงกับมันอย่างแนบแน่น เพราะมันกล่าวถึงความเป็นไปของตัวเขาและโลก ทั้งยังให้แบบอย่างของมนุษย์ผู้เผชิญชีวิตในทางที่ถูกต้องแก่เขา เมื่อเด็กเติบโตใหญ่เจริญวัยขึ้น ความหมายของนิทานในความเข้าใจของเขาจะเปลี่ยนแปลงไปตามประสบการณ์ชีวิตที่มากขึ้น

ส่วนเรื่องราวที่นำมาเล่าให้เด็กฟังนั้น จันทร์เพ็ญ พันธุ์โอสถและ

จิตรา ธนาโอฬาร กล่าวว่า จากการวิจัยของบรูโนเบทเทลไฮม์ นักจิตวิทยาเลื่องชื่อ พบว่า เด็กทั้งปกติและไม่ปกติ ณ ทุกระดับของสติปัญญา ชื่นชอบนิทานพื้นบ้านและเทพนิยายยิ่งกว่าหนังสือสำหรับเด็กประเภทอื่นใดทั้งสิ้น วิลเฮล์ม กริมม์* ผู้เดินทางไปทั่วเยอรมนี เพื่อรวบรวมนิทานดั้งเดิม เขียนไว้ว่า "ลักษณะร่วมของเทพนิยายทั้งหมด คือส่วนที่คงอยู่ของความเชื่อซึ่งดำรงมาแต่โบราณกาล และกล่าวถึงเรื่องจิตวิญญาณโดยอยู่ในรูปของภาพ เทพนิยายไม่ใช่เรื่องของความเพ้อฝันอันว่างเปล่า"

คำว่าจิตวิญญาณ**นี้ ประเวศ วะสี (2544 : 15-16) กล่าวว่า หมายถึงมิติทางนามธรรมที่สัมพันธ์กับความเป็นจริงของจักรวาล ธรรมชาติ บรมลี้จจะ พระผู้เป็นเจ้า คุณค่าอันสูงส่ง สากลสภาวะ วัตถุนั้นแยกเป็นส่วนๆ แต่จิตวิญญาณเชื่อมสรรพสิ่งเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ถ้ามนุษย์สัมผัสรู้เพียงวัตถุ ก็จะมีเป็นส่วนๆ มีจิตเล็กแบบแยกส่วน เข้าไปสู่ความขัดแย้งและการทำลาย แต่ถ้าสัมผัสรู้ทางจิตวิญญาณด้วย จะรู้แบบเชื่อมโยงทั้งหมด จะมีจิตใหญ่เป็นสากล ประกอบด้วยความรัก ความงาม และความสุข ซึ่งความสามารถขยายการรับรู้ไปถึงมิติทางจิตวิญญาณนี้ สัตว์ไม่มีเหมือนมนุษย์ ถ้าทำลายความสามารถในการรับรู้ทางจิตวิญญาณไป ก็เท่ากับลดสถานะของความเป็นมนุษย์ลง

*Wilhelm Grimm เป็นศาสตราจารย์ทางคติชนวิทยา ได้ร่วมกับ Jakob Grimm ศาสตราจารย์ทางภาษาศาสตร์ รวบรวมเทพนิยายกริมม์ที่มีชื่อเสียง สองพี่น้องตระกูลกริมม์ได้ร่วมกันวางแผนและสร้าง the great German dictionary (Steiner, 1995) Jakob Grimm เป็นผู้ค้นพบกฎความสัมพันธ์ของเสียงในภาษาตระกูลอินโดยูโรเปียน การค้นพบนี้ทำให้ได้รับการยกย่องเป็นบิดาของกฎแห่งเสียง และกฎนี้ก็กลายเป็นกฎของนักไวยากรณ์รุ่นใหม่ นำไปสู่การศึกษาภาษาศาสตร์ สันสกฤตเทียบกับภาษาเยอรมัน (ศรีวิไล พลมณี .2545)

**คำว่า จิตวิญญาณในที่นี้ เป็นคำที่แปลมาจากคำว่า "spirit" ในภาษาอังกฤษ และเป็นคำใหม่ที่ไม่ใช่ศัพท์ที่ตรงกับในพุทธศาสนา

เดิมมนุษย์มีมิติทางจิตวิญญาณ แต่ขาดความเป็นวิทยาศาสตร์ ในสามร้อยปีเมื่อวิทยาศาสตร์เข้ามาทำลายมิติทางจิตวิญญาณลง เพราะยังเป็นวิทยาศาสตร์อย่างตัน บัดนี้วิทยาศาสตร์ไปลึกมาก จนไปบรรจบกับมิติทางจิตวิญญาณแล้ว สมอซึกซาย (วิทยาศาสตร์) กับสมอซึกชวา (จิตวิญญาณ) กำลังจะเชื่อมโยงกันอย่างสมดุลแล้ว เมื่อเชื่อมโยงกันได้อย่างสมดุล มนุษย์ก็จะมีทั้งเหตุผล มีความรักอันยิ่งใหญ่หรือมิตรภาพ สามารถสัมผัสกับความงามอันล้นเหลือและความสุขอันลึกล้ำ

ในสมัยกรีก เทพปกรณัม (Greek Methology) หรือตำนานคดี คือทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ ซึ่งอาศัยวรรณกรรมที่เป็นเรื่องราวของเทพเจ้าต่างๆ ในการทำความเข้าใจบุคลิกภาพของมนุษย์ ต่อมาเมื่อจิตวิทยาใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์ บรรยายกฎเกณฑ์ต่างๆ ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพจึงแยกตัวออกมาอยู่ในกลุ่มวิทยาศาสตร์สายพฤติกรรมศาสตร์ อย่างไรก็ตามปัจจุบันเพื่อให้เข้าใจบุคลิกลักษณะอันหลากหลายและซับซ้อนของมนุษย์ได้ดีถ้วนทุกแง่มุม จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการวิธีทางศิลปศาสตร์หรืออาศัยวรรณกรรมร่วมด้วย (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2539)

Meyer (1988 : 9 -10) กล่าวว่า เทพนิยายซึ่งแม่เล่าซ้ำแล้วซ้ำเล่าให้ลูกฟังให้คุณค่าแก่ส่วนที่ลึกที่สุดของจิตใจ ซึ่งเป็นที่ที่ความหวังและอุดมการณ์ในวัยต่อมาของเด็ก ก่อเกิด ดวงจิตล้านดวงของมนุษย์ซึมซับเรื่องราวจากเทพนิยายตั้งแต่ยุคสร้างโลก ความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ได้รับการนำทางซึ่งมีอิทธิพลต่อคุณลักษณะทั้งหมดของมนุษย์ ไม่มีการสร้างสรรค์วรรณกรรมใดที่ส่งผลเท่านี้ แม่แต่งงานที่คลาสสิกที่สุด

จันทร์เพ็ญ พันธุ์โอสถ (ผู้แปล, ม.ป.ป. : 8) กล่าวว่า จากเทพนิยายทำให้เด็กเรียนรู้ว่า ความซื่อสัตย์ทำให้ดวงจิตงดงาม เป็นความงามที่เกิดขึ้นท่ามกลางความขาดแคลน ซึ่งทำให้เกิดความสุขสูงสุด โดยสื่อผ่านเหตุการณ์ที่ว่าบางครั้งเราต้องเสี่ยงชีวิตเพื่อให้ได้เจ้าหญิงมาครอง

นิทานเล่าขานถึงความลึกลับของชีวิตซึ่งสืบทอดต่อกันมา เปิดเผยถึงความหมาย สะท้อนความลุ่มลึกในการเข้าใจชีวิตซึ่งสูญหายไปเสียมากในยุคสมัยของเรา เนื้อหาของนิทานคือเรื่องราวการพัฒนาของมนุษย์ตลอดจนการไขปริศนาของชีวิตในรูปของสัญลักษณ์ ตัวละครในนิทานคือบุคลิกบางด้านของมนุษย์ นิทานให้ความหวังแก่เด็ก น้องคนสุดท้ายผู้โง่เขลาสามารถกระทำในสิ่งที่ผู้ชาญฉลาดทำไม่สำเร็จ คนดีที่แร้นแค้นจะได้รับอาหารที่รับประทานไม่รู้จักหมด ผู้ถูกให้ร้ายยอมได้รับการพิสูจน์พ้นผิด กระทั่งเด็กเล็กๆ ก็สามารถตระหนักได้ว่า มนุษย์ทุกผู้ทุกนามสามารถก้าวไปสู่คุณภาพที่แท้จริงของตนได้

2) การแสดงหุ่นเชิด (puppetry)

การแสดงหุ่นเชิดมีต้นกำเนิดมาจากศาสนา ความเชื่อ และพิธีกรรมต่างๆ

ในสมัยก่อน ถือได้ว่าเป็นมรดกทางศิลปะที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ถ่ายทอดต่อกันมาตั้งแต่โบราณ ในหลายประเทศของโลก เช่น จีน ชาวอินเดีย ญี่ปุ่น หุ่นไม่เพียงแสดงเพื่อความบันเทิงแต่สามารถสอดแทรกความรู้ หรือทัศนคติให้กับผู้ชมได้อย่างกว้างขวาง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2536)

คนทั่วไปมักเข้าใจว่าหุ่นเชิด คือ ตุ๊กตา แต่แท้จริงแล้วมีความแตกต่างกัน หุ่นคือนักแสดงที่มีชีวิตขึ้นมาจากคนเชิดหุ่น วัตถุเกือบทุกชนิดใช้เป็นหุ่นได้ แม้แต่มือก็เป็นหุ่นได้ หุ่นมีด้วยกันหลายประเภท บางประเภทผูกติดกับเส้นด้าย บางประเภทยึดติดด้วยไม้ บางประเภทสูงเท่ากับตัวคน (McCaslin, 1990) ลักษณะของหุ่นบางประเภทจะไม่มีหน้าตา ทำให้เด็กสามารถใช้สมองจินตนาการได้อย่างเต็มที่ว่า หุ่นอยู่ในอารมณ์ใดตามเรื่องราวที่ได้ฟัง (Domning, การบรรยาย, 7 ธันวาคม 2000)

ในการเชิดหุ่นนั้นผู้เชิดต้องเรียนรู้เรื่องการเคลื่อนไหวที่ต้องผสมผสานกันอย่างลงตัว จักรพันธ์ โปษยกฤษ (ม.ป.ป.) กล่าวว่า ในการเชิดหุ่นจะเน้นอารมณ์และบทบาท การรำรำอันเป็นท่าทีและลักษณะเฉพาะของหุ่น ไม่พยายามยึดยึดกฎเกณฑ์ต่างๆ ของละครคน ให้แก่หุ่นระบอบ ธรรมชาติที่ได้รับจากการดูหุ่นระบอบคือ ดู "ท่าที" ที่หุ่นทำได้ "คล้าย" ละครคน ไม่ใช่ "เหมือน" ละครทุกอิริยาบถ อย่างไรก็ตาม ผู้เชิดอาจพลิกแพลงท่ารำรำของละครคนให้เป็นท่าของหุ่นได้

หุ่นสามารถแสดงที่ใดก็ได้ สิ่งที่ต้องการคือพื้นที่เรียบความยาวประมาณ 3 ฟุต อาจเป็นโต๊ะทั่วไป โต๊ะกาแฟ ม้านั่ง หรือกล่อง บางคนอาจใช้ขอบหน้าต่าง (windowsill) เป็นเวทีแสดง ในส่วนของฉากนั้นไม่มีความจำเป็นเช่นเดียวกับเวที แต่ถ้าต้องการ อาจใช้กระดาษแข็ง (cardboard) ตัดเป็นฉาก ใช้เฟอร์นิเจอร์ของตุ๊กตานำมาประกอบฉากได้โดยเลือกขนาดที่เหมาะสม แต่โดยทั่วไปสภาพแวดล้อมที่เรียบง่ายก็เพียงพอแล้ว ในบางครั้งอาจไม่จำเป็นเลยหากในเรื่องราวนั้นหุ่นได้บอกกล่าวแล้วว่าเกิดขึ้น ณ ที่ใด

3) บทกลอน (poetry) ประกอบการเคลื่อนไหว

บทกลอนเป็นสิ่งที่สามารถนำไปใช้ในการแสดงสำหรับผู้เรียนทุกวัย โดยเฉพาะเด็กๆ จะชื่นชอบบทกลอนเป็นพิเศษ เด็กจะสนุกกับจังหวะ เสียง คำและวลีที่พูดซ้ำๆ ความคิด ความรู้สึกและจินตนาการในบทกลอน สามารถเข้าถึงและกระตุ้นจินตนาการของเด็กได้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับดนตรีและภาษา

บทกลอนเหมาะอย่างยิ่งสำหรับกิจกรรมกลุ่ม การพูดประสานเสียง (choral speaking) เป็นตัวอย่างหนึ่งของการละครที่นำบทกลอนไปใช้ในลักษณะของกิจกรรมกลุ่ม และมีการเคลื่อนไหวประกอบบทกลอน การพูดประสานเสียงไม่ใช่เทคนิคใหม่ แต่กำเนิดขึ้นมานานนับศตวรรษ เป็นองค์ประกอบสำคัญในการละครกรีก (Greek drama) คน

ในยุคโบราณนำการพูดประสานเสียงมาใช้ในพิธีทางศาสนาและงานเฉลิมฉลอง ซึ่งยังสืบทอดมาถึงปัจจุบัน ในยุคต้นศตวรรษที่ 20 เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การพูดประสานเสียงเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดของการสอนภาษา และการปรับปรุงการพูด

การนำการพูดประสานเสียงไปใช้กับเด็ก อาจเริ่มต้นจากความพึงพอใจของเด็กว่า จะพูดออกเสียงหรือจะมีท่าทางประกอบ ผู้เรียนในวัยสูงขึ้นและไม่มีประสบการณ์ ครูอาจจะต้องช่วยตีความบท ตลอดจนวางแผนการแสดง เมื่อผู้เรียนมีประสบการณ์มากขึ้นอาจแบ่งบทพูดเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และรายบุคคล ในการพูดประสานเสียงนั้น ทุกคนอาจพูดออกเสียงพร้อมกัน แล้วให้เด็กคนหนึ่งทำท่าประกอบ หรือครึ่งหนึ่งพูด อีกครึ่งหนึ่งทำท่าประกอบ หรือทุกคนพูดพร้อมกับทำท่า (McCaslin, 1990)

4) การเคลื่อนไหว (movement)

McCaslin (1990) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของการละคร คือ การเคลื่อนไหว (movement) การเคลื่อนไหวเป็นจุดเริ่มต้นของละครในยุคเริ่มแรก เมื่อการเคลื่อนไหวประกอบกันเข้ากับความขัดแย้ง ตัวละคร โครงเรื่องและบทสนทนา "ละคร" ก็จะค่อยๆ เกิดขึ้นในที่สุด ในการเริ่มต้นฝึกการละคร ครูหรือผู้นำกลุ่มพบว่า การเริ่มต้นด้วยการเคลื่อนไหวแทนการพูด ช่วยให้บรรลุเป้าหมายได้ง่ายและเร็ว

Cherry (การบรรยาย, 23 เมษายน 2002) ครูและนักการศึกษาผู้เชี่ยวชาญการนำดนตรี บทเพลง และการเคลื่อนไหว เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ในห้องเรียน กล่าวว่า เด็กที่มีการเดินที่ดี มั่นคง และสมดุล จะพูดได้ดีเช่นกัน การเคลื่อนไหวของขา เป็นการให้จังหวะของการพูด การเคลื่อนไหวของแขนให้ท่วงทำนอง (melody) การเคลื่อนไหวของมือให้ภาพของ "คำ" สังเกตว่าถ้าพูดโดยไม่มีมือประกอบ จะไม่มีอารมณ์ มือจะพยายามค้นหาคำพูด ดังนั้นเวลาที่คนพูดไม่ออกมักจะเคลื่อนไหวมือเพื่อช่วยในการพูด

ในการช่วยเหลือเด็กที่มีความผิดปกติของสมอง ทำให้การทำงานประสานกันของกล้ามเนื้ออวัยวะต่างๆ ไม่สัมพันธ์กัน มีปัญหาการพูดและการเคลื่อนไหว พบว่า หากการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายดีขึ้น การพูดของเด็กก็จะดีตามไปด้วย (เบญจมาศ พระธานี, 2538)

2.3.2 เทคนิคของละครในการปรับปรุงการพูด

บรรจง โกศลวัฒน์ (2545) กล่าวถึงคุณสมบัติของนักแสดง การฝึกซ้อมการแสดง และสิ่งที่จะช่วยให้นักแสดงเข้าถึงบทบาทของการแสดง ดังนี้

1. คุณสมบัติของนักแสดง

1.1 มีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง เนื่องจากต้องใช้ร่างกายและเสียง

เป็นเครื่องมือในการนำเสนองานศิลปะต่อผู้ชม ผู้แสดงจึงควรหมั่นฝึกฝนตนเองให้มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง รู้จักการผ่อนคลาย พูดออกเสียงที่ถูกต้อง ต้องใช้สติปัญญาศึกษาบทบาทการแสดง มีสมาธิกับการแสดง สามารถปรับสภาพของตนเองให้เข้ากับบุคลิกลักษณะของตัวละครและถ่ายทอดบทบาทนั้นออกสู่สายตาผู้ชมได้ตามต้องการ

สุขภาพทางกายเป็นพื้นฐานของสุขภาพทางจิต ซึ่งจะทำให้นักแสดงมีความสามารถสร้างพลังกำลังได้ เพื่อให้การแสดงบรรลุผลสำเร็จได้ตามต้องการ นักแสดงจะต้องมีสมาธิอย่างสูง การที่จะทำให้มีพลังกำลังจะต้องผ่านการอบรมทางจิตมาแล้วเป็นอย่างดี ในเวลาเดียวกันการที่จะอบรมทางจิตให้ดีขึ้น ก็ควรฝึกบริหารร่างกายอย่างดีเสียก่อน ในขณะที่เดียวกันควรกำหนดจิตทำสมาธิพื้นอารมณ์ให้แจ่มใสปราศจากความกังวลใจไปพร้อมๆ กันด้วย หลักใหญ่ของการบริหารร่างกาย เพื่อมุ่งเน้นให้จิตของผู้แสดงมีสมาธิ มีความสงบ มีจิตใจมั่นคงแน่นอน ควบคู่ไปกับการทำให้ร่างกายผ่อนคลาย

1.2 มีพรสวรรค์ทางการแสดงในด้านการใช้จินตนาการ และมีไหวพริบรับรู้ความรู้สึกได้อย่างฉับไว มีความเข้าใจในเรื่องของสุนทรียศาสตร์ รู้จักการควบคุมจังหวะลีลา การเคลื่อนไหว การแสดงออกอย่างเหมาะสม นักแสดงต้องสวมบทบาทชีวิตของตัวเองลงบนชีวิตของบุคคลอื่น และซึมซับความเป็นตัวละครนั้นเข้าไปในจิตวิญญาณของตนทั้งหมด

1.3 มีระเบียบวินัยและพลังในการทำงาน หมั่นฝึกฝนตนเองอย่างสม่ำเสมอและมีความพร้อมทั้งพลังกาย พลังใจที่จะอุทิศให้กับงานศิลปะการแสดง

1.4 มีความเข้าใจงานศิลปะและมีความสามารถในการตีความและแปลความหมายจากบท จากเรื่องราวบุคลิกตัวละครออกมาได้อย่างถูกต้อง และแสดงออกอย่างมีจินตนาการ ซึ่งผู้แสดงต้องเข้าใจเรื่องราว อารมณ์ การกระทำนั้นๆ อย่างลึกซึ้ง ความรู้พื้นฐานด้านศิลปะจะช่วยแปลความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.5 มีความศรัทธาและเชื่อมั่นในการแสดง ผู้ที่ขาดคุณสมบัติข้อนี้จะไม่สามารถถ่ายทอดผลงานออกมาได้ การแสสร้งแก่งทำจะไม่สามารถสร้างความน่าเชื่อถือได้

2. การใช้ประสบการณ์เดิมเพื่อเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

นักแสดงอาจมีปัญหาในการเข้าถึงบทบาทการแสดง วิธีหนึ่งที่จะช่วยให้เข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของบทบาทที่ได้รับ คือ การดึงอารมณ์ความรู้สึกจากประสบการณ์เดิมของตัวเองออกมาใช้ ผู้แสดงอาจไม่จำเป็นต้องจดจำว่า เรื่องราวในประสบการณ์ของตัวเองนั้นเกิดขึ้นที่ไหน เพราะอะไร เกิดขึ้นในวันเวลาใด แต่ประเด็นสำคัญคือ ผู้แสดงจะต้องพาตัวเองย้อนกลับไปที่เคยตามที่เคยอยู่ เพื่อค้นหาความรู้สึกจากประสบการณ์ชีวิตที่เคยเกิดขึ้น ซึ่งอารมณ์ความรู้สึกนั้นสามารถนำมาเทียบเคียงหรือคล้ายคลึงกับอารมณ์ความรู้สึกของบทภาพยนตร์ที่แสดง

3. การฝึกซ้อมการแสดง

มีหลายขั้นตอนด้วยกัน ได้แก่ การพูดคุยถกปัญหา การค้นหาแนวทาง ภายบริหารเพื่อให้รู้จักผ่อนคลายเป็น เกมการละเล่น ฝึกซ้อม อ่านบท วิเคราะห์บท วางบุคลิกตัวละคร การตีความหมายแต่ละวรรคตอน จาก การจัดวางรูปแบบสร้างบุคลิก กำหนดการ เคลื่อนไหว ซ้อมใหญ่และแสดงจริง

ตัวอย่างแบบฝึกหัดสำหรับการฝึกซ้อม

การแสดงโดยไม่ใช้คำพูดหรือละครใบ้ (mime) เป็นแบบฝึกหัดการแสดงประเภทหนึ่งที่ใช้ในการฝึกซ้อม เพื่อศึกษาการสื่อความหมายภาษาท่าทางโดยไม่อาศัยคำพูด ดังนั้นแบบฝึกหัดนี้ผู้แสดงต้องมีสมาธิอยู่กับท่าทางความเคลื่อนไหว ใช้การสังเกตและพร้อมที่จะจัดทำท่าทางให้สัมพันธ์กับความหมายของการแสดงออกนั้น แบบฝึกหัดนี้จะช่วยให้ผู้แสดงเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ความเคลื่อนไหว ซึ่งตามปกติจะเป็นไปโดยอัตโนมัติ นอกจากจะฝึกร่างกายให้ยืดหยุ่นและสามารถแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังช่วยให้ผู้แสดงสามารถเห็นและสร้างภาพจากสิ่งที่ไม่มีความเคลื่อนไหวให้เห็นชัดเจนได้อย่างมีรูปธรรม ผู้แสดงจะค้นพบด้วยตัวเองว่าการแสดงควรเป็นไปด้วยความจริงใจ มีการตีความอย่างระมัดระวังในทุกอิริยาบถ มีปฏิริยาสนองตอบต่อทุกสิ่งและแสดงออกให้ปรากฏเด่นชัดในทุกๆ ความเคลื่อนไหว

Wessels (1991) ได้นำเทคนิคการละครมาใช้ในการสอนภาษา ดังนี้

1. บทบาทผู้ฝึก

1.1 การละครต้องการความกระตือรือร้นของผู้ฝึก ซึ่งพร้อมจะเปลี่ยนบทบาทและสถานการณ์เพื่อบรรลุเป้าหมาย

1.2 การละครต้องการการวางแผนและจัดทำอย่างรัดกุม และความสามารถในการสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้เข้าใจผู้เรียน สิ่งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ฝึกที่จะนำชีวิตจริงและข้อเท็จจริงมาสู่ชั้นเรียน และจะประสบความสำเร็จได้ต่อเมื่อมีความกล้าหาญและฝึกปฏิบัติ

2. องค์ประกอบที่จำเป็น

2.1 ความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม ผู้เรียนต้องมีความสุขในการทำงานกลุ่มหรือคู่ ต้องไม่มีความตึงเครียด ผู้ฝึกต้องช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้เรื่องความเคารพและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การให้ข้อคิดเห็นและการวิจารณ์ต้องเป็นไปอย่างสร้างสรรค์

2.2 การจัดสภาพแวดล้อม ห้องสำหรับการฝึกควรมีที่ว่างสำหรับการเคลื่อนไหวไปรอบๆ แต่ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ควรว่างเปล่า เพราะจะหยุดยั้งจินตนาการ อาจจัดที่นั่งของผู้ฝึกและผู้เรียนในลักษณะของรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า รูปเกือบกลม และ การ

จัดที่นั่งเป็นกลุ่มย่อย โดยใช้โต๊ะหรือเก้าอี้ อาจใช้แสงเข้ามาช่วย ด้วยการดับไฟในห้องให้มีมืด แล้วใช้แสงเพียงบางจุดเพื่อช่วยสร้างบรรยากาศและเพิ่มความไวของประสาทสัมผัสอื่นๆ

2.3 การอุ่นเครื่อง (warm-ups) มีหลายวิธีด้วยกัน เพื่อเป็นการเตรียมตัวผู้เรียน เป็นส่วนที่แยกต่างหากจากช่วงของการอธิบายแนะนำกิจกรรม บางบทเรียน โดยเฉพาะทักษะการพูดสื่อสารหรือบทเรียนการออกเสียง (pronunciation lessons) อาจอุ่นเครื่องด้วยเกมส์ เพลง หรือการท่องกลอน (chants) ที่สัมพันธ์กับกิจกรรมหลัก

2.4 บทบาทของผู้ฝึก ผู้ฝึกควรจะค่อยๆ ถอนตัวเองจากผู้แนะนำ มาเป็นแหล่งอ้างอิงแทน ผู้เรียนควรตระหนักถึงการเรียนรู้ระหว่างกัน และใช้แหล่งข้อมูลของตัวเองที่มีอยู่ เช่น หนังสืออ้างอิง พจนานุกรม

2.5 การทำความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายการฝึก ผู้เรียนควรได้รับรู้ถึงเป้าหมายของการฝึกฝนในช่วงเวลาที่จำกัด เพื่อให้ทุกคนตั้งใจและช่วยให้การจัดกิจกรรมกลุ่มรวดเร็วขึ้น ในตอนท้ายของบทเรียนผู้เรียนควรได้ทราบว่า บรรลุเป้าหมายหรือไม่

2.6 การเลือกผู้นำกลุ่ม การมีผู้นำกลุ่มเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของพวกเขา ผู้เรียนที่ไม่ค่อยให้ความร่วมมือควรจะได้รับคำอธิบาย

2.7 การขอความช่วยเหลือจากผู้เรียนที่ให้ความร่วมมือ ผู้เรียนที่ให้ความร่วมมือและมีความเชื่อมั่นจะช่วยให้ผู้เรียนคนอื่นร่วมมือด้วย เมื่อมีการแบ่งกลุ่มพยายามจัดให้ผู้เรียนลักษณะนี้อยู่ในทุกกลุ่ม

สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ เรื่องความสัมพันธ์ที่ดีภายในชั้นเรียนและสภาพแวดล้อม

3. ขั้นตอนของนักแสดงที่นำมาใช้ในการฝึกพูด

3.1 การเตรียมเสียงก่อนแสดง เช่น การฝึกออกเสียงคำที่ออกเสียงได้ยาก

3.2 การฝึกพูดให้เสียงดังฟังชัด (projecting clear) เช่น การแจกบทสนทนาถามตอบกันไปมา การแจกบทกลอนให้พูดต่อกันโดยแต่ละคนยืนกันละมุมห้อง

3.3 การตีความเนื้อเรื่อง เช่น ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่า บทแต่ละบทควรพูดอย่างไร ควรเคลื่อนไหวและแสดงสีหน้าท่าทางอย่างไร อาจนำจากการแสดงมาหนึ่งฉากแล้วแบ่งเป็น 3 หรือ 4 ตอนต่อเนื่องกัน แจกแต่ละตอนให้ผู้เรียนที่แบ่งเป็นกลุ่มหรือจับคู่กัน แต่ละกลุ่มต้องตัดสินใจว่าบทที่ได้รับควรพูดอย่างไร ให้ช่วยกันวิเคราะห์บุคลิกลักษณะของตัวละคร การกระทำของแต่ละตัวและผลที่ได้รับเป็นอย่างไร จากนั้นให้แต่ละกลุ่มแสดงบทที่ได้รับโดยลำดับเรื่องก่อนหลังให้ต่อเนื่องกัน เสร็จแล้วให้อภิปรายบุคลิกตัวละครที่ตีความแตกต่างกัน สุดท้ายให้ผู้เรียนที่ได้รับบทบาทของตัวละครเดียวกันมารวมกลุ่มกัน แล้วเขียน

บรรยายบุคลิกของตัวละครนั้นๆ

2.4 ละครกับการพัฒนาครู

การนำละครมาใช้ในการปรับปรุงการพูดของครูนั้น ได้คำนึงถึงคุณค่าของละครในด้านสุนทรียภาพซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนขาดไม่ได้ และในด้านช่วยให้เข้าถึงคุณธรรมและศีลธรรม อันจะช่วยให้พูดได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังกล่าวมาแล้ว ละครยังมีคุณค่าที่สอดคล้องกับหลักการพัฒนาหลักสูตรหรือโปรแกรม ดังที่สังัด อุทรานันท์ (2532) กล่าวไว้ คือ การศึกษาจะต้องมีพื้นฐานทางปรัชญาตามองค์ประกอบต่อไปนี้

2.4.1 อภิปรัชญา (Metaphysics) คือ การเรียนรู้เพื่อหลักความจริงต่างๆ เป็นรากฐานของการกำหนดเป้าหมายของการศึกษา

2.4.2 ญาณวิทยา (Epistemology) คือ หลักแห่งความรู้ หรือธรรมชาติของความรู้และความจริง เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้ และค้นหาวิธีการได้มาซึ่งปัญญา มีอิทธิพลโดยตรงต่อการจัดการเรียนการสอน เป็นส่วนของการนำหลักสูตรไปใช้

2.4.3 คุณวิทยา (Axiology) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับคุณค่าหรือค่านิยม คำถามหลักคือ "อะไรคือ ความดี ความงาม" ซึ่งเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจต่างๆ นักพัฒนาหลักสูตรที่มีความเข้าใจด้านคุณวิทยา ย่อมสามารถกำหนดเนื้อหาสาระที่เหมาะสมไว้ในหลักสูตร จำแนกเป็น 2 แขนงคือ สุนทรียศาสตร์ (Aesthetic) และ จริยศาสตร์ (Ethic)

ละครจึงควรค่าแก่การนำมาใช้ในการศึกษา เพราะละครเป็นการสอนเรื่องคุณค่า เพื่อยกระดับจิตใจของมนุษย์

3.แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรม

3.1 องค์ประกอบในการพัฒนาโปรแกรม

Boyle และ Caffarella (1981, 1994) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบในการพัฒนาโปรแกรมอย่างมีส่วนร่วมทางการศึกษาผู้ใหญ่ไว้หลายประการด้วยกัน องค์ประกอบในส่วนที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับลักษณะของละครที่เป็นการตีความบทพูด (oral interpretation) แล้วแสดงสด (improvise) จากความรู้สึกนึกคิดและจากความเข้าใจคุณธรรมในเรื่อง บนฐานของประสบการณ์ส่วนตัวของแต่ละบุคคล ซึ่งไม่สามารถกำหนดแผนการปฏิบัติได้อย่างละเอียดทุกขั้นตอน และต้องการให้ครูผู้เข้าร่วมโปรแกรมฯ มีส่วนร่วมในบางขั้นตอนของการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ นั้น สรุปได้ดังนี้

3.1.1 แนวคิดของ Boyle

1) การสร้างพื้นฐานทางปรัชญาในการพัฒนาโปรแกรม

ความเชื่อและค่านิยมของนักพัฒนาโปรแกรมแต่ละคนที่แตกต่างกัน จะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาโปรแกรม เช่น ถ้านักพัฒนาโปรแกรมมีความเชื่อพื้นฐานเชิงปรัชญาว่า ผู้เรียนควรเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนและเป็นผู้ที่สามารถจะชี้นำตัวเองได้ การจัดการเรียนการสอนจะให้ความสำคัญกับเทคนิคที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพยายามศึกษาและเรียนรู้ด้วยตัวเองมากที่สุด

2) การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาความต้องการหรือสิ่งที่ผู้เข้าร่วมโปรแกรม

กังวลห่วงใย

เป้าหมายที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาโปรแกรมทางการศึกษาสำหรับผู้ใหญ่ คือ การช่วยให้ผู้เข้าร่วมโปรแกรมบรรลุความสำเร็จในเรื่องที่เป็นประโยชน์แก่ตัวเอง ในการวิเคราะห์ความต้องการและปัญหาของสถานการณ์ ในบางกรณีสิ่งที่ถูกกำหนดว่า คือความต้องการและปัญหาอาจไม่ใช่ปัญหาที่แท้จริง นักพัฒนาโปรแกรมจึงต้องวิเคราะห์สถานการณ์อย่างลึกซึ้งจนสามารถลำดับความต้องการและปัญหาได้

3) การมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ

เป็นการส่งเสริมให้บุคคลสนใจกลุ่มและบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการของโปรแกรมและกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้น แนวความคิดเรื่องการมีส่วนร่วมนี้เป็นเรื่องสำคัญมากสำหรับการพัฒนาโปรแกรมทุกประเภท

4) ระดับทางสติปัญญาและสถานภาพทางสังคมของผู้เข้าร่วมโปรแกรม

นักพัฒนาจะต้องให้ความสำคัญเรื่องความแตกต่างของบุคคล จะต้องรู้ว่าผู้ใหญ่ต่างจากเด็ก แม้จะอยู่ในกลุ่มวิชาชีพเดียวกัน ก็มีความแตกต่างเกี่ยวกับเจตคติในการเรียนรู้ ภูมิหลังทางสังคม เศรษฐกิจ เชื้อชาติ และประสบการณ์ในวิชาชีพ ความแตกต่างของแต่ละบุคคลมีผลต่อกระบวนการพัฒนาโปรแกรม ตัวอย่างเช่น ผู้เรียนที่มีประสบการณ์น้อยในสถานการณ์ที่ใช้กระบวนการกลุ่ม จะหวาดกลัวการเรียนการสอนในรูปแบบกลุ่มต่างๆ

5) ศึกษาแหล่งข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และการกำหนดวัตถุประสงค์โปรแกรม

แหล่งข้อมูลที่ควรศึกษาคือ ตัวผู้เข้าร่วมโปรแกรม สถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับสังคม หรือสภาพแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้เรียน และเนื้อหาวิชาการ แหล่งข้อมูลแหล่งใดแหล่งหนึ่งไม่เพียงพอต่อการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ดี

6) การยอมรับเรื่องข้อจำกัดเกี่ยวกับสถาบันและบุคคล

ข้อจำกัดต่างๆ ได้แก่ ปรัชญาขององค์กรเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรม หรือกลุ่มในสังคมมีความคิดเห็นขัดแย้ง งบประมาณไม่เพียงพอ ความเชื่อของผู้ให้การสนับสนุนทางการเงิน ความเชื่อของผู้รับบริการเกี่ยวกับโปรแกรม ความเชื่อของฝ่ายบริหารภายในองค์กรเกี่ยวกับลำดับความสำคัญของโปรแกรม ความเชื่อของนักพัฒนาโปรแกรมเองเกี่ยวกับ

โปรแกรม

7) ระดับความยืดหยุ่นของการวางแผนโปรแกรม

เนื่องจากการพัฒนาโปรแกรมมีลักษณะเป็นการพัฒนาและเกี่ยวกับปัญหา การกำหนดและพยายามควบคุมทุกปัจจัยทุกขั้นตอนเป็นเรื่องยาก การประเมินผลวัตถุประสงค์ และวิธีการต่างๆ อย่างต่อเนื่องจะช่วยให้ได้หลายทางเลือก ทำให้โปรแกรมมีความยืดหยุ่น

8) การเลือกและจัดกิจกรรมเชิงประสบการณ์การเรียนรู้

การเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลจะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้เรียนและผู้สอนร่วมมือกัน ผู้เรียน ที่คิดว่าไม่ต้องทำอะไรนอกจากฟังบรรยายจะไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

9) การประเมินประสิทธิภาพ ผล และผลกระทบ

จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการประเมินผล คือการนำผลไปใช้ประกอบการ ตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรม การประเมินผลโปรแกรมจึงเกี่ยวข้องกับเรื่องต่อไปนี้

9.1) การกำหนดมาตรฐานหรือเกณฑ์

9.2) การรวบรวมข้อมูลหลักฐานเกี่ยวกับเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น

9.3) การพิจารณาตัดสินผลโดยเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์กับข้อมูลที่

รวบรวมไว้

10) การเลือกวิธีการ เทคนิค และอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างเหมาะสม โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือก

3.1.2 แนวคิดของ Caffarella

1) การพัฒนาวัตถุประสงค์ของโปรแกรม

1.1) กำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรมเพื่อสะท้อนให้ผู้เรียนหรือผู้รับบริการ ตระหนักถึงคุณค่าและประโยชน์จากโปรแกรม

1.2) ประเมินทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

1.3) ตรวจสอบว่า วัตถุประสงค์ของโปรแกรมมีความชัดเจนหรือไม่ก่อน นำเสนอผู้เกี่ยวข้อง

1.4) ใช้วัตถุประสงค์ของโปรแกรมเป็นการตรวจสอบภายในว่า โปรแกรมมีความสอดคล้องตรงกับความต้องการและปัญหาหรือไม่ เช่น วิธีการจัดการเรียนการสอน การประเมินความต้องการ

2) การสร้างแผนการเรียนการสอน

2.1) กำหนดวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างชัดเจน

2.2) เลือกและลำดับเนื้อหาสาระตามระดับความรู้และประสบการณ์ของ

ผู้เรียน ตามลักษณะเนื้อหาวิชาการและสิ่งที่คุณสอนเห็นว่าเหมาะสม

2.3) เลือกเทคนิคการเรียนการสอนเพื่อให้ได้ผลตามที่คาดหวังไว้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น การบรรยาย กรณีศึกษา บทบาทสมมุติ การละเล่น การเล่าเรื่อง

2.4) เลือกและหรือพัฒนาสื่อที่จะเสริมการเรียนการสอน

2.5) ในแต่ละกิจกรรมเลือกวิธีประเมินผลที่จะช่วยเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และช่วยให้รู้ว่าการเรียนการสอนได้ผลตามที่คาดหวังไว้หรือไม่

3) การสร้างแผนงานการประเมินผล

3.1) ระบุระเบียบวิธีการที่จะประเมินผล ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

3.2) กำหนดวิธีการที่จะรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อการประเมินผล เช่น การสังเกต การใช้แบบสอบถาม

3.3) วางแผนล่วงหน้าว่า จะใช้วิธีการใดในการวิเคราะห์ข้อมูล และวิธีการใดที่จะนำมาใช้ในการเสนอผลการประเมิน

3.4) อธิบายเกณฑ์ในการพิจารณาคุณค่าและประโยชน์ของโปรแกรม

3.5) นำผลจากการประเมินโปรแกรมและเสนอข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงโปรแกรมต่อไปในอนาคต

3.2 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการพัฒนาครู

3.2.1 ปรัชญาการศึกษากับการพัฒนาครู

ทิตนา แซมมณี (2545) กล่าวว่า ปรัชญาการศึกษาเป็นความคิด ความเชื่อถือที่ใช้เป็นหลักในการคิด และการจัดหลักสูตรและการสอนให้แก่ผู้เรียน ดังนั้น ผู้เป็นครูจำเป็นต้องมีความเข้าใจในเรื่องของปรัชญาการศึกษา แต่ปัญหาที่พบมี 2 ประการคือ

1) ครูส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนไปตามที่เคยได้รับการศึกษาเล่าเรียนและฝึกฝนมา โดยไม่ตระหนักว่า สิ่งนั้นมาจากหลักการหรือฐานความคิดอะไร หรือทำไปเพราะอะไร เนื่องจากได้รับการสอนที่มุ่งไปที่วิธีการทำ วิธีการปฏิบัติ หรือเทคนิควิธีการ มากกว่าการทำความเข้าใจในพื้นฐานหลักการของเทคนิควิธี ครูที่ไม่แมนในหลักการ สนใจแต่เทคนิควิธีการต่างๆ การปฏิบัติมักอยู่ในรูปของการเลียนแบบ ไม่สามารถยืดหยุ่นการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้ และไม่สามารถสร้างสรรค์สิ่งนั้นให้งอกงามได้ ผิดกับครูที่ปฏิบัติโดยแมนในหลักการ จะสามารถแก้ปัญหา ปรับการสอน ให้เทคนิควิธีการอื่นๆ ที่นอกเหนือจากแบบอย่างที่เราเห็นหรือเคยได้รับม หรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ซึ่งอยู่บนหลักการเดียวกันได้

2) ครูบางคนบอกว่า ตนมีความเชื่อถือในแนวคิดใดแนวคิดหนึ่ง แต่พฤติกรรม

การสอนของครูไม่สอดคล้องกับแนวคิดนั้น เช่น ครูรู้ว่า ครูควรมีคุณสมบัติของความเป็น
 ประชาธิปไตย ควรรับฟัง ยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียน เคารพในความเป็นมนุษย์ของผู้เรียน
 แต่ครูกระทำในทางตรงกันข้าม เช่น เมื่อผู้เรียนเสนอความคิดที่ไม่ตรงกับความคิดเห็นของตน ก็
 แสดงกิริยาท่าทางไม่พอใจ กรณีทำนองนี้มีเป็นจำนวนมาก เนื่องจากครูส่วนใหญ่
 ไม่มีความเชื่อถือศรัทธาในแนวคิดนั้นอย่างแท้จริง หรือสิ่งที่เชื่อยังไม่เข้มข้น ความเชื่ออื่นหรือ
 ความเชื่อเก่าซึ่งแฝงอยู่ในส่วนลึกอาจมีพลังมากกว่า ความเชื่อถือศรัทธาในสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่าง
 แท้จริง จนกระทั่งการกระทำต่างๆ มีความสอดคล้อง กลมกลืน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับ
 ความเชื่อนั้น ต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่าง ที่สำคัญคือ เวลา ประสบการณ์ บทพิสูจน์ ผล
 ที่ได้รับ ฯลฯ ซึ่งสามารถช่วยปรับระดับความเชื่อให้มากขึ้นหรือลดลงแล้วแต่กรณี

ปัญหาหลักทั้ง 2 ประการข้างต้น เป็นปัญหาพื้นฐานที่ควรได้รับการแก้ไข ดังนี้

1) การศึกษาเกี่ยวกับการสอนครูควรให้ความสนใจหลักการ มิใช่เทคนิค
 วิธีการเท่านั้น

2) ควรศึกษาแนวความคิด ความเชื่อหรือหลักการต่างๆ และเลือกสรร
 สิ่งที่ตนเชื่อถือ วิเคราะห์การคิดและการกระทำว่าสอดคล้องกันหรือไม่ และศึกษาผลของการ
 กระทำ เพื่อปรับเปลี่ยนหรือยืนยันแนวความคิดความเชื่อนั้น

3) ครูควรเปิดใจกว้างในการศึกษาแนวความคิด ความเชื่อ หรือหลักการ
 ต่างๆ ที่แตกต่างไปจากความคิดของตน และเปิดโอกาสให้ได้มีประสบการณ์ในสิ่งที่
 แตกต่างออกไป

4) สถาบันผลิตครูควรฝึกให้นิสิตนักศึกษาครูสามารถกระทำตามข้อเสนอแนะทั้ง
 3 ข้อข้างต้น

5) หน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนาครู และหน่วยงานหรือโรงเรียนที่ครูสังกัด
 อยู่ ควรให้การสนับสนุนครูในการศึกษา วิจัย ทดลอง พิสูจน์ ทดสอบ ความคิดความเชื่อต่างๆ

6) หน่วยงานหรือโรงเรียนที่ครูสังกัดอยู่ ควรจัดระบบการนิเทศภายในที่มี
 ประสิทธิภาพ เพื่อช่วยเหลือครูในการสอนและการศึกษาทดลองต่างๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ครู
 ได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ เกี่ยวกับแนวคิดใหม่ๆ

3.2.2 ความต้องการเชิงการศึกษาตามแนวคิดทฤษฎีมนุษยนิยม

Knowles (1980, อ้างถึงในอุ๋นตา นพคุณ, 2546) ได้นำแนวคิดของ Maslow
 เรื่องความต้องการพื้นฐานตามแนวคิดทฤษฎีมนุษยนิยม มาประยุกต์ ใช้กับความต้องการของ
 ผู้ใหญ่เชิงการศึกษา ซึ่ง Knowles ได้ให้ความหมายของความต้อการเชิงการศึกษา
 (Educational Needs) ว่า หมายถึงบางสิ่งบางอย่างที่บุคคลควรจะได้เรียนรู้เพื่อประโยชน์ของ

ตนเอง องค์กร และสังคม ความต้องการเชิงการศึกษาของผู้ใหญ่ตามแนวคิดของ Knowles มี 6 ข้อ ดังนี้

1) ความต้องการทางกายภาพ (Physical Needs)

ในการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนทุกวัย การได้ฟัง ได้เห็นและรับรู้อย่างชัดเจน ตลอดจนการนั่งอย่างสบาย อากาศบริสุทธิ์ เป็นสิ่งที่ผู้เรียนทุกคนต้องการ

2) ความต้องการในการเจริญงอกงาม (Growth Needs)

แรงผลักดันเรื่องความต้องการที่จะเจริญงอกงามหรือพัฒนาตนเองนั้น เป็นแรงผลักดันและแรงจูงใจที่สำคัญทางในการศึกษา ถ้าหากผู้เรียนรู้สึกว่าจะได้รับความรู้ ทักษะ และเจตคติจากการเรียนรู้ ผู้เรียนจะรู้สึกได้ว่า ตนเองได้เกิดความเจริญงอกงาม

3) ความต้องการที่จะได้รับความมั่นคงปลอดภัย (Needs for Security)

แรงผลักดันในด้านนี้ทำให้มนุษย์มีความระมัดระวังตัวเองในสถานที่ใหม่ หมายความว่ารวมถึงความระมัดระวังที่จะไม่ให้ใครมาข่มขู่ภาพพจน์ที่เรามีต่อตัวเอง และ ปฏิกริยาที่เกิดขึ้นจะแตกต่างกัน บางคนถอยหนีจากกิจกรรม บางคนมีปฏิกริยาตรงกันข้าม เช่น ก้าวร้าว

4) ความต้องการที่จะได้รับประสบการณ์ใหม่ (Needs for New Experiences)

ขณะที่มนุษย์ต้องการความมั่นคงปลอดภัยในสิ่งที่คุ้นเคยและกลัวการเสียหน้า แต่เมื่อมีสิ่งจำใจ ความต้องการที่จะได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ เป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนหามิตรใหม่และแสวงหาความรู้ใหม่

5) ความต้องการทางด้านความรัก (Needs for Affection)

มนุษย์ที่ขาดความรักและขาดการยอมรับจะมีพฤติกรรมรุนแรงเพื่อเรียกความสนใจ หรือในทางตรงข้ามจะถอนตัวไม่เข้าไปมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น แต่โดยทั่วไปจะยึดสายกลางไม่แสดงพฤติกรรมที่ผิดปกตินัก

6) ความต้องการได้รับการยอมรับ (Needs for Recognition)

ผู้ใหญ่ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับและเห็นคุณค่าของตน ต้องการความชื่นชม ความเคารพจากผู้อื่น แรงผลักดันนี้ทำให้พยายามแสวงหาตำแหน่งการงาน ชื่อเสียงในกลุ่ม สถาบันและสังคมของตน และหากไม่ได้รับการตอบสนองจะทำให้ผู้เรียนบางคนเก็บตัว ถอนตัวจากกิจกรรมหรือในทางตรงข้ามอาจโอ้อวด ข่มขู่ผู้อื่น เพื่อดึงดูดความสนใจ

3.3 การประเมินโปรแกรมโดยใช้การสัมภาษณ์

Rubin และ Rubin (1995) กล่าวว่า การสัมภาษณ์เชิงคุณภาพมี 2 ประเภท คือ การสัมภาษณ์เชิงวัฒนธรรม (cultural interviews) และการสัมภาษณ์ในหัวข้อ (topical

interviews)

3.3.1 การสัมภาษณ์เชิงวัฒนธรรม

เป็นการสัมภาษณ์เพื่อเรียนรู้วัฒนธรรม โดยการตั้งตัวอย่างและเรื่องราวที่แสดงให้เห็นว่า ผู้คนเข้าใจโลกอย่างไร ผู้สัมภาษณ์จะฟังทั้งคุณค่าในสิ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์ต้องการแสดงให้เห็น และส่วนที่ต้องการปิดบัง จากการฟังตัวอย่างจำนวนมากจากการสัมภาษณ์ จะทำให้ผู้สัมภาษณ์หาคำตอบได้ว่า คำและวลีเฉพาะของผู้ให้สัมภาษณ์หมายถึงอะไร การรายงานในการสัมภาษณ์ลักษณะนี้จะเหมือนนักถ่ายภาพ ที่เลือกเก็บเฉพาะบางภาพมานำเสนอ

3.3.2 การสัมภาษณ์ในหัวข้อ

เป็นการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยมีส่วนร่วมมากกว่าประเภทแรก กล่าวคือ ต้องเป็นผู้ที่ทิศทางของคำถาม และคอยควบคุมให้การสนทนาอยู่ในหัวข้อ ผู้สัมภาษณ์ต้องสร้างแนวคำถาม และชักถามจนกว่าจะได้คำตอบตามต้องการ การเตรียมแนวคำถามจะทำให้ไม่ข้ามขั้นที่สำคัญไป ซึ่งจะทำให้การสรุปผลผิดพลาด การรายงานจะเป็นการตีความของนักวิจัยแล้ว รายงาน โดยพิจารณาไปตามหลักฐานและเหตุผล เพื่อยืนยันข้อมูลที่ได้อีก ขั้นตอนการเตรียมตัวสัมภาษณ์มีดังนี้

1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหัวข้อที่ต้องการสัมภาษณ์ เพราะข้อมูลพื้นฐานจะทำให้สามารถเตรียมคำถาม ที่จะตั้งรายละเอียดของข้อมูลที่ต้องการออกมาได้ ความรู้ที่ปรากฏในคำถามจะทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามตามความเป็นจริงมากขึ้น เพราะรู้ว่าผู้สัมภาษณ์เตรียมตัวมาแล้ว การศึกษาข้อมูลพื้นฐานนี้จะช่วยให้ตั้งคำถามที่ครอบคลุมหัวเรื่องทั้งหมด และทำให้รู้ว่าใครที่มีข้อมูลที่ต้องการ ขั้นตอนที่สำคัญนี้เป็นเหมือนโครงร่างของการสัมภาษณ์ แต่ไม่ได้หมายถึงต้องถามคำถามเหล่านี้อย่างตายตัว ผู้สัมภาษณ์ดัดแปลงคำถามจากข้อมูลที่ได้มาระหว่างการสัมภาษณ์

2) การถามเพื่อหาสิ่งที่ต้องการ (probes)

เป็นการส่งเสริมให้ผู้ให้สัมภาษณ์ขยายความสิ่งที่พูด ทำให้ตัวอย่างที่ยกมานั้นสมบูรณ์ หรือเป็นการอธิบายข้อความที่ผู้สัมภาษณ์ไม่เข้าใจ ในการสัมภาษณ์นั้นเราอาจใช้การผกผันเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์พูดต่อ การพูดซ้ำคำเดิมแล้วหยุดช่วง เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์อธิบาย หรือใช้ท่าทางเพื่อบอกความสนใจและตั้งใจฟัง ด้วยจุดประสงค์เดียวกันนี้ เราอาจใช้การถามแบบชี้นำเพื่อย้อนกลับไปเรื่องราวที่กำลังอยู่ในความสนใจ หากพบว่าผู้ให้สัมภาษณ์เริ่มออกนอกเรื่อง นอกจากนี้อาจใช้การถามเพื่อเชื่อมข้อมูลย่อยๆ โดยเฉพาะเป็นข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์คนละคน

3) การติดตามคำถาม (follow-up Questions)

วัตถุประสงค์พื้นฐานของการติดตามคำถาม คือการทำให้คำตอบลึก และสมบูรณ์มากขึ้น เป็นการถามเพื่อต้องการข้อมูลและตัวอย่างเพิ่มขึ้น และสำรวจหลักฐานที่ต่างไปจากคำตอบโดยทั่วไปปกติ คำถามที่จัดว่าผู้สัมภาษณ์ควรติดตามถามต่อไป คือ สิ่งที่ทำให้สัมภาษณ์มักจะกล่าวซ้ำบ่อยครั้ง

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูด

โรงพยาบาลรามาริบัติได้ทำการศึกษาจำนวนผู้ป่วยใหม่ที่มีความผิดปกติทางภาษาและการพูด ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลตั้งแต่ปี พ.ศ.2524-2530 จำนวน 3,249 คน แบ่งเป็นประเภทดังนี้ พูดช้ากว่าวัย พูดไม่ชัด เสียงผิดปกติ อะเฟเซีย ผู้ไร้กล่องเสียง ปากแหว่งเพดานโหว่ พูดติดอ่าง และสุดท้ายคือประเภทอื่นๆ พบว่า ผู้ป่วยใหม่ร้อยละ 81 มีปัญหาด้านภาษาและการพูด 3 ประเภทแรก อันได้แก่ เสียงผิดปกติ 29.7 % พูดไม่ชัด 27.95 % และพูดช้ากว่าวัย 23.4 % ที่เหลือเป็นความผิดปกติในอื่นๆ ที่มีจำนวนน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายปีพบว่า ในแต่ละปีมีผู้ป่วยพูดช้ากว่าวัย พูดไม่ชัด และเสียงผิดปกติมารับบริการสูงกว่าประเภทอื่น โดยช่วงปี พ.ศ. 2525-2528 ผู้ป่วยเสียงผิดปกติครองอันดับสูงสุด รองลงมา คือ พูดไม่ชัด และพูดช้ากว่าวัย แต่ในช่วง 2 ปีหลัง ปริมาณผู้ป่วยใหม่ที่มีปัญหาพูดไม่ชัดและพูดช้ากว่าวัยมีแนวโน้มสูงขึ้นทุก ซึ่งในปี พ.ศ. 2529 และ 2530 ผู้ป่วยที่มีปัญหาพูดไม่ชัดมีจำนวนมากเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือ พูดช้ากว่าวัย และเสียงผิดปกติเปลี่ยนมาเป็นอันดับ 3 (ธนา ทรรทรานนท์, 2537)

เพ็ญศิริ เทพวิทักษ์กิจ (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ลักษณะการพูดไม่ชัดของเด็กในโรงเรียน เขตอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งมีอายุ 7-16 ปี จำนวน 100 คน นักเรียนเหล่านี้ได้ผ่านการตรวจจากแพทย์และนักแก้ไขการพูดแล้วว่า เป็นผู้ที่มีวัยจะในการพูด และระดับความสามารถในการได้ยินปกติ พบว่า เด็กออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำไม่ชัดมากที่สุด ได้แก่ กร กล กว คว ขว ตามลำดับ รองลงมาคือ เสียงพยัญชนะต้น และเสียงพยัญชนะสะกด ได้แก่ ร ส ล และ แม่กด (-t) แม่กน (-n) ตามลำดับ

กาญจน์ลักษณ์ สัจจลักษณ์ (2531) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณภาพเสียงผิดปกติในครูชั้นประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตดุสิต จำนวน 421 คน พบว่า ครูร้อยละ 14.94 มีคุณภาพเสียงผิดปกติ ผลการตรวจกล่องเสียง และสายเสียง โดยโสต คอ นาสิกแพทย์ พบว่า ครูที่มีคุณภาพเสียงผิดปกติ ร้อยละ 25.40 มีพยาธิสภาพที่สายเสียง ซึ่งลักษณะความผิดปกติที่พบบ่อยที่สุด ได้แก่ กล่องเสียงและสายเสียงบวมแดง ส่วนสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดคุณภาพเสียงผิดปกติ คือ การใช้เสียงไม่ถูกต้อง เช่น การใช้เสียงดัง หรือตะโกนขณะสอน

เกร็งกล้ามเนื้อคอในขณะที่ออกเสียง เป็นต้น นอกจากนี้กาญจนลักษณ์ยังได้กล่าวถึง รายงานการวิจัยทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับลักษณะการใช้เสียงดังในผู้ที่มีเสียงผิดปกติ ดังนี้

Harrington (1950) รายงานว่าเด็กที่มีเสียงแหบเรื้อรังมักมีนิสัยชอบตะโกนในขณะที่เล่น

Toohill (1975) รายงานนิสัยการใช้เสียงในเด็กอายุระหว่าง 3-12 ปี ที่มีติ่งเนื้อที่สายเสียงจำนวน 77 คน พบว่า ร้อยละ 80.52 ชอบกรีดร้องและส่งเสียงดัง

Dechongkit (1980) ทำการศึกษาในเด็กชั้นประถมศึกษาที่มีคุณภาพเสียงผิดปกติ พบว่า เด็กร้อยละ 64.48 ชอบพูดเสียงดังเมื่ออยู่ที่โรงเรียน

ศรีสุดา วิโนทัย (2530) ศึกษาการใช้เสียงในผู้ป่วยที่มีติ่งเนื้อสายเสียงทั้งในเด็กและในผู้ใหญ่ จำนวน 89 คน พบว่า ร้อยละ 73.53 ชอบตะโกน ตะเบ็งและกรีดร้องบ่อยๆ

โครงการสำรวจจสภาวะสุขภาพ พัฒนาการและการเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัยทั่วประเทศ ปีพ.ศ.2542 โดยกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กอายุ 1 ปี และ 4 ปี เป็นตัวแทนเด็กปฐมวัยจำนวน 3,096 คน 4 ภาค 9 จังหวัด ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 71.69 มีพัฒนาการรวมทุกด้านปกติ ร้อยละ 28.31 ส่งสัยล่าช้า พัฒนาการแต่ละด้านคือ ภาษา การใช้กล้ามเนื้อเล็กและการปรับตัว การใช้กล้ามเนื้อใหญ่ และสังคมและการช่วยเหลือตัวเอง ในพัฒนาการแต่ละด้านนี้ พบเด็กส่งสัยพัฒนาการล่าช้าร้อยละ 13.66, 10.12, 4.10, และ 3.2 ตามลำดับ

บรรจง ชูสกุลชาติ (2531, อ้างถึงในสนั่น ปัทมะทิน, 2535) พบว่า สาเหตุของการออกเสียงไม่ถูกต้อง ส่วนใหญ่เกิดจากการขาดสำนึกในการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง จนเป็นความเคยชินในการออกเสียง และขาดความระมัดระวังในการออกเสียง

วิจิตรา เจือจันทร์ (2533) ได้ข้อสรุปจากการวิจัยและและคิดแบบฝึกการออกเสียงพยัญชนะ "ร" และพยัญชนะควบกล้ำว่า ปัญหาการออกเสียงพยัญชนะ "ร" ของนักเรียนเกิดจากปัญหาของครูที่ไม่ระมัดระวังการออกเสียง

จากสภาพปัญหาทางภาษาและการพูดของเด็กที่มีแนวโน้มสูง จึงเป็นสิ่งที่ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องไม่อาจละเลยได้อีกต่อไป และควรร่วมกันหาทางป้องกันและแก้ไขอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู

จากการศึกษาของ Patrick และ Pintrich (2001) พบว่ามีงานวิจัยจำนวนมาก ที่ทำการศึกษเกี่ยวกับ การเปลี่ยนความคิด (conception) และความเชื่อของครู หรือการเปลี่ยนความรู้หรือโครงสร้างความรู้ที่เกิดขึ้นจากการตระหนักรู้ขึ้นเอง (Intuitive conceptions) สิ่งนี้มี

อิทธิพลต่อสติปัญญาและพฤติกรรมการสอนของครูในชั้นเรียน ความคิดและความเชื่อของครูดังกล่าวอาจไม่ถูกต้อง จึงอาจมีความจำเป็นที่โปรแกรมการฝึกหัดครูทุกหลักสูตร ต้องบรรจุเนื้อหาที่เข้าใจได้ด้วย Patrick และ Pintrich ได้กล่าวถึง Intuitive conceptions ของครูที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ แรงจูงใจของนักเรียน และการสอนของครู ซึ่งนักวิจัยได้ศึกษาไว้ โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะด้วยกัน

4.2.1 มโนคติของครูฝึกหัดก่อนเข้าเรียนครู

1) มโนคติเกี่ยวกับการเรียนรู้และแรงจูงใจของนักเรียน

มาจากประสบการณ์ของครูฝึกหัดเอง ขณะที่เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ครูฝึกหัดมีความคิดว่าการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นการรับเข้าข้อมูลที่มีลักษณะเป็นกลไกที่มีความสัมพันธ์กัน สิ่งที่น่ามาประเมินคือ การมีทักษะเชี่ยวชาญจากการสอนที่ถูกต้อง การฝึกฝนและการท่องจำ การเรียนรู้ของนักเรียนไม่ได้ขึ้นกับครู แต่ขึ้นกับสติปัญญาหรือความสามารถ และแรงจูงใจของนักเรียนเอง นักเรียนที่ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน ถ้าไม่ใช่เพราะปัจจัยทางสติปัญญา ก็ต้องเป็นเพราะมีแรงจูงใจไม่มากพอ ดังนั้นครูที่ดีจะต้องมีความสามารถในการจูงใจนักเรียน

2) มโนคติคิดเกี่ยวกับการสอน

มาจากการสังเกตการสอนครูของครูฝึกหัดเอง และการถ่ายทอادمมอง การเรียนรู้ของครูเหล่านั้น ครูฝึกหัดมีความคิดว่าการสอนเป็นการบอกข้อมูลแก่นักเรียน โดยวิธีบรรยายหรือท่องจำ การสอนเป็นการทำตามลำดับขั้นที่ตำรากำหนดไว้ และสิ่งสำคัญที่สุดเกี่ยวกับการสอนคือ ความเห็นอกเห็นใจ ความอดทน ความกระตือรือร้น และความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับนักเรียน โดยครูฝึกหัดจะไม่สนใจเกี่ยวกับบทบาทในการเอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และความเข้าใจของนักเรียน

4.2.2 มโนคติของครูระหว่างเรียนครู

1) มโนคติเกี่ยวกับการเรียนรู้และแรงจูงใจ

มโนคติของครูเกี่ยวกับการเรียนรู้ได้เปลี่ยนแปลงไปจากก่อนเรียน กล่าวคือมีความคิดว่า นักเรียนควรสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง มโนคติที่ได้รับมาใหม่นี้ไม่ได้แทนที่มโนคติเดิม แต่หลอมรวมอยู่ด้วยกัน ซึ่งทำให้เปลี่ยนแปลงมโนคติทำได้ไม่สมบูรณ์ ในงานวิจัยบางชิ้นพบว่า ครูยังคงประเมินนักเรียนจากความสามารถในการทำภาระงานที่มอบหมายให้ง่ายขึ้นหรือไม่ มากกว่าจะพิจารณาว่า นักเรียนเรียนรู้หรือไม่ หรือภาระงานนั้นท้าทายสติปัญญาหรือไม่ ส่วนมโนคติเกี่ยวกับแรงจูงใจยังคงไม่เปลี่ยนแปลง และเห็นว่า แรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญเพียงอย่างเดียวในการเรียนรู้ ครูควรพยายามจูงใจนักเรียนอย่างสม่ำเสมอด้วยการทำให้การเรียนน่าสนใจและสนุกสนาน

2) มโนคติเกี่ยวกับการสอน

เช่นเดียวกับมโนคติเกี่ยวกับการเรียนรู้ กล่าวคือ ครูรับหลักการของการสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง (constructivist) แต่ไม่ได้แทนที่มโนคติเดิม ทำให้เกิดการสร้างมโนคติที่ไม่ถูกต้อง เช่น ครูกล่าวว่า การสอนแบบให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง (active learning) คือ การนั่งฟังบรรยาย เพราะการฟังบรรยายต้องใช้ความคิด ซึ่งเป็นกระบวนการที่ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และกล่าวว่าเป็นวิธีที่ถ่ายทอดข้อมูลได้มากในเวลาอันสั้น อีกตัวอย่างหนึ่งคือ แม้ครูจะคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน แต่เมื่อวางแผนการสอนครูกลับสนใจเพียงว่า ในบทเรียนที่ผ่านมาเด็กได้เรียนรู้อะไรไปแล้วบ้าง

4.2.3 มโนคติของครูเริ่มสอน

1) มโนคติเกี่ยวกับการเรียนรู้

เมื่อต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาทในฐานะครูอาชีพ ทำให้ครูกังวลกับการจัดการในชั้นเรียน หลายคนกลับไปมีมโนคติเดิมก่อนเรียนครู พวกเขาไม่มีใครกล่าวถึงการสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเองจากการเรียนแบบลงมือปฏิบัติด้วยตัวเอง ครูยังคงมีความเชื่อที่เหนียวแน่นเกี่ยวกับคุณลักษณะของตัวเด็กที่ครูไม่สามารถพัฒนาได้ ต่อเมื่อมีประสบการณ์การสอนประมาณ 1-2 ปี มโนคติของครูเริ่มเปลี่ยนแปลง จากการศึกษาในระยะยาวพบว่า เมื่อครูจัดการชั้นเรียนได้ ครูหลายคนจะเริ่มสนใจ "การเรียนรู้ของเด็ก" เช่น ครูสนใจวิธีเรียนรู้ที่แตกต่างกันของเด็กแต่ละคน แทนที่จะสนใจการตอบถูกผิดของนักเรียน การสอบหรือการให้คะแนน ในเรื่องของแรงจูงใจนั้น ครูยังคงคิดเหมือนเดิมว่า แรงจูงใจสำคัญต่อการเรียนรู้ และสามารถเพิ่มขึ้นได้ด้วยการสอนที่น่าสนใจและสนุก

2) มโนคติเกี่ยวกับการสอน

ครูกลับไปสู่มโนคติเดิมก่อนเรียนครู กล่าวคือ มีความคิดว่า การสอนคือการถ่ายทอดข้อมูล เนื่องจากต้องเดินร่นกับการจัดการชั้นเรียน ครูบางคนมีความคิดว่า เด็กมีความแตกต่างกันมากจึงต้องกลับไปสอนแบบดั้งเดิม แต่ไม่ใช่ครูทุกคนที่เป็นเช่นนั้น ยังมีครูอีกจำนวนหนึ่งที่พูดคุยกันเกี่ยวกับประสบการณ์การสอนที่ดีที่สุดของพวกเขา การเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง การสร้างบทเรียนจากความสนใจของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนมีโอกาสเลือกและรับผิดชอบ

จะเห็นว่า เมื่อครูมีประสบการณ์ในชั้นเรียน ความเชื่อของครูได้เปลี่ยนแปลงไปในบางระดับ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

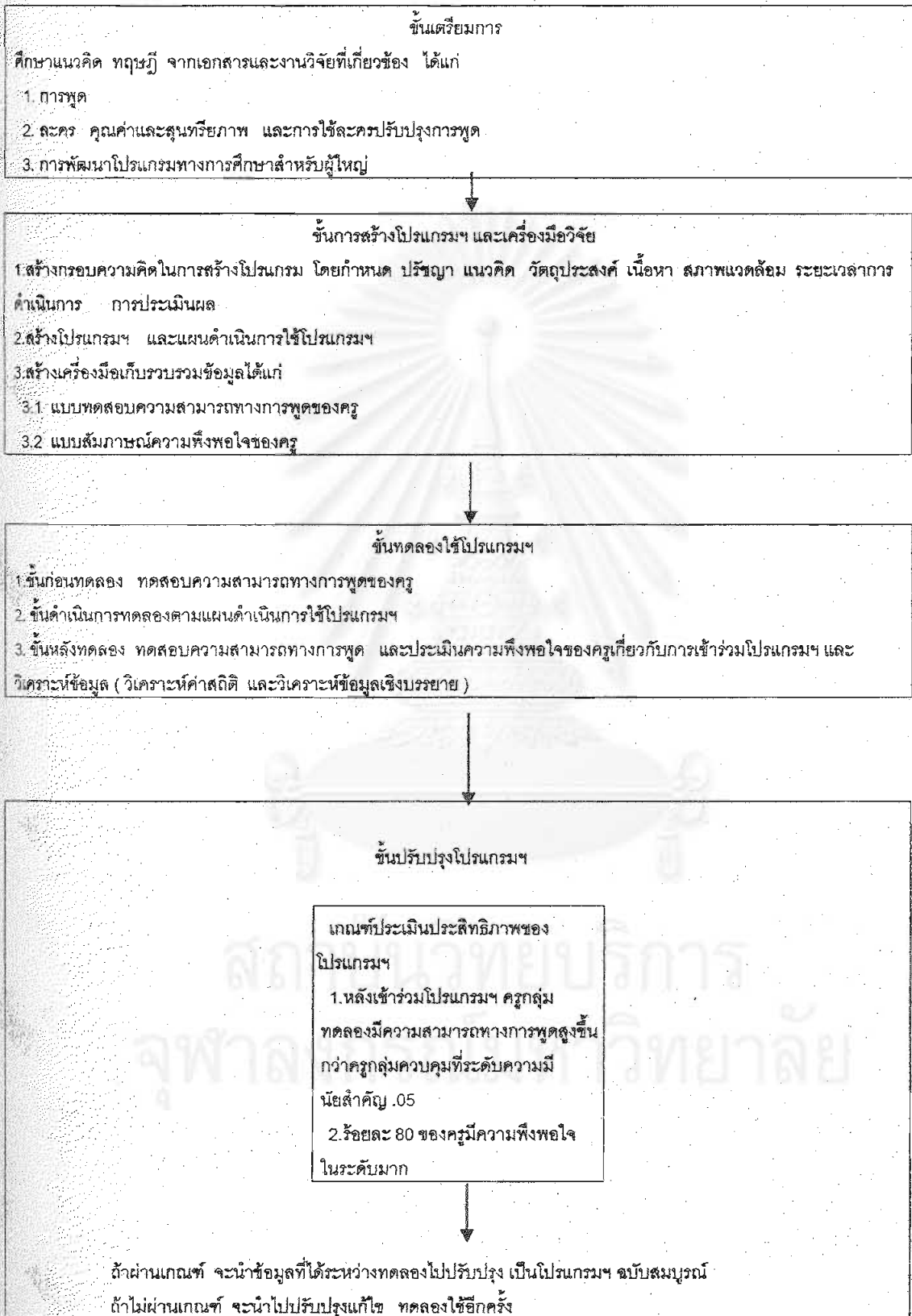
การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ
- ขั้นที่ 2 ขั้นสร้างโปรแกรมฯ
- ขั้นที่ 3 ขั้นทดลองใช้โปรแกรมฯ
- ขั้นที่ 4 ขั้นปรับปรุงโปรแกรมฯ

ขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัยได้นำเสนอไว้ในแผนภูมิที่ 1 ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ

แผนภูมิที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับ
ครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร

รายละเอียดของการดำเนินการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. ขั้นเตรียมการ

ศึกษาข้อมูลพื้นฐานโดยการประมวลความรู้เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดปรัชญา แนวคิด หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา การดำเนินการใช้โปรแกรมฯ และการประเมินผลโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร ดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพูด

1.2 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับศิลปะการละคร คุณค่าและสุนทรียภาพ และการใช้ละครปรับปรุงการพูด

1.3 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาผู้ใหญ่ โดยศึกษาแนวคิดดังต่อไปนี้

1.3.1 องค์ประกอบในการพัฒนาโปรแกรมของ Boyle และ Caffarella โดยพิจารณาปรับใช้ในส่วนที่สอดคล้องกับคุณลักษณะของการละคร ที่เป็นการแสดงสด (improvise) ไม่สามารถกำหนดแผนปฏิบัติไว้ล่วงหน้าได้อย่างละเอียดทุกขั้นตอน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโปรแกรมฯ มีส่วนร่วมในบางขั้นตอนของการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

1.3.2 ความต้องการเชิงการศึกษาของ Knowles ที่มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีมนุษยนิยม

1.4 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลภาคปฏิบัติ

1.5 ลงทะเบียนเรียนและผ่านการสอบวิชาการวิเคราะห์และพัฒนาการสอนดนตรีและการแสดงสำหรับเด็กปฐมวัย ของสาขาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ ภาคปลาย ปีการศึกษา 2544

1.6 วิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น เพื่อนำไปสร้างกรอบความคิดในการสร้างโปรแกรมฯ และเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ขั้นสร้างโปรแกรมฯ

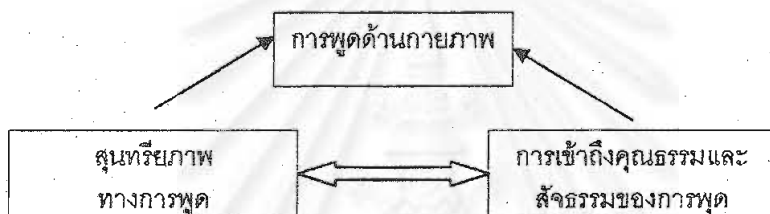
2.1 สร้างโปรแกรมฯ โดยดำเนินการดังนี้

2.1.1 สร้างกรอบแนวคิดและสาระสำคัญของโปรแกรมฯ ประกอบด้วย ปรัชญา แนวคิด หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา การดำเนินการใช้โปรแกรมฯ และการประเมินผล ดังรายละเอียดในแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 กรอบแนวคิดและสาระสำคัญของโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัย โดยใช้เทคนิคการละคร

แนวคิด

1. การพูดเป็นสิ่งสำคัญที่พัฒนาและยกระดับจิตใจและความนึกคิดของมนุษย์ มนุษย์ทุกคนจึงควรได้รับการปรับปรุงการพูด โดยมีเป้าหมายไปสู่ความเป็นมนุษย์เต็มศักยภาพที่สิ่งมีชีวิตอื่นไม่มี
2. การพูดที่เข้าถึงสุนทรียภาพ คุณธรรมและศีลธรรมของการพูด ผู้พูดจะสามารถสัมผัสมิติที่ละเอียด เกิดการสำนึกในการใช้ภาษาให้ถูกต้อง และเปลี่ยนแปลงการพูดของตนเองในด้านกายภาพ ได้แก่ ด้านความชัดเจนในการออกเสียง ระดับเสียงและลีลาการพูด ดังแผนภาพ

ความสัมพันธ์ระหว่างการพูดที่เข้าถึงสุนทรียภาพ คุณธรรมและศีลธรรมของการพูด และการพูดด้านกายภาพ

3. ครูที่พูดโดยคำนึงถึงคุณค่าของการพูด จะสามารถพัฒนาตัวเองและเด็กไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่เต็มศักยภาพ
4. ศิลปะการละครถือเป็นศาสตร์ภายใต้คุณวิทยา ซึ่งประกอบด้วยสุนทรียศาสตร์และจริยศาสตร์ อันเป็นภูมิปัญญาในการพัฒนามนุษย์ ซึ่งควรนำมาใช้ในการพัฒนาการพูดของครูให้เข้าถึงภาษา
5. การพัฒนาโปรแกรมโดยใช้แนวคิดการมีส่วนร่วม เป็นการพัฒนาที่สอดคล้องกับคุณลักษณะของละครที่เป็นการแสดงสด (improvise)

วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างและทดลองใช้โปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัย โดยใช้เทคนิคการละคร

เนื้อหา

1. สุนทรียภาพทางการพูด การพูดออกเสียงตามหลักเกณฑ์การออกเสียงคำที่มี "ร" "ล" และคำควบกล้ำ การพูดในระดับเสียงที่เหมาะสมและลีลาถูกต้อง
2. การใช้เทคนิคการละคร ประกอบด้วย 1) การเตรียมเสียง 2) การทำความเข้าใจบทละคร 3) การฝึกซ้อม
- 4) การแสดงละคร 5) การจัดบรรยากาศ ได้แก่ เครื่องแต่งตัว ฉาก แสง สี และเสียง
3. ละครแบบต่างๆ ได้แก่ 1) การเล่านิทานปากเปล่า 2) การเล่านิทานคำกลอน 3) การแสดงละครหุ่น

แผนภูมิที่ 2 กรอบแนวคิดและสาระสำคัญของโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัย โดยใช้เทคนิคการละคร (ต่อ)

ลักษณะการจัดกิจกรรม
<ol style="list-style-type: none"> 1.ฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย 2.ผู้ดำเนินการใช้โปรแกรมฯ สาธิตและแนะนำการฝึกปฏิบัติ 3.ครูนำกิจกรรมฝึกปฏิบัติบางส่วนไปฝึกปฏิบัติจริงในชั้นเรียน แบ่งเป็น 2 ลักษณะ 1) ฝึกปฏิบัติรายคนในชั้นเรียนของแต่ละคน 2) ฝึกปฏิบัติกลุ่มย่อยร่วมกับครูชั้นเรียนอื่น
บรรยากาศการฝึกปฏิบัติ
<ol style="list-style-type: none"> 1.มีลักษณะของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูด้วยกัน โดยผู้ดำเนินการใช้โปรแกรมฯ เป็นผู้ริเริ่ม และเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมแสดงความสามารถของตนตามความเหมาะสม 2.ในระยะแรกของการฝึกปฏิบัติ ผู้ดำเนินการใช้โปรแกรมฯ จะยังไม่แนะนำข้อบกพร่องเป็นรายคน แต่จะให้คำแนะนำเป็นภาพรวมของกลุ่ม 3.เมื่อครูเริ่มคุ้นเคยกับการฝึกปฏิบัติ ผู้ดำเนินการใช้โปรแกรมฯ และครูจะร่วมกันชี้แนะสิ่งที่ต้องปรับปรุงทั้งในภาพรวมและรายคน 4.สภาพแวดล้อมของการฝึกปฏิบัติ จะจัดโดยคำนึงถึงอารมณ์ความรู้สึกของครูในด้านความสุนทรีย์ ใช้องค์ประกอบของการละคร ได้แก่ การแต่งกายของครูขณะฝึกซ้อม การจัดฉากในห้องฝึกซ้อม และการใช้เสียงเพลงและดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกซ้อม
ระยะเวลาในการดำเนินการ
รวม 16 สัปดาห์ รวม 30 ชั่วโมง
การประเมินผล
<ol style="list-style-type: none"> 1.การประเมินผลผลิต ใช้แบบทดสอบความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย โดยมีเกณฑ์ประสิทธิภาพของโปรแกรมฯ คือ หลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ครูจะต้องมีคะแนนความสามารถทางการพูด ในด้านความชัดเจนของการออกเสียง ด้านระดับเสียง และด้านลีลาการพูด สูงขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ 2.การประเมินกระบวนการใช้โปรแกรมฯ ใช้แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของครูในการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ โดยมีเกณฑ์ประสิทธิภาพของโปรแกรมฯ คือ ร้อยละ 80 ของครูมีความพึงพอใจในการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ในระดับมาก

2.1.2 สร้างโปรแกรมฯ ฉบับร่าง และแผนดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และหลักการ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคการละครปรับปรุงการพูด มาสร้างเป็นโปรแกรมฯ ฉบับร่าง และแผนดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

เนื้อหาโปรแกรมฯ ที่เกี่ยวกับบทฝึกพูดต่างๆ นั้น มีที่มา ดังนี้

1) บทฝึกพูดออกเสียงสระและพยัญชนะ และบทฝึกพูดระดับเสียง ผู้วิจัย ได้คัดเลือกจากบทฝึกพูดที่สร้างขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ศิลปะการแสดงสอนการพูด

2) บทฝึกออกเสียงพยัญชนะตามฐานเสียง ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยยึดฐานเสียงแต่ละเสียงของพยัญชนะไทย เป็นหลักในการคิดคำ เพื่อให้ครูได้ฝึกพูดครบทุกฐาน

3) เทพนิยายเรื่อง "ของขวัญจากฟากฟ้า" ที่ใช้เป็นเนื้อหาหลักในการฝึกพูด มีแก่นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาและแนวคิดของโปรแกรมฯ นำมาจากเทพนิยายกริมล์อันมีชื่อเสียง รวบรวมโดย Jakob Grimm และ Wilhelm Grimm ผู้สร้างพจนานุกรมภาษาเยอรมันที่เริ่มเป็นทางการ Jakob Grimm เป็นนักภาษาศาสตร์ ได้รับการยกย่องเป็นบิดาแห่งการศึกษาด้านภาษาศาสตร์เชิงเปรียบเทียบ (ศรีวิไล พลมณี, 2545)

จำนวนชั่วโมงในการฝึกปฏิบัติรวมทั้งสิ้น 30 ชั่วโมง แบ่งเป็นการฝึกในห้องฝึกซ้อม และการฝึกปฏิบัติจริงในชั้นเรียนของครูแต่ละคน ดังนี้

1) ฝึกในห้องปฏิบัติการ รวม 1350 นาที หรือประมาณ 23 ชั่วโมง

2) ฝึกปฏิบัติจริง รวม 425 นาที หรือ 7 ชั่วโมง

แผนดำเนินการใช้โปรแกรมฯ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 สร้างความเข้าใจ

ขั้นที่ 2 ปฏิบัติการ

ขั้นที่ 3 สรุปผลการใช้โปรแกรมฯ

2.1.3 นำโปรแกรมฯ ฉบับร่างและแผนดำเนินการใช้โปรแกรมฯ เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมและการประเมินผล แล้วนำคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำโปรแกรมฯ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วบางส่วนจำนวน 5 กิจกรรม ไปทดลองนำร่องกับนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 6 คน รวม 3 ครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมฯ อีกครั้ง ก่อนดำเนินการทดลอง กิจกรรมที่นำไปทดลองนำร่อง ได้แก่

1) กิจกรรมสร้างความตระหนักและความรู้สึกต่อเสียง 2) กิจกรรมฝึกออกเสียงสระ 3) กิจกรรมฝึกออกเสียงพยัญชนะ 4) กิจกรรมฝึกออกเสียงพยัญชนะและคำ "ร" "ล" และควบกล้ำ และ 5) กิจกรรมเล่านิทานคำกลอนประกอบท่าทาง รายละเอียดของการปรับปรุงโปรแกรมฯ ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและจากการทดลองนำร่อง ได้สรุปไว้ในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 2 สรุปข้อมูลการตรวจสอบโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิค
การละคร ก่อนการทดลอง

ส่วนประกอบ	ข้อมูลที่ได้จากข้อเสนอแนะของ ผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขโดยพิจารณาจาก ข้อมูลที่ได้รับ
1.เนื้อหา	ควรมีเนื้อหาเกี่ยวกับการกำเนิดของสระและ พยัญชนะ	เพิ่มเติมเนื้อหาที่เกี่ยวกับการกำเนิดของสระและ พยัญชนะ
2.กระบวนการใช้ โปรแกรมฯ	ควรมีกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่เกี่ยวกับ การกำเนิดของสระและพยัญชนะ และกิจกรรม ที่สร้างความตระหนักถึงความสัมพันธ์ของเสียง และความหมาย การฝึกปฏิบัติควรเริ่มต้นจากการฝึกทักษะย่อย นำกิจกรรมคิดปเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการจัด กิจกรรมเพื่อให้เข้าถึงสุนทรียภาพทางภาษาและ เข้าถึงแก่นของเรื่องมากขึ้น ผสมผสานการเคลื่อนไหวกับการพูดเข้าไว้ ด้วยกัน	เพิ่มเติ่มกิจกรรมที่สอดคล้อง ลดจำนวนกิจกรรมท่องคำคล้องจอง และเพิ่ม การฝึกทักษะย่อย นำกิจกรรมคิดปสี่เทียบ และสีน้ำ เข้ามาใช้ใน การฝึกปฏิบัติ ตัดกิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบเพลงและเพลงที่ ใช้ฝึกพูด เพิ่มการเคลื่อนไหวในการฝึกพูดคำ และประโยคที่มี ร ล และควมกล้า
3.การประเมินผล โปรแกรมฯ	ควรมีการอภิปรายเกี่ยวกับเสียงและความหมาย ของคำที่นำมาฝึกพูด ประเด็นสัมภาษณ์ควรจะครอบคลุมแนวคิดและ หลักการของโปรแกรมฯ	เพิ่มเติ่มกิจกรรมอภิปรายความหมายของคำที่ใช้ ฝึกพูด ปรับประเด็นคำถามให้ครอบคลุม

2.2 สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบทดสอบความสามารถทางการ
พูด ของครูปฐมวัย และแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการดำเนินการใช้
โปรแกรมฯ มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.2.1 การสร้างแบบทดสอบความสามารถทางการพูด

1) สร้างกรอบความคิดในการสร้างเครื่องมือ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการวัด โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของ

โปรแกรมฯ

1.2) ศึกษาตำรา เอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัด และประเมินผลภาคปฏิบัติ เพื่อสร้างแบบทดสอบ และเกณฑ์การประเมินความสามารถทางการพูด ในส่วนของเครื่องวัดระดับเสียง (sound level meter) ได้ติดต่อขอยืมเครื่องจากภาควิชา โสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ซึ่งปกติจะใช้เครื่องมือนี้ สำหรับวัดระดับความดังของเสียงในสถานที่ทำงาน แต่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการวัดระดับความดังของเสียงพูด เพื่อใช้ในการควบคุมเสียงพูดให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม นอกจากนี้ผู้วิจัย ได้ขอคำแนะนำเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ก่อนนำมาเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือประเมินความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย

1.3) สร้างกรอบความคิดในการสร้างเครื่องมือประเมินความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย โดยกำหนดวิธีเก็บข้อมูล สถานการณ์การสอบปฏิบัติ และ พฤติกรรมบ่งชี้ ดังตารางที่ 3 ส่วนเนื้อหาของแบบทดสอบสร้างขึ้นจากกิจกรรมที่ครูปฏิบัติเป็นปกติในชั้นเรียน ได้แก่ กิจกรรมพูดคำคล้องจอง เพลง และการเล่านิทาน ในส่วนของนิทานชาดก เรื่อง "เจ้าชายสามองค์" ที่นำมาใช้เป็นแบบทดสอบประเมินการพูดในด้านระดับเสียงและลีลาการพูดนั้น เป็นนิทานที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับปรัชญาและแนวคิดของโปรแกรมฯ ที่เกี่ยวข้องกับสุนทรียภาพทางภาษา การเข้าถึงคุณธรรมและสัจธรรม นำมาจากเทวธรรมชาดก โดย มานิตา ลีไพชวลิต (2544) ได้ทดลองใช้กับเด็กวัยอนุบาลเพื่อปรับภาษาของนิทานให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกนิทานชาดกที่มีภาษาเหมาะสมกับเด็ก พบว่าในระหว่างการทดลอง เด็กได้นำนิทานไปเล่นกันเองและใช้ภาษาจากนิทาน สะท้อนให้เห็นว่า "เจ้าชายสามองค์" เป็นนิทานที่ให้ภาพจินตนาการที่สามารถนำเด็กเข้าถึงแก่นคุณธรรมของเรื่องได้

ตารางที่ 3 กรอบความคิดในการสร้างแบบทดสอบความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัยก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ

องค์ประกอบของตัวแปร	วิธีเก็บข้อมูลและสถานการณ์การสอบปฏิบัติ	พฤติกรรมบ่งชี้
1.ความชัดเจนในการออกเสียง ร ล และ คำควบกล้ำ ร ล ว	สังเกตและบันทึกการออกเสียงของครู ในกิจกรรมนิทานเพลง และกิจกรรมพูดคำคล้องจอง	พูดออกเสียงคำที่มี ร ล และคำควบกล้ำได้ถูกต้องตามหลักการออกเสียงภาษาไทย
2.ระดับเสียง	สังเกต และบันทึกการออกเสียงของครู ในกิจกรรมสนทนายามเช้า และ	พูดออกเสียงในระดับความดังตามที่กำหนดไว้คือ 58-60 เดซิเบล (เมื่อวัด

ตารางที่ 3 กรอบความคิดในการสร้างแบบทดสอบความสามารถทางการพูดของครู
ปฐมวัยก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ (ต่อ)

องค์ประกอบของ ตัวแปร	วิธีเก็บข้อมูลและ สถานการณ์การสอบปฏิบัติ	พฤติกรรมบ่งชี้
3.ลีลาการพูด	กิจกรรมวงกลม (สอนเนื้อหา)	ณ ตำแหน่งที่เด็กส่วนใหญ่ได้ยิน)
3.1 ความคล่อง	สังเกตและบันทึกการออกเสียงของครู ในกิจกรรมสนทนายามเช้า และ	พูดออกเสียงราบรื่นต่อเนื่อง ไม่พูดซ้ำ คำเดิม พยางค์เดิม หรือมีเสียงที่ไม่มี
3.2 การเว้นวรรค	กิจกรรมนิทานปากเปล่า	ความหมาย และพูดออกเสียงโดย แบ่งวรรคตอนได้ถูกต้อง

2) สร้างแบบทดสอบความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย

2.1) ลักษณะแบบทดสอบฯ มีดังนี้ คือ เป็นแบบทดสอบภาคปฏิบัติ
ก่อนและหลังการทดลอง ที่กำหนดให้ครูพูดในสถานการณ์ต่างๆ กัน ซึ่งเป็นสถานการณ์จริงใน
ชั้นเรียนของครูแต่ละคน รวม 5 สถานการณ์ แต่ละสถานการณ์ทดสอบความสามารถทางการ
พูดในด้านต่างๆ กัน ดังนี้

สถานการณ์ที่ 1 สนทนายามเช้า ทดสอบความสามารถด้านระดับ
เสียง และลีลาการพูด

สถานการณ์ที่ 2 พูดคำคล้องจอง ทดสอบความสามารถด้าน
ความชัดเจนในการออกเสียง

สถานการณ์ที่ 3 นิทานเพลง ทดสอบความสามารถด้าน
ความชัดเจนในการออกเสียง

สถานการณ์ที่ 4 วงกลม (สอนเนื้อหา) ทดสอบความสามารถด้าน
ระดับเสียง

สถานการณ์ที่ 5 เล่านิทานปากเปล่า ทดสอบความสามารถด้าน
ระดับเสียง และลีลาการพูด

ลักษณะของแบบทดสอบฯ สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ลักษณะแบบทดสอบความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย

สถานการณ์สอบปฏิบัติ

ความสามารถทางการพูด	สถานการณ์	สถานการณ์	สถานการณ์	สถานการณ์	สถานการณ์
	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5
	สนทนา	พูดคำ	นิทานเพลง	วงกลม	เล่านิทาน
	ยามเช้า	คล้องจอง			ปากเปล่า
1.ความชัดเจนในการ ออกเสียง (ร ล คร คส คว)		/	/		
2.ระดับเสียง	/			/	/
3.ลีลา (ความคล่อง การ เว้นวรรค)	/				/

จากตารางจะเห็นว่า ทุกองค์ประกอบทำการประเมินการปฏิบัติ 2-3 สถานการณ์ เนื่องจากต้องการลดการคลาดเคลื่อน เพื่อให้ได้ผลที่เชื่อถือได้

ในสถานการณ์ที่ 2, 3 และ 5 กำหนดให้ครูพูดตามบทที่กำหนดไว้ คือ สถานการณ์ที่ 2 พูดคำคล้องจอง 10 บท ได้แก่ นกกระจิบ ไช้ 10 ฟอง ดวงดาวพรายแสง เต่า โยกเยก ต้มนม เข้าแถว รับประทานอาหาร นกเอี้ยง จิงจั่ง

สถานการณ์ที่ 3 นิทานเพลง เรื่อง สายฝนโปรยปราย

สถานการณ์ที่ 5 เล่านิทานปากเปล่า เรื่อง เจ้าชายสามองค์

ส่วนสถานการณ์ที่ 1 และ 4 เป็นสถานการณ์ที่ครูปฏิบัติเป็นปกติในชั้นเรียน ไม่ได้กำหนดบทสำหรับทดสอบ

2.2) สร้างเกณฑ์การวิเคราะห์และประเมิน โดยเกณฑ์การประเมินใช้ มาตรฐานประเมินค่า ดังแผนภูมิที่ 3

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 3 เกณฑ์การประเมินความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย

ความชัดเจนในการออกเสียง (4 คะแนน)

1.การออกเสียงพยัญชนะ "ร"

ออกเสียงถูกต้อง 20 % ขึ้นไป	ได้ 4 คะแนน
ออกเสียงไม่ถูกต้อง 21-40 %	ได้ 3 คะแนน
ออกเสียงไม่ถูกต้อง 41-60 %	ได้ 2 คะแนน
ออกเสียงถูกต้องน้อยกว่า 61 % ขึ้นไป	ได้ 1 คะแนน

2.การออกเสียงพยัญชนะ "ล"

ออกเสียงถูกต้อง 20 % ขึ้นไป	ได้ 4 คะแนน
ออกเสียงไม่ถูกต้อง 21-40 %	ได้ 3 คะแนน
ออกเสียงไม่ถูกต้อง 41-60 %	ได้ 2 คะแนน
ออกเสียงถูกต้องน้อยกว่า 61 % ขึ้นไป	ได้ 1 คะแนน

3.การออกเสียงพยัญชนะ "ร" ควบกล้ำ

ออกเสียงถูกต้อง 20 % ขึ้นไป	ได้ 4 คะแนน
ออกเสียงไม่ถูกต้อง 21-40 %	ได้ 3 คะแนน
ออกเสียงไม่ถูกต้อง 41-60 %	ได้ 2 คะแนน
ออกเสียงถูกต้องน้อยกว่า 61 % ขึ้นไป	ได้ 1 คะแนน

4.การออกเสียงพยัญชนะ "ล" ควบกล้ำ

ออกเสียงถูกต้อง 20 % ขึ้นไป	ได้ 4 คะแนน
ออกเสียงไม่ถูกต้อง 21-40 %	ได้ 3 คะแนน
ออกเสียงไม่ถูกต้อง 41-60 %	ได้ 2 คะแนน
ออกเสียงถูกต้องน้อยกว่า 61 % ขึ้นไป	ได้ 1 คะแนน

5.การออกเสียงพยัญชนะ "ว" ควบกล้ำ

ออกเสียงถูกต้อง 20 % ขึ้นไป	ได้ 4 คะแนน
ออกเสียงไม่ถูกต้อง 21-40 %	ได้ 3 คะแนน
ออกเสียงไม่ถูกต้อง 41-60 %	ได้ 2 คะแนน
ออกเสียงถูกต้องน้อยกว่า 61 % ขึ้นไป	ได้ 1 คะแนน

แผนภูมิที่ 3 เกณฑ์การประเมินความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย (ต่อ)

ระดับเสียง

พูดออกเสียงในระดับความดัง 58-60 เดซิเบล	ได้ 4 คะแนน
พูดออกเสียงในระดับความดัง 61-64 เดซิเบล	ได้ 3 คะแนน
พูดออกเสียงในระดับความดัง 65-68 เดซิเบล	ได้ 2 คะแนน
พูดออกเสียงในระดับความดังมากกว่า 68 เดซิเบล	ได้ 1 คะแนน

ลีลาการพูด

1. ความคล่อง

พูดราบรื่น ไม่มีการพูดซ้ำ พูดตะกุกตะกัก หรือพูดผิดแล้วพูดใหม่	ได้ 4 คะแนน
พูดซ้ำ พูดตะกุกตะกัก หรือพูดผิดแล้วพูดใหม่ 1-2 แห่ง	ได้ 3 คะแนน
พูดซ้ำ พูดตะกุกตะกัก หรือพูดผิดแล้วพูดใหม่ 3-4 แห่ง	ได้ 2 คะแนน
พูดซ้ำ พูดตะกุกตะกัก หรือพูดผิดแล้วพูดใหม่ 5 แห่งขึ้นไป	ได้ 1 คะแนน

2. การแบ่งวรรคตอน

พูดออกเสียงโดยเว้นวรรคได้ถูกต้องทั้งหมด	ได้ 4 คะแนน
พูดออกเสียงโดยเว้นวรรคไม่ถูกต้อง 1-2 แห่ง	ได้ 3 คะแนน
พูดออกเสียงโดยเว้นวรรคไม่ถูกต้อง 3-4 แห่งขึ้นไป	ได้ 1 คะแนน
พูดออกเสียงโดยเว้นวรรคไม่ถูกต้อง 5 แห่งขึ้นไป	ได้ 1 คะแนน

3) นำแบบทดสอบความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย เกณฑ์การวิเคราะห์ และเกณฑ์การประเมิน ที่สร้างเสร็จไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข รายละเอียดการปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การตรวจสอบแบบทดสอบความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย

ส่วนประกอบ	ข้อมูลที่ได้จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขโดยพิจารณาจากข้อมูลที่ได้รับ
แบบทดสอบ	ควรมีความตรง และลักษณะการสอบปฏิบัติควรเป็นสิ่งที่ครูคุ้นเคย ครูสามารถปฏิบัติกิจกรรมที่ใช้ในการประเมินได้	ปรับปรุงแบบทดสอบในส่วนของการวัดความดังของเสียงพูดของครู ให้สามารถประเมินได้ตรงมากขึ้น และกำหนดลักษณะการสอบปฏิบัติให้เหมาะสมสอดคล้องมากยิ่งขึ้น
คู่มือ	ควรออกแบบให้สามารถนำไปใช้โดยสะดวก	ปรับปรุงแบบทดสอบและคู่มือให้สะดวกในการนำไปใช้

4) ก่อนการทดลองนำร่องเครื่องมือ ในส่วนของการวัดระดับเสียงโดยใช้เครื่องวัดระดับเสียง (sound level meter) นั้น ได้ขอคำแนะนำการใช้เครื่องวัดจากผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนให้ผู้ทรงคุณวุฒิให้คำแนะนำการใช้เครื่องมือในสถานที่ที่ใช้เป็นสนามนำร่องเครื่องมือ โดยร่วมเดินทางกับผู้วิจัยไปดูสนามนำร่อง ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับสนามวิจัย

5) นำแบบทดสอบความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดลองนำร่องกับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ตามสูตรของ William A Scott (Intra and Inter Observer Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 จากนั้นนำข้อมูลมาปรับปรุงเกณฑ์การวิเคราะห์และเกณฑ์การประเมินอีกครั้ง ก่อนนำไปทดลองใช้จริง

2.2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของครูในการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ มีวิธีดำเนินการดังนี้

- 1) ศึกษาหลักเกณฑ์การสร้างแบบสัมภาษณ์จากเอกสาร และตำราที่เกี่ยวข้อง
- 2) สร้างกรอบความคิดในการสัมภาษณ์ความพึงพอใจของครูในการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ดังตารางที่ 6 และกำหนดวิธีดำเนินการสัมภาษณ์ โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ และการสัมภาษณ์กลุ่มแบบไม่มีโครงสร้าง ผู้วิจัยกำหนดเฉพาะแนวคำถาม และตัวอย่างคำถามไว้ล่วงหน้า เพื่อให้สามารถถามคำถามได้อย่างครอบคลุม และทำให้สามารถควบคุมการสัมภาษณ์ให้อยู่ในกรอบ ลักษณะของคำถามในการ

สัมภาษณ์เป็นคำถามแบบปลายเปิด ครูสามารถตอบคำถามได้อย่างอิสระ ตัวอย่างคำถามที่กำหนดขึ้น ไม่ใช่คำถามตายตัว ผู้วิจัยอาจดัดแปลงคำถามจากข้อมูลที่ได้มาระหว่างกร สัมภาษณ์ หรือซักถามเพิ่มเติม

ก่อนทำการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้นำผลงานต่างๆ ตลอดจนภาพถ่าย กิจกรรมการฝึกปฏิบัติของครู มาจัดแสดงบริเวณที่จะทำการสัมภาษณ์ เพื่อให้ครูระลึกถึง กิจกรรมการฝึกปฏิบัติต่างๆ ที่ผ่านมา ในการเริ่มต้นสัมภาษณ์ให้ครูอาสาสมัครพูดก่อนหลังได้ ตามความสมัครใจ ไม่มีการระบุว่าควรเป็นผู้ใดก่อนหลัง แต่มีข้อกำหนดว่า ต้องแสดงความ คิดเห็นทุกคน บรรยายภาคการสัมภาษณ์ดำเนินไปในลักษณะของการพูดคุย ภายหลังการ สัมภาษณ์กลุ่ม หากพบว่า ยังขาดประเด็นที่ต้องการ ผู้วิจัยจะนัดสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล เพิ่มเติม

ตารางที่ 6 กรอบความคิดในการสัมภาษณ์ความพึงพอใจของครูในการดำเนินการใช้ โปรแกรมฯ

องค์ประกอบของโปรแกรมฯ	ประเด็นคำถาม
1.วัตถุประสงค์	-ความรู้สึกรต่อการเข้าร่วมโปรแกรมฯ -การตระหนักถึงความสำคัญของการพูดของครู -การปรับปรุงการพูดของครูจากการเข้าร่วมโปรแกรมฯ
2.เนื้อหา	-ความเหมาะสมสอดคล้อง
3.กิจกรรม	-ความเหมาะสมสอดคล้องของแต่ละกิจกรรม
4.บรรยากาศการเรียนรู้	-ความเหมาะสมสอดคล้อง
5.ระยะเวลา	-ความเหมาะสมสอดคล้อง
6.ประโยชน์	-คุณค่าของโปรแกรมฯ ต่อครูและเด็ก

3) กำหนดเกณฑ์การประเมินความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ เป็น 3 ระดับ ได้แก่ พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง และพึงพอใจน้อย โดยดูจากจำนวนประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ ที่ครูยกขึ้นมากล่าวถึงในการสัมภาษณ์ความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

4) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเพื่อพิจารณาความเหมาะสมสอดคล้อง จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ ก่อนนำไปทดลองใช้จริง

ขั้นที่ 3 ขั้นทดลองใช้โปรแกรมฯ

นำโปรแกรมฯ และแผนดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในการนำโปรแกรมฯ ไปใช้ โดยพิจารณาตามเกณฑ์ประสิทธิภาพของโปรแกรมฯ ดังนี้

3.1 กำหนดประชากรและตัวอย่างประชากร

3.1.1 ประชากรในการวิจัย คือ ครูชั้นเตรียมอนุบาล อนุบาลปีที่ 1-3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ของโรงเรียนทอรั๊ก สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ และโรงเรียนวรรณสว่างจิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร โรงเรียนทั้งสองแห่ง มีลักษณะดังนี้

1) โรงเรียนทอรั๊ก เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขณะนี้เปิดสอนตั้งแต่ชั้นเตรียมอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนทั้งหมด 260 คน ครูทั้งหมด 28 คน

โรงเรียนวรรณสว่างจิต เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขณะนี้เปิดสอนตั้งแต่ชั้นเตรียมอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีนักเรียนทั้งหมด 278 คน ครูทั้งหมด 33 คน

2) ทั้งสองโรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงและการเล่น

3) แต่ละโรงเรียนมีอัตราส่วนครูต่อเด็กเหมาะสมต่อความต้องการที่แตกต่างกันของเด็ก คือ ไม่เกิน 2 : 25

4) ผู้บริหารโรงเรียนแต่ละโรงเรียนเห็นความสำคัญของการพัฒนาเด็กผ่านครู จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูอย่างสม่ำเสมอ

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูชั้นเตรียมอนุบาล ชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนทอรั๊ก สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ และโรงเรียนวรรณสว่างจิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร โรงเรียนละ 14 คน จากครูโรงเรียนทอรั๊กทั้งหมด 26 คน และครูโรงเรียนวรรณสว่างจิตทั้งหมด 33 คน จากนั้นเลือกแบบเจาะจง ให้ครูโรงเรียนทอรั๊กเป็นกลุ่มทดลอง และครูโรงเรียนวรรณสว่างจิตเป็นกลุ่มควบคุม

3.2 ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 3 ช่วงได้แก่

3.2.1 ทดสอบก่อนทดลอง

ทดสอบการพูดของครูกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ ด้านความชัดเจนในการออกเสียง ระดับเสียงและลีลาการพูด โดยใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบความสามารถทางการพูดที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ช่วงนี้ใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 3 สัปดาห์

3.2.2 ทดลองใช้โปรแกรมฯ

ทดลองใช้โปรแกรมฯ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วกับกลุ่มทดลอง ใช้เวลาดำเนินการ 16 สัปดาห์ มี 3 ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 1 สร้างความเข้าใจการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ใช้ระยะเวลา 1 สัปดาห์ โดยจัดประชุมครู 1 ครั้ง เพื่ออธิบาย ชี้แจง และทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโปรแกรมฯ การดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

ขั้นที่ 2 ปฏิบัติการ ใช้ระยะเวลา 14 สัปดาห์ คือ สัปดาห์ที่ 2-15 ของการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ สัปดาห์ที่ 8-15 ครูนำกิจกรรมจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ ไปฝึกปฏิบัติในชั้นเรียนของแต่ละคน คู่ขนานไปกับการอบรมฯ

ในขั้นนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาได้สังเกตการฝึกปฏิบัติพร้อมให้คำแนะนำ ทั้งนี้เพื่อให้การฝึกปฏิบัติตรงตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 3 การสรุปผลการใช้โปรแกรมฯ ใช้ระยะเวลา 1 สัปดาห์ โดยให้ครูนำสิ่งที่ฝึกปฏิบัติมาตั้งแต่ต้นมานำเสนอในรูปแบบของการแสดงละครหุ่นให้เด็กดู

ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการอบรมและพัฒนาตามที่โรงเรียนฯ จัดขึ้นตามปกติ ในจำนวนชั่วโมงที่ใกล้เคียงกับกลุ่มทดลอง

3.2.3 หลังการทดลองใช้โปรแกรมฯ 2 สัปดาห์ ทดสอบความสามารถทางการพูดของครูกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม และประเมินความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.3.1 การตรวจให้คะแนนแบบทดสอบฯ นำข้อมูลจากแบบทดสอบฯ มาตรวจให้คะแนน ดังนี้

1) ด้านความชัดเจนในการออกเสียง

ตรวจให้คะแนนการพูดในสถานการณ์ที่ 2 และ 3 ตามเกณฑ์การประเมิน โดยในแต่ละสถานการณ์ ตรวจให้คะแนนแยกเป็น

คะแนนของการออกเสียงพยางค์ที่มี ร เป็นพยัญชนะต้น

คะแนนของการออกเสียงพยางค์ที่มี ล เป็นพยัญชนะต้น

คะแนนของการออกเสียงพยางค์ที่มีค่าควบกล้ำ ร เป็นพหุคูณระดับ
 คะแนนของการออกเสียงพยางค์ที่มีค่าควบกล้ำ ล เป็นพหุคูณระดับ
 คะแนนของการออกเสียงพยางค์ที่มีค่าควบกล้ำ ว เป็นพหุคูณระดับ
 จากนั้นนำคะแนนทั้งหมด มารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ยของการออกเสียงในแต่ละ
 สถานการณ์ จากนั้นหาค่าเฉลี่ยของสองสถานการณ์ เป็นคะแนนความสามารถทางการพูด
 ในด้านความชัดเจนในการออกเสียง

2) ด้านระดับเสียง

หาค่าเฉลี่ยของการวัดในแต่ละสถานการณ์ ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การ
 ประเมิน จากนั้นหาค่าเฉลี่ยของสองสถานการณ์ที่ 1, 4 และ 5

3) ด้านลีลาการพูด

ตรวจสอบให้คะแนนการพูดในสถานการณ์ที่ 1 และ 5 ตามเกณฑ์การ
 ประเมิน โดยในแต่ละสถานการณ์ ตรวจสอบให้คะแนนแยกเป็นคะแนนความคล่อง และคะแนน
 การเว้นวรรค นำคะแนนทั้งหมดมารวมกัน แล้วหาค่าเฉลี่ยของคะแนนลีลาการพูดในแต่ละ
 สถานการณ์ จากนั้นหาค่าเฉลี่ยของสองสถานการณ์ เป็นคะแนนความสามารถทางการพูดใน
 ด้านลีลาการพูด

3.3.2 การวิเคราะห์ค่าสถิติเกี่ยวกับผลการทดลองใช้โปรแกรมฯ มีวิธีดังนี้

1) นำคะแนนความสามารถทางการพูดของครูในด้านความชัดเจนในการ
 ออกเสียง ด้านระดับเสียงและด้านลีลาการพูด ก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและ
 กลุ่มควบคุม จากข้อ 3.3.1 มาคำนวณหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 (S.D.)

2) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ของคะแนน
 ความสามารถทางการพูดของครู ในด้านความชัดเจนในการออกเสียง ด้านระดับเสียงและด้าน
 ลีลาการพูด ก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยการทดสอบค่า
 ที่ (t-test) ที่ระดับมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

3) นำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการดำเนินการ
 ใช้โปรแกรมฯ มาประเมินตามเกณฑ์การประเมินความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการดำเนินการใช้
 โปรแกรมฯ จากทั้งหมด 18 ประเด็น จากนั้นจัดกลุ่มประเด็นที่คล้ายคลึงกันในแต่ละคำถาม
 เพื่อนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ไปปรับปรุงโปรแกรมฯ ต่อไป

ตัวอย่างการจัดกลุ่มประเด็นคำตอบที่คล้ายคลึงกันของครูแต่ละคนจากแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของครูในการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์เกี่ยวกับด้านความสำเร็จของโปรแกรมฯ

ผู้วิจัย การเข้าร่วมโปรแกรมฯ ช่วยให้ครูเห็นความสำคัญของการพูดของครูที่มีผลต่อการพูดของเด็กหรือไม่ อย่างไร

ครูสาวตรี 1) การพูดเป็นการสื่อสารระหว่างครูกับเด็กที่สำคัญมาก 2) เด็กจะเรียนรู้ภาษาจากครู ครูจึงต้องเป็นต้นแบบด้านภาษาให้เด็ก ครูจะระวังเรื่องการพูดให้ชัดเจน และเรื่องความดังของเสียง

ครูตะวัน 1) ตะหนักเรื่องการพูดมากขึ้น มีสติคอยเตือนตัวเองตลอดเวลา 2) เห็นปัญหาการพูดของตัวเอง 3) เห็นปัญหาการพูดของเด็ก สังเกตเด็กได้ละเอียดขึ้น 4) แก้ปัญหาเด็กได้ตรงจุด

ครูศรณี 1) ตะหนักมากขึ้น เด็กจะจำคำพูดได้แม่นยำ เวลาครูพูดต้องคิดก่อนพูด 2) ช่วงแรกจะพูดเสียงดัง พออบรมจะพูดเบาลง เวลาพูดกับเด็กสังเกตว่า ถ้าเสียงดังเด็กจะคิดว่าเราดู

ครูพดี 1) ทำให้ระวังตัวมากในการพูด เช่น พูดกับเด็ก พูดกับลูก เพราะคิดว่าเด็กจะจำคำพูดไป 2) โดยเฉพาะลูกชายได้ผลมาก ได้รับรางวัลนักเรียนตัวอย่างในเรื่องการพูด และมารยาท

ครูบุษบง 1) ช่วงแรกไม่เห็นความสำคัญแต่พอถูกพูดดีขึ้น เพราะครูของลูกก็เข้าร่วมอบรมด้วย จึงคิดว่าต้องเป็นแบบ 2) รู้สึกตระหนักในเรื่องการพูด เพราะเด็กจำคำพูดของครู 3) การพูดจะต้องใช้น้ำเสียงไม่กระซิกโฮกฮาก 4) การพูดจะต้องคิดไตร่ตรองให้ดีว่า พูดไปแล้วคนฟังรู้สึกอย่างไร

ครูปริศนา 1) ครูพูดสื่อสารกับเด็กทุกวัน การพูดจึงมีความสำคัญมาก 2) เด็กเลียนแบบครูจึงต้องแบบที่ดี

ครูปาริ 1) เห็นความสำคัญของการพูด ก่อนพูดจะคิดก่อนว่า ภาษาที่พูดถูกต้องหรือไม่ 2) ภาษากระชับหรือไม่ เด็กจะเข้าใจไหม 3) ครูพูดดั่งเกินไปหรือเปล่า

จากข้อมูลข้างต้น จัดกลุ่มประเด็นที่คล้ายคลึงกันได้ 2 ประเด็นคือ

1. การมีสติเตือนตัวเองในการพูดกับเด็ก คิดก่อนพูด มีครูจำนวน 5 คนที่ตอบแสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้

2. การคิดหาคำพูดที่เหมาะสมมาพูดกับเด็ก มีครูจำนวน 3 คนที่ตอบแสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้

นำผลที่วิเคราะห์ได้นำเสนอในรูปของตารางแสดงผลการวิเคราะห์ (ดูผลการวิเคราะห์ในบทที่ 4)

3.3.2 การวิเคราะห์และรายงานข้อมูลเชิงบรรยาย เกี่ยวกับผลการทดลองใช้

โปรแกรมฯ จากแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของครูในการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ
ขั้นที่ 4 ขั้นปรับปรุงและนำเสนอโปรแกรมฯ

4.1 สรุปผลการวิเคราะห์ทั้งหมดดังกล่าวมาแล้ว นำมาปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมฯ
ครั้งสุดท้ายให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

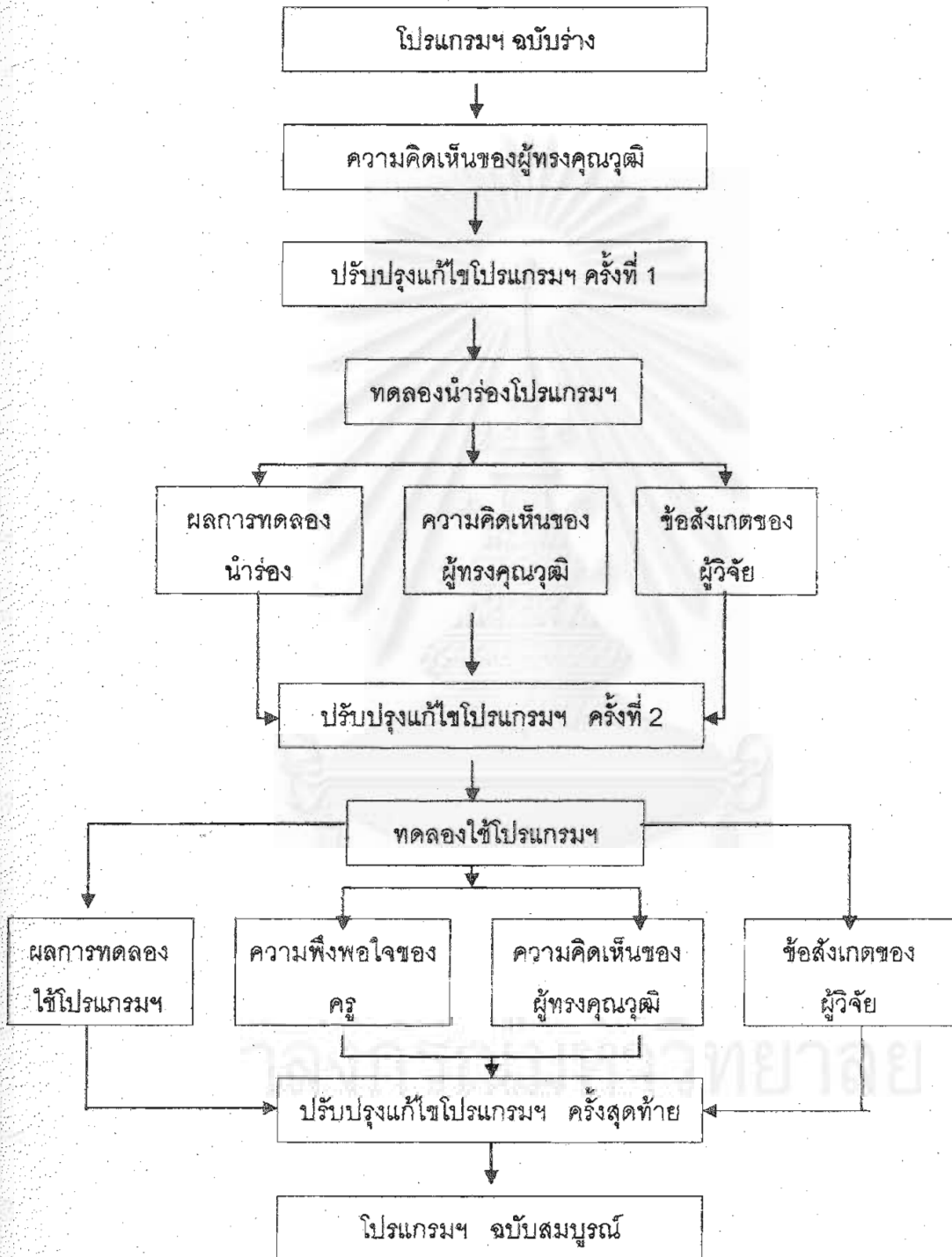
4.2 นำเสนอโปรแกรมฯ ฉบับสมบูรณ์

ขั้นตอนการปรับปรุงโปรแกรมตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงฉบับสมบูรณ์ได้นำเสนอไว้ในแผนภูมิที่ 4
ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 4 ขั้นตอนการปรับปรุงโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้
เทคนิคการละคร

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการปรับปรุง การพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร นำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าทางสถิติเกี่ยวกับผลการทดลองใช้โปรแกรมฯ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์และรายงานข้อมูลเชิงบรรยายเกี่ยวกับผลการทดลองใช้โปรแกรมฯ

ตอนที่ 3 การปรับปรุงโปรแกรม ฯ

ตอนที่ 4 การนำเสนอโปรแกรม ฯ ฉบับสมบูรณ์

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าทางสถิติเกี่ยวกับผลการทดลองใช้โปรแกรมฯ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1.1 การวิเคราะห์ผลการทดลองใช้โปรแกรมฯ

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากจากแบบสอบถามความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการดำเนินการ ใช้โปรแกรมฯ

1.1 การวิเคราะห์ผลการทดลองใช้โปรแกรมฯ นำเสนอ ดังนี้คือ

1.1.1 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการพูดในด้านความชัดเจนในการออกเสียง ระดับเสียง และลีลาการพูด ก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

1.1.2 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการพูดในด้านความชัดเจนในการออกเสียง ระดับเสียง และลีลาการพูด หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

1.1.3 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการพูดในด้านลีลาการพูด ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

1.1.1 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการพูดในด้านความชัดเจนในการออกเสียง ระดับเสียง และลีลาการพูด ก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนความสามารถทางการพูดในด้านความชัดเจนในการออกเสียง ก่อนทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คะแนนความสามารถทางการพูด	$\bar{X}$	S.D.	t
กลุ่มทดลอง	2.85	0.349	0
กลุ่มควบคุม	2.85	0.284	

จากตารางที่ 7 จะเห็นว่า ก่อนการทดลองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนความสามารถทางการพูดในด้านความชัดเจนในการออกเสียงไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 แสดงว่า ก่อนการทดลองครูกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสามารถทางการพูดในด้านความชัดเจนในการออกเสียงไม่ต่างกัน

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนความสามารถทางการพูดในด้านระดับเสียง ก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คะแนนความสามารถทางการพูด	$\bar{X}$	S.D.	t
กลุ่มทดลอง	1.66	0.482	-0.95
กลุ่มควบคุม	1.87	0.69	

จากตารางที่ 8 จะเห็นว่า ก่อนการทดลองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนความสามารถทางการพูดในด้านระดับเสียงไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 แสดงว่า ก่อนการทดลองครูกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสามารถทางการพูดในด้านระดับเสียงไม่ต่างกัน

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนความสามารถทางการพูด
ในด้านลีลาการพูด ก่อนทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คะแนนความสามารถ ทางการพูด	X	S.D.	t
กลุ่มทดลอง	2.21	0.505	1.136
กลุ่มควบคุม	2.41	0.431	

จากตารางที่ 9 จะเห็นว่า ก่อนการทดลองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีค่า
มัธยฐานเลขคณิตของคะแนนความสามารถทางการพูดในด้านลีลาการพูดไม่แตกต่างกันที่ระดับ
ความมีนัยสำคัญ .05 แสดงว่า ก่อนการทดลองครูกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสามารถ
ทางการพูดในด้านลีลาการพูดไม่ต่างกัน

จากตารางที่ 7-9 สรุปได้ว่า ก่อนการสอนโดยใช้เทคนิคการละคร ครูกลุ่ม
ทดลองและกลุ่มควบคุม มีความสามารถทางการพูดในด้านความชัดเจนในการออกเสียง
ระดับเสียง และลีลาการพูดไม่ต่างกัน

1.1.2 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการพูดในด้านความชัดเจนในการ
ออกเสียง ระดับเสียง และลีลาการพูด หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่ม
ควบคุม

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนความสามารถทางการพูดใน
ด้านความชัดเจนในการออกเสียง หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุม

คะแนนความสามารถ ทางการพูด	X	S.D.	t
กลุ่มทดลอง	3.12	0.29	1.89*
กลุ่มควบคุม	2.91	0.29	

*p < .05

จากตารางที่ 10 จะเห็นว่า หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความสามารถทางการพูดในด้านความชัดเจนในการออกเสียงแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่า หลังการทดลองครูกลุ่มทดลองมีความสามารถทางการพูดในด้านความชัดเจนในการออกเสียงสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความสามารถทางการพูดในด้านระดับเสียง หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คะแนนความสามารถทางการพูด	X	S.D.	t
กลุ่มทดลอง	1.78	0.37	7.4*
กลุ่มควบคุม	1.04	0.10	

*p < .05

จากตารางที่ 11 จะเห็นว่า หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความสามารถทางการพูดในด้านระดับเสียงแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่า หลังการทดลองครูกลุ่มทดลองมีความสามารถทางการพูดในด้านระดับเสียงสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความสามารถทางการพูดในด้านลีลาการพูด หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คะแนนความสามารถทางการพูด	$\bar{X}$	S.D.	t
กลุ่มทดลอง	2.64	0.50	1.38
กลุ่มควบคุม	2.39	0.46	

จากตารางที่ 12 จะเห็นว่า หลังการทดลองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความสามารถทางการพูดในด้านลีลาการพูดไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 แสดงว่า หลังการทดลองครูกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสามารถทางการพูดในด้านลีลาการพูดไม่ต่างกัน

จากตารางที่ 10-12 สรุปได้ว่า ครูที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการละคร ทำให้มีความสามารถทางการพูดในด้านความชัดเจนในการออกเสียง และระดับเสียงสูงกว่าครูที่ไม่ได้รับการสอน ส่วนความสามารถทางการพูดในด้านลีลาการพูดนั้น ครูที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการละคร มีความสามารถทางการพูดไม่ต่างจากครูที่ไม่ได้รับการสอน

1.1.3 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการพูดในด้านลีลาการพูด ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

เนื่องจากความสามารถทางการพูดในด้านลีลาการพูดของครูที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการละคร ไม่ต่างจากครูที่ไม่ได้รับการปรับปรุง ผู้วิจัยจึงสนใจว่า ความสามารถทางการพูดในด้านลีลาการพูดของครูกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลองต่างกันหรือไม่ จึงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) ของคะแนนความสามารถทางการพูดของครู ในด้านลีลาการพูด ก่อนและหลังการทดลอง ปรากฏผลดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนความสามารถทางการพูดในด้านลีลาการพูด ก่อนและหลังทดลองของกลุ่มทดลอง

คะแนนความสามารถทางการพูด	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนทดลอง	2.21	0.505	2.51*
หลังทดลอง	2.64	0.504	

*p < .05

จากตารางที่ 13 จะเห็นว่า ค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนความสามารถทางการพูดในด้านลีลาการพูดของกลุ่มทดลองแตกต่างจากก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่า หลังการทดลองครูกลุ่มทดลองมีความสามารถทางการพูดในด้านลีลาการพูดสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถทางการพูดในด้านความชัดเจนของการออกเสียง ระดับเสียงและลีลาการพูด ดังแสดงในตารางที่ 10-13 อาจสรุปรวมได้ดังนี้

1. ครูที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการละคร มีความสามารถทางการพูดในด้านความชัดเจนในการออกเสียง และระดับเสียงสูงกว่าครูที่ไม่ได้รับการสอน

2. ครูที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการละคร มีความสามารถทางการพูดในด้านลีลาการพูดไม่ต่างจากครูที่ไม่ได้รับการสอน แต่ครูที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการละครมีความสามารถทางการพูดในด้านลีลาการพูดสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการสอน

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

จากการสัมภาษณ์ครูที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ พบว่า จำนวนประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจที่ครูยกขึ้นมากล่าวถึงในการสัมภาษณ์ มีทั้งหมด 18 ประเด็น ผู้วิจัยจึงกำหนดเกณฑ์การประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ดังนี้

พึงพอใจมาก	หมายถึง	พฤติกรรมที่ครูบอกถึงความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ได้ 15-18 ประเด็น
พึงพอใจปานกลาง	หมายถึง	พฤติกรรมที่ครูบอกถึงความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ได้ 11-14 ประเด็น
พึงพอใจน้อย	หมายถึง	พฤติกรรมที่ครูบอกถึงความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ได้น้อยกว่า 11 ประเด็น

ผลการประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ พบว่า ครูทั้ง 14 คน มีความพึงพอใจในระดับมาก (17-18 ประเด็น)

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูแต่ละคนสามารถจัดกลุ่มประเด็นคำตอบที่คล้ายคลึงกันในแต่ละคำถาม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงทัศนะของครูเกี่ยวกับการพูดที่สอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานของโปรแกรมฯ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 14-32 ดังนี้

ตารางที่ 14 จำนวนครูจำแนกตามประเด็นเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อการเข้าร่วม
โปรแกรมฯ

ประเด็น	จำนวนครู
1. ดีใจ ภูมิใจที่ได้เข้าร่วมโปรแกรม	9
2. เป็นโอกาสดีที่ได้พัฒนาตัวเอง	3
3. เป็นกิจกรรมที่ดี เพลง กลอนทำให้สนุกและอบอุ่น	4
4. เข้าใจวิธีการพูดกับเด็กมากขึ้น	2
5. ภาษามีความลึกซึ้ง	1
6. การพูดดี พูดเพราะทำให้คนอื่นพูดดีด้วย	1
7. รู้สึกสงบและมีสมาธิ	1

ตารางที่ 15 จำนวนครูจำแนกตามประเด็นเกี่ยวกับการเห็นความสำคัญของ
การพูดของครูต่อการพูดของเด็ก

ประเด็น	จำนวนครู
1. สังเกตว่าเด็กเลียนแบบพฤติกรรมกรการพูดของครู ทำให้ระมัดระวังใน การพูดกับเด็กมากขึ้น	9
2. มีสติเตือนตัวเองในการพูดกับเด็ก คิดก่อนพูด	5
3. คิดหาคำพูดที่เหมาะสมมาพูดกับเด็ก	3
4. การพูดเป็นการสื่อสารระหว่างครูและเด็กที่สำคัญมาก	2
5. ครูต้องพูดจริงและพูดในสิ่งที่มีประโยชน์	1

ตารางที่ 16 จำนวนครูจำแนกตามประเด็นเกี่ยวกับความสามารถทางการพูดในด้าน
ความชัดเจนในการออกเสียง ระดับเสียง และลีลาการพูด

ประเด็น	จำนวนครู
1. ด้านความชัดเจน	
ระมัดระวังการพูดมากขึ้น พูดให้ช้าลงและคิดก่อนพูด	3
1.2 พูดชัดขึ้น แม้อาจจะยังไม่ชัดเจนมากนัก แต่ พยายามปรับปรุง	8
1.3 พูดได้ชัดขึ้นทำให้มีความมั่นใจในการพูด	3
2. ด้านระดับเสียง	
การเข้าร่วมโปรแกรมฯ ทำให้เข้าใจเรื่องการใช้เสียงที่เหมาะสมกับเด็ก	14

ตารางที่ 16 จำนวนครูจำแนกตามประเด็นเกี่ยวกับความสามารถทางการพูดในด้าน
ความชัดเจนในการออกเสียง ระดับเสียง และลีลาการพูด (ต่อ)

ประเด็น	จำนวนครู
พูดเบาเสียง ใช้เสียงเท่าที่จำเป็น และพบว่า เด็กสงบมากกว่าวิธีเดิมของครู ที่ใช้เสียงดังและพูดมาก	
3.ด้านลีลาการพูด	
3.1 พูดคล่องขึ้น ไม่เร็วเร็ว มีการเว้นวรรค พยายามไม่รีบพูดจน ลืมนวนวรรค	14
3.2 การพูดติดๆ ขัดๆ เช่น คำว่า เอ้อ... คือว่า... แทบ ไม่มีเลยหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมฯ	1

ตารางที่ 17 จำนวนครูจำแนกตามประเด็นเกี่ยวกับสุนทรียภาพทางการพูด

ประเด็น	จำนวนครู
1.เลือกใช้คำพูดที่ไพเราะ สุภาพมากขึ้น ละเอียดอ่อนและระมัดระวัง การพูดมากขึ้น รวมทั้งการใช้น้ำเสียง สังเกตได้ว่า เด็กเลียนแบบการ พูดของครู	9
2.เลือกคำมากขึ้นโดยดูบุคคลและสถานการณ์ รวมถึงใช้คำที่สละสลวย มากขึ้น ฟังแล้วประทับใจ ให้ความรู้สึกทางบวก	5

ตารางที่ 18 จำนวนครูจำแนกตามประเด็นเกี่ยวกับคุณธรรมและความจริงในการพูด

ประเด็น	จำนวนครู
1.พูดมีสาระมากขึ้น คิดก่อนพูด พูดอย่างมีเป้าหมาย ไม่รู้จริงจะไม่ พูด มีสติในการพูด	10
2.พูดให้ผู้ปกครองเข้าใจ พอใจได้	2
3.เลือกคำพูดที่ไม่ทำให้คนอื่นเสียใจ พูดในสิ่งที่เกิดประโยชน์	4
4.ต้องหาข้อมูลก่อนพูด	1

ตารางที่ 19 จำนวนครูจำแนกตามประเด็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของเนื้อหา

ประเด็น	จำนวนครู
1. ช่วยแก้ปัญหาของครูได้ตรงจุด ช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในการพูดมากขึ้น วิธีแก้ไขและวิธีพูดที่เหมาะสมกับเด็ก	11
2. การพูดอย่างมีสติ ทำให้คิดดี พูดดี ทำดี ตรงตามหลักธรรมในการดำเนินชีวิต ทำให้อยู่อย่างเป็นปกติสุข	3

ตารางที่ 20 จำนวนครูจำแนกตามประเด็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกิจกรรมสร้าง
ความตระหนักและความรู้สึกต่อเสียง

ประเด็น	จำนวนครู
1. ทำให้ทราบถึงที่มาของเสียง ได้ตระหนักและรู้สึกถึงความสัมพันธ์ของเสียงและความหมาย ทำให้รู้จักการใช้คำที่ก่อให้เกิดความรู้สึกและสอดคล้องกับความหมายมากขึ้น	11
2. ทำให้การพูดแต่ละครั้งต้องคิดก่อนพูด ระมัดระวังในการพูดสื่อสารกับเด็กและคนรอบข้างมากขึ้น	2
3. เข้าใจเสียงของคำมากขึ้น เวลาเล่นนิทานจะเลิกทำเสียงขึ้นๆ ลงๆ เพียงเพื่อให้เด็กตื่นเต้น โดยที่ตัวเองบอกไม่ได้ว่า ทำไมต้องทำเสียงในลักษณะนั้น	1

ตารางที่ 21 จำนวนครูจำแนกตามประเด็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกิจกรรมฝึก
ออกเสียงสระและพยัญชนะ

ประเด็น	จำนวนครู
1. ช่วยให้การพูดออกเสียงทำได้ดีขึ้น เพราะได้รู้ว่า เสียงเกิดจากอวัยวะส่วนใด	11
2. ได้นำไปสอนเด็กที่มีปัญหาในการพูด พบว่า เด็กพูดได้ดีขึ้น โดยเฉพาะเด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับการทำงานประสานกันของกล้ามเนื้ออวัยวะต่างๆ พูดไม่ได้ เมื่อให้ฝึกปฏิบัติร่วมกับครูและเด็กคนอื่นๆ ปรากฏว่ามีพัฒนาการในการออกเสียงดีขึ้น	2
3. ทำให้เข้าใจธรรมชาติของภาษาไทย	1
4. การใช้การเคลื่อนไหวและท่าทางประกอบ ทำให้การพูดมีพลังมากขึ้น	1

ตารางที่ 22 จำนวนครูจำแนกตามประเด็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกิจกรรมฝึกพูด
ออกเสียงพยัญชนะ

ประเด็น	จำนวนครู
1. ช่วยทำให้การออกเสียงง่ายขึ้นพูดคำที่มักออกเสียงผิดได้ดีขึ้น รู้ จังหวะในการพูด เพราะมีการเคลื่อนไหวและอุปกรณ์ช่วยในการฝึก ทำให้ ให้มีสมาธิ ตระหนักถึงพลังและทิศทางของเสียง สนุก และไม่น่าเบื่อ	12
2. รู้สึกถึงความหมายของคำจากการเคลื่อนไหว	6

ตารางที่ 23 จำนวนครูจำแนกตามประเด็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกิจกรรม
ฝึกพูดในระดับเสียงที่เหมาะสม

ประเด็น	จำนวนครู
1. คำกลอนและการเคลื่อนไหวช่วยให้ใช้ระดับเสียงได้เหมาะสม ใช้เสียง โดยมีเป้าหมาย จากเดิมที่พูดเสียงดังก็สามารถลดระดับเสียงลงได้	12
2. คำกลอนให้พลัง ให้ความรู้สึก ทำให้การพูดของตนดูมีพลังมากขึ้น	5
3. ทำให้ตระหนักว่า เสียงในแต่ละอารมณ์แตกต่างกัน และส่งผลต่อเด็ก เช่น เวลาโกรธ เสียงจะดัง ทำให้ครูพยายามควบคุมอารมณ์ความรู้สึก ของตัวเองขณะที่พูดกับเด็ก	1
4. ลักษณะของกิจกรรมที่ให้โยนถุงแก้วแล้วพูด มีความรู้สึกว่าจะตาม เสียงพูดไปยังจุดหมายด้วย ทำให้พูดได้ดีขึ้น	1

ตารางที่ 24 จำนวนครูจำแนกตามประเด็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกิจกรรม
เล่านิทานปากเปล่า

ประเด็น	จำนวนครู
1. ช่วยให้มีมองเห็นภาพ เข้าถึงแก่นของเรื่องคือการให้และรับ เหมือน ตัวเองอยู่ในนิทาน เวลาพูดจะพูดออกจากใจ จากความรู้สึกที่มีต่อเรื่อง เมื่อนำไปเล่าให้เด็กฟังช่วยทำให้การพูดเล่าเรื่องของครูดีขึ้น สื่อความได้ ดีขึ้น เป็นธรรมชาติ ไม่ใช่มาจากการท่องจำ สังเกตว่าเด็กสามารถรับ พลังการเล่าที่ครูส่งออกไปได้	6
2. ฝึกเรื่องการพูดได้ครบทุกด้าน	6
3. ช่วยให้ตนมีสมาธิกับการพูดเล่าเรื่อง ทำให้เด็กจดจ่อ สนุกและมี สมาธิกับสิ่งที่ครูพูดเช่นกัน โดยไม่ต้องมีภาพจากหนังสือนิทานมาช่วย	3

ตารางที่ 25 จำนวนครูจำแนกตามประเด็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกิจกรรม
เล่นิทานคำกลอนประกอบท่าทาง

ประเด็น	จำนวนครู
1. ท่าทางการเคลื่อนไหวประกอบการเล่นิทานที่เป็นคำกลอน ทำให้จำเรื่องราวที่จะพูดได้ง่ายขึ้น เวลาเล่ามีความรู้สึกไปตามเหตุการณ์ และช่วยให้พูดได้ดีขึ้น	10
2. ถ้อยคำที่ไพเราะทำให้รู้สึกดีกับสิ่งที่พูด เข้าถึงแก่นเรื่องคือ การให้และรับ	6
3. คำกลอนในนิทานยาวและจำท่าทางการเคลื่อนไหวไม่ค่อยได้ ทำให้การพูดติดขัดไปด้วย	1

ตารางที่ 26 จำนวนครูจำแนกตามประเด็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกิจกรรม
การแสดงละครหุ่น

ประเด็น	จำนวนครู
1. การเล่นิทานควบคู่กับการเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อเชิดหุ่น ช่วยให้พูดช้าลง ฝึกการพูดให้มีจังหวะและการเว้นวรรคตอนที่เหมาะสม	7
2. ช่วยให้ครูมีสมาธิในการพูด	3
3. เป็นกิจกรรมที่เหมาะสม แต่ยังคงกังวล ไม่มีสมาธิทุกครั้งที่ต้องฝึกเล่าต่อหน้าคนกลุ่มใหญ่	2
4. ทำให้เห็นภาพตัวละครในนิทาน สามารถถ่ายทอดจินตนาการจากครูลงไปที่หุ่น	3
5. ได้นำเทคนิคการฝึกออกเสียงสระ พยัญชนะ ระดับเสียง ความคล่องแคล่ว และการเว้นวรรคที่ฝึกในตอนต้นมาใช้	1

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 27 จำนวนครูจำแนกตามประเด็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของการ
มีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มและการมีส่วนร่วม

ประเด็น	จำนวนครู
1. ทำให้ได้ทำงานกลุ่มร่วมกัน ได้ช่วยกันแก้ปัญหา และได้แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ระหว่างเพื่อนครู ทำให้สามารถนำมาปรับปรุงการพูด ของตัวเองได้	14
2. ทำให้กล้าพูดกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น	2
3. ได้พูดได้แสดงความคิดเห็นทุกคน	4
4. มีความคุ้นเคยระหว่างครูด้วยกันมากขึ้น	5
5. ผู้ฝึกเป็นกันเอง	5

ตารางที่ 28 จำนวนครูจำแนกตามประเด็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของการจัดลำดับ
ขั้นตอนการเรียนรู้

ประเด็น	จำนวนครู
1. ทำให้ค่อยๆ ค่อยๆ กับภาษา เกิดความมั่นใจในการพูด และทำให้การฝึกฝนเป็นไปโดยง่าย	10
2. ช่วยให้เข้าใจภาษาไทยมากขึ้น ทั้งที่เดิมไม่ชอบวิชาภาษาไทย	2
3. เป็นไปตามหลักการเรียนรู้ กล่าวคือ เรียนจากเรื่องง่ายไปยาก เรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ การนำไปใช้และมีการประเมินผล	2

ตารางที่ 29 จำนวนครูจำแนกตามประเด็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของบรรยากาศ

ประเด็น	จำนวนครู
1. ช่วยให้มีความมั่นใจในการทำกิจกรรม รู้สึกสงบ และอบอุ่น	10
2. ช่วยให้มีความคิดที่ดี อยากรู้อะไร เพราะ พูดดี	6
3. รู้สึกมีพลัง	2
4. เหมือนอยู่ในโลกของจินตนาการ	3
5. จูงใจให้อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรม	6
6. ทำให้รู้สึกและซึมซับกับสิ่งที่ทำ เกิดความรู้สึกว่าในการพูดสื่อสารใน ชีวิตประจำวันนั้น การมีสติและสมาธิจะช่วยให้พูดและสื่อความได้ เหมาะสม และผู้รับก็จะรับไปได้ตรงตามต้องการ	1
7. เพลง กลอนทำให้รู้สึกอบอุ่น บรรยากาศทำให้มีความเชื่ออาทรต่อกัน	1

ตารางที่ 30 จำนวนครูจำแนกตามประเด็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของเวลา

ประเด็น	จำนวนครู
1.ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง และช่วงเวลาเหมาะสมดีแล้ว	5
2.ช่วงบ่ายไม่เหมาะสม ควรจะจัดในช่วงเช้า เพราะครูอาจต้องมีการกิจอื่นทำต่อ ทำให้กังวล ไม่มีสมาธิเท่าที่ควร	5
3.ต้องการเวลาในการฝึกกิจกรรมทั้งหมดเพิ่ม	3
4.ควรเพิ่มความถี่ในการจัดภายในหนึ่งสัปดาห์	2

ตารางที่ 31 จำนวนครูจำแนกตามประเด็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการเข้าร่วมโปรแกรมฯ

ประเด็น	จำนวนครู
1.คุณค่าต่อตัวครู	
1.1 ช่วยทำให้มีสติในการพูด คิดก่อนพูด มีเจตนาดีในการพูด พูดแต่เรื่องมีสาระ พูดเรื่องจริง	10
1.2 ได้เรียนรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของความเป็นครูมากขึ้น เห็นความสำคัญและกระตือรือร้นในการพูดมากขึ้น	3
1.3 ทำให้เข้าใจเด็กมากขึ้น สังเกตการพูดของเด็กได้มากขึ้น	3
1.4 ช่วยให้มีสมาธิกับเด็กมากขึ้นและใจเย็นลง	1
1.5 บุคลิกตัวเองในการพูดเปลี่ยนไป พูดนุ่มนวลขึ้น	2
1.6 กล่อมเกลาคิดใจของตัวเอง ทำให้เข้าใจธรรมชาติของมนุษย์และของเด็กมากขึ้น	1
2.คุณค่าต่อเด็ก	
2.1 การที่ครูพัฒนาการพูดของตนเอง สังเกตว่าเด็กเลียนแบบการพูดที่ถูกต้องของครู	4
2.2 เด็กมีสมาธิและสงบมากขึ้น	2
2.3 เด็กจะเขียนคำที่มี ร ล และคำควบกล้ำได้แม่นยำขึ้น	8
2.4 กระตือรือร้นในกิจกรรมฟัง พูด อ่าน เขียนมากขึ้น	1
2.5 ได้นำกิจกรรมในโปรแกรมฯ ไปใช้กับเด็ก และพบว่า เด็กให้ความสนใจมาก	7

ตารางที่ 32 จำนวนครูจำแนกตามประเด็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่มีต่อโปรแกรมฯ

ประเด็น	จำนวนครู
1. ควรจัดให้โปรแกรมฯ ในลักษณะนี้ขึ้น เพื่อจะได้พัฒนาการพูดของตนมากยิ่งขึ้น	9
2. ควรจัดอบรมครูทุกคนในโรงเรียน เพื่อให้เห็นความสำคัญของการพูดของครู และได้เรียนรู้การพูดที่ถูกต้อง	9
3. ควรมีการติดตามผลการนำไปใช้ของครู และผลที่เกิดขึ้นแก่ตัวเด็ก เพื่อส่งผลให้เกิดการนำไปใช้จริง	1

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์และรายงานข้อมูลเชิงบรรยายเกี่ยวกับผลการทดลองใช้โปรแกรมฯ

การวิเคราะห์ผลการทดลองจัดกิจกรรมปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละครกับครูชั้นเตรียมอนุบาล ชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 จำนวน 14 คน เป็นเวลา 16 สัปดาห์ แบ่งการวิเคราะห์เป็น 4 ส่วน คือ

- 2.1 ระยะเวลาเริ่มต้น
- 2.2 ระยะเวลาทำความเข้าใจบทละคร
- 2.3 ระยะเวลาฝึกซ้อมและฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน
- 2.4 บรรยายภาคการฝึกปฏิบัติ

2.1 ระยะเวลาเริ่มต้น

ช่วงต้นเป็นการฝึกทักษะย่อย โดยให้เข้าถึงสุนทรียภาพทางการพูด รู้สึกถึงคำที่พูด มีรายละเอียด ดังนี้

2.1.1 กิจกรรมสร้างความตระหนักและความรู้สึกต่อเสียง

เป็นกิจกรรมให้ความรู้เรื่องจุดกำเนิดของภาษาหรือการพูด เพื่อให้ครูมีความตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและความหมาย ซึ่งเป็นสุนทรียภาพของภาษาหรือการพูดที่จะช่วยให้พูดได้ดีขึ้น ประสพผลสำเร็จในการสื่อความหมายมากขึ้น โดยให้ครูสังเกตเสียงสระพื้นฐาน ได้แก่ อา เอ อี โอ อู และเสียงพยัญชนะบางเสียง ว่ามีความสัมพันธ์กับวัตถุต่างๆ อย่างไร เช่น เสียงพยัญชนะ ค หรือ "เคอะ" ให้ความรู้สึกถึงสิ่งที่มีลักษณะเป็น "ของแข็ง" เสียงพยัญชนะ ร หรือ "เรอะ" ให้ความรู้สึกถึงสิ่งที่อ่อนนุ่มมากกว่าเสียง "เคอะ" พบว่าในกิจกรรมนี้ช่วยให้ครูเห็นความสัมพันธ์ของเสียงและความหมายของคำ เช่น เมื่อให้ฟังเสียง "เคอะ" แล้ววาดรูปตามความรู้สึกของแต่ละคน ครูสามารถวาดรูปที่สอดคล้องสัมพันธ์กับเสียง

ที่ได้ยิน ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างผลงานการวาดรูปของครูตามความรู้สึก เมื่อได้ยินเสียง "เคอะ"

ผลงานของครูวารี : ของที่มันมากระทบกัน

ผลงานของครูมนต์ : นึกถึงต้นไม้ที่โผล่พ้นดิน

ในกรณีที่ให้หีบสิ่งของที่สัมพันธ์กับเสียง "เคอะ" ครูได้เลือกหีบก้อนหินหรือท่อนไม้ ซึ่งเป็นสิ่งของที่สัมพันธ์กับเสียง "เคอะ" โดยครูอธิบายว่า "รู้สึกเหมือนของที่เป็นก้อนๆ หรือของที่หนักๆ" กิจกรรมนี้จึงช่วยให้ตระหนักถึงพลังของเสียงในคำ เมื่อพูดก็จะพิถีพิถันกับการเลือกถ้อยคำมากขึ้น ระวังระวังในการใช้มากขึ้น ซึ่งครูกล่าวว่า เป็นกิจกรรมที่ทำให้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและความหมาย โดยที่ไม่ต้องให้ใครมาอธิบาย ครูมีประสบการณ์ด้วยตัวเอง และทำให้รู้สึกว่า ต้องเลือกใช้ถ้อยคำในการพูดกับเด็กมากขึ้น ครูบางคนได้นำประสบการณ์ด้านสุนทรียภาพของถ้อยคำนี้ไปใช้ในการเล่านิทาน โดยกล่าวว่า

ครูวิรงรอง

แต่เดิมลักษณะของการเล่านิทาน จะใช้วิธีการเล่าโดยใช้น้ำเสียงขึ้นๆ ลงๆ หรือเสียงเล็กเสียงน้อย เพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก แต่เมื่ออบรมแล้ว

เข้าใจเสียงของคำมากขึ้น ก็จะเลิกทำเสียงเล็กเสียงน้อย เพราะรู้สึก ไม่ได้ออกเสียงอย่างจริงจัง หรือรู้สึกกับเสียงที่พูดจริงๆ

2.1.2 กิจกรรมฝึกพูดออกเสียงสระและเสียงพยัญชนะ

การออกเสียงสระ นำมาฝึกเฉพาะสระพื้นฐานที่พบได้ในแทบทุกภาษา ได้แก่ อา เอ อี โอ อู โดยมีท่าทางที่สัมพันธ์กับเสียงแต่ละเสียง เพื่อช่วยให้รู้สึกกับเสียงได้ง่ายขึ้น โดยผู้ฝึกชี้ให้เห็นว่า เสียงสระนั้นเริ่มต้นมาจากความรู้สึกของมนุษย์ เช่น เวลาประหลาดใจหรือดีใจ จะอุทานออกมาเป็นเสียง "อา" เมื่อรู้สึกกลัว กังวลใจ เราจะพบความรู้สึกนี้ได้ในเสียงสระ "อู" จากนั้นให้ครูทดลองออกเสียงอุทานต่างๆ แล้วต่อด้วยการคิดท่าทางประกอบชื่อของแต่ละคน พบว่าช่วยให้ครูเข้าถึงสุนทรียภาพทางการพูดได้ ครูคนหนึ่งกล่าวในตอนให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับกิจกรรมสร้างความตระหนักและความรู้สึกต่อพลังของเสียง ว่า รู้สึกเลยว่าเสียงในชื่อของตัวเองสัมพันธ์กับความหมาย

นอกจากนี้ได้ให้ครูฝึกออกเสียงพยัญชนะตามฐานที่เกิดของเสียง จากคำกลอนที่แต่งขึ้นจากฐานเสียงแต่ละเสียง ดังนี้

ก๊วจากแดนดวงสู่พื้นพิภพ ฟากฟ้าพราวดาวเด่นจันทร์งาม

คำกลอนที่มีสัมผัสคล้องจองนี้ ช่วยให้ครูได้รู้รสของคำที่พูดไปพร้อมๆ กับการออกเสียง และในขณะที่พูดได้ให้ครูก้าวเดินไปด้วย พบว่า การฝึกที่ผสมผสานทั้งความมกตมในคำ ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับฐานเสียง และการเคลื่อนไหว ช่วยให้พูดได้คล่อง และชัดเจนขึ้น

ครูเจิดโฉม รู้สึกซาบซึ้งและพูดดีขึ้น เพราะดูเป็นจังหวะ มีท่วงทำนอง ดุมี
ศิลปะและอารมณ์ขณะพูด

ครูบุษบก การฝึกเรื่องฐานเสียง ทำให้เข้าใจการออกเสียงว่า มาจากส่วน
ไหน การพูดไม่ใช่การตะโกนอย่างเดียว

2.1.3 กิจกรรมฝึกพูดออกเสียงพยัญชนะและคำที่มี ร ล และควบกล้า

หลังจากที่ครูได้เรียนรู้ว่า เสียงสระและพยัญชนะมีที่มาอย่างไร ก็ถึงช่วงของการฝึกออกเสียงพยัญชนะและคำที่มี ร ล และควบกล้า โดยให้ครูเคลื่อนไหวตามเสียงที่สัมพันธ์กับความหมายของคำๆ นั้น เช่น "ราบเรียบ" จะเคลื่อนไหวช้า ตามลักษณะของสระเสียงยาว ส่วน "รุนแรง" จะเคลื่อนไหวเร็วขึ้น ตามลักษณะของสระเสียงสั้น ที่ให้ความรู้สึกดี

กระชั้น ซึ่งเป็นลักษณะของภาษาด้านสุนทรียภาพ พบว่า สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของครูทุกคนที่กล่าวว่า รู้สึกได้ถึงความหมายของคำจากการเคลื่อนไหว

ในการเคลื่อนไหวนั้น นอกจากจะเร็วช้าตามลักษณะของคำแล้ว ยังใช้การเคลื่อนไหวที่มีลักษณะของความสมดุลทั้งซ้ายขวา เพื่อให้จังหวะของการเว้นวรรคเป็นไปอย่างสมดุลระหว่างพยางค์ในคำๆ เดียวกัน ซึ่งครูให้สัมภาษณ์ว่า ช่วยให้การพูดคล่องขึ้น คำที่ออกเสียงยากสำหรับบางคน เช่น คำว่า "รถลาก" ปกติจะออกเสียงไม่ได้ ถ้ามีคำที่มี ร และ ล ติดกัน แต่เมื่อพูดคำนี้พร้อมเคลื่อนไหวมือไปด้วย ทำให้พูดได้คล่องขึ้น หรือบางคนปกติพูดคำควบกล้ำ "คว" จะพูดไม่ได้ แต่เมื่อเคลื่อนไหวขณะพูดจะออกเสียงได้ดีขึ้น

2.1.4 กิจกรรมฝึกพูดในระดับเสียงเหมาะสม

กิจกรรมนี้ใช้บทกลอนที่มีถ้อยคำไพเราะ การเคลื่อนไหวและดนตรี เป็นสื่อช่วยในการออกเสียง คำในบทกลอนได้เลือกให้สอดคล้องกับลักษณะของกิจกรรม พบว่า ใช้ได้ผลคือ นอกจากจะทำให้รู้สึกไปตามคำในบทกลอนแล้ว ยังช่วยเป็นตัวกำหนดการออกเสียงของครูได้ จากการสัมภาษณ์หลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ครูแสดงความคิดเห็นว่า

ครูมนัส	ทำให้การพูดมีจุดหมายของเสียง
ครูตะวัน	ทำให้เห็นภาพ รู้สึกว่า เสียงที่ส่งไปจะไปตกอยู่ที่ เราต้องการให้ไป
ครูเจิดใจ	ขณะโยนถุงแก้วมือที่พิลต่อจิตใจ ขณะโยนไปรู้สึกว่าจะตามไปด้วย
ครูสาวตรี	ทำให้กะประมาณระดับเสียงของตนเองได้ว่า ควรให้เสียงแคไหนเพื่อนที่ ยืนอยู่ตรงข้ามจึงจะสามารถได้ยิน

ส่วนบทกลอนประกอบการเคลื่อนไหวนั้น ครูกล่าวว่า

ครูบุษดี	รู้สึกคล้ายตามคำกลอน ต้องทำตามคำกลอนที่พูด (โยนหรือพูดไปให้ถึงจุดหมาย)
ครูบุษบก	รู้สึกคล้ายตามในคำกลอน เพราะเสียงของคำทำให้มีจุดมุ่งหมาย
ครูสาวตรี	คำในกลอนให้พลัง ให้ความรู้สึก มีผลต่อความรู้สึกของเรามาก

บทกลอนที่นำมาใช้ในการฝึกระดับเสียง

สู่จุดมุ่งหมาย

ด้วยความมุ่งมั่น

ด้วยความแน่วแน่

ผ่านทุกเส้นขน

ผ่านทุกเส้นเอ็น

เหมือนไฟข้างใน

ต่อเนื่องคู่กัน

2.2 ระยะเวลาทำความเข้าใจทละคร

หลังจากฝึกทักษะย่อยๆ ของการพูด เช่น การพูดออกเสียงสระ พยัญชนะ การฝึกพูดในระดับเสียงที่เหมาะสม โดยมีความรู้สึกร่วมไปกับสิ่งที่พูด การฝึกพูดในระยะถัดมา คือ การนำทักษะการพูดที่ได้ฝึกในระยะเริ่มต้น มาฝึกฝนต่อในรูปแบบของการเล่านิทานปากเปล่า นิทานคำกลอน และการแสดงละครหุ่น ตามลำดับ โดยใช้การฝึกพูดเพื่อให้เข้าถึงความจริงของสิ่งที่พูด และมีคุณธรรมในการพูด เป็นแนวคิดพื้นฐานในการฝึกพูด ในช่วงแรกนั้นจะเป็นการทำความเข้าใจทละคร ก่อนที่จะฝึกเล่า

ในการทดลองครั้งนี้ได้เลือกเทพนิยายเรื่อง "ของขวัญจากฟากฟ้า" เพียงเรื่องเดียวมาให้เป็นบทเรียน เพื่อให้ครูมีประสบการณ์ที่หลากหลายจากนิทานเรื่องเดียวกัน ช่วยให้เข้าใจเรื่องราวของนิทานได้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะแก่นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมการ "ให้" และ "รับ" ระยะเวลาทำความเข้าใจทละครนี้ มี 3 กิจกรรมด้วยกัน รายละเอียดมีดังนี้

2.2.1 กิจกรรมศิลปะ

ทั้งในระยะเวลาทำความเข้าใจทละครและระยะเวลาฝึกซ้อมและฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน ได้นำกิจกรรมศิลปะเข้ามาใช้เพื่อให้ครูเข้าถึงแก่นของเรื่องมากยิ่งขึ้น เริ่มต้นด้วยการเล่านิทานให้ครูฟังจนจบเรื่อง จากนั้นให้ครูใช้สีเทียนระบายสีตามความรู้สึกโดยไม่วาดเป็นรูปร่าง ต่อด้วยการใช้สีเทียนวาดรูปตัวละครเอกในเรื่องตามจินตนาการ กิจกรรมถัดมาคือการฝึกเล่านิทานปากเปล่าเป็นกลุ่มย่อย ต่อด้วยการแสดงโดยไม่ใช้คำพูด จนครูเข้าถึงแก่นของเรื่องระดับหนึ่งแล้ว ได้ทดลองให้ครูใช้สีน้ำระบายสีเพื่อแสดงถึงส่วนที่ให้ความรู้สึกมีดีที่สุด และสว่างที่สุดของเรื่อง จากนั้นจึงวาดภาพแสดงเรื่องราวทั้งหมดที่เกิดขึ้นตามจินตนาการ

การนำศิลปะเข้ามาช่วยตีความบทละครนี้พบว่า ทำให้ครูเข้าใจนิทานได้โดยไม่ต้องเกร็งว่า การตีความของตัวเองจะถูกหรือผิด เพราะศิลปะเป็นเรื่องของความรู้สึก ไม่มีถูกไม่มีผิด อีกทั้งความงามของศิลปะจะช่วยให้มองเห็นความจริง และเข้าถึงแก่นคุณธรรมของเรื่องได้อย่างลึกซึ้ง

ตัวอย่าง การใช้สีน้ำระบายสีเพื่อแสดงถึงส่วนที่ให้ความรู้สึกมีดีที่สุด และสว่างที่สุดของเรื่อง

- ครูวิจิตร** เริ่มต้นด้วยสีน้ำเงินแสดงให้เห็นว่า **ชีวิตช่วงนี้แย่ที่สุด สูญเสีย** ทุกอย่าง จากนั้นสีก็เริ่มสว่างขึ้น จนกระทั่งปลายเรื่องเป็น สีทอง แสดงให้เห็นว่า **ชีวิตดีขึ้นเรื่อยๆ จากเดิมที่มีดมน**
- ครูบุษบก** ช่วงที่มีดหมายถึงต้องออกไปลำบากในป่า แต่เมื่อผู้จัดการให้ ก็จะมาพบแสงสว่างอีกครั้ง
- ครูปริศนา** **ชีวิตเด็กมีทั้งช่วงมีดมน และช่วงที่มีความสว่างอยู่รอบๆ** สีเหลืองหมายถึงมีหัวใจไม่คุณธรรม พร้อมก้าวไป สีแดง เหมือนมีพลังที่จะก้าวไป
- ครูมัทนา** **ความมืดอยู่ตรงกลาง ชีวิตเริ่มจากความมืดมน บั้นปลายพบ** สิ่งดี เหมือนแสงสว่าง

2.2.2 การแสดงโดยไม่ใช่คำพูด

การแสดงโดยไม่ใช่คำพูดเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่น่าสนใจเพื่อฝึกการใช้จินตนาการ และช่วยให้เข้าใจแก่นของเรื่องมากขึ้น วิธีการคือ ให้แต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมุติตอนใดตอนหนึ่งของเรื่อง โดยแต่ละกลุ่มแสดงต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ ทำให้เห็นภาพของนิทานได้ตลอดทั้งเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ และเมื่อต้องวาดภาพแสดงเรื่องราวทั้งหมดที่เกิดขึ้น ครูสามารถเชื่อมโยงการแสดงโดยไม่ใช่คำพูดดังกล่าวไปสู่การวาดภาพวาดได้โดยง่าย

ตัวอย่างภาพวาดบางตอนจากเรื่องราวทั้งหมด

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีเด็กหญิงเล็กๆ คนหนึ่ง...

...พ่อแม่เสียชีวิตไปหมดแล้ว.....

...เธอท่องไปในโลกกว้างด้วยความวางใจในองค์พระ....

....พบเด็กยืนหนาวสั่น จึงถอดเสื้อหนาวมอบให้

2.2.3 การใช้ประสบการณ์เดิมเพื่อเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

เพื่อให้ครูเข้าถึงแก่นของเรื่อง ตลอดจนอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครมากยิ่งขึ้น ผู้ฝึกได้ให้ครูเล่าประสบการณ์เดิมของตนเองเกี่ยวกับการ “ให้” และ “รับ” แล้วจึงเชื่อมโยงเข้าสู่แก่นเรื่องของนิทาน

ตัวอย่างประสบการณ์ของครูเกี่ยวกับการ “ให้” และ “รับ”

ครูวัฒนา ครั้งแรกทีไปซื้อตัวรถไฟแล้วคนแน่นมาก **ไม่รู้**จะทำอย่างไร **รู๊** ก็มีคนมาพาไปซื้อทั้งที**ไม่รู้**จัก

ครูบุษบก ดีใจที่ได้ทดแทนพระคุณพ่อแม่ ก่อนที่ท่านจะเสียชีวิต

ครูวิรัชรอง เวลาให้ของขวัญใคร จะห่อของด้วยตัวเอง เพราะคิดว่าคนรับจะรู้สึกได้ถึงความตั้งใจของเรา

ครูชนิดโฉม เคยลูกให้คนแก่ และเด็กนั้ง พอตัวเองท้อง เวลาขึ้นรถก็มีคนลุกให้นั่ง ทำให้รู้สึกว่าการห้องเป็นสิ่งที่ดี

การทำความเข้าใจบทละครโดยใช้กิจกรรมหลากหลายรูปแบบดังกล่าว เป็น

สิ่งสำคัญมาก เพราะช่วยให้ครูรู้สึกว่าการเรื่องราวทั้งหมดได้เกิดขึ้นจริง และคุณธรรมการ "ให้" และ "รับ" ซึ่งเป็นแก่นของเรื่อง เป็นสิ่งที่ครูประสบได้ในชีวิตจริง เช่น "ครูบุษบก" ที่กล่าวถึงความรู้สึกของตนที่ได้ทดแทนพระคุณแม่นั้น กล่าวด้วยน้ำเสียงสั่นเครือ แต่ดวงตาฉายแววของความปลื้มปิติที่ได้ทดแทนพระคุณพ่อแม่ หรือ "ครูมัทนา" ที่พูดถึงเหตุการณ์ที่ตนได้รับความช่วยเหลือจากผู้ที่ไม่รู้จัก ทั้งน้ำเสียงและสีหน้าขณะเล่าเรื่อง แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ครูประทับใจระคนประหลาดใจที่มีผู้มีใจเมตตา โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เมื่อสามารถเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของ การ "ให้" และ "รับ" ด้วยประสบการณ์ของตนเอง ทำให้สามารถเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครในเรื่องได้ไม่ยาก เมื่อสามารถเข้าถึงบทหรือตีบทแตก จึงสามารถเข้าถึงถ้อยคำและเสียงในคำ ซึ่งเป็นคำที่ได้เลือกแล้ว เมื่อพูดก็จะพูดออกมาจากใจ ทำให้สามารถสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกของถ้อยคำนั้น ๆ ได้อย่างแท้จริง ครูให้ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการฝึกพูดในกิจกรรมนี้ว่า

ครูบุษบก	ช่วยให้เข้าถึงหัวใจของเรื่องการรับและการให้ เมื่อนำไปเล่าให้เด็กฟังครูรู้สึกตามสิ่งที่พูด
ครูมัทนา	ทำให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกคล้ายตามและคิดว่าตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของละคร
ครูปริศนา	เข้าใจเรื่องการให้และรับ เป็นการให้ด้วยใจ ไม่หวังผลตอบแทน แต่มีความสุข

2.3 ระยะฝึกซ้อมและฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน

เมื่อครูเข้าถึงความจริง และคุณธรรมของนิทาน ซึ่งใช้เป็นแนวคิดพื้นฐานในการฝึกพูด ก็มาถึงช่วงของการฝึกซ้อมและฝึกปฏิบัติจริง รายละเอียดของแต่ละกิจกรรมมีดังนี้

2.3.1 การเล่านิทานปากเปล่า

การฝึกซ้อมในกิจกรรมนี้ เริ่มจากการฝึกเล่าในกลุ่มย่อย แล้วให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันประเมินการพูดใน 3 ด้าน คือ ความชัดเจนในการออกเสียง ระดับเสียงและลีลาการพูดในสปีดที่ถนัดมาได้ทดลองให้ครูแต่ละกลุ่มเล่านิทานที่ละคน ให้เพื่อนในกลุ่มใหญ่ฟัง จากนั้นให้ผู้เล่าแต่ละคนประเมินการเล่าของตนเอง ทั้งในด้านความรู้สึกขณะเล่าและการพูด ก่อนนำไปฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน ได้ให้ครูอาสาสมัคร 2-3 คน ออกมาเล่านิทานให้เพื่อนในกลุ่มใหญ่ฟัง โดยคนที่เหลืออยู่ในอาคารสงบและตั้งใจฟัง เพื่อให้ครูเห็นว่า ในการพูดนั้นต้องรวบรวมสมาธิและมีสติ ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่ออยู่ในบรรยากาศที่เงียบสงบ และเด็กก็也将มีความสงบเช่นเดียวกับครู

เมื่อครูนำนิทานไปเล่าให้เด็กฟัง ท่ามกลางบรรยากาศที่เงียบสงบ และครูเล่าจากสิ่งที่ครูเข้าใจอย่างแท้จริง ครูพบว่า ยิ่งตัวเองเข้าถึงนิทานมากเท่าไร และยิ่งครูเล่าอย่างจรดจ่อต่อสิ่งที่พูดหรือมีสติขณะทีพูด ครูจะพูดได้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กจะซึมซับความจริงจากครูได้มากขึ้น โดยสังเกตเห็นว่า ระยะเวลาหลังๆ เด็กจะสงบและให้ความสนใจการเล่านิทานของครูมากกว่าการเล่าในช่วงแรกๆ ครูได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับความรู้สึกขณะเล่านิทานดังนี้

- ครูสาวตรี รู้สึกถึงการให้ของเด็กหญิง และความสุขแห่งการรับ เมื่อไปเล่าให้เด็กฟัง เหมือนออกมาจากใจ จากความรู้สึก
- ครูตะวัน มีเวลาอยู่กับเรื่องของการให้และรับ (การตีความ) ทำให้ซึมซับแก่นของเรื่อง คือ การให้และรับ เมื่อนำไปเล่าให้เด็กฟัง เหมือนกับมีพลังจากตัวเรา โดยผ่านการเล่านิทานไปสู่เด็ก และเด็กสามารถรับได้ สังเกตจากสีหน้าและแววตาของเด็ก

การฝึกพูดในกิจกรรมนี้นอกจากจะช่วยให้ครูพูดได้ดีขึ้นแล้ว ยังพบว่า ลักษณะของละครที่มีการพูดสนั้น เมื่อผ่านการฝึกพูดของโปรแกรมฯ ครูสามารถร่วมแต่งเพลงกับผู้ฝึก โดยเลือกเฟ้นถ้อยคำและร้อยเรียงออกมาได้อย่างงดงาม เพลงที่แต่งขึ้นนี้เพื่อใช้ในวงเริ่มต้นก่อนเล่านิทาน เนื้อเพลงมีดังนี้

แล้วเวลาแห่งความฝันก็มาถึง กาลครั้งหนึ่งนานมา
สู่ดินแดนนิทานแสนหรรษา ขอเชิญลูกยาล้อมวงฟัง

ครูให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการแต่งเพลงว่า

- ครูมนัส กลั่นกรองออกมาจากจิตใจที่เข้าถึงเนื้อหาของนิทาน
- ครูมัทนา จากเนื้อหาของนิทาน จะเลือกว่า จะใช้คำไหน อย่างไรให้เพลงเกิดความไพเราะ และสอดคล้องกับความหมาย
- ครูตะวัน เลือกคำจากความรู้สึก อยากให้เกิดความงาม มันเป็นความงามข้างในที่สื่อออกมา

2.3.2 กิจกรรมเล่านิทานคำกลอน

เริ่มต้นจากการอ่านนิทานคำกลอนให้ครูฟัง แล้วให้ทุกคนช่วยกันคิดทำทาง ประกอบคำกลอน คำกลอนที่ไพเราะช่วยให้เข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร ทำให้ครูพูดได้ดีขึ้น นอกจากนี้ครูยังต้องใช้สติกำกับตลอดเวลา เพราะขณะที่เล่านิทานคำกลอนครูต้องจำ ทั้ง "คำ" และ "ทำทาง" จากการสัมภาษณ์ครูให้ความเห็นไปในทำนองเดียวกันว่า คำที่ไพเราะของคำกลอนช่วยให้ซาบซึ้งและเข้าถึงแก่นของเรื่องได้มากยิ่งขึ้น

- ครูสาวตรี* เหมือนตัวเราอยู่ในนิทาน เวลาพูดเหมือนพูดออกมาจากใจ มองเห็นความงามในนิทาน เป็นด้วยคำที่ไพเราะ เวลาเล่าจะรู้สึกดีกับถ้อยคำของเราที่พูดออกไป รู้สึกถึงการให้ การรับ มันกินใจ
- ครูมัทนา* ถ้อยคำในเนื้อเรื่องที่บรรยายลักษณะของตัวละคร ทำให้ผู้ฟังรู้สึกเห็นใจและคล้อยตามเรื่องราว เข้าถึงคุณธรรมในเรื่องของการให้และรับ
- ครูเชิดโฉม* แต่ละครั้งที่พูดจะคิดตามถ้อยคำไปด้วย จึงช่วยให้เข้าถึงคุณธรรมการให้และรับ

2.3.3 กิจกรรมแสดงละครหุ่น

ในระยะเริ่มต้นของการฝึกซ้อมกิจกรรมนี้ ครูแสดงความเห็นเกี่ยวกับการพูดว่า จังหวะของผู้เล่าและผู้เชิดจะไม่สัมพันธ์กัน ต่อเมื่อฝึกซ้อมไปสักระยะ เมื่อผู้เล่าเริ่มมีสมาธิกับการแสดง จะสังเกตได้ว่า การพูดเริ่มดีขึ้น ผู้ที่พูดเร็วจะพูดได้ช้าลงจนสัมพันธ์กับการเชิด ส่วนคนที่มีปัญหาพูดติดๆ ขัดๆ เมื่อฝึกเล่าซ้ำๆ จะพูดได้คล่องขึ้น

นอกจากนี้ครูยังพบว่า กิจกรรมนี้ทำให้สามารถเข้าถึงแก่นของเรื่องได้มากยิ่งขึ้น จากเดิมมีเพียงจินตนาการของครู แต่การเชิดหุ่นทำให้เห็นเรื่องราวในนิทานได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เมื่อครูเล่าเรื่องของขณะเชิดหุ่นทำให้ครูถ่ายทอดเรื่องราวทั้งหมดสู่เด็กได้อย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น และสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งจากการฝึกพูดในกิจกรรมนี้ ซึ่งครูให้สัมภาษณ์ไว้ คือ ครูได้ฝึกสมาธิหรือสติอย่างมาก เพราะเป็นการทำงานร่วมกันหลายคน หากพูดเล่าอย่างขาดสติก็จะไม่สัมพันธ์กับผู้เชิด ซึ่งจะส่งผลต่อการพูดได้

2.4 บรรยากาศการฝึกปฏิบัติ

ในการทดลองได้คำนึงถึงบรรยากาศของการฝึกปฏิบัติที่จะช่วยส่งเสริมการฝึกพูด โดยยึดองค์ประกอบด้านสุนทรียภาพของการละคร ได้แก่ เครื่องแต่งตัว ฉาก แสงและเสียง เนื่องจากต้องการให้ครูมีความรู้สึกร่วมไปกับสิ่งที่นำมาฝึกปฏิบัติ เกิดอารมณ์สุนทรีย์ มี

ความรู้สึกสงบ มีสมาธิ ช่วยให้พูดได้ดีขึ้น

การแต่งกายของครูที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ ได้กำหนดให้เหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม เพื่อความเป็นระเบียบและสวยงาม สภาพห้องได้จัดให้เป็นพื้นที่โล่งให้เหมาะสมกับการเคลื่อนไหว และเพื่อให้เกิดสมาธิจึงล้อมรอบด้วยม่านผ้าโปร่ง นอกจากนี้ยังใช้สีของผ้าและแสงจากธรรมชาติ เพื่อช่วยให้เกิดบรรยากาศที่สอดคล้องกับอารมณ์ของนิทาน ส่วนดนตรีและเสียงเพลงได้นำเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของแผนการปฏิบัติ เช่น ในช่วงกิจกรรมเล่านิทานปากเปล่า จะร่วมกับครูแต่งเพลงสั้นๆ ประกอบการเล่านิทาน โดยใช้ทำนองง่ายๆ หรือทำนองที่ครูคุ้นเคย จากการสังเกตในระหว่างการทดลองและจากการสัมภาษณ์ครูหลังการทดลองพบว่า ช่วยส่งเสริมการพูดของครูได้เป็นอย่างดี

- ครูมีทนา มีความเหมาะสมในแง่ของความเรียบง่าย ผ้าและสีสันทนของผ้าให้ความรู้สึกอ่อนโยน สงบ คิดว่าสีสันทนมีความสำคัญมาก เพราะทำให้รู้สึกดีต่อการเข้าร่วมทำกิจกรรม
- ครูสาวตรี บรรยากาศช่วยให้เราเป็นตัวของตัวเอง มีความสุข สวยงามเหมือนอยู่ในอีกโลกหนึ่ง บรรยากาศทำให้เรารู้สึกพูดดี จูงใจให้เราอยากทำกิจกรรมและพูดกับมิตรที่เข้าอบรมด้วยวาจาที่จริง ดี มีคุณธรรม
- ครูวิรังรอง สถานที่เหมาะสม เพราะแสงธรรมชาติส่องลงมาได้อย่างเหมาะสมเจาะ
- ครูบุษบก สถานที่เหมาะสม เพราะทำให้สงบ ไม่มีอะไรมาทำให้วอกแวก
- ครูตะวัน จากการตกแต่งห้องกับชุดที่ใช้ทำกิจกรรม จากความงามของดอกไม้ ผ้าแสงเทียน และผู้เข้าร่วม ช่วยได้มากที่จะทำให้ใจสงบ รับผิดชอบ จากกิจกรรมเข้าไป รู้สึกงามข้างใน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยายข้างต้น จะเห็นว่า การปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และจากการที่โปรแกรมฯ มีแนวคิดพื้นฐานในเรื่องของสุนทรียภาพ ความจริงและคุณธรรม จึงพบว่า โปรแกรมฯ ยังสามารถพัฒนาการพูดของครูในด้านเข้าถึงสุนทรียภาพของการพูด การพูดเพื่อให้เข้าถึงความจริงและคุณธรรมในการพูด สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของครู ดังนี้

- ครูตะวัน เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมทำให้เดือนสติ ให้เราตัวตนตลอดเวลา
- ครูมนัส ทำให้เกิดความคิดดีขึ้น เกิดการพูดดี ทำดี พูดความจริง ทำให้จิตใจดี ช่วยให้เราภูมิใจของความเป็นมนุษย์มากขึ้น

การฝึกพูดช่วยขัดเกลาจิตใจ

ครูวิรังรอง

ช่วยควบคุมพฤติกรรมของตัวเองได้อย่างมาก เดิมเป็นคนใจร้อน ถ้ารู้สึกไม่พอใจจะโวยวาย แต่ตอนนี้จะนิ่ง พยายามพูดให้น้อย แล้วพูดแต่สิ่งที่เป็นสาระ เมื่อมีคนมาเนินทา จะใช้วิธีพูดเป็นกลาง และพูดให้เขารู้สึกดีขึ้น ไม่ผสมโรงเหมือนแต่ก่อน

ครูบุษบก

รู้สึกตระหนักในเรื่องของการพูดเพราะ ใช้คำที่สุภาพ การพูดด้วยน้ำเสียงที่ไม่กระโชกโฮกฮาก การพูดจะต้องคิดไตร่ตรองให้ดีว่า พูดไปแล้วคนฟังจะรู้สึกอย่างไร ทำให้มีสติ มีเจตนาดีในการพูด คิดก่อนพูด

ตอนที่ 3 การปรับปรุงโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร

นำผลจากการทดลองใช้โปรแกรมฯ การสัมภาษณ์ความพึงพอใจของครูที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ และข้อสังเกตของผู้วิจัยขณะดำเนินการทดลอง มาวิเคราะห์และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมฯ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังแสดงในตารางที่ 33

ตารางที่ 33 ผลการปรับปรุงโปรแกรมฯ

องค์ประกอบของโปรแกรมฯ	ข้อมูลจากการทดลองใช้โปรแกรมฯ และจากการสัมภาษณ์ครู	สิ่งที่ได้ปรับปรุงแก้ไขโดยพิจารณาจากข้อมูลที่ได้รับ
1.แนวคิดและทฤษฎี		ไม่เปลี่ยนแปลง
2.หลักการ		ไม่เปลี่ยนแปลง
3.วัตถุประสงค์		ไม่เปลี่ยนแปลง
4.เนื้อหา		ไม่เปลี่ยนแปลง
5.กิจกรรม	กิจกรรมที่วางแผนไว้สำหรับการฝึกปฏิบัติมีมากเกินไป ไม่เหมาะสมกับระยะเวลาของโปรแกรมฯ ที่กำหนดไว้	ตัดกิจกรรมพูดคำคล้องจอง ประกอบท่าทาง เพลงที่ใช้ในการฝึกออกเสียง และกิจกรรมละครคน
6.การดำเนินการใช้โปรแกรมฯ		
6.1 ระยะเวลา	ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติสั้นเกินไป ทำให้บางกิจกรรมได้ฝึก	ขยายเวลาในการฝึกปฏิบัติ กิจกรรมฝึกพูดในระดับเสียงที่

ตารางที่ 33 ผลการปรับปรุงโปรแกรมฯ (ต่อ)

องค์ประกอบของโปรแกรมฯ	ข้อมูลจากการทดลองใช้โปรแกรมฯ และจากการสัมภาษณ์ครู	สิ่งที่ได้ปรับปรุงแก้ไขโดยพิจารณาจากข้อมูลที่ได้รับ
6.2 การนิเทศก์การฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน	<p>ปฏิบัติน้อย และไม่สามารถนำไปใช้ในชั้นเรียนได้ตามแผนที่วางไว้ เนื่องจากครูยังไม่ฝึกซ้อมได้ไม่ชำนาญพอที่จะนำไปจัดกิจกรรมในชั้นเรียน</p> <p>ครูเสนอให้ไม่มีการนิเทศการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน เพราะรู้สึกไม่เป็นตัวของตัวเอง และครูอยากใช้กิจกรรมนี้ฝึกการพูดของตัวเอง ถ้ามีคนมาดูจะรู้สึกเกร็ง ฝึกได้ไม่เต็มที่</p>	<p>เหมาะสม และกิจกรรมการเล่านิทานคำกลอนเพิ่มขึ้นในแต่ละครั้ง โดยดูตามความเหมาะสม</p> <p>ตัดกิจกรรมนิเทศการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียนออก ยกเว้นการแสดงละครหุ่นที่ทำงานร่วมกัน</p> <p>เป็นกลุ่มผู้ดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ยังคงทำหน้าที่นิเทศก์</p>
6.3 การฝึกซ้อม	<p>การมอบหมายให้ครูฝึกซ้อมเพิ่มเติมนอกเวลา ไม่ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องฝึกซ้อมเป็นกลุ่มในกิจกรรมแสดงละครหุ่น เนื่องจากครูต้องเตรียมการเรียนการสอน ทำให้มีเวลาในการฝึกซ้อมน้อยมาก</p>	<p>กำหนดเวลาในการฝึกซ้อมให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกปฏิบัติ</p> <p>ไม่ต้องนำไปฝึกซ้อมนอกเวลา</p>

ตอนที่ 4 การนำเสนอโปรแกรมฯ ฉบับสมบูรณ์

โปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร เป็นการจัดการระบบการดำเนินการในการนำเสนอคิด หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา การดำเนินการใช้ และการประเมินโปรแกรมฯ มาสร้างโปรแกรมฯ เพื่อปรับปรุงการพูดของครูปฐมวัย ลักษณะเด่นของโปรแกรมฯ เน้นการนำเสนอที่เรียบง่ายทางภาษา การเข้าถึงคุณธรรมและสัจธรรมของการพูด พัฒนาการพูดอย่างมีสติของครู โดยใช้คุณค่าของการละครในด้านสุนทรียศาสตร์ และด้านจริยศาสตร์ เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาเด็กต่อไป

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า โปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร มีส่วนประกอบและสาระสำคัญ ดังนี้

- 4.1 แนวคิดและทฤษฎีของโปรแกรมฯ
- 4.2 หลักการของโปรแกรมฯ
- 4.3 วัตถุประสงค์ของโปรแกรมฯ
- 4.4 เนื้อหาของโปรแกรมฯ
- 4.5 ลักษณะของโปรแกรมฯ
- 4.6 การดำเนินการใช้โปรแกรมฯ
- 4.7 การประเมินผลโปรแกรมฯ

4.1 แนวคิดและทฤษฎีของโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร

โปรแกรมฯ สร้างขึ้นจากแนวคิดหลัก 3 ประการ ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการพูดของครูกับการพัฒนาเด็ก แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาและคุณค่าของศิลปะการละคร การใช้เทคนิคการละครปรับปรุงการพูด และแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาสำหรับครู สาระสำคัญมีดังนี้

1. การพูดเป็นสิ่งสำคัญที่พัฒนาและยกระดับจิตใจมนุษย์ มนุษย์ทุกคนจึงควรได้รับการปรับปรุงการพูด โดยมีเป้าหมายไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์
2. การพูดที่เข้าถึงสุนทรียภาพทางภาษา คุณธรรมและความจริงในความหมายของถ้อยคำ ผู้พูดจะสามารถสัมผัสผัสสะที่ละเอียด เกิดการสำนึกในการใช้ภาษาให้ถูกต้อง และเปลี่ยนแปลงการพูดของตนเองในองค์ประกอบย่อย ได้แก่ ด้านความชัดเจนในการออกเสียง ระดับเสียงและลีลาการพูด
3. ครูที่พูดโดยคำนึงถึงคุณค่าของการพูด จะสามารถพัฒนาตัวเองและเด็กไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่เต็มศักยภาพ ทั้งในด้านของการกระทำ ความรู้สึก คุณธรรมและสัจธรรม
4. ละครเป็นสุนทรียศาสตร์แห่งการพัฒนามนุษย์ เป็นเครื่องนำทางให้แก่ทุกชีวิต มีคุณค่าด้านสุนทรียภาพหรือความงาม และคุณค่าในด้านช่วยให้เข้าถึงคุณธรรมและความจริง
5. การพัฒนาโปรแกรมโดยใช้แนวคิดการมีส่วนร่วม เป็นการพัฒนาที่สอดคล้องกับคุณลักษณะของละครที่เป็นการแสดงสด (improvise)

4.2 หลักการของโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร

1. ครูต้องได้รับการปรับปรุงการพูดในด้านความชัดเจนในการออกเสียง ระดับเสียง และลีลาการพูด โดยมีสุนทรียภาพทางการพูด คุณธรรมและความจริงของการพูด เป็นพื้นฐานในการปรับปรุงการพูด เพื่อพัฒนาตัวเองให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก และใช้การพูดของครูพัฒนาเด็ก
2. ครูต้องได้รับการปรับปรุงการพูดหรือฝึกการพูด โดยใช้ละครแบบต่างๆ ที่มีภาษาหรือถ้อยคำไพเราะ สามารถสื่ออารมณ์ความรู้สึก และมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับคุณธรรมและความจริง ช่วยให้ครูมีสำนึกของการใช้ภาษาที่ถูกต้อง และเปลี่ยนแปลงการพูดของตัวเอง
3. ครูต้องได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานในการเข้าร่วมโปรแกรมฯ และมีส่วนร่วมในบางขั้นตอนของการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ เพื่อครูจะให้ความร่วมมือในการพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่

4.3 วัตถุประสงค์ของโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร

โปรแกรมฯ มีวัตถุประสงค์ เพื่อปรับปรุงการพูดของครูปฐมวัย ในด้านความชัดเจนในการออกเสียง ด้านระดับเสียง และด้านลีลาการพูด

4.3.1 ขอบเขตการใช้โปรแกรมฯ

- 1) โรงเรียนที่นำโปรแกรมฯ ไปใช้ปรับปรุงการพูดของครู ต้องเป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนโดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ เนื่องจากกิจกรรมของโปรแกรมฯ พัฒนาขึ้นจากกิจกรรมที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ และมีบางส่วนต้องนำไปฝึกปฏิบัติกับเด็กในชั้นเรียน
- 2) ผู้บริหารโรงเรียนต้องเห็นความสำคัญของการพูดของครูกับการพัฒนาเด็ก
- 3) ผู้ดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ต้องมีความรู้เกี่ยวกับละครสำหรับเด็ก

4.3.2 การประยุกต์ใช้โปรแกรมฯ

- 1) ระยะเวลาในการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ อาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม แต่ไม่ควรน้อยกว่า 16 สัปดาห์
- 2) ผู้ดำเนินการใช้โปรแกรมฯ อาจเลือกบทกลอนและนิทานเรื่องอื่นแทนเรื่องที่น่าเสนอไว้ในโปรแกรมฯ แต่สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงคือ ต้องเป็นบทกลอนและนิทานที่ใช้ภาษาไพเราะให้ภาพที่สามารถจินตนาการถึงการกระทำของตัวละครได้ มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับธรรมะอยู่ในแก่นเรื่อง
- 3) โปรแกรมฯ นี้สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูตระหนักถึงคุณค่าของการพูด

ทั้งในระดับกายภาพหรือทักษะย่อย สุนทรียภาพทางการพูด การพูดเพื่อให้เข้าถึงคุณธรรมและความจริงในความหมายของถ้อยคำ โดยนำองค์ประกอบของละครในด้านสุนทรียภาพมาใช้ในการทดลอง เพื่อให้เข้าถึงคุณค่าของการพูด การจัดบรรยากาศการฝึกปฏิบัติ จึงใช้แสงสีที่สอดคล้องกับอารมณ์ของนิทาน ด้วยการตกแต่งสถานที่ด้วยผ้าที่มีสีสันสวยงามจากสีธรรมชาติ ใช้แสงเทียนและแสงตามธรรมชาติ ทั้งนี้ไม่ได้เป็นข้อกำหนดตายตัว ผู้ที่นำโปรแกรมฯ ไปใช้สามารถจัดบรรยากาศด้วยวัสดุชนิดอื่น หรือมีรูปแบบการตกแต่งในลักษณะอื่นตามที่เห็นสมควร เพียงแต่ยึดหลักการการจัดบรรยากาศให้เป็นระเบียบสวยงาม ช่วยให้เกิดสมาธิ ความสงบ และสอดคล้องกับอารมณ์ของนิทาน

4.4 เนื้อหาของโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร ประกอบด้วย

- 4.1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและความหมาย
- 4.1.2 การออกเสียงสระ พยัญชนะ และคำที่มี ร ล และควบกล้ำ
- 4.1.3 ระดับเสียงในการพูด
- 4.1.4 สีลาการพูด (ความคล่องและการเว้นวรรค)
- 4.1.5 การพูดเพื่อให้เข้าถึงคุณธรรมและความจริง

4.5 ลักษณะของโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร

โปรแกรมฯ มีลักษณะของการฝึกปฏิบัติร่วมกัน ระหว่างผู้ดำเนินการใช้โปรแกรมฯ และครู ในการฝึกปฏิบัติภายนอกชั้นเรียน และระหว่างครูและเด็กในชั้นเรียน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ครูที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ มีส่วนร่วมในการพัฒนาในบางขั้นตอนของการจัดกิจกรรมและการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ประกอบด้วยกิจกรรม 8 กิจกรรม ดังนี้

4.5.1 กิจกรรมสร้างความตระหนักและความรู้สึกต่อพลังของเสียง ซึ่งเป็นที่มาของสระ พยัญชนะ และถ้อยคำ เป็นกิจกรรมฝึกฟังเสียงสระและเสียงพยัญชนะ จากนั้นใช้จินตนาการถ่ายทอดออกมาเป็นงานศิลปะ หรือการหาวัตถุที่สัมพันธ์กับเสียงที่ได้ยิน กิจกรรมนี้ช่วยให้ครูตระหนักถึงพลังของเสียง ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและความหมาย เมื่อพูดก็จะพูดอย่างมีพลัง และรู้สึกถึงความหมายของถ้อยคำนั้นๆ

4.5.2 กิจกรรมฝึกพูดออกเสียงสระ เป็นกิจกรรมฝึกพูดออกเสียงสระพื้นฐาน อา เอ อี โอ อู โดยมีการเคลื่อนไหวประกอบ กิจกรรมนี้ช่วยให้ครูเห็นการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อปากและทิศทางของเสียงขณะออกเสียงสระ ทำให้ครูออกเสียงได้ชัดเจนและตระหนักถึงความสัมพันธ์ของเสียงและความหมาย

4.5.3 กิจกรรมฝึกพูดออกเสียงพยัญชนะ เป็นกิจกรรมฝึกพูดออกเสียงพยัญชนะ โดยมีการเคลื่อนไหวประกอบ เพื่อให้ครูเห็นความแตกต่างของพลังเสียงของพยัญชนะที่ต่างกัน และตระหนักถึงความสัมพันธ์ของเสียงและความหมาย รู้ถึงฐานที่เกิดของเสียงพยัญชนะ ทำให้พูดออกเสียงได้ชัดเจน

4.5.4 กิจกรรมฝึกพูดออกเสียงพยัญชนะและคำที่มี "ร" "ล" และควบกล้า และพยัญชนะตามฐานเสียง เป็นกิจกรรมที่ผู้ฝึกพูดออกเสียงโดยมีและไม่มีอุปกรณ์ประกอบ พร้อมการเคลื่อนไหว เพื่อให้ครูออกเสียงพยัญชนะ "ร" "ล" และควบกล้า ได้ชัดเจน พูดได้คล่อง เว้นวรรคถูกต้อง ตระหนักถึงความสัมพันธ์ของเสียงและความหมาย

4.5.5 กิจกรรมฝึกพูดในระดับเสียงที่เหมาะสม เป็นกิจกรรมที่ฝึกพูดออกเสียงประโยคไปยังจุดใดจุดหนึ่งที่กำหนดไว้ โดยใช้บทกลอน พร้อมการเคลื่อนไหวและอุปกรณ์ประกอบการฝึกพูด เพื่อให้ครูพูดในระดับเสียงที่เหมาะสมกับจุดหมายที่ต้องการส่งสารออกไป พูดได้คล่อง เว้นวรรคถูกต้อง ตระหนักถึงความสัมพันธ์ของเสียงและความหมาย และแสดงให้เห็นถึงผลกระทบของเสียงต่อร่างกาย อารมณ์และจิตใจ

4.5.6 กิจกรรมเล่านิทานปากเปล่า เป็นกิจกรรมฝึกเล่านิทานปากเปล่า โดยเริ่มตั้งแต่การทำความเข้าใจความเป็นมาของนิทานหรือเทพนิยาย การตีความ การฝึกเล่า และการเล่านิทานปากเปล่าให้เด็กฟัง เพื่อให้ครูเข้าถึงแก่นคุณธรรมของนิทาน เมื่อนำไปพูดหรือเล่าให้เด็กฟัง ครูจะสามารถพูดได้อย่างรู้จริง ใช้การพูดสื่อให้เด็กเข้าถึงคุณธรรมและความจริงในนิทาน

4.5.7 กิจกรรมเล่านิทานคำกลอน เป็นกิจกรรมที่ฝึกตีความนิทานคำกลอน คิดทำทางประกอบเรื่อง ฝึกการเล่าประกอบทำทางและเล่านิทานคำกลอนให้เด็กฟัง การเล่านิทานคำกลอนโดยมีทำทางประกอบ ช่วยให้ครูพูดได้คล่องขึ้น ความไพเราะ งดงามของคำกลอนในนิทาน ทำให้ครูเข้าถึงแก่นคุณธรรมของนิทานได้มากยิ่งขึ้น

4.5.8 กิจกรรมแสดงละครหุ่น เป็นกิจกรรมที่ฝึกออกแบบหุ่น จากการตีความคุณสมบัติทางคุณธรรมของตัวละคร การสร้างฉากจากการตีความลีลาทางอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงตามเหตุการณ์ในเรื่อง การฝึกซ้อมการแสดงละครหุ่น และการแสดงละครหุ่นให้เด็กดู การแสดงละครหุ่นเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้เล่านิทานและผู้เชิดหุ่น ทั้งสองฝ่ายจึงต้องทำงานประสานกันเป็นอย่างดี และต้องมีสมาธิในการทำงานอย่างสูง ต้องระมัดระวังการพูดให้มีจังหวะสัมพันธ์กันทั้งผู้เล่าและผู้เชิด เป็นการฝึกพูดอย่างมีสติที่ต้องอาศัยทั้งทักษะการฝึกพูด การทำความเข้าใจแก่นของเรื่อง การเล่านิทานปากเปล่า ผสานเข้ากับความสามารถในการเชิดหุ่น

4.6 การดำเนินการใช้โปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร

จากแนวคิด หลักการ วัตถุประสงค์ ลักษณะ และเนื้อหาของโปรแกรมฯ ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้
 ขั้นที่ 1 สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโปรแกรมฯ โดยการประชุมปฐมนิเทศครูที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ ใช้เวลาดำเนินการ 1 สัปดาห์

ขั้นที่ 2 ปฏิบัติการ ใช้เวลาดำเนินการ 14 สัปดาห์ ประกอบด้วย

2.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ มี 8 กิจกรรม คือ

- 2.1.1 กิจกรรมสร้างความตระหนักและความรู้สึกต่อพลังของเสียง
- 2.1.2 กิจกรรมฝึกพูดออกเสียงสระ
- 2.1.3 กิจกรรมฝึกพูดออกเสียงพยัญชนะ
- 2.1.4 กิจกรรมฝึกพูดออกเสียงพยัญชนะและคำที่มี ร ล และควบกล้ำ
- 2.1.5 กิจกรรมฝึกพูดในระดับเสียงที่เหมาะสม
- 2.1.6 กิจกรรมเล่านิทานปากเปล่า
- 2.1.7 กิจกรรมเล่านิทานคำกลอน
- 2.1.8 กิจกรรมแสดงละครหุ่น

2.2 การฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน มี 3 กิจกรรม คือ

- 2.2.1 กิจกรรมเล่านิทานปากเปล่า
- 2.2.2 กิจกรรมเล่านิทานคำกลอน
- 2.2.3 กิจกรรมแสดงละครหุ่น

ขั้นที่ 3 สรุปผลการใช้โปรแกรมฯ ใช้เวลาดำเนินการ 1 สัปดาห์

4.7 การประเมินผลโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร

แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

- 4.7.1 การประเมินกระบวนการใช้ ในระหว่างการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ โดยสังเกตจากพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นของครูขณะเข้าร่วมกิจกรรม
- 4.7.3 การสัมภาษณ์ความพึงพอใจของครูในการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร มีสาระสำคัญดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาโปรแกรมการปรับปรุงการพูด ในด้านความชัดเจนของการออกเสียง ด้านระดับเสียง และด้านลีลาการพูด สำหรับครูปฐมวัย โดยใช้เทคนิคการละคร

สมมุติฐานของการวิจัย

หลังการใช้โปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร ครูกลุ่มทดลองมีความสามารถทางการพูด ดังนี้

1. ความสามารถทางการพูดในด้านความชัดเจนในการออกเสียงสูงกว่ากลุ่มควบคุม
2. ความสามารถทางการพูดในด้านระดับเสียงสูงกว่ากลุ่มควบคุม
3. ความสามารถทางการพูดในด้านลีลาการพูดสูงกว่ากลุ่มควบคุม

การดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประชากรและตัวอย่างประชากร

ประชากร เป็นครูชั้นเตรียมอนุบาล อนุบาลปีที่ 1-3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ของโรงเรียนทอรั๊ก สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ และโรงเรียนวรรณสว่างจิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

ตัวอย่างประชากร ได้แก่

กลุ่มทดลอง เป็นครูชั้นเตรียมอนุบาล ชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนทอรั๊ก สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 14 คน

กลุ่มควบคุม เป็นครูชั้นเตรียมอนุบาล ชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนวรรณสว่างจิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร จำนวน 14 คน

2. การดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน

2.1 ขั้นเตรียมการ

ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำไปสร้างกรอบความคิดในการสร้างโปรแกรมฯ และเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2 ขั้นสร้างโปรแกรมฯ

2.2.1 กำหนดกรอบแนวคิดและสาระสำคัญของโปรแกรมฯ

2.2.2 สร้างโปรแกรมฯ ฉบับร่างและแผนดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

2.2.3 กำหนดกรอบความคิดในการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.4 สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3 ขั้นทดลองใช้โปรแกรมฯ

2.3.1 กำหนดประชากรและตัวอย่างประชากร

2.3.2 ดำเนินการทดลอง

1) ก่อนการทดลอง ทดสอบความสามารถทางการพูดของครูกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

2) ดำเนินการทดลองใช้โปรแกรมฯ มี 3 ตอนคือ ขั้นสร้างความเข้าใจ การดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ขั้นปฏิบัติการ และขั้นสรุปผลการใช้โปรแกรมฯ

3) หลังการทดลอง ทดสอบความสามารถทางการพูดของครูกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม และประเมินความพึงพอใจของครูที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ

2.3.3 วิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ค่าสถิติเกี่ยวกับผลการทดลองใช้โปรแกรมฯ

1.1) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างมัธยฐานเลขคณิตของคะแนนความสามารถทางการพูดของครูก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

1.2) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยายเกี่ยวกับผลการทดลองใช้โปรแกรมฯ จากแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของครูฯ

2.4 ขั้นปรับปรุงและนำเสนอโปรแกรมฯ

2.4.1 สรุปผลการวิเคราะห์ทั้งหมดดังกล่าวมาแล้ว นำมาปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมฯ ครั้งสุดท้ายให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.4.2 นำเสนอโปรแกรมฯ ฉบับสมบูรณ์

สรุปผลการวิจัย

ผลการทดลองใช้โปรแกรมฯ มีดังนี้

1. ผลการทดลอง

1.1 ครูกลุ่มทดลองมีความสามารถทางการพูดในด้านความชัดเจนในการออกเสียงสูงกว่ากลุ่มควบคุม ที่ระดับความมีนัยสำคัญ.05

1.2 ครูกลุ่มทดลองมีความสามารถทางการพูดในด้านระดับเสียงสูงกว่ากลุ่มควบคุม ที่ระดับความมีนัยสำคัญ.05

1.3 ครูกลุ่มทดลองมีความสามารถทางการพูดในด้านลีลาการพูดไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม แต่มีความสามารถทางการพูดในด้านลีลาการพูดสูงกว่าก่อนการทดลอง ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

2. ครูที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ ทุกคน มีความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการทดลองปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร มีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายเพิ่มเติม ดังนี้

1. การพูดของครู

1.1 การพูดในด้านความชัดเจนในการออกเสียง

ปัญหาด้านความชัดเจนในการออกเสียงนั้น พบว่า ครูทุกคนสามารถปรับปรุงการพูดของตัวเองได้ ไม่มีครูที่มีปัญหาการพูดจนไม่สามารถแก้ไขได้ เช่น ครูที่ปกติออกเสียงควบกล้ำ คว (ความ) เป็น ฟ (ฟาม) ขณะฝึกการออกเสียงควบกล้ำนั้น ครูสามารถออกเสียงได้ถูกต้อง แต่ครั้งใดที่ไม่ระมัดระวัง จะกลับไปออกเสียงตามความเคยชินของตัวเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของบรรจง ชุสกุลชาติ (2531, อ้างถึงในสนั่น ปัทมะทิน, 2535) ที่พบว่าสาเหตุของการออกเสียงไม่ถูกต้อง ส่วนใหญ่เกิดจากการขาดสำนึกในการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องจนเป็นความเคยชิน และวิจิตรา เจือจันทร์ (2533) ที่พบว่า ปัญหาการออกเสียงพยัญชนะ "ร" ของนักเรียนเกิดจากปัญหาของครูที่ไม่ระมัดระวังการออกเสียง

1.2 การพูดในด้านระดับเสียง

ครูให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการใช้เสียงกับเด็กว่า ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ นั้น มี

ความเชื่อว่า การใช้เสียงดังจะช่วยควบคุมชั้นเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจน์ลักษณะ สัจจลักษณะ (2531) ที่ทำการสัมภาษณ์ครูซึ่งมีคุณภาพเสียงผิดปกติร้อยละ 52.38 มีความคิดเห็นว่า ขณะที่สอนควรใช้เสียงดัง และส่วนใหญ่ทราบว่า การพูดเสียงดังทำให้ ตนมีคุณภาพเสียงผิดปกติ แต่เมื่อได้เข้าร่วมโปรแกรมฯ ทำให้ครูตระหนักถึงความสำคัญของ เสียงที่ส่งผลทั้งต่อร่างกาย อารมณ์ และจิตใจของเด็ก ครูจึงพยายามปรับระดับเสียงพูดของ ตัวเอง ใช้เสียงพูดเท่าที่จำเป็น นอกจากนี้ในช่วงกิจกรรมเข้าแถวเข้าครูได้ทดลองใช้เสียงพูด และเสียงร้องเพลงของตัวเอง แทนการใช้เครื่องขยายเสียงในการให้สัญญาณเรียกเด็กเข้าแถว และการทำกิจกรรมต่างๆ ครูพบคำตอบด้วยตัวเองว่า เด็กสงบและอยู่ในระเบียบมากกว่าเดิม อย่างไรก็ตามเนื่องจากเคยชินกับการใช้เสียงดังกับเด็ก บางครั้งเมื่อขาดความระมัดระวัง ครูยัง กลับไปใช้เสียงดังเหมือนเดิม

1.3 ลีลาการพูด

จากการทดลองพบว่า ครูกลุ่มทดลองมีคะแนนความสามารถในด้านลีลาการพูด สูงกว่าก่อนทดลอง แต่ไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม การทดลองที่ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานนี้ น่าจะมีสาเหตุหลายประการด้วยกัน

1.3.1 ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกพูดไม่มากพอ ซึ่งครูจำนวนหนึ่งให้ สัมภาษณ์ว่า ต้องการเวลาในการฝึกเพิ่ม ขณะที่บางคนกล่าวว่า ต้องการการฝึกปฏิบัติอย่าง ต่อเนื่องใน 1 สัปดาห์มากกว่า 1 ครั้ง สอดคล้องกับคำกล่าวของชะอบ โปษะกฤษณะ (2538 : 14) ที่ว่า ศิลป์ของภาษาเป็นศิลป์ที่สูงส่ง ต้องอาศัยไหวพริบและการฝึกฝนมาก การ พูดคล่อง เว้นวรรคได้ถูกต้องจึงต้องอาศัยเวลาและการฝึกฝน

1.3.2 การพูดของครูหลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ อยู่ในระยะของการปรับเปลี่ยน ยังไม่คงที่แน่นอน อีกทั้งลักษณะของโปรแกรมฯ เน้นให้ครูต้องมี "สติ" กับสิ่งที่พูด ครูจึงจรรยา อกอยู่กับกรพูดจนขาดความพอดี ไม่เป็นธรรมชาติ ทำให้ครูพูดได้ไม่คล่อง เว้นวรรคไม่ถูกต้อง ต่อเมื่อได้รับการฝึกฝนอีกสักระยะจนกลายเป็นความเคยชิน ครูจึงจะพูดได้ถูกต้องในที่สุด

1.3.3 งานวิจัยของอรรพรรณ วงศ์คำฐ (2542) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการ พัฒนาโปรแกรมการเพิ่มการเรียนรู้สองภาษา เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดภาษาไทย กลางและภาษาไทยถิ่นเหนือของเด็กวัยอนุบาล พบว่า ในช่วงต้นของโปรแกรมฯ เด็กที่พูด ภาษาถิ่นจะไม่ค่อยกล้าพูด หรือกล้าแสดงความคิดเห็นมากนัก แต่เมื่อผ่านไปประมาณ 1 เดือน เด็กกล้าแสดงออกทางการสนทนามากขึ้น การพูดไม่คล่องของครูที่เข้าโปรแกรมฯ จึงน่าจะ เป็นไปในทำนองเดียวกัน เช่นเดียวกับผู้ที่ไปศึกษาต่างประเทศในช่วงเริ่มต้น ต้องใช้เวลาสร้าง ความคุ้นเคยสักระยะ จึงสามารถพูดภาษาต่างประเทศได้

1.4 สุนทรียภาพทางการพูด และการเข้าถึงคุณธรรมและสัจธรรมของการพูด

การวิจัยครั้งนี้ คำกลอนและนิทานที่นำมาใช้ในกิจกรรมต่างๆ นั้น ได้เลือกโดยคำนึงถึงความงดงามของภาษา เพื่อต้องการให้ครูเห็นพลังของถ้อยคำ เป็นนิทานที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับคุณธรรมในเรื่องของ "การให้และรับ" โดยเฉพาะนิทานที่นำมาใช้นั้นได้เลือกเทพนิยาย เพราะเทพนิยายให้คุณค่าในส่วนที่ลึกที่สุดของจิตใจ ซึ่งเป็นที่ที่ความหวังและอุดมการณ์ในวัยต่อมาของเด็กก่อเกิด (Meyer, 1988 : 9-10) ในขั้นตอนการฝึกพูดนั้น ครูจะต้องทำความเข้าใจแก่นแท้ของนิทาน จนเข้าใจและยอมรับความจริงนั้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ประสบด้วยตัวเอง ก่อนที่จะนำไปเล่าหรือแสดงให้เด็กดู ด้วยมีแนวคิดที่ว่า ครูต้องรู้จริงในสิ่งที่พูด เพื่อให้เด็กเข้าถึงความจริงในคำพูดของครู จากการทำครูเล่านิทานปากเปล่า นิทานคำกลอน และขีดหุ่นให้เด็กดูพบว่า เด็กสนใจนำไปเล่นบทบาทสมมุติในช่วงการเล่นเสรี และเลียนแบบอุปนิสัยและบุคลิกของตัวละครในเรื่องของการให้และช่วยเหลือผู้อื่นในชีวิตจริง ครูกล่าวว่าเด็กแบ่งปันของให้เพื่อนมากขึ้น ห่วงของน้อยลง และอาสาช่วยเหลือครูหรือเพื่อนมากขึ้น แสดงให้เห็นว่า การพูดของครูที่ใช้ละครแบบต่างๆ ที่มีภาษางดงาม ส่งเสริมความคิดและจินตนาการ และเป็นเรื่องที่ครูเข้าใจอย่างถ่องแท้ ทำให้เด็กไม่เพียงเข้าถึงคุณธรรมในนิทาน แต่ยังสามารถเลียนแบบคุณลักษณะต่างๆ ที่ปรากฏในนิทาน ซึ่งผลที่เกิดขึ้นนี้ สอดคล้องสัมพันธ์กับข้อค้นพบในวงการการศึกษา กล่าวคือ ในช่วง 7 ปีแรก เป็นช่วงที่เด็กเข้าถึงคุณธรรมและศีลธรรมได้อย่างลึกซึ้งที่สุด (Steiner, อ้างถึงใน Domning, การบรรยาย, 2001) ครูจะต้องฝึกฝนการพูดให้ชัดเจน มีศิลปะในการใช้ภาษาได้อย่างไพเราะลึกซึ้ง เพื่อให้เด็กคุ้นเคยและสัมผัสความรู้สึกซาบซึ้งในความงดงามของรูปแบบและจังหวะของภาษา ครูจะใช้นิทานและคำประพันธ์เพื่อให้เด็กได้สัมผัสอารมณ์ความรู้สึกที่สามารถสื่อจากครูผ่านภาษาได้ (บุษบง ดันติวงศ์, 2545) และยังสะท้อนให้เห็นความจริงที่ว่า ทุกชีวิตต้องการสิ่งประเล้าประโลมใจในความงาม และต้องเป็นความงามที่นำไปสู่ความสงบสุข (พุทธทาสภิกขุ, 2544)

2. การช่วยเหลือเด็กระยะแรกเริ่ม (early intervention)

ปัญหาเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาของเด็ก จากที่มีผู้ทำการศึกษาไว้ มีแนวโน้มสูงขึ้น ดังนี้

รจนา ทรรทรานนท์ (2537) ได้ทำการศึกษาผู้ที่เข้ามารับการรักษาปัญหาการพูดไม่ชัด และพูดช้ากว่าวัย ในโรงพยาบาลรามธิบดี ในช่วง พ.ศ. 2534-2530 พบว่า มีแนวโน้มสูงขึ้นในแต่ละปี จากการศึกษาของ American Speech-Language-Hearing Association (1995, อ้างถึงใน Bernstein และ Tiegerman-Jarber, 1997 : 273) พบว่า ประมาณ 2-3 % ของจำนวนเด็กก่อนวัยเรียน และ 1 % ของเด็กวัยเรียน มีความบกพร่องทางภาษา (language disorder) และจากการศึกษาเพิ่มเติมพบว่า เด็กที่ได้รับการระบุว่าพูดช้าตั้งแต่อายุ 2 ขวบ

หากยังคงมีพัฒนาการทางภาษาล่าช้าไปจนถึงอายุ 4 ขวบ มีความเสี่ยงสูงที่จะมีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (learning disability)

ข้อมูลเหล่านี้ช่วยสนับสนุนว่า มีความจำเป็นที่ผู้เกี่ยวข้องทุกคนต้องหาทางช่วยเหลือสำหรับครูซึ่งแม้จะไม่ใช่แพทย์หรือนักบำบัดที่ทำหน้าที่รักษาเด็กโดยตรง แต่ครูเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุดรองจากพ่อแม่ และมักจะเป็นผู้ที่สังเกตเห็นความผิดปกติของเด็กก่อน นักวิชาชีพ รวมทั้งอาจพบก่อนพ่อแม่ ดังนั้นหากครูตระหนักและเห็นความสำคัญของภาษาครูจะสามารถค้นหาเด็กที่ต้องการการช่วยเหลือได้ตั้งแต่ต้น อีกทั้งยังสามารถช่วยป้องกันและแก้ไข

3. การพัฒนาครู

3.1 การสัมผัสถึงความงามหรือสุนทรียสัมผัส

เมื่อได้เข้าร่วมโปรแกรมฯ พบว่า ครูมีการเปลี่ยนแปลงความเชื่อและความคิดเกี่ยวกับตัวเองไปในทางที่เหมาะสม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้เป็นสิ่งสำคัญ เพราะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของครูในชั้นเรียน (Patrick และ Pintrich, 2001) ครูคนหนึ่งให้สัมภาษณ์ว่า จากเดิมที่มักจะมีผู้มาพูดวิพากษ์วิจารณ์คนอื่นให้ฟัง ตัวเองจะผลมโรงวิพากษ์วิจารณ์ตามความรู้สึกของตัวเองไปด้วย แต่เมื่อได้เข้าร่วมโปรแกรมฯ จะเปลี่ยนเป็นรับฟังและพูดเสริมในด้านบวกแทน หรือ บางคนพบว่า การเป็นครูนั้นต้องทำในสิ่งที่ถูกต้องทุกอย่าง การนี้กรู้ขึ้นได้เองของครูหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมฯ ซึ่งจัดขึ้นโดยคำนึงถึงการพัฒนาการพูดตั้งแต่ระดับที่เล็กที่สุดคือระดับทักษะหรือการพูดในด้านความชัดเจนของการออกเสียง ระดับเสียงและลีลาการพูด การพูดในระดับจิตใจหรือสุนทรียภาพทางการพูด ไปจนถึงระดับสูงคือในระดับความนึกคิดหรือการพูดเพื่อให้เข้าถึงความจริงและคุณธรรม อันเป็นการพัฒนาแบบองค์รวมไม่ได้ฝึกเฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่ง ทำให้ครูเห็นภาพรวมความสำคัญของการพูดนั้น สอดคล้องกับคำกล่าวของประเวศ วะสี (2544) ที่กล่าวว่า เมื่อมองทุกสิ่งอย่างเป็นองค์รวม ไม่แยกส่วน จะพบความจริง และสัมผัสความงามรอบตัว เป็นสุนทรียสัมผัสที่เป็นมิติหนึ่งของความเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นฐานของการพัฒนาจิตใจและปัญญาต่อไป

นอกจากนี้ในเรื่องของคุณธรรม การ "ให้" และ "รับ" ซึ่งเป็นแก่นเรื่องของนิทานที่นำมาใช้ในการทดลองนั้น ครูให้สัมภาษณ์ว่า ครูค้นพบความจริงของการให้ คือการได้รับความสุข และในตอนหนึ่งของกิจกรรมได้ให้ครูใช้ประสบการณ์เดิมเพื่อเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของตัวเอง ด้วยการย้อนคิดไปถึงประสบการณ์เกี่ยวกับการให้และรับของตัวเอง ประสบการณ์ที่ครูเล่าให้ฟังนั้น มีทั้งการ "ให้" ที่ยิ่งใหญ่ คือ การแสดงความกตัญญูต่อพ่อแม่ ไปจนถึงการให้ที่ดูเหมือนจะเป็นเรื่องธรรมดา คือ การห่อของขวัญให้ส่วยที่สุดเพราะต้องการให้ผู้รับเห็นความ

ตั้งใจของผู้ให้ แต่ผู้เล่าต่างแสดงความรู้สึกประทับใจในการกระทำของตัวเองไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของอริสโตเติล (สโตไล พินธุโกมล, 2515) ที่กล่าวว่า ละครทำให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจอันเป็นแสงสว่าง ที่นำไปสู่ความบริสุทธิ์ทางใจ การเปลี่ยนสำนึกของครูนี้ จึงเป็นการนำครูไปสู่สัมผัสความจริง และสุนทรีย์สัมผัสในที่สุด

3.2 การนำไปใช้

จากการทดลองใช้โปรแกรมฯ นี้ พบว่า ครูไม่เพียงแต่พยายามปรับปรุงการพูดของตัวเองให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก และใช้การพูดของครูเพื่อการพัฒนาเด็กแล้ว ครูยังได้นำสิ่งที่ได้รับจากการทดลองไปใช้ในบริบทที่แตกต่างกันดังนี้

3.2.1 การฝึกการพูดของเด็ก

ครูบางคนได้นำกิจกรรมจากการฝึกปฏิบัติไปใช้ในการฝึกกับเด็ก เช่น กิจกรรมฝึกพูดออกเสียงสระและเสียงพยัญชนะ โดยมีการเคลื่อนไหวประกอบ ครูสังเกตเห็นว่า เด็กในชั้นเรียนที่เป็น Cerebral Palsied (เด็กที่มีความผิดปกติของสมองที่ทำให้การทำงานของประสานกันของกล้ามเนื้อ อวัยวะต่างๆ ไม่สัมพันธ์กัน การเคลื่อนไหวอวัยวะที่เกี่ยวกับการพูดบกพร่อง ทำให้เกิดปัญหาการพูดไม่ชัดร่วมกับการพูดช้า) พูดออกเสียงเป็นคำมีความหมายเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งเด็กปกติบางคนที่ไม่ค่อยพูด มีความมั่นใจ กล้าพูดมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เบญจมาศ พระธานี (2538) ที่ว่า เด็กที่มีความผิดปกติของสมอง หากการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายดีขึ้น การพูดของเด็กก็จะดีขึ้นไปด้วย

3.2.2 การให้คำแนะนำผู้ปกครอง

การเข้าร่วมโปรแกรมฯ ทำให้ครูเกิดแรงจูงใจในการสังเกตการพูดของเด็กเพิ่มมากขึ้น โดยสังเกตเห็นว่า เด็กเลียนแบบการพูดของครู ทำให้ครูต้องระมัดระวังการพูดของตัวเองมากขึ้น ขณะเดียวกันครูเริ่มพบว่า เด็กในชั้นเรียนบางคนมีปัญหาการพูด เช่น พูดไม่ชัด พูดเร็ว พูดติดอ่าง ครูจึงแนะนำผู้ปกครองให้พาเด็กไปปรึกษาแพทย์ ในกรณีที่สงสัยว่า อาจจะมีปัญหาเกี่ยวกับการพูดที่จำเป็นต้องได้รับการรักษาจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 ที่มีความมุ่งหมายให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจัดการศึกษาโดยมีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง

ข้อสังเกตจากการวิจัย

1. ในการพัฒนาครูนั้น สิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรกคือ ครูต้องการให้ผู้อื่นยอมรับและเห็นคุณค่าของตน ต้องการความชื่นชม ความเคารพจากผู้อื่น ดังแนวคิดของ Knowles (1980, อ้างถึงในอุ๋นตา นพคุณ, 2546) ที่ประยุกต์มาจากทฤษฎีของ Maslow เรื่องความต้องการขั้นพื้นฐาน Knowles กล่าวว่า หากผู้เข้าร่วมโปรแกรมได้รับการยอมรับ จะเข้าร่วมกิจกรรม

เป็นอย่างดี และเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ จากการทดลองใช้โปรแกรมฯ ที่ได้สร้างบรรยากาศของการยอมรับซึ่งกันและกัน ครูให้สัมภาษณ์ว่า รู้สึกพอใจและภูมิใจที่ประสบการณ์ของตนเองได้รับการยอมรับจากคนอื่น เนื่องจากในระหว่างการฝึกพูดได้จัดให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างครูด้วยกันเกี่ยวกับการฝึกพูดในชั้นเรียนของแต่ละคน นอกจากนี้ครูยังนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในบริบทต่างๆ ดังได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งนับได้ว่า เป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพตามที่ Knowles กล่าวไว้ การเป็นครูอาชีพนั้น นอกจากการเรียนการสอนแล้ว ครูยังมีภาระงานในด้านอื่น เช่น การจัดการชั้นเรียน การสื่อสารกับผู้ปกครอง รวมทั้งการพัฒนาตนเอง ครูจึงมีภาระที่ต้องรับผิดชอบหลายประการ กำลังใจและการได้รับการยอมรับจากผู้อื่น หรือมีผู้เห็นคุณค่า จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมาก และจะช่วยให้ครูสามารถคำนึงถึงการเรียนรู้ของเด็ก และพัฒนาเด็กได้อย่างเหมาะสม

2. การศึกษาคือการถ่ายทอดวัฒนธรรม แต่สภาพปัจจุบันพบว่า การศึกษาส่วนใหญ่ทำหน้าที่เพียงให้ความรู้ ความคิด ไม่ได้นำศิลปะการแสดงซึ่งเป็นศิลปะสร้างสรรค์ชั้นสูง มีคุณค่าในด้านยกระดับจิตใจ และเป็นวัฒนธรรมที่สะท้อนความเจริญรุ่งเรือง ภูมิปัญญาและอารยธรรมของชาติ มาใช้ในการพัฒนาครู ครูจึงไม่มีโอกาสได้สัมผัสกับความงามของศิลปะการละคร ซึ่งมนุษย์ทุกคนควรได้สัมผัส เพื่อให้เกิดความปีติและความสุข และใช้เป็นเครื่องพัฒนาจิตวิญญาณให้สูงยิ่งขึ้นไป (ประเวศ วะสี, 2544 : 128) ที่น่าเสียดายคือ เมื่อไม่ได้ประสบกับความงาม ครูย่อมไม่สามารถนำความงามหรือคุณค่าด้านสุนทรียศาสตร์ของละครไปพัฒนาเด็กได้ จึงน่าจะได้มีการวิจัยหรือส่งเสริมการนำละครมาใช้ในการพัฒนาครูหรือเด็กมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะละครที่เป็นศิลปวัฒนธรรมของชาติ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้นำครูไปสัมผัสกับสุนทรียภาพของถ้อยคำ และได้ นำความไพเราะงดงามของภาษา มาช่วยพัฒนาการพูดในระดับต่างๆ จนครูค้นพบความจริงโดยมีสตินี้รู้ขึ้นมาได้ด้วยตนเอง และสัมผัสกับความงามที่ปรากฏในความจริงนั้น เช่น การเปลี่ยนสำนึกของตัวเองในเรื่องการพูด ที่ต้องพูดแต่ความจริงเท่านั้น ไม่นินทาว่าร้าย การค้นพบความสุขของการเป็นผู้ให้การค้นพบความสูงส่งของการเป็นครู คือการทำแต่สิ่งที่ถูกต้องเพื่อเป็นแบบอย่างให้แก่เด็ก แสดงให้เห็นว่า สุนทรียภาพหรือความงามนั้น สามารถใช้เป็นฐานไปสู่การพัฒนาจิตใจในระดับสูงได้ จึงน่าจะได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสำนึก หรือการมีสตินี้รู้ขึ้นมาได้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะในด้านที่เกี่ยวข้องกับความงามหรือสุนทรียภาพ ซึ่งในอดีตสมัยที่กรีกรุ่งเรืองนั้น เทพปกรณัมหรือตำนานคติของกรีก จัดได้ว่า เป็นวรรณคดีด้านจิตวิทยา บุคลิกภาพ และในยุคปัจจุบันกำลังกลับมาได้รับความสนใจศึกษาอีกครั้ง เพราะมีความเชื่อ

ว่า การศึกษามนุษย์โดยอาศัยหลักวิทยาศาสตร์รูปธรรมล้วนๆ อาจไม่สามารถเข้าใจ
บุคลิกลักษณะอันหลากหลายและซับซ้อนของมนุษย์ได้ถนัดถ้วนทุกแง่มุม จึงมีแนวโน้มที่จะศึกษา
จิตวิทยาบุคลิกลภาพ ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ร่วมกัน
(ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2538)

ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

1. ผู้ดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการละครสำหรับเด็ก จนสามารถ
ฝึกปฏิบัติได้ จึงควรได้รับการอบรมในเรื่องดังกล่าวก่อนนำไปโปรแกรมฯ ไปใช้จริง

2. ผู้ดำเนินการใช้โปรแกรมฯ อาจเลือกบทกลอนและนิทานเรื่องอื่นแทนเรื่องที่น่าเสนอไว้ใน
โปรแกรมฯ แต่สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงคือ ต้องเป็นบทกลอนและนิทานที่ใช้ภาษาไพเราะ
งดงาม มีเนื้อหาคุณธรรมอยู่ในแก่นเรื่อง

3. โปรแกรมฯ นี้สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูตระหนักถึงคุณค่าของการพูด
ทั้งในระดับกายภาพ สุนทรียภาพทางการพูด และการพูดเพื่อให้เข้าถึงคุณธรรมและศีลธรรม
ของการพูด โดยนำองค์ประกอบของละครในด้านสุนทรียภาพมาใช้ในการทดลอง เพื่อให้เข้าถึง
คุณค่าของการพูด การจัดบรรยากาศการฝึกปฏิบัติ จึงคำนึงถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้เข้าร่วม
โปรแกรมฯ ด้วยการตกแต่งสถานที่ฝึกซ้อมให้มีบรรยากาศคล้ายคลึงกับ art studio ของ
นักแสดงที่มีไว้สำหรับการฝึกซ้อม ซึ่งโดยทั่วไปจะให้ความสำคัญกับเรื่องแสงและสีเป็นอย่างมาก
โปรแกรมฯ นี้จึงจัดสถานที่ฝึกซ้อมด้วยการใช้ม่านผ้าสีต่างๆ ใช้แสงเทียนและแสงตามธรรมชาติ
ทั้งนี้ไม่ได้เป็นข้อกำหนดตายตัว ผู้ที่นำโปรแกรมฯ ไปใช้สามารถจัดบรรยากาศด้วยวัสดุชนิดอื่น
หรือมีรูปแบบการตกแต่งในลักษณะอื่นตามที่เห็นสมควร เพียงแต่ยึดหลักของความสงบ เป็น
ระเบียบและสวยงาม

4. โปรแกรมฯ นี้สามารถนำไปปรับใช้กับครูก่อนประจำการ หรืออบรมครูระหว่างประจำการ
จะช่วยให้ครูสอนเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นโปรแกรมฯ ที่ทำให้ครูมีสติที่รู้ขึ้นได้เอง
เกี่ยวกับคุณค่าของความเป็นครู โดยที่ไม่จำเป็นต้องให้ใครมาบอกกล่าว และสิ่งนี้จะเป็นการ
พัฒนาครูอย่างยั่งยืน ด้วยเป็นการพัฒนาในระดับของจิตใจและปัญญา

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. 2544. คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. 2544. คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงสาธารณสุข, กรมอนามัย, สำนักส่งเสริมสุขภาพ. 2542. รายงานการสำรวจสภาวะสุขภาพ พัฒนาการและการเจริญเติบโตเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักส่งเสริมสุขภาพ.
- กาญจนา นาคสกุล. 2541. ระบบเสียงภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจนาพร รสใหม่ด. 2539. การศึกษาการใช้ภาษาพูดในชั้นเรียนของครู ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจน์ลักษณะ สัจจลักษณะ. 2531. การศึกษาคุณภาพเสียงผิดปกติในครูชั้นประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตดุสิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาความผิดปกติของการสื่อความหมาย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จักรพันธ์ โปษยกฤษ. (ม.ป.ป.) ทุนไทย. (ม.ป.ท.)
- จันทร์เพ็ญ พันธุ์โอสถ และ จิตรา ธนาไอฟาร. ผู้แปล. ม.ป.ป. เมฆเริงรำ สายน้ำร้องเพลง. กรุงเทพมหานคร : รัถยาคม.
- ดวงมน จิตรจำนงค์. 2541. พิมพ์ครั้งที่ 3. สุนทรียภาพในภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สยาม.
- ทีศนา แชนมณี. 2545. ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทีศนา แชนมณี และคณะ. 2536. พิมพ์ครั้งที่ 2 หลักการและรูปแบบการพัฒนาศิลปะเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บรรจง โกศลวัฒน์. 2545. ศิลปะการแสดงภาพยนตร์ โทรทัศน์ และละคร. กรุงเทพมหานคร : สาขาภาพยนตร์และภาพถ่าย คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญเรือง อินทวัฒน์. 2527. พระพุทธมนต์และคุณค่าทางจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์การพิมพ์.

- บุษบง ตันติวงศ์. 2542. การศึกษาวอลดอร์ฟ. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาประถมศึกษา คณะ
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา)
- เบญจมาศ พระธานี. 2538. ความผิดปกติทางการพูดและภาษา. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์สุภาพใจ.
- ประเวศ วะสี. 2544. ครั้งที่ 6. ธรรมชาติ จินตนาการ ความงาม มิตรภาพ ปัญญา.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน
- ประเวศ วะสี. 2545. วิถีมุขยในศตวรรษที่ 21 สู่พหุมิติใหม่แห่งการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร:
มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- ปริญญา หลวงพิทักษ์ชุมพล. ม.ป.ป. ประสาทหูเสื่อมจากการสัมผัสเสียงดัง (Noise induced
hearing loss). กรุงเทพมหานคร: คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
(อัดสำเนา)
- ผะอบ ไปะเกษณะ. 2538. พิมพ์ครั้งที่ 5. ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร :
บริษัท รวมสาสน์ (1977) จำกัด.
- พรรัตน์ ดำรุง. 2544. ศิลปการแสดงกับการพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- พระเทพโศภณ. 2546. การประชุมปฏิบัติการพัฒนากิจการศึกษาศึกษาปฐมวัย. บรรยาย ณ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, กรุงเทพมหานคร, 19 มีนาคม.
- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). 2539. การสื่อสารเพื่อเข้าถึงสังคม. กรุงเทพมหานคร:
ธรรมสภา.
- พุทธทาสภิกขุ. 2544. พิมพ์ครั้งที่ 4. ศิลปะแห่งการใช้สติในทุกกรณี. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์สุภาพใจ.
- เพ็ญศิริ เทพวิทักษกิจ. 2530. การวิเคราะห์ลักษณะการพูดไม่ชัดของเด็กในโรงเรียน
เขตอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันวิจัย
ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มานิตา ลีโหวลิต. 2544. การวิเคราะห์นิทานชาดกที่ส่งเสริมสันติธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รจนา ทรรทรานนท์. ม.ป.ป. รวมบทความทางวิชาการ เรื่อง ปัญหาทางการพูดและวิธีแก้ไข.
ม.ป.ท.
- รจนา ทรรทรานนท์. 2539. ความผิดปกติทางการพูด. กรุงเทพมหานคร ความผิดปกติทาง
การพูด. กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์.

- ระพี สาคริก. 2545. การจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนและนักเรียนเป็นศูนย์. วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์. ปีที่ 17: หน้า 1-8.
- ระพี สาคริก. 2545. ชีวิตนี้ได้ช่วยให้ฉันมีโอกาสเรียนรู้อะไรบ้าง. วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์ (พฤศจิกายน) : หน้า 45-52.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538. ครั้งที่ 4 เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาสน์.
- วิจิตรา เจือจันทร์. 2533. ผลของการใช้เพลงในการฝึกอ่านออกเสียงตัวพยัญชนะ รด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิรัช ลภีรัตนกุล. 2543. พิมพ์ครั้งที่ 3. วาทนิเทศและวาทศิลป์ หลักทฤษฎีและวิธีปฏิบัติยุค สหัสวรรษใหม่. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรินธร วิทยะสิรินันท์. 2545. ภาษากับการพัฒนาเด็ก. บรรยาย ณ โรงเรียนวรรณสว่างจิต, กรุงเทพมหานคร, 6 เมษายน.
- ศรียา นิยมธรรม และ ประภัสร์ นิยมธรรม. ม.ป.ป. พัฒนาการทางภาษา. ม.ป.ท.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2539. พิมพ์ครั้งที่ 4. ทฤษฎีจิตวิทยาบุคคลิกภาพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์หมอบัวบ้าน.
- ศรีวิไล พลมณี. 2545. พิมพ์ครั้งที่ 4. ภาษาและการสอน. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สงัด อุทรานันท์. 2532. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สนั่น บัณฑิติน. 2535. ภาษาไทยที่สื่อมวลชนอาจใช้พลาด. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สุรางค์ ไคว่ตระกูล. 2541. พิมพ์ครั้งที่ 4. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
- สดไธ พันธุมโกมล. 2515. อักษรสาร. ม.ป.ท. (พิมพ์เนื่องในโอกาสงานเสาศาสตราจารย์ 9 กันยายน 2515).
- สดไธ พันธุมโกมล. 2542. พิมพ์ครั้งที่ 2. ศิลปะของการแสดงละครสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนตา นพคุณ. 2546. กรอบแนวความคิดการพัฒนาโปรแกรมอย่างมีส่วนร่วมทางการศึกษา นอกกรอบโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

ภาษาอังกฤษ

- Bernstein, D. K. and Tiegernan-Farber, E. 1997. 4th ed. Language and communication disorders in children. MA: Viacom.
- Boyle, P.G. 1981. Planning better programs. New York: Mc Graw- Hill Book.
- Caffarella, R.S. 1994. Planning programs for adult learners. San Francisco: Jossey-Bass Publisher.
- Clark, C.M. 2001. Good conversation. In C.M.Clark (ed.), Talking shop: Authentic conversation and teacher learning. New York: Teachers College Press.
- Cherry, Ben. 2002. Child changing consciousness. Lecture given at Tritaksa School, Bangkok, 23 April.
- Cherry, Ben. 2002. The connection between the body and the universe. Lecture given at Tritaksa School, Bangkok, 17 October.
- Domning, Maria. 2000. Fairy tales. Lecture given at Chulalongkorn University, Bangkok, 7 December.
- Howard, S., Shaughnessy, A., Sanger, D., and Hux, K. Let's talk! Facilitating language in early elementary classrooms. Young Children. (May 1998) : 34-39.
- Jalongo, M. R. 1992. Early childhood language arts. Massachusetts : Division of Simon & Schuster.
- Kao, S. 1994. Classroom interaction in a drama-oriented English conversation class of first-year college students in Taiwan. Dissertation Abstracts International, Vol.55-60
- Knowles, M.S. 1970. The modern practice of adult education: andragogy versus pedagogy. New York: Association Press.
- Kratcoski, A. M., and Katz, K. B. Conversing with young language learners in the classroom. Young Children. (May 1998) : 30-33.
- Lindqvist, G. 1995. The aesthetics of play. Stockholm: Editorial Office, Uppsala University.
- McCaslin, N. 1990. Creative drama in the classroom. Fifth Edition. London : Longman.
- Meyer, R. 1988. The wisdom of fairy tales. Great Britain : Cromwell Press.
- Mellon, N. 2000. Storytelling with children. Gloucestershire: Hawthorn Press.

- Patrick, H., and Pintrich, R.P. 2001. Conceptual change in teachers' intuitive conceptions of learning, motivational, and epistemological beliefs. In B. Torff and R. J. Sternberg (eds.), Understanding and teaching the intuitive mind : Student and teacher learning, pp.115-141. London: Lawrence Erlbaum Associates.
- Rubin, H.J., and Rubin, I.S. 1995. Qualitative interviewing. USA.: Sage Publications
- Steiner, R. 1988. Practical advice to teachers. Translated by C.Johanna. London: Rudolf Steiner Press.
- Steiner, R. 1995. The genius of language. Translated by T.Gertrude. New York: Anthroposophic Press.
- Steiner, R. 1999. Creative speech. Translated by B. Winifred. London: Rudolf Steiner Press.
- Steiner, R. (n.d.) The inner nature of music. New York: Anthroposophic Press.
- Stern, S.L. 1985. Teaching literature in ESL/EFL: An integrative approach. Dissertation Abstracts International.
- Wessels, C. 1991. Drama. Hong Kong : Oxford University Press.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1.อาจารย์ ดร.ศรินธร วิริยะสิริพันธ์	ครูใหญ่ฝ่ายไทย โรงเรียนนานาชาติ บางกอกพัฒนา
2.รศ.ปริญญา หลวงพิทักษ์ชุมพล	อาจารย์ภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3.อัญชญา สุนทรพิทักษ์	ศิลปศาสตร์บัณฑิต คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือทดสอบความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย
2. แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร และคู่มือการใช้แบบสัมภาษณ์ฯ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. เครื่องมือทดสอบความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย

คำชี้แจง

เครื่องมือทดสอบความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัยนี้ ใช้เพื่อเก็บข้อมูล วิเคราะห์และประเมินความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย ในด้านความชัดเจนในการออกเสียงด้านระดับเสียง และด้านลีลาการพูด ใน 5 สถานการณ์ ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ได้แก่

1.1 แบบทดสอบความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 คำชี้แจง

ส่วนที่ 2 บทสำหรับการทดสอบ

1.2 คู่มือการใช้แบบทดสอบความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย

ตอนที่ 2 ได้แก่

2.1 แบบบันทึก วิเคราะห์และประเมินความสามารถทางการพูดของครู

ปฐมวัย ประกอบด้วย

2.1.1 แบบบันทึกและวิเคราะห์ความชัดเจนในการออกเสียง และ

2.2.2 แบบวิเคราะห์ลีลาการพูดของครูปฐมวัย

2.2.3 แบบประเมินความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย ด้าน

ความชัดเจนในการออกเสียง ด้านระดับเสียง และด้านลีลาการพูด

2.2 คู่มือการบันทึก วิเคราะห์และประเมินความสามารถทางการพูดของครู

ปฐมวัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1

- 1.1 แบบทดสอบความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย
- 1.2 คู่มือการใช้แบบทดสอบความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย

ส่วนที่ 1 คำชี้แจง

แบบทดสอบนี้จัดทำขึ้นเพื่อทดสอบความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัยในด้านความชัดเจนในการออกเสียง ด้านระดับเสียงและด้านลีลาการพูด เป็นการสอบปฏิบัติใน 5 สถานการณ์ ได้แก่ สถานการณ์สอบปฏิบัติที่ 1 กิจกรรมสนทนายามเช้า สถานการณ์สอบปฏิบัติที่ 2 กิจกรรมพูดคำคล้องจอง สถานการณ์สอบปฏิบัติที่ 3 กิจกรรมนิทานเพลง สถานการณ์สอบปฏิบัติที่ 4 กิจกรรมวงกลม (สอนเนื้อหา) และสถานการณ์สอบปฏิบัติที่ 5 กิจกรรมเล่านิทานปากเปล่า แนวปฏิบัติในการทดสอบ มีดังนี้

1. การเตรียมตัวก่อนทดสอบ

ก่อนทดสอบสองสัปดาห์ ให้คุณครูฝึกปฏิบัติกิจกรรมในสถานการณ์ที่ 2 กิจกรรมพูดคำคล้องจอง สถานการณ์ที่ 3 กิจกรรมนิทานเพลง และสถานการณ์ที่ 5 กิจกรรมเล่านิทานปากเปล่า ส่วนสถานการณ์ที่ 1 กิจกรรมสนทนายามเช้า และสถานการณ์ที่ 4 กิจกรรมวงกลม (สอนเนื้อหา) ไม่ต้องฝึกปฏิบัติก่อนทดสอบ เนื่องจากเป็นกิจกรรมการพูดที่ครูปฏิบัติเป็นประจำ

2. ช่วงทดสอบ

ให้คุณครูจัดกิจกรรมในสถานการณ์ที่ 1-5 ตามที่กำหนดไว้ในแบบทดสอบในชั้นเรียนของตัวเอง ซึ่งจะทำการทดสอบครั้งละ 1 คน โดยไม่อ่านบท รายละเอียดมีดังนี้

2.1 สถานการณ์สอบปฏิบัติที่ 1 กิจกรรมสนทนายามเช้า

ประเด็นที่จะสอบวัด คือ การพูดในระดับเสียงที่เหมาะสมและลีลาการพูด

สิ่งที่ครูต้องปฏิบัติ คือ การพูดคุยกับเด็กในชั้นเรียนก่อนเริ่มต้นกิจกรรมในวันนั้นๆ ความยาวอย่างน้อย 2 นาที เรื่องที่พูดคุย ได้แก่ สิ่งที่เด็กทำเมื่ออยู่ที่บ้าน ข้อควรปฏิบัติในชั้นเรียนหรือในโรงเรียน งานที่ครูมอบหมายให้เด็กทำที่บ้าน ฯลฯ

2.2 สถานการณ์สอบปฏิบัติที่ 2 ได้แก่ กิจกรรมพูดคำคล้องจอง มี 2 ลักษณะ คำคล้องจองที่มีท่าทางประกอบ และคำคล้องจองที่ไม่มีท่าทางประกอบ

2.2.1 คำคล้องจองที่มีท่าทางประกอบ

ประเด็นที่จะสอบวัด คือ ความชัดเจนในการออกเสียง ร ล และ คำควบกล้ำ

สิ่งที่ครูต้องปฏิบัติ คือ หลังจัดกิจกรรม สันทนาการเข้า ให้พูด คำคล้องจองบทที่ 1-5 (พูดติดต่อกันทั้ง 5 บท เด็กจะพูดตามหรือไม่พูดตามก็ได้) โดยทำท่าทาง ประกอบตามที่กำหนดไว้ในแบบทดสอบ (ครูอาจคิดท่าทางประกอบเองได้)

2.2.2 คำคล้องจองไม่มีท่าทางประกอบ

ประเด็นที่จะสอบวัด คือ ความชัดเจนในการออกเสียง ร ล และ คำควบกล้ำ

สิ่งที่ครูต้องปฏิบัติ คือ ให้คุณครูพูดคำคล้องจองที่ไม่มีท่าทาง ประกอบบทที่ 6-10 ในช่วงเวลาต่างๆ ดังนี้

คำคล้องจองบทที่ 6 ตีมนม พูดในช่วงก่อนตีมนม

คำคล้องจองบทที่ 7 เข้าแถว พูดในช่วงก่อนเข้าแถวไปรับประทานอาหาร

อาหาร

คำคล้องจองบทที่ 8 รับประทานอาหาร พูดในช่วงก่อนรับประทานอาหาร

อาหาร

2.3 สถานการณ์สอบปฏิบัติที่ 3 ได้แก่ กิจกรรมนิทานเพลง

ประเด็นที่จะสอบวัด คือ ความชัดเจนในการออกเสียง ร ล และ คำควบกล้ำ

สิ่งที่ครูต้องปฏิบัติ คือ หลังจัดกิจกรรมพูดคำคล้องจอง บทที่ 1-5 ให้ครูจัด กิจกรรมนิทานเพลง โดยทำท่าทางประกอบตามที่กำหนดไว้ในบทพูดคำคล้องจอง (ครูอาจคิดท่าทาง ประกอบขึ้นเอง เด็กจะทำท่าทางตามหรือไม่ก็ได้)

2.4 สถานการณ์สอบปฏิบัติที่ 4 ได้แก่ กิจกรรมวงกลม(สอนเนื้อหา)

ประเด็นที่จะสอบวัด คือ การพูดในระดับเสียงที่เหมาะสม

สิ่งที่ครูต้องปฏิบัติ คือ หลังจากตีมนม ให้ครูพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับเนื้อหาที่ เรียนไม่น้อยกว่า 2 นาที

2.5 สถานการณ์สอบปฏิบัติที่ 5 ได้แก่ กิจกรรมเล่านิทานปากเปล่า

ประเด็นที่จะสอบวัด คือ การพูดในระดับเสียงที่เหมาะสมและลีลาการพูด

สิ่งที่ครูต้องปฏิบัติ คือ ให้ครูเล่านิทานปากเปล่า ในช่วงก่อนนอน (สำหรับครูระดับประถมให้เล่านิทานในช่วงก่อนรับประทานอาหาร) ขณะเล่าไม่ต้องซักถามคำถามกับเด็ก หากเด็กถามหรือพูดแสดงความคิดเห็น ครูไม่ต้องตอบ แต่ให้เล่าต่อจนจบเรื่อง เมื่อจบเรื่องไม่ต้องสรุปเรื่องที่เล่าหรือซักถาม

ตารางที่ 34 สรุปลักษณะของลำดับขั้นตอนในการทดสอบ

ลำดับขั้นตอนที่	สถานการณ์สอบปฏิบัติ	ประเด็นที่สอบวัด		
		ความชัดเจนในการออกเสียง	ระดับเสียง	ลีลาการพูด
1	สถานการณ์ที่ 1 กิจกรรมสนทนายามเช้า		/	/
2	สถานการณ์ที่ 2 กิจกรรมพูดคำคล้องจองบทที่ 1-5 ได้แก่ นกกระจิบ ไข่ 10 ฟอง ดวงดาว พราวแสง เต่า โยกเยก	/		
3	สถานการณ์ที่ 3 กิจกรรมนิทานเพลง	/		
4	สถานการณ์ที่ 2 กิจกรรมพูดคำคล้องจองบทที่ 6 ได้แก่ คิมนม	/		
5	สถานการณ์ที่ 4 กิจกรรมวงกลม (สอนเนื้อหา)		/	
6	สถานการณ์ที่ 2 กิจกรรมพูดคำคล้องจองบทที่ 7 ได้แก่ เข้าแถว	/		
7	สถานการณ์ที่ 2 กิจกรรมพูดคำคล้องจองบทที่ 8 ได้แก่ รับประทานอาหาร	/		
8	สถานการณ์ที่ 2 กิจกรรมพูดคำคล้องจองบทที่ 9-10 ได้แก่ นกเอี้ยง จิงจี้	/		
9	สถานการณ์ที่ 5 กิจกรรมเล่านิทานปากเปล่า เรื่อง เจ้าชายสามองค์		/	/

ส่วนที่ 2 บทสำหรับการทดสอบในสถานการณ์ที่ 2, 3 และ 5

1. บทสำหรับการทดสอบในสถานการณ์ที่ 2 กิจกรรมพูดคำคล้องจอง บทที่ 1-5

คำคล้องจอง บทที่ 1

นกกระजิบ

บทพูด	ท่าทางประกอบ
จิบ จิบ จิบ นกกระจิบบินมา	-ซ่อนมือไว้ข้างหลัง -ขยับนิ้วชี้และนิ้วโป่งขวาเข้าหากัน(เหมือนปากนก) ค่อยๆ เคลื่อนมาข้างหน้า(ค้างไว้)
จิบ จิบ จิบ นกกระจิบบินมา	-ขยับนิ้วชี้และนิ้วโป่งซ้ายเข้าหากัน ค่อยๆ เคลื่อนมาข้างหน้า(ค้างไว้)
จิบ จิบ จิบ ฉันท่อนกกระจิบ	-ขยับนิ้วชี้และนิ้วโป่งขวา(เหมือนปากนก)
จิบ จิบ จิบ ฉันท่อนกกระจิบ	-ขยับนิ้วชี้และนิ้วโป่งซ้าย(เหมือนปากนก)
จิบ จิบ จิบ นกกระจิบบินไป	-ขยับนิ้วชี้และนิ้วโป่งขวาเข้าหากัน(เหมือนปากนก) ค่อยๆ เคลื่อนไปซ่อนไว้ข้างหลัง
จิบ จิบ จิบ นกกระจิบบินไป	-ขยับนิ้วชี้และนิ้วโป่งขวาเข้าหากัน(เหมือนปากนก) ค่อยๆ เคลื่อนไปซ่อนไว้ข้างหลัง

คำคล้องจอง บทที่ 2

ไข่ 10 ฟอง

บทพูด	ท่าทางประกอบ
ไข่ 10 ฟองกองอยู่บนโต๊ะ	-ชูมือสองข้าง(กางนิ้วออก) และห่อมือขวาเป็น
แตกดังโพละเหลือไข่ 9 ฟอง	กำปั้น วางลงบนฝ่ามือซ้าย
ไข่ 9 ฟองกองอยู่บนโต๊ะ	-ชูมือสองข้าง(กางนิ้วออก) หดนิ้วโป้งขวา
แตกดังโพละเหลือไข่ 8 ฟอง	ลง 1 นิ้ว
ไข่ 8 ฟองกองอยู่บนโต๊ะ	-ชูมือสองข้าง(กางนิ้วออก เฉพาะมือขวาหด
แตกดังโพละเหลือไข่ 7 ฟอง	นิ้วโป้งขวาลง 1 นิ้ว)
ไข่ 7 ฟองกองอยู่บนโต๊ะ	-(ทำเหมือนเดิม แต่หดนิ้วลงไปเรื่อยๆ)
แตกดังโพละเหลือไข่ 6 ฟอง	
ไข่ 6 ฟองกองอยู่บนโต๊ะ	
แตกดังโพละเหลือไข่ 5 ฟอง	
ไข่ 5 ฟองกองอยู่บนโต๊ะ	
แตกดังโพละเหลือไข่ 4 ฟอง	
ไข่ 4 ฟองกองอยู่บนโต๊ะ	
แตกดังโพละเหลือไข่ 3 ฟอง	
ไข่ 3 ฟองกองอยู่บนโต๊ะ	
แตกดังโพละเหลือไข่ 2 ฟอง	
ไข่ 2 ฟองกองอยู่บนโต๊ะ	
แตกดังโพละเหลือไข่ 1 ฟอง	
ไข่ 1 ฟองกองอยู่บนโต๊ะ	
แตกดังโพละไม่เหลือไข่เลย	

คำคล้องจอง บทที่ 3

ดวงดาวพร่างแสง

บทพูด	ท่าทางประกอบ
<p>ห้าดวงดาวพร่างแสงยามคืนค่ำ เรียงระบำวิบวับกลางห้วงหา เมฆลอยเลื่อนเคลื่อนลบกลบแสงดาว เลยเหลือดาวบนฟ้าเพียงสี่ดวง สี่ดวงดาวพร่างแสงยามคืนค่ำ</p>	<p>-ชูมือขวาขึ้นระดับสายตา กางนิ้วทั้ง 5 ออกขยับไป มาในแนววงกลม -ชูมือซ้ายขึ้นปิดคลุมมือขวา(เหมือนเมฆคลุมดาว) -ชูนิ้วมือขวา 4 นิ้ว -ขยับนิ้วมือทั้ง 4 ขยับไปมาในแนววงกลม</p>
<p>เรียงระบำวิบวับกลางห้วงหา เมฆลอยเลื่อนเคลื่อนลบกลบแสงดาว เลยเหลือดาวบนฟ้าเพียงสามดวง สามดวงดาวพร่างแสงยามคืนค่ำ</p>	<p>-ชูมือซ้ายขึ้นปิดคลุมมือขวา(เหมือนเมฆคลุมดาว) -ชูนิ้วมือขวา 3 นิ้ว (ทำท่าเหมือนเดิม แต่ลดนิ้วมือลงไปเรื่อยๆ)</p>
<p>เรียงระบำวิบวับกลางห้วงหา เมฆลอยเลื่อนเคลื่อนลบกลบแสงดาว เลยเหลือดาวบนฟ้าเพียงสองดวง สองดวงดาวพร่างแสงยามคืนค่ำ</p>	<p>(ทำท่าเหมือนเดิม แต่ลดนิ้วมือลงไปเรื่อยๆ)</p>
<p>เรียงระบำวิบวับกลางห้วงหา เมฆลอยเลื่อนเคลื่อนลบกลบแสงดาว เลยเหลือดาวบนฟ้าเพียงหนึ่งดวง หนึ่งดวงดาวพร่างแสงยามคืนค่ำ</p>	<p>-ขยับนิ้วชี้ขวาไปมาในแนววงกลม</p>
<p>เรียงระบำวิบวับกลางห้วงหา เมฆลอยเลื่อนเคลื่อนลบกลบแสงดาว ไม่เหลือดาวบนฟ้าเลยสักดวง ไม่มีดาวพร่างแสงยามคืนค่ำ</p>	<p>-ชูมือซ้ายขึ้นปิดคลุมนิ้วชี้ขวา(เหมือนเมฆคลุมดาว) แล้วค้างไว้ -เอามือขวาออกจากมือซ้าย</p>
<p>ไม่มีดาวเรียงระบำกลางห้วงหา เมฆลอยเลื่อนเคลื่อนย้ายหายกลบแสงดาว ทั้งห้าดาวสกาवलั้งอีกครั้งเอย</p>	<p>-ชูมือขวา กางนิ้วขยับไปมา</p>

คำคล้องจอง บทที่ 4

เต่า

บทพูด	ท่าทางประกอบ
เต่า เต่า เต่า เต่ามันมีลีลา สี่ตีนเดินมา มันทำหัวผลุบผลุบไหลไหล มันทำหัวผลุบผลุบไหลไหล	-ทำท่าผงกหัวขึ้นลงตรงคำว่า "ผลุบผลุบ ไหลไหล"

คำคล้องจอง

บทที่ 5 โยกเยก

บทพูด	ท่าทางประกอบ
โยกเยกไปมา	ข้างหน้าข้างหลัง
สะพานสายโยง	แนวโค้งยาวจ้ง
แกว่งไปแกว่งมา	ทุกคนระวัง
โยกเยกไปมา	ข้างหน้าข้างหลัง
สะพานสายโยง	แนวโค้งยาวจ้ง
แกว่งไปแกว่งมา	ทุกคนระวัง
	ท่าทางประกอบ
	-ให้เด็กยืนเป็นวงกลม แล้วโยกตัวไปมา
	ข้างหน้าข้างหลัง(โดยใช้ปลายเท้าและสันเท้า)
	พร้อมแกว่งแขนไปด้วย
	-ให้เด็กจับคู่ ต่างคนต่างจับแขนทั้งสองข้างของ
	อีกคนไว้ แล้วโยกตัวไปมาข้างหน้าข้างหลัง
	(โดยใช้ปลายเท้าและสันเท้า) พร้อมแกว่งแขน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำคล้องจอง บทที่ 6

ดื่มนม

ดื่มนมมันดีหนักหนา ช่วยให้กายของเราเติบโต
 จันชอบดื่มนมทุกวัน ช่วยให้ตัวฉันทั้งสวยทั้งโก้
 ใครอยากจะเป็นคนเก่ง ขอเชิญมาเบ่งดื่มนมแก้วโต
 คุณครูก็รัก ใครใครก็ชม แก้มป่องตากกลมเพราะนมแก้วโต
 ดื่มนมๆ เรามาดื่มนมกันเถอะ ดื่มนมแล้วอย่าทำเลอะเทอะ
 ดื่มนมเยอะๆ ร่างกายแข็งแรง

คำคล้องจอง บทที่ 7

เข้าแถว

เข้าแถวตรงตรง เข้าแถวตรงตรง ตรงไหมคะ ตรงไหมครับ

คำคล้องจอง บทที่ 8

รับประทานอาหาร

คุณค่าของอาหารที่รับประทานมีมากมาย ให้ประโยชน์ต่อร่างกาย เราทั้งหลายคือ
 วิตามิน รับประทานอย่าให้เหลือข้าวผักเนื้อก็มีประโยชน์ทั้งสิ้น ประเทศไทยขยันทำกินมีทรัพยากรในดิน
 ขอขอบคุณเลย

ข้าวทุกจานอาหารทุกอย่าง อย่ายกทิ้งขว้าง เป็นของมีค่า ขาวนาลำบากเหนื่อยยาก
 ทำนา สงสารบรรดาเด็กตาต้าๆ อาหารกลางวันวันนี้รับประทาน

คำคล้องจอง บทที่ 9

นกเอี้ยง

นกเอี้ยงเอยมมาเลี้ยงควายเฒ่า   ควายกินข้าวนกเอี้ยงหัวโต
 นกเอี้ยงเอยมมาเลี้ยงควายเฒ่า   ควายกินข้าวนกเอี้ยงหัวโต

คำคล้องจอง บทที่ 10

จิงโจ้

จิงโจ้เอย   มาได้สำเภา
 หมาไล่เห่า   จิงโจ้ตกน้ำ
 หมาไล่ซ้ำ   จิงโจ้ดำหนิ
 ได้แกงสองถ้วย   ได้กล้วยสองหวี

ทำขวัญจิงโจ้เอย

จิงโจ้เอย   มาได้สำเภา
 หมาไล่เห่า   จิงโจ้ตกน้ำ
 หมาไล่ซ้ำ   จิงโจ้ดำหนิ
 ได้แกงสองถ้วย   ได้กล้วยสองหวี

ทำขวัญจิงโจ้เอย

สถาบันวิทยบริการ
 ภาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.บทสำหรับการทดสอบในสถานการณ์ที่ 3 กิจกรรมนิทานเพลง

นิทานเพลง
สายฝนโปรยปราย

เสียงร้อง/พูด	ท่าทางประกอบ
<p>บทร้อง</p> <p>ซ่า ซ่า ซ่า ฝนตกลงมากระเด็นเป็นฝอย</p> <p>เด็กๆ หลบฝนกันหน่อย(ซ่า)</p> <p>ถูกฝนเล็กน้อยเดี๋ยวจะเป็นหวัดเออ</p>	<p>(ยืน)</p> <p>-ยกมือทั้งสองข้างลากจากข้างบนลงล่าง</p> <p>คล้ายตัว S</p> <p>-นิ้วมือทั้งสองสับตะกันเป็นรูปหลังคาบ้าน</p> <p>(คางไว้)</p>
<p>บทพูด</p> <p>"ทุกครั้งสายฝนโปรยปราย</p> <p>สัตว์น้อยใหญ่ต่างกระโดดโลดเต้น</p> <p>เคลื่อนไหวไปมาด้วยความดีใจ</p> <p>เหมือนได้รับของขวัญจากฟ้า</p> <p>จึงพากันเตรียมต้อนรับสายฝน"</p>	<p>-ยกมือทั้งสองข้างลากจากข้างบนลงล่าง</p> <p>คล้ายตัว S</p> <p>-คว่ำมือทั้งสองข้างไปข้างหน้า ตะและกดเล็กน้อย</p> <p>-หลังมือทั้งสองชนกันที่เหนือหัว(คางไว้)</p>
<p>บทร้อง</p> <p>ดูซิดูเห็นนกเลี้ยงยืนอยู่บนหลังควาย</p> <p>มองๆ ไปเห็นกะบกระโดดโล่กินแมลง</p> <p>ฝนตกน้ำนองเจีนา ผูบปลาพากันแหวกว่าย</p> <p>ฝูงเป็ดก็พากันไซ้</p> <p>ปิกขนหางอยู่กลางทุ่งนา</p>	<p>-ใช้สองมือกำหลวมๆ ต่อกันเหมือนกคล้องแล้ว</p> <p>สองดู</p> <p>-คว่ำมือทั้งสองข้างไปข้างหน้า ตะและกดเล็กน้อย</p> <p>-ใช้สองมือไล่จากข้างบนลงล่าง</p> <p>-หงายมือขวาขึ้นทับฝ่ามือซ้าย แล้วเลื่อนมือและแขนขวาออกไปห่างลำตัวจนสุดแขน(ให้ตั้งฉากกับลำตัว)</p>

เสียงร้อง/พูด	ท่าทางประกอบ
<p>บทพูด</p> <p>“ทุกครั้งทีส่ายฝนโปรยปรายชวานากิตใจ เหมือนได้รับของขวัญจากฟ้า จึงพากันเตรียมเพาะต้นกล้า”</p>	<p>- หายมือซ้ายขึ้นทับฝ่ามือขวา แล้วเลื่อนมือ และแขนซ้ายออกไปห่างลำตัวจนสุดแขน(ให้ตั้ง ฉากกับลำตัว)</p> <p>- ยกมือทั้งสองข้างลากจากข้างบนลงล่างคล้าย ตัวS</p> <p>- หลังมือทั้งสองชนกันที่เหนือหัว(คางไว้)</p>
<p>บทร้อง</p> <p>พรวนดิน พรวนดิน กันเสียให้หมด จะปลูก ต้นกล้าเสียที (ซ้ำ)</p> <p>โอ้เจ้าดวงดารา เจ้าไม่เมตตาตัวพี่ ต้นกล้าดีๆ(ซ้ำ)</p> <p>ปานนี้จะโรยรา (ซ้ำ)</p>	<p>(นั่ง)</p> <p>- ใช้มือสองข้างทำท่าขุดดินไปทางขวา ซ้ำทำเดิมแต่ทำไปทางซ้าย</p> <p>- ใช้สองมือหันเข้าหันท่อนอก</p> <p>- หลังมือสองข้างชนกัน</p> <p>- แขนมือยื่นออกไปข้างหน้า</p>
<p>บทพูด</p> <p>“เมื่อชวานาพรวนดิน จับพลันทันใดเจ้าได้เดือนตัวน้อยก็ไผ่ขึ้นมา จากดิน”</p> <p>มองเห็นผีเสื้อบินว่อนไปมา ดูคล้ายมวล ดอกไม้แกว่งไกวล้อลม</p> <p>แล้วเจ้าได้เดือนก็ผลุบหายลงไปดิน”</p>	<p>- ขอนสองมือไว้ข้างหลัง</p> <p>- นิ้วชี้ข้างซ้ายค่อยๆ ไผ่ขึ้นมา(งอนิ้วไปมา เหมือนได้เดือน)</p> <p>- ขยับมือขวาหุบเข้า กางออก ขึ้นลงแทน ผีเสื้อ</p> <p>- ค่อยๆ ขอนมือซ้ายที่คล้ายได้เดือนไปอยู่ข้าง หลัง</p>

เสียงร้อง/พูด	ท่าทางประกอบ
<p>บทร้อง</p> <p>ผีเสื้อเอ๋ย ผีเสื้อแสนงาม</p> <p>เจ้าโบยบินไปตามดอกไม้ ดูคน้ำหวาน</p> <p>สำราญใจ</p> <p>สุขกระไรหนอ ผีเสื้อแสนงาม</p>	<p>-ขยับมือขวาขึ้นลงแทนผีเสื้อ</p> <p>-ขู่มือซ้ายทำท่าเหมือนดอกไม้ ขณะที่มือ</p> <p>ขวายับขึ้นลงแล้วมาแตะที่มือซ้าย จากนั้นโยก</p> <p>ไปมาจนเพลงจบ</p> <p>-เมื่อเพลงจบให้เอามือขวาทงายขึ้นทับมือซ้าย</p>

3. บทสำหรับการทดสอบในสถานการณ์ที่ 5 กิจกรรมเล่านิทานปากเปล่า

นิทานปากเปล่า

เรื่อง

เจ้าชายสามองค์

มีพระราชา และพระราชินีคู่หนึ่ง มีพระโอรสด้วยกันสององค์ เมื่อพระโอรสทั้งสอง เจริญพระชันษาได้ไม่เท่าไร พระราชินีก็สิ้นพระชนม์ ต่อมา พระราชาได้แต่งตั้งหญิงนางหนึ่งขึ้นมาเป็นราชินีแทน ไม่นานราชินีองค์ใหม่ก็ได้ให้กำเนิดพระโอรสองค์ที่สาม พระราชาดีพระทัยมาก ได้ทรงให้พรแก่พระราชินีใหม่ 1 ข้อ ราชินีองค์ใหม่รอเวลาจนกระทั่ง พระโอรสองค์ที่สามเจริญวัยขึ้น แล้วจึงขอให้พระราชามอบราชสมบัติแก่เจ้าชายองค์ที่สาม ซึ่งเป็นโอรสของนาง พระราชาไม่อาจคืนคำสัตย์ที่เคยให้ไว้ได้ จึงจำเป็นต้องตอบตกลง จากนั้นพระราชาก็เสด็จไปหาเจ้าชายองค์ใหญ่ และเจ้าชายองค์ที่สอง แล้วกล่าวว่า

“ลูกพ่อทั้งสอง พ่อไม่สามารถจะกลับคำพูดที่ได้ให้ไว้กับราชินีได้ ลูกทั้งสองจงออกไปสู่ป่าเพื่อหลบภัยอันอาจจะเกิดจากราชินีเสียเถิด จนกว่าบิดาจะหาไม่แล้ว เจ้าจงกลับมาเพื่อรับราชสมบัติอันเป็นของตระกูลคืนไป”

จากนั้น พระราชาก็ทรงจุมพิตที่ศีรษะของเจ้าชายทั้งสอง แล้วเจ้าชายทั้งสองก็ออกเดินทางสู่ป่าใหญ่

เมื่อเจ้าชายทั้งสองมาถึงอุทยานหลวง เจ้าชายองค์ที่สามเห็นเข้าก็เข้ามาไต่ถาม เมื่อได้ความแล้ว จึงขอติดตามไปด้วย ทั้งสามจึงออกเดินไปด้วยกัน จนกระทั่งเดินทาง ไปถึงกลางป่า แลเห็นสระบัวมีน้ำอันใสสะอาดอยู่ไม่ไกลนัก เจ้าชายองค์ใหญ่ก็กล่าวกับเจ้าชายองค์ที่สามว่า

“เจ้าจงไปชำระร่างกาย และดื่มกินน้ำที่สระนั้นให้สำราญ แล้วจึงนำน้ำใสใบบัวกลับมาให้พี่สักใบเถิด” เจ้าชายองค์ที่สามรับคำ แล้วเดินทางไปยังสระนั้น

เมื่อไปถึงสระ เจ้าชายองค์ที่สามไม่ทันได้สังเกตสิ่งใด โจนลงน้ำไปดำผุดดำว่าย เป็นที่สำราญ ครั้นยักษ์ที่ครอบครองสระบัวนี้เห็นเข้า จึงตรงเข้าจับเจ้าชาย

“เจ้ารู้จักธรรมชาติของเทวดาหรือไม่”

“ธรรมชาติของเทวดาก็คือ พระอาทิตย์กับพระจันทร์อย่างใดแล้ว” เจ้าชายตอบ

“ผิด” ยักษ์กล่าวแล้วจับเจ้าชายไปขังไว้

เมื่อเวลาผ่านไป ผ่านไป เจ้าชายองค์ใหญ่เห็นว่า เจ้าชายองค์ที่สามยังไม่กลับมา จึงกล่าวกับเจ้าชายองค์ที่สองว่า

“เจ้าจงไปสำรวจดูน้องเล็ก แลชำระร่างกาย ดื่มน้ำที่สระนั้นให้สำราญเถิด”

เมื่อไปถึงสระ เจ้าชายองค์ที่สองไม่ทันสังเกตสิ่งใด โจนลงน้ำไปดำผุดดำว่ายเป็นที่สำราญ ครั้นยักษ์ที่ครอบครองสระบัวนี้อยู่เห็นเข้า จึงตรงเข้าจับเจ้าชายพร้อมถามว่า

“เจ้ารู้จักธรรมชาติของเทวดาหรือไม่”

“ธรรมชาติของเทวดาก็คือ ทิศทั้งสี่ อยากรู้อะไรเล่า” เจ้าชายตอบ

“ผิด” ยักษ์กล่าว แล้วจับเจ้าชายไปขังไว้

เมื่อเจ้าชายองค์ที่สองก็หายไปอีกองค์หนึ่ง เจ้าชายองค์ใหญ่จึงออกเดินทาง ไปสำรวจที่สระน้ำด้วยตนเอง แลเห็นรอยเท้าของน้องทั้งสองลงไปใ้ในสระ ไม่มีรอยเดินขึ้น ก็นึกรู้ขึ้นมาว่าในสระนั้นจะต้องมียักษ์คอยจับมนุษย์ หรือสัตว์ที่ลงไปใ้ในน้ำกินเป็นอาหาร จึงรอทำอยู่ไม่ลงไป เมื่อยักษ์ที่อาศัยอยู่ในสระเห็นดังนั้น จึงแปลงร่างเป็นชายชรา มาถามเจ้าชายว่า

“เหตุใดท่านจึงไม่ลงเล่นน้ำให้สำราญใจเล่า”

เจ้าชายมองดูชายชราผู้นั้น ก็รู้ว่าเป็นยักษ์แปลงมา จึงเอ่ยถามว่า

“เจ้าจับตัวน้องทั้งสองของเราไปทำไม”

“ข้าได้รับพรจากเทพให้จับสัตว์น้อยใหญ่ที่ลงมาในสระบัวของข้า และไม่รู้จักรัศมีของเทวดากินเป็นอาหารได้ และน้องชายทั้งสองของเจ้าก็ไม่รู้จัก” ยักษ์ตอบ

เจ้าชายองค์ใหญ่ก็กล่าวขึ้นว่า

“ธรรมชาติของเทวดานี้เป็นสิ่งบริสุทธิ์มาก ข้าไม่อาจตอบเจ้าในขณะที่ร่างกายของข้ายังสกปรกดำมืดได้”

ยักษ์ได้ฟังดังนั้นก็จัดให้เจ้าชายองค์แรกได้ลงน้ำ ชำระร่างกาย และพักผ่อนจนเป็นที่สบายแล้ว เจ้าชายจึงตอบคำถามแก่ยักษ์ว่า

“ธรรมชาติของเทวดาก็คือ การเกรงกลัวที่จะกระทำผิด และรังเกียจตอบาปอย่างไรเล่า เจ้าเที่ยวถามหาเอาธรรมชาติของเทวดา แต่การกระทำของเจ้าที่เที่ยวจับสัตว์น้อยใหญ่มาเป็นอาหารนั้น กลับตรงกันข้ามกับเทวธรรมโดยสิ้นเชิง น่าสมเพชเสียจริง”

เมื่อยักษ์ได้ฟังคำสอนของเจ้าชายองค์ใหญ่ ก็รู้สึกสำนึกตน จึงยอมที่จะปล่อยเจ้าชายหนึ่งองค์ เจ้าชายองค์ใหญ่ก็เลือกให้ปล่อยเจ้าชายองค์ที่สาม ยักษ์รู้สึกแปลกใจมาก จึงถามเหตุผล เจ้าชายองค์ใหญ่ก็กล่าวตอบว่า

“เจ้าชายองค์น้อยนั้น เป็นเหตุให้เราต้องออกมาสู่ป่า หากเราและน้ององค์รองกลับวังไปโดยไม่มีเจ้าชายองค์น้อย เราก็จะถูกกล่าวหาว่า นำน้องมาฆ่าทิ้งเสียกลางป่าเป็นแน่”

ยักษ์เห็นในความเป็นธรรม และฉลาดรอบคอบของเจ้าชายองค์ใหญ่ จึงยอมปล่อยเจ้าชายทั้งสององค์ และยอมเป็นข้ารับใช้แก่เจ้าชายทั้งสาม จนกระทั่งวันหนึ่ง เจ้าชายองค์ใหญ่สังเกตเห็นดวงดาวบนท้องฟ้า ก็ทราบว่พระราชบิดาได้สวรรคตแล้ว จึงพาน้องทั้งสองและยักษ์กลับเข้าเมือง และขึ้นครองราชย์ด้วยความเป็นธรรมสืบมา

คู่มือการใช้แบบทดสอบความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย

วัตถุประสงค์

แบบทดสอบความสามารถทางการพูด มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัยในด้านความชัดเจนในการออกเสียง ด้านระดับเสียงและด้านลีลาการพูด

รายละเอียดของแบบทดสอบ

แบบทดสอบประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 คำชี้แจง

ส่วนที่ 2 บทสำหรับการทดสอบได้แก่

2.1 คำคล้องจองสำหรับทดสอบจำนวน 10 บท

2.1.1 บทที่ 1-5 มีท่าประกอบ ได้แก่ นกกระเจิน ไต่ 10 ฟอง

ดวงดาวพราวแสง เต่า โยกเยก

2.1.2 บทที่ 6-10 ไม่มีท่าประกอบ ได้แก่ ตีมนม เข้าแถว รับประทาน

อาหาร นกเอี้ยง จิงโจ้

2.2 นิทานเพลง เรื่อง สายฝนโปรยปราย จำนวน 1 เรื่อง

2.3 นิทานปากเปล่า เรื่อง เจ้าชายสามองค์ จำนวน 1 เรื่อง

ลักษณะของการทดสอบ

เป็นการทดสอบภาคปฏิบัติ ที่กำหนดให้ครูพูดในสถานการณ์จริงในชั้นเรียนของครูครั้งละ 1 คน โดยไม่อ่านบท มีทั้งหมด 5 สถานการณ์ ได้แก่

1. สถานการณ์ที่ 1 กิจกรรมสนทนายามเช้า

ประเด็นที่สอบวัด คือ การพูดในระดับเสียงที่เหมาะสมและลีลาการพูด

สิ่งที่ให้ครูปฏิบัติ คือ การพูดคุยกับเด็กในชั้นเรียนก่อนเริ่มต้นกิจกรรมในวันนั้นๆ ความยาวอย่างน้อย 2 นาที เรื่องที่พูดคุย ได้แก่ สิ่งที่เด็กทำเมื่ออยู่ที่บ้าน ข้อควรปฏิบัติในชั้นเรียนหรือในโรงเรียน งานที่ครูมอบหมายให้เด็กทำที่บ้าน ฯลฯ

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ 1) เครื่องวัดระดับเสียง (sound level meter) 2) แบบบันทึกและวิเคราะห์ระดับเสียง 3) เครื่องบันทึกเสียง

2. สถานการณ์ที่ 2 กิจกรรมพูดคำคล้องจอง จำนวน 10 บท

2.1 คำคล้องจองบทที่ 1-5 มีท่าทางประกอบ

ประเด็นที่สอบวัด คือ ความชัดเจนในการออกเสียง ร ล และ

คำควบกล้ำ

สิ่งที่ให้ครูปฏิบัติ คือ หลังจัดกิจกรรมสนทนายามเช้า ให้พูดคำคล้องจองบทที่ 1-5 (พูดติดต่อกันทั้ง 5 บท เด็กจะพูดตามหรือไม่พูดตามก็ได้) โดยทำท่าทางประกอบตามที่กำหนดไว้ในบทสำหรับทดสอบ (ครูอาจคิดท่าทางประกอบเองได้)

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ เครื่องบันทึกเสียง

2.2 คำคล้องจองบทที่ 6-10 ไม่มีท่าทางประกอบ

ประเด็นที่สอบวัด คือ ความชัดเจนในการออกเสียง ร ล และ

คำควบกล้ำ

สิ่งที่ครูต้องปฏิบัติ คือ ให้คุณครูพูดคำคล้องจองที่ไม่มีท่าทางประกอบบทที่ 6-10 ในช่วงเวลาต่างๆ ดังนี้

คำคล้องจองบทที่ 6 ตีมนม พูดในช่วงก่อนตีมนม

คำคล้องจองบทที่ 7 เข้าแถว พูดในช่วงก่อนเข้าแถวไปรับประทานอาหาร

คำคล้องจองบทที่ 8 รับประทานอาหาร พูดในช่วงก่อนรับประทานอาหาร

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ เครื่องบันทึกเสียง

3. สถานการณ์ที่ 3 กิจกรรมนิทานเพลง สายฝนโปรยปราย

ประเด็นที่สอบวัด คือ ความชัดเจนในการออกเสียง ร ล และคำควบกล้ำ

สิ่งที่ให้ครูปฏิบัติ คือ หลังจัดกิจกรรมพูดคำคล้องจอง บทที่ 1-5 ให้ครูจัดกิจกรรมนิทานเพลง โดยทำท่าทางประกอบตามที่กำหนดไว้ในบทพูดคำคล้องจอง (ครูอาจคิดท่าทางประกอบขึ้นเอง เด็กจะทำท่าทางตามหรือไม่ก็ได้)

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ เครื่องบันทึกเสียง

4. สถานการณ์ที่ 4 กิจกรรมวงกลม (สอนเนื้อหา)

ประเด็นที่สอบวัด คือ การพูดในระดับเสียงที่เหมาะสม

สิ่งที่ให้ครูปฏิบัติ คือ หลังจากจัดกิจกรรมนิทานเพลง ให้ครูพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนไม่น้อยกว่า 2 นาที

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ 1) เครื่องวัดระดับเสียง (sound level meter) 2) แบบบันทึกและวิเคราะห์ระดับเสียง

5. สถานการณ์ที่ 5 กิจกรรมเล่านิทานปากเปล่า เรื่อง เจ้าชายสามองค์

ประเด็นที่สอบวัด คือ การพูดในระดับเสียงที่เหมาะสมและลีลาการพูด

สิ่งที่ครูต้องปฏิบัติ คือ ให้ครูเล่านิทานปากเปล่าต่อไปนี้ ในช่วงก่อนนอน (สำหรับครูระดับประถมให้เล่าในช่วงก่อนรับประทานอาหาร) ขณะเล่าไม่ต้องซักถามคำถามกับเด็ก หากเด็กถามหรือพูดแสดงความคิดเห็น ครูไม่ต้องตอบ แต่ให้เล่าต่อจนจบเรื่อง เมื่อจบเรื่องไม่ต้องสรุปเรื่องที่เล่าหรือซักถาม

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ 1) เครื่องวัดระดับเสียง (sound level meter) 2) แบบบันทึกและวิเคราะห์ระดับเสียง 3) เครื่องบันทึกเสียง

ในสถานการณ์ที่ 2, 3 และ 5 ครูต้องนำไปฝึกปฏิบัติก่อนทดสอบ ส่วนสถานการณ์ที่ 1 และ 4 ครูไม่ต้องฝึกปฏิบัติเพราะเป็นกิจกรรมการพูดที่ครูปฏิบัติเป็นปกติในชั้นเรียน

ตารางที่ 35 สรุปลักษณะของลำดับขั้นตอนในการดำเนินการทดสอบ

ลำดับ ขั้นตอน ที่	สถานการณ์สอบปฏิบัติ	ประเด็นที่สอบวัด			เครื่องมือในการเก็บข้อมูล		
		ความ ชัดเจน ในการ ออก เสียง	ระดับ เสียง	ลีลา การพูด	แบบ บันทึก เสียง	เครื่องวัด ระดับ เสียง	แบบ บันทึก ระดับ เสียง
1	สถานการณ์ที่ 1 กิจกรรม สนทนายามเช้า	/	/	/	/	/	/
2	สถานการณ์ที่ 2 กิจกรรมพูด คำคล้องจองบทที่ 1-5 ได้แก่ นกกระจิบ ไข่ 10 ฟอง ดวงดาวพราวแสง เต่า โยก เยก	/	/	/	/	/	/
3	สถานการณ์ที่ 3 กิจกรรม นิทานเพลง	/	/	/	/	/	/
4	สถานการณ์ที่ 2 กิจกรรมพูด คำคล้องจองบทที่ 6 ได้แก่ ดีมนม	/	/	/	/	/	/

ตารางที่ 35 สรุปลักษณะของลำดับขั้นตอนในการดำเนินการทดสอบ (ต่อ)

ลำดับ ขั้นตอน ที่	สถานการณ์สอบปฏิบัติ	ประเด็นที่สอบวัด			เครื่องมือในการเก็บข้อมูล		
		ความ ชัดเจน ในการ ออก เสียง	ระดับ เสียง	ลีลา การพูด	เทป บันทึก เสียง	เครื่องวัด ระดับ เสียง	แบบ บันทึก ระดับ เสียง
5	สถานการณ์ที่ 4 กิจกรรม วงกลม (สอนเนื้อหา)		/			/	/
6	สถานการณ์ที่ 2 กิจกรรมพูด คำคล้องจองบทที่ 7 ได้แก่ เข้าแถว	/			/		
7	สถานการณ์ที่ 2 กิจกรรมพูด คำคล้องจองบทที่ 8 ได้แก่ รับประทานอาหาร	/			/		
8	สถานการณ์ที่ 2 กิจกรรมพูด คำคล้องจองบทที่ 9-10 ได้แก่ นกเอี้ยง จิ้งจก	/			/		
9	สถานการณ์ที่ 5 กิจกรรมเล่า นิทานปากเปล่า เรื่อง เจ้าชาย สามองค์		/	/	/	/	/

วิธีใช้เครื่องวัดระดับเสียง (sound level meter)

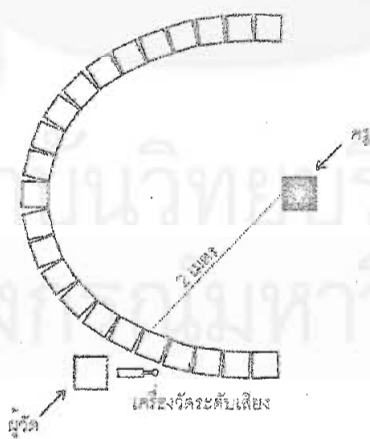
1. กดปุ่ม Power ค้างไว้ประมาณ 1 วินาที จนหน้าจอปรากฏ
2. กดปุ่ม Mode ให้สัญลักษณ์หน้าจอ ขึ้นคำว่า Lc
3. นำเครื่องวัดระดับเสียง ไปวัด ณ จุดที่ต้องการวัด ในระยะห่างประมาณ 30 เซนติเมตร

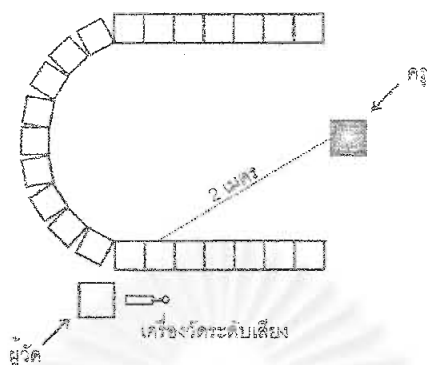
รูปที่ 4 เครื่องวัดระดับเสียง (sound level meter)

การบันทึกระดับเสียงในแบบบันทึกและวิเคราะห์ระดับเสียง

1. เมื่อครูเริ่มพูดหรือจัดกิจกรรม ให้ใช้เครื่องวัดระดับเสียง วัดระดับเสียงพูดของครู 3 ครั้ง ทุก 30 วินาที ณ ตำแหน่งที่เด็กนั่งห่างจากครูประมาณ 2 เมตร โดยถือเครื่องวัดระดับเสียง ใกล้เคียงกับจุดที่ต้องการวัด ดังรูปที่ 5 และ 6

รูปที่ 5 การวัดระดับเสียงเมื่อชั้นเรียนจัดในลักษณะวงรี

รูปที่ 6 การวัดระดับเสียงเมื่อชั้นเรียนจัดในลักษณะเกือกม้า

2.เมื่อถึงแต่ละช่วงเวลาที่กำหนดไว้ ให้สังเกตเพิ่มวัดระดับเสียง(สำหรับเครื่องวัดระบบเข็ม) หรือตัวเลขหน้าจอว่า แสดงค่าเท่าใด แล้วนำไปบันทึกลงในแบบบันทึกและวิเคราะห์ระดับเสียง

แนวปฏิบัติในการดำเนินการทดสอบ

1.ก่อนทดสอบ

1.1 ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของการทดสอบ และเครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบ

1.2 ศึกษาวิธีจัดกิจกรรมในสถานการณ์ที่ 2 กิจกรรมพูดคำคล้องจอง และสถานการณ์ที่ 3 กิจกรรมนิทานเพลง และฝึกปฏิบัติจนคล่อง

1.3 ศึกษาวิธีใช้เครื่องวัดระดับเสียง (sound level meter)

1.4 นัดประชุมครูเพื่อชี้แจงจุดมุ่งหมาย วิธีการสอบ วัน เวลา และสถานที่สอบ

1.5 สาธิตการจัดกิจกรรมในสถานการณ์ที่ 2, 3 และ 5 และให้ครูแต่ละคนนำ

แบบทดสอบไปฝึกปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ก่อนทดสอบ 2 สัปดาห์ ยกเว้น กิจกรรมสนทนา ยามเช้า และกิจกรรม วงกลม(สอนเนื้อหา) ไม่ต้องฝึกปฏิบัติก่อนทดสอบ

2.ช่วงดำเนินการสอบ

ให้เก็บแบบทดสอบคืน และดำเนินการสอบ ดังนี้

ผู้ดำเนินการสอบ	ครู
<p>ให้ดำเนินการสอบเรียงตามลำดับดังนี้</p> <p>1. สถานการณ์ที่ 1 กิจกรรมสนทนายามเช้า</p> <p>1.1 ให้ครูสนทนากับเด็ก ความยาวอย่างน้อย 2 นาที</p> <p>1.2 ใช้เครื่องวัดระดับเสียง (sound level meter) วัดระดับเสียงพูดของครู โดยเลือกวัดเฉพาะช่วงที่ครูพูด (เด็กไม่ได้พูดแทรก) แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกระดับเสียง ทุกๆ 30 วินาที รวม 3 ครั้ง ในช่องที่ 1 2 และ 3 ตามลำดับ</p> <p>1.3 ในเวลาเดียวกันกับการวัดระดับเสียง ให้เทปบันทึกเสียงพูดของครูโดยถือหรือวางเทปให้อยู่ในตำแหน่งที่ใกล้ครูมากที่สุด (ถือเทปเคลื่อนที่ตามครู กรณีที่ครูเคลื่อนที่ขณะทำกิจกรรม)</p> <p>2. สถานการณ์ที่ 2 พูดคำคล้องจองบทที่ 1-5</p> <p>2.1 ให้ครูพูดคำคล้องจองบทที่ 1-5 ติดต่อกัน เด็กจะพูดตามหรือไม่ก็ได้ ทำทางที่ให้ไว้ในบทครูจะทำตามหรือคิดทำขึ้นเองก็ได้</p>	<p>ครู</p> <p>พูดคุยกับเด็กในชั้นเรียนก่อนเริ่มต้นกิจกรรมในวันนั้นๆ ความยาวอย่างน้อย 2 นาที เรื่องที่พูดคุย ได้แก่ สิ่งที่เด็กทำเมื่ออยู่ที่บ้าน ข้อควรปฏิบัติในชั้นเรียนหรือในโรงเรียน งานที่ครูมอบหมายให้ทำที่บ้าน ฯลฯ</p> <p>พูดคำคล้องจองบทที่ 1-5 และทำท่าประกอบ</p>

ผู้ดำเนินการสอบ	ครู	
2.2 ใช้เทปบันทึกเสียงบันทึกเสียงพูดของครู โดยถือหรือวางเทปให้อยู่ ณ ตำแหน่งที่ใกล้ครูกมากที่สุด (ถือเทปเคลื่อนที่ไปตามกรณีที่ครูเคลื่อนที่ขณะทำกิจกรรม)	บทพูด (บทที่ 1 นกกระजิบ)	ท่าทาง
	จิบ จิบ จิบ นกกระจิบบินมา	-ซ่อนมือไว้ข้างหลัง -ขยับนิ้วชี้และนิ้วโป้งขวาเข้าหากัน (เหมือนปากนก) ค่อยๆ เคลื่อนมา
	จิบ จิบ จิบ นกกระจิบบินมา	ข้างหน้า(คางไว้) -ขยับนิ้วชี้และนิ้วโป้งซ้ายเข้าหากัน ค่อยๆ เคลื่อนมาข้างหน้า(คางไว้)
	จิบ จิบ จิบ ฉันท่อนกกระจิบ	-ขยับนิ้วชี้และนิ้วโป้งขวา(เหมือนปากนก)
	จิบ จิบ จิบ ฉันท่อนกกระจิบ	-ขยับนิ้วชี้และนิ้วโป้งซ้าย(เหมือนปากนก)
	จิบ จิบ จิบ นกกระจิบบินไป	-ขยับนิ้วชี้และนิ้วโป้งขวาเข้าหากัน
	จิบ จิบ จิบ นกกระจิบบินไป	(เหมือนปากนก) ค่อยๆ เคลื่อนไปซ่อนไว้ข้างหลัง
		-ขยับนิ้วชี้และนิ้วโป้งขวาเข้าหากัน(เหมือนปากนก) ค่อยๆ เคลื่อนไปซ่อนไว้ข้างหลัง
	บทพูด (บทที่ 2 ไข่)	ท่าทาง
	ไข่ 10 ฟองกองอยู่บนโต๊ะ แตกดังโพละเหลือไข่ 9 ฟอง	-ชูมือสองข้าง(กางนิ้วออก) และห่อมือขวาเป็นกำป็น วางลงบนฝ่ามือซ้าย
	ไข่ 10 ฟองกองอยู่บนโต๊ะ แตกดังโพละเหลือไข่ 9 ฟอง	-ชูมือสองข้าง(กางนิ้วออก) หดนิ้วโป้งขวา ลง 1 นิ้ว
	ไข่ 9 ฟองกองอยู่บนโต๊ะ แตกดังโพละเหลือไข่ 8 ฟอง	-ชูมือสองข้าง(กางนิ้วออก เฉพาะมือขวา หดนิ้วโป้งขวา ลง 1 นิ้ว)
	ไข่ 8 ฟองกองอยู่บนโต๊ะ แตกดังโพละเหลือไข่ 7 ฟอง	-(ทำเหมือนเดิม แต่หดนิ้วโป้งไปเรื่อยๆ)
	ไข่ 7 ฟองกองอยู่บนโต๊ะ แตกดังโพละเหลือไข่ 6 ฟอง	
	ไข่ 6 ฟองกองอยู่บนโต๊ะ แตกดังโพละเหลือไข่ 5 ฟอง	
	ไข่ 5 ฟองกองอยู่บนโต๊ะ แตกดังโพละเหลือไข่ 4 ฟอง	
	ไข่ 4 ฟองกองอยู่บนโต๊ะ แตกดังโพละเหลือไข่ 3 ฟอง	

ผู้ดำเนินการสอบ

ครู

2 สถานการณ์ที่ 2 พุดคำ
คลังจองบทที่ 1-5 (ต่อ)

ไซ้ 3 ฟองกองอยู่บนโต๊ะ
แตกตั้งโพละเหลือไซ้ 2 ฟอง
ไซ้ 2 ฟองกองอยู่บนโต๊ะ
แตกตั้งโพละเหลือไซ้ 1 ฟอง
ไซ้ 1 ฟองกองอยู่บนโต๊ะ
แตกตั้งโพละไม่เหลือไซ้เลย

คำพูด (บทที่ 3 หัวดวงดาว)

ท่าทาง

หน้าดวงดาวพราวแสงยามคืนค่ำ	-ชูมือขวาขึ้นระดับสายตา กางนิ้วทั้ง 5
เงิระบ่าวิบวิบลางห้วงหวา	ออกขยับไปมาในแนววงกลม
เมฆลอยเลื่อนเคลื่อนลบกลบแสงดาว	-ชูมือซ้ายขึ้นปิดคลุมมือขวา(เหมือนเมฆคลุมดาว)
เลยเหลือดาวบนฟ้าเพียงสี่ดวง	-ชูนิ้วมือขวา 4 นิ้ว
สี่ดวงดาวพราวแสงยามคืนค่ำ	-ขยับนิ้วมือทั้ง 4 ขยับไปมาในแนววงกลม
เงิระบ่าวิบวิบลางห้วงหวา	-ชูมือซ้ายขึ้นปิดคลุมมือขวา(เหมือนเมฆคลุมดาว)
เมฆลอยเลื่อนเคลื่อนลบกลบแสงดาว	-ชูนิ้วมือขวา 3 นิ้ว
เลยเหลือดาวบนฟ้าเพียงสามดวง	(ทำท่าเหมือนเดิม แต่ลดนิ้วมือลงไป
สามดวงดาวพราวแสงยามคืนค่ำ	เรื่อยๆ)
เงิระบ่าวิบวิบลางห้วงหวา	
เมฆลอยเลื่อนเคลื่อนลบกลบแสงดาว	
เลยเหลือดาวบนฟ้าเพียงสองดวง	
สองดวงดาวพราวแสงยามคืนค่ำ	
เงิระบ่าวิบวิบลางห้วงหวา	
เมฆลอยเลื่อนเคลื่อนลบกลบแสงดาว	
เลยเหลือดาวบนฟ้าเพียงหนึ่งดวง	
หนึ่งดวงดาวพราวแสงยามคืนค่ำ	-ขยับนิ้วชี้ขวาไปมาในแนววงกลม
เงิระบ่าวิบวิบลางห้วงหวา	-ชูมือซ้ายขึ้นปิดคลุมนิ้วชี้ขวา(เหมือนเมฆคลุมดาว)แล้วค้างไว้
เมฆลอยเลื่อนเคลื่อนลบกลบแสงดาว	
ไม่เหลือดาวบนฟ้าเลยสักดวง	
ไม่มีดาวพราวแสงยามคืนค่ำ	
ไม่มีดาวเงิระบ่ากลางห้วงหวา	
เมฆลอยเลื่อนเคลื่อนย้ายหายกลบแสงดาว	-เอามือขวาออกจากมือซ้าย
ทั้งหน้าดาวสกาवलั้งอีกครั้งเฮย	-ชูมือขวากางนิ้วขยับไปมา

ผู้ดำเนินการสอบ

ครู

2.สถานการณ์ที่ 2 พูดคำ
คล้องจองบทที่ 1-5 (ต่อ)

บทพูด (บทที่ 4 เต่า)

ท่าทาง

เต่า เต่า เต่า	เต่ามีสี่ขา	-ทำท่าผงกหัวขึ้นลงตรงคำว่า "ผลุบผลุบ โผล่โผล่" โผล่โผล่"
สี่ตีนเดินมา	มันทำหัวผลุบผลุบ	
	โผล่โผล่	
	มันทำหัวผลุบผลุบโผล่โผล่	

บทพูด (บทที่ 5 โยกเยก)

ท่าทาง

โยกเยกไปมา	ข้างหน้าข้างหลัง	-ให้เด็กยืนเป็นวงกลม แล้วโยกตัวไปมา
สะพานสายโยง	แนวโค้งยาวจ้ง	ข้างหน้าข้างหลัง(โดยให้ปลายเท้าและสัน
แกว่งไปแกว่งมา	ทุกคนระวัง	เท้า)พร้อมแกว่งแขนไปด้วย
โยกเยกไปมา	ข้างหน้าข้างหลัง	-ให้เด็กจับคู่ ต่างคนต่างจับแขนทั้งสอง
สะพานสายโยง	แนวโค้งยาวจ้ง	ข้างของอีกคนไว้ แล้วโยกตัวไปมา
แกว่งไปแกว่งมา	ทุกคนระวัง	ข้างหน้าข้างหลัง(โดยให้ปลายเท้าและสัน
		เท้า) พร้อมแกว่งแขน

สถาบันวิทยบริการ
โรงเรียนมหาวิทยาลัย

ผู้ดำเนินการสอบ	ครู
3.สถานการณ์ที่ 3 นิทานเพลง	
3.1 หลังจัดกิจกรรมพูดคำคล้องจอง บทที่ 1-5 ให้ครูจัดกิจกรรมนิทานเพลง โดยทำท่าทางประกอบตามที่กำหนดไว้ในบทพูดคำคล้องจอง โดยไม่อ่านบท (ครูอาจคิดท่าทางประกอบขึ้นเอง เด็กจะทำท่าทางตามหรือไม่ก็ได้)	<p>จัดกิจกรรมนิทานเพลง สายฝนโปรยปราย โดยไม่อ่านบท</p> <p style="text-align: center;">บทร้อง</p> <p>ซ้ำ ซ้ำ ซ้ำ ฝนตกลงมากกระเด็นเป็นฝอย เด็ก ๆ หลบฝนกันหน่อย(ซ้ำ) ถูกฝนเล็กน้อยเดี๋ยวจะเป็นหวัดเลย</p> <p style="text-align: center;">ท่าทาง</p> <p>(ยืน) -ยกมือทั้งสองข้างลากจากข้างบนลงล่าง คล้ายตัว S -นิ้วมือทั้งสองข้างประกบกันเป็นรูปหลังคาบ้าน (คางไว้)</p>
3.2 ใช้เทปบันทึกเสียงบันทึกเสียงพูดของครู โดยเลือกบันทึกเสียง ณ ตำแหน่งที่ใกล้ครูมากที่สุด	<p style="text-align: center;">บทพูด</p> <p>"ทุกครั้งที่สายฝนโปรยปราย สัตว์น้อยใหญ่ต่างกระโดดโลดเต้น เคลื่อนไหวไปมาด้วยความดีใจ เหมือนได้รับของขวัญจากฟ้า จึงพากันเตรียมต้อนรับสายฝน"</p> <p style="text-align: center;">บทร้อง</p> <p>ดูซิดูเนิ่นนกเอี้ยงยืนอยู่บนหลังควาย มอง ๆ ไปแหงนบกระโดดโลดโผนแมลง ฝนตกน้ำนองเจิงนา ฝูงปลาพากัน แหวกว่าย</p> <p>ฝูงเบ็ดก็พากันไชรัว ปีกขนหางอยู่กลางทุ่งนา</p> <p style="text-align: center;">บทพูด</p> <p>"ทุกครั้งที่สายฝนโปรยปรายชวานาก็ดีใจ เหมือนได้รับของขวัญจากฟ้า จึงพากันเตรียมเพาะต้นกล้า"</p> <p style="text-align: center;">ท่าทาง</p> <p>-ยกมือทั้งสองข้างลากจากข้างบนลงล่าง คล้ายตัว S -นิ้วมือทั้งสองข้างไปข้างหน้า และแตะกตเล็กน้อย -หลังมือทั้งสองชนกันที่เหนือหัว(คางไว้)</p> <p>-ใช้สองมือกำหลวมๆ ต่อกันเหมือนกลิ้งแล้วส่งดู -คว่ำมือทั้งสองข้างไปข้างหน้า และแตะกตเล็กน้อย -ใช้สองมือไล่จากข้างบนลงล่าง -หงายมือขวาริ้นทับฝ่ามือซ้าย แล้วเลื่อนมือและแขนขวาออกไปห่างลำตัวจนสุดแขน(ให้ตั้งฉากกับลำตัว)</p> <p>-ยกมือทั้งสองข้างลากจากข้างบนลงล่าง คล้ายตัว S -หลังมือทั้งสองชนกันที่เหนือหัว(คางไว้)</p>

ผู้ดำเนินการสอบ	ครู
<p>3.สถานการณ์ที่ 3 นิทานเพลง (ต่อ)</p>	<p>บทร้อง</p> <p>พรวนดิน พรวนดิน กันเสียให้หมด จะปลูกต้นกล้าเสียที (ซ้ำ) โอ้เจ้าดวงดารา เจ้าไม่เมตตาตัวที่ ต้นกล้าสีๆ(ซ้ำ) ปานจะนี้จะโรยรา (ซ้ำ)</p> <p>บทพูด</p> <p>"เมื่อชวานาพรวนดิน จับพลันทันใดเจ้าได้เดือนตัวน้อยก็โผล่ ขึ้นมาจากดิน มองเห็นผีเสื้อบินอ่อนไปมา ดูคล้าย มวดดอกไม้แกว่งไกวล้อม แล้วเจ้าได้เดือนก็ผลุบหายลงไปในดิน"</p> <p>บทร้อง</p> <p>ผีเสื้อเอ๋ย ผีเสื้อแสนงาม เจ้าบินยบินไปตามดอกไม้ ดูหน้าหวาน ล้ำราญใจ สุขกระไรหนอ ผีเสื้อแสนงาม</p> <p>ทำทาง</p> <p>(นั่ง) -ให้มือสองข้างทำทำสุดดินไปทางขวา ซ้ำทำเดิมแต่ทำไปทางซ้าย -ให้สองมือหันเข้าหันออก ทำทาง -หลังมือสองข้างชนกัน -แบมือยื่นออกไปข้างหน้า</p> <p>ทำทาง</p> <p>-ซ่อนสองมือไว้ข้างหลัง -นิ้วชี้ข้างซ้ายค่อยๆ โผล่ขึ้นมา(งอนิ้วไป มาเหมือนไล่เดือน) -ขยับมือขวาหุบเข้า กางออก ขึ้นลง แทนผีเสื้อ -ค่อยๆ ซ่อนมือซ้ายที่คล้ายไล่เดือนไป อยู่ข้างหลัง</p> <p>ทำทาง</p> <p>-ขยับมือขวาขึ้นลงแทนผีเสื้อ -ขมือนิ้วชี้ทำท่าเหมือนดอกไม้ ขณะที่มี มือขวายืนขึ้นลงแล้วมาแตะที่มีมือซ้าย จากนั้นโยกไปมาจนเพลงจบ -เมื่อเพลงจบให้เอามือขวาหงายขึ้นทับ มือซ้าย</p>
<p>4.สถานการณ์ที่ 2 พุดคำ คล้องจอง บทที่ 6</p> <p>4.1 ให้ครูพุดคำคล้องจองบทที่ 6 ในช่วงก่อนตีมนม ไม่มีทำ ประกอบ</p>	<p>บทพูด (บทที่ 6 ตีมนม)</p> <p>ตีมนมนั้นตีหนักหนา ช่วยให้กายของเรา เราเติบโต จินชอบตีมนมทุกวัน ช่วย ให้ตัวฉันทั้งสวยทั้งโก้ ใครอยากจะเป็น คนเก่ง ขอเชิญมาแบ่งตีมนมแก้วโต</p>

ผู้ดำเนินการสอบ**ครู**

4.สถานการณ์ที่ 2 พุดคำ
คำสั่งจง บทที่ 6 (ต่อ)

4.2 ใช้เทปบันทึกเสียงบันทึกเสียง
พูดของครู โดยเลือกบันทึกเสียง
ณ ตำแหน่งที่ใกล้ครูมากที่สุด

5.สถานการณ์ที่ 4 วงกลม(สอน
เนื้อหา)

1. ให้ครูพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับ
เนื้อหาที่เรียนไม่น้อยกว่า 2 นาที
2. ใช้เครื่องวัดระดับเสียง (sound
level meter) วัดระดับ
เสียงพูดของครู โดยเลือกวัด
เฉพาะช่วงที่ครูพูด (เด็กไม่ได้พูด
แทรก) แล้วบันทึกลงในแบบ
บันทึกและวิเคราะห์ระดับเสียง
ทุกๆ 30 วินาที รวม 3 ครั้ง ใน
ช่องที่ 1 2 และ 3 ตามลำดับ

6. สถานการณ์ที่ 2 พุดคำ
คำสั่งจง บทที่ 7

6.1 ให้ครูพูดคำสั่งจงบทที่ 7

คุณครูรัก ใครใคร่ชม แก้มบองต
กลมเพราะนมแก้วโตเต็มๆ เรามาเต็มๆ
นมกันเถอะ ต้มแล้วอย่าทำละอะทะ
ต้มมเยอะๆ ร่างกายแข็งแรง

บทพูด (บทที่ 7 เข้าแถว)

เข้าแถวตรงตรง เข้าแถวตรงตรง
ตรงใหม่คะ ตรงใหม่ครับ

ผู้ดำเนินการทดสอบ	ครู
<p>6.สถานการณ์ที่ 2 พุดพุดคำ คลังจอง บทที่ 7 (ต่อ)</p> <p>ให้ครูพุดคำคลังจองบทที่ ในช่วง เข้าแถวไปรับประทานอาหาร ไม่ มีท่าประกอบ</p> <p>6.2 ใช้เทปบันทึกเสียงบันทึกเสียง พุด ของครู โดยเลือกบันทึกเสียง ณ ตำแหน่งที่ใกล้ครูมากที่สุด</p>	
<p>7.สถานการณ์ที่ 2 พุดคำ คลังจอง บทที่ 8</p> <p>7.1 ให้ครูพุดคำคลังจองบทที่ 8 ในช่วงเข้าแถวไปรับประทานอาหาร อาหาร ไม่มีท่าประกอบ</p> <p>7.2 ใช้เทปบันทึกเสียงบันทึกเสียง พุด ของครู โดยเลือกบันทึกเสียง ณ ตำแหน่งที่ใกล้ครูมากที่สุด</p>	<p>บทพุด (บทที่ 8 รับประทานอาหาร)</p> <p>คุณค่าของอาหารที่รับประทานมี มากมาย ให้ประโยชน์ต่อร่างกาย เรา ทั้งหลายคือวิตามิน รับประทานอย่าให้ เหลือข้าวผัดเนื้อก็มีประโยชน์ทั้งสิ้น ประเทศไทยชั้นทำกินมีทรัพยากรในดิน</p> <p>ขอขอบคุณเลย</p> <p>ข้าวทุกจานอาหารทุกอย่าง อย่ากินทิ้ง ขว้าง เป็นของมีค่า ราวนาลำบา เหนือยยากทำมา สงสารบรรดาเด็ก ตาตาๆ อาหารกลางวันวันนี้รับประทาน</p>

ผู้ดำเนินการสอบ	ครู
<p>8. สถานการณ์ที่ 2 พุดคำ คล้องจอง บทที่ 9-10</p> <p>8.1 ให้ครูพุดคำคล้องจองบทที่ 9-10 ในช่วงก่อนเล่นิทานปากเปล่า</p> <p>8.2 ใช้เทปบันทึกเสียงบันทึกเสียงพุดของครู โดยเลือกบันทึกเสียง ณ ตำแหน่งที่ใกล้ครูมากที่สุด</p>	<p>บทพุด (บทที่ 9 นกเอี้ยง)</p> <p>นกเอี้ยงเอ๋ยมาเลี้ยงควายเฒ่า ควายกินข้าวนกเอี้ยงหัวโต นกเอี้ยงเอ๋ยมาเลี้ยงควายเฒ่า ควายกินข้าวนกเอี้ยงหัวโต</p> <p>บทพุด (บทที่ 10 จิงโจ้)</p> <p>จิงโจ้เอ๋ย มาไล่สำเนา หมาไล่เห่า จิงโจ้ตกน้ำ หมาไล่ซ้ำ จิงโจ้ดำหนึ่ ได้แกงสองถ้วย ได้กล้วยสองหวี ทำขวัญจิงโจ้เอ๋ย จิงโจ้เอ๋ย มาไล่สำเนา หมาไล่เห่า จิงโจ้ตกน้ำ หมาไล่ซ้ำ จิงโจ้ดำหนึ่ ได้แกงสองถ้วย ได้กล้วยสองหวี ทำขวัญจิงโจ้เอ๋ย</p>
<p>9. สถานการณ์ที่ 5 เล่นิทานปากเปล่า</p> <p>9.1 ให้ครูเล่นิทานปากเปล่า เรื่อง เจ้าชายสามองค์ ในช่วงก่อนนอน (สำหรับครูระดับประถมให้เล่าก่อน</p>	<p>เล่นิทานปากเปล่าเรื่อง เจ้าชายสามองค์ให้เด็กฟังก่อน นอนหรือก่อนรับประทาน อาหารกลางวัน โดยไม่อ่าน บท</p>

ผู้ดำเนินการสอบ**ครู**

9. สถานการณ์ที่ 5 เล่านิทาน
ปากเปล่า (ต่อ)

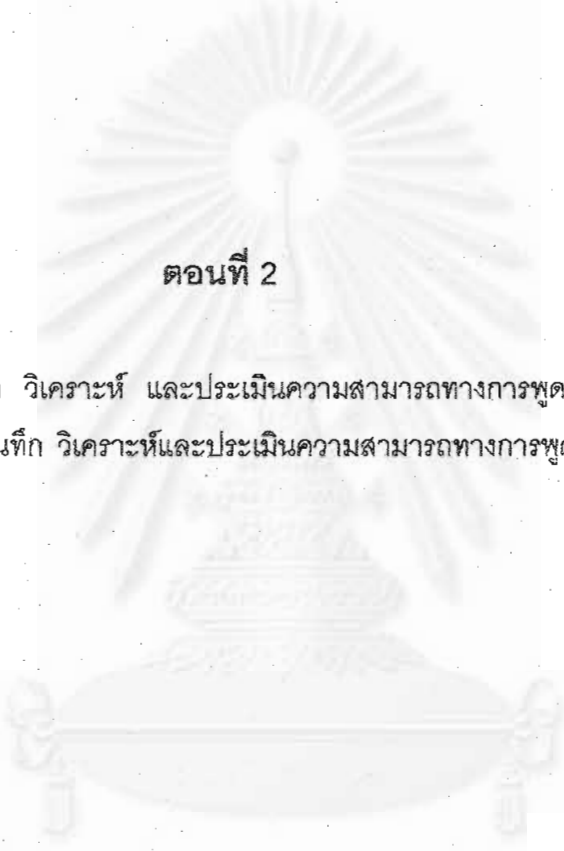
รับประทานอาหาร

9.2 ใช้เครื่องวัดระดับเสียง

(sound level meter) วัด
ระดับเสียงพูดของครู โดยเลือก
วัดเฉพาะช่วงที่ครูพูด (เด็กไม่ได้
พูดแทรก) แล้วบันทึกลงในแบบ
บันทึกและวิเคราะห์ระดับเสียง
ทุกๆ 30 วินาที รวม 3 ครั้ง ใน
ช่องที่ 1 2 และ 3 ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2

- 2.1 แบบบันทึก วิเคราะห์ และประเมินความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย
- 2.2 คู่มือการบันทึก วิเคราะห์และประเมินความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบบันทึกและวิเคราะห์ความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย
ด้านความชัดเจนในการออกเสียง
สถานการณ์ที่ 2 กิจกรรมพูดคำคล้องจอง

ชื่อครู.....

ช่วงเวลา ( ) ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ( ) หลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ

วิธีวิเคราะห์ 1. ฟังเทปที่บันทึกเสียงพูดของครู หากคำที่ขีดเส้นใต้ไว้หรือออกเสียงไม่ถูกต้อง ให้เขียนรหัสย่อ ร ล คร คล หรือ คว ไว้เหนือพยางค์ที่ขีดเส้นใต้

2. นับจำนวนพยางค์ที่ออกเสียงไม่ถูกต้องทั้งหมด เปรียบเทียบเป็นค่าร้อยละดังนี้

พยางค์ที่มี ร เป็นพยัญชนะต้น มีทั้งหมด 23 พยางค์ คิดเป็น 100 %

พยางค์ที่มี ล เป็นพยัญชนะต้น มีทั้งหมด 52 คิดเป็น 100 %

พยางค์ที่มีค่าควบกล้ำ ร เป็นพยัญชนะต้น มีทั้งหมด 31 พยางค์คิดเป็น 100 %

พยางค์ที่มีค่าควบกล้ำ ล เป็นพยัญชนะต้น มีทั้งหมด 41 พยางค์คิดเป็น 100 %

พยางค์ที่มีค่าควบกล้ำ ว เป็นพยัญชนะต้น มีทั้งหมด 11 พยางค์คิดเป็น 100 %

ครูพูดไม่ชัดก็พยางค์ให้เปรียบเทียบไปตามนั้น เช่น พูด "ร" ไม่ชัด 20 พยางค์ คิดเป็น 87 % พูด "ล" ไม่ชัด 40 พยางค์ คิดเป็น 77 %

3. บันทึกผลในส่วนของ "ผลการวิเคราะห์และให้คะแนน" ท้ายแบบบันทึกและวิเคราะห์ ฉบับนี้

4. ให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย ด้านความชัดเจนในการออกเสียง (หน้า 177)

5. บันทึกผลในส่วนของ "ผลการวิเคราะห์และให้คะแนน" ท้ายแบบบันทึกและวิเคราะห์ ฉบับนี้

ตัวอย่างการบันทึกรหัส

คำคล้องจองบทที่ 3 หัวดวงดาว

กล

คล

หัวดวงดาวพราวแสงยามคืนค่ำ เริงระบำวิบวับกลางห้วงดาว เมฆลอยเลื่อนเคลื่อนลบกกลมแสงดาว

เลยเหลือดาวบนฟ้าเพียงสี่ดวง

คำที่บันทึกรหัส กล และ คล คือคำที่ครูออกเสียงไม่ถูกต้อง

คำคล้องจองบทที่ 1 นกกระจับ

จ๊ับ	จ๊ับ	จ๊ับ	นกกระจับบินมา	จ๊ับ	จ๊ับ	จ๊ับ	นกกระจับบินมา
จ๊ับ	จ๊ับ	จ๊ับ	ฉั่นชื่อ นกกระจับ	จ๊ับ	จ๊ับ	จ๊ับ	ฉั่นชื่อ นกกระจับ
จ๊ับ	จ๊ับ	จ๊ับ	นกกระจับบินไป	จ๊ับ	จ๊ับ	จ๊ับ	นกกระจับบินไป

คำคล้องจองบทที่ 2 ไข่ 10 ฟอง

ไข่ 10 ฟอง กองอยู่บนโต๊ะ	แตกดัง โพละ เหลือ ไข่ 9 ฟอง
ไข่ 9 ฟอง กองอยู่บนโต๊ะ	แตกดัง โพละ เหลือ ไข่ 8 ฟอง
ไข่ 8 ฟอง กองอยู่บนโต๊ะ	แตกดัง โพละ เหลือ ไข่ 7 ฟอง
ไข่ 7 ฟอง กองอยู่บนโต๊ะ	แตกดัง โพละ เหลือ ไข่ 6 ฟอง
ไข่ 6 ฟอง กองอยู่บนโต๊ะ	แตกดัง โพละ เหลือ ไข่ 5 ฟอง
ไข่ 5 ฟอง กองอยู่บนโต๊ะ	แตกดัง โพละ เหลือ ไข่ 4 ฟอง
ไข่ 4 ฟอง กองอยู่บนโต๊ะ	แตกดัง โพละ เหลือ ไข่ 3 ฟอง
ไข่ 3 ฟอง กองอยู่บนโต๊ะ	แตกดัง โพละ เหลือ ไข่ 2 ฟอง
ไข่ 2 ฟอง กองอยู่บนโต๊ะ	แตกดัง โพละ เหลือ ไข่ 1 ฟอง
ไข่ 1 ฟอง กองอยู่บนโต๊ะ	แตกดัง โพละ ไม่เหลือ ไข่ เลย

คำคล้องจองบทที่ 3 หัวดวงดาว

หัวดวงดาว <u>พราวแสงยามคืนค่ำ</u> เลยเหลือดาวบนฟ้าเพียงสี่ดวง	เงิระบำ วิบวับ กลาง ห้วงนาว	เมฆลอยเลื่อนเคลื่อน ลบกลบ แสงดาว
สี่ดวงดาว <u>พราวแสงยามคืนค่ำ</u> เลยเหลือดาวบนฟ้าเพียงสามดวง	เงิระบำ วิบวับ กลาง ห้วงนาว	เมฆลอยเลื่อนเคลื่อน ลบกลบ แสงดาว
สามดวงดาว <u>พราวแสงยามคืนค่ำ</u> เลยเหลือดาวบนฟ้าเพียงสองดวง	เงิระบำ วิบวับ กลาง ห้วงนาว	เมฆลอยเลื่อนเคลื่อน ลบกลบ แสงดาว
สองดวงดาว <u>พราวแสงยามคืนค่ำ</u> เลยเหลือดาวบนฟ้าเพียงหนึ่งดวง	เงิระบำ วิบวับ กลาง ห้วงนาว	เมฆลอยเลื่อนเคลื่อน ลบกลบ แสงดาว
หนึ่งดวงดาว <u>พราวแสงยามคืนค่ำ</u>	เงิระบำ วิบวับ กลาง ห้วงนาว	เมฆลอยเลื่อนเคลื่อน ลบกลบ แสงดาว ไม่

เหลือดาวบนฟ้าเลยสักดวง

ไม่มีดาวพราวแสงยามคืนค่ำ

ไม่มีดาวเจีระนำกลางห้วงหา

เมฆลอยเลื่อนเคลื่อนย้ายหายกลบแสงดาว

ทั้งห้าดาวสกาว่าปลั่งอีกครั้งเอย

คำคล้องจองบทที่ 4 เต่า

เต่า เต่า เต่า เต่ามันมีสี่ขา สี่ตีนเดินมา มันทำหัวผลุบผลุบไหลไหล มันทำหัวผลุบผลุบไหลไหล

คำคล้องจองบทที่ 5 โยกเยก

โยกเยกไปมา ข้างหน้าข้างหลัง สะพานสายโยง แนวโค้งยาวจง แกว่งไปแกว่งมา ทุกคนระวัง
โยกเยกไปมา ข้างหน้าข้างหลัง สะพานสายโยง แนวโค้งยาวจง แกว่งไปแกว่งมา ทุกคนระวัง

คำคล้องจองบทที่ 6 ต้มนม

ต้มนมเน้นดีหนักหนา ช่วยให้กายของเราเติบโต ฉันชอบต้มนมทุกวัน ช่วยให้ตัวฉันทั้งสวยทั้งโก้
ใครชอยากจะเป็นคนเก่ง ขอเชิญมาแบ่งต้มนมแก้วโต คุณครูก็รัก ใครใครก็ชม แก้มป่องตากลมเพราะนมแก้วโต
ต้มๆ งามมาต้มๆ นมกันเถอะ ต้มแล้วอย่าทำเลอะเทอะ ต้มแล้วอย่าทำเลอะเทอะ ต้มนมเยอะๆ ร่างกาย
แข็งแรง

คำคล้องจอง บทที่ 7

คุณค่าของอาหารที่รับประทานมีมากมาย ให้ประโยชน์ต่อร่างกาย เราทั้งหลายคือวิตามิน
รับประทานอย่าให้เหลือข้าวผักเนื้อไม้ประโยชน์ทั้งสิ้น ประเทศไทยขยันทำกินมีทรัพยากรในดิน ขอขอบคุณเอย
ข้าวทุกจานอาหารทุกอย่าง อย่ากินทิ้งขว้าง เป็นของมีค่า ช่างนา ลำบากเหนื่อยยากทำนา
สงสารบรรดาเด็กตาต้าๆ อาหารกลางวันนี่รับประทาน.....

คำคล้องจอง บทที่ 8 เข้าแถว

เข้าแถวตรงตรง เข้าแถวตรงตรง ตรงไหมคะ ตรงไหมครับ

คำคล้องจอง บทที่ 9 นกเอี้ยง

นกเอี้ยงเอยมมาเลี้ยงควายเฒ่า ควายกินข้าวนกเอี้ยงหัวโต
 นกเอี้ยงเอยมมาเลี้ยงควายเฒ่า ควายกินข้าวนกเอี้ยงหัวโต

คำคล้องจอง บทที่ 10 จิงโจ้

จิงโจ้เอยม มาไล่สำเภา หมาไล่เห่า จิงโจ้ตกรน้ำ หมาไล่ซ้ำ จิงโจ้ดำหนิ ได้แกงสองถ้วย
 ได้กล้วยสองหวี ทำขวัญจิงโจ้เอยม

จิงโจ้เอยม มาไล่7สำเภา หมาไล่เห่า จิงโจ้ตกรน้ำ หมาไล่ซ้ำ จิงโจ้ดำหนิ ได้แกงสองถ้วย
 ได้กล้วยสองหวี ทำขวัญจิงโจ้เอยม

ผลการวิเคราะห์และให้คะแนน (ตามเกณฑ์การประเมินฯ หน้า 177)

1. พุด "ร" ไม่ชัด _____ พยางค์ คิดเป็น _____ % ได้คะแนน _____ คะแนน (4 คะแนน)
2. พุด "ล" ไม่ชัด _____ พยางค์ คิดเป็น _____ % ได้คะแนน _____ คะแนน (4 คะแนน)
3. พุดคำควบกล้ำ "ร" ไม่ชัด _____ พยางค์ คิดเป็น _____ % ได้คะแนน _____ คะแนน (4 คะแนน)
4. พุดคำควบกล้ำ "ล" ไม่ชัด _____ พยางค์ คิดเป็น _____ % ได้คะแนน _____ คะแนน (4 คะแนน)
5. พุดคำควบกล้ำ "ว" ไม่ชัด _____ พยางค์ คิดเป็น _____ % ได้คะแนน _____ คะแนน (4 คะแนน)

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบบันทึกและวิเคราะห์ความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย
ด้านความชัดเจนในการออกเสียง
สถานการณ์ที่ 3 กิจกรรมนิทานเพลง

วันที่...../...../.....

ชื่อครู.....

ช่วงเวลา ( ) ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ

( ) หลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ

วิธีวิเคราะห์ 1.ฟังเทปที่บันทึกเสียงพูดของครู หากคำที่ขีดเส้นใต้ไว้ ออกเสียงไม่ถูกต้อง ให้เขียนรหัสย่อ ร ล คร คล หรือ คว ไว้เหนือพยางค์ที่ขีดเส้นใต้

2.นับจำนวนพยางค์ที่ออกเสียงไม่ถูกต้องทั้งหมด เปรียบเทียบเป็นค่าร้อยละดังนี้

พยางค์ที่มี ร เป็นพยัญชนะต้น มีทั้งหมด 10 พยางค์ คิดเป็น 100 %

พยางค์ที่มี ล เป็นพยัญชนะต้น มีทั้งหมด 8 พยางค์ คิดเป็น 100 %

พยางค์ที่มีคำควบกล้ำ ร เป็นพยัญชนะต้น มีทั้งหมด 16 พยางค์ คิดเป็น 100 %

พยางค์ที่มีคำควบกล้ำ ล เป็นพยัญชนะต้น มีทั้งหมด 14 พยางค์ คิดเป็น 100 %

พยางค์ที่มีคำควบกล้ำ ว เป็นพยัญชนะต้น มีทั้งหมด 6 พยางค์ คิดเป็น 100 %

ครูพูดไม่ชัดก็พยางค์ให้เปรียบเทียบไปตามนั้น เช่น พูด "ร" ไม่ชัด 5 พยางค์ คิดเป็น 50 % พูด "ล" ไม่ชัด 2 พยางค์ คิดเป็น 25 %

3.บันทึกผลในส่วนของ "ผลการวิเคราะห์และให้คะแนน" ท้ายแบบบันทึกและวิเคราะห์ฯ ฉบับนี้

4.ให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย ด้านความชัดเจนในการออกเสียง (หน้า 177)

5.บันทึกผลในส่วนของ "ผลการวิเคราะห์และให้คะแนน" ท้ายแบบบันทึกและวิเคราะห์ฯ ฉบับนี้

ตัวอย่างการบันทึกรหัส

นิทานเพลง สายฝนโปรยปราย

กร

ซ่า ซ่า ซ่า ฝนตกลงมากระเด็นเป็นฝอย เด็กๆ หลบฝนกันหน่อย เด็กๆ หลบฝนกันหน่อย
ถูกฝนเล็กน้อยเดี๋ยวจะเป็นหวัดเออ

คำที่บันทึกรหัส กร คือคำที่ครูออกเสียงไม่ถูกต้อง

นิทานเพลง สายฝนโปรยปราย

ซ่า ซ่า ซ่า ฝนตกลงมากกระเด็นเป็นฝอย เด็กๆ หลบฝนกันหน่อย เด็กๆ หลบฝนกันหน่อย
ถูกฝนเล็กน้อยเดียวจะเป็นหวัดเอ๋ย

“ทุกครั้งที่สายฝนโปรยปราย สัตว์น้อยใหญ่ต่างกระโดดโลดเต้นเคลื่อนไหวไปมาด้วยความ
ดีใจ เหมือนได้รับของขวัญจากฟ้ากฟ่า จึงพากันเตรียมต้อนรับสายฝน”

ดูซิดูเห็นนกเอี้ยงยืนอยู่บนหลังควาย มองๆ ไปแหงนบกระโดดโลดเต้นแมลง
ฝนตกน้ำนองเจีงนา ผุงปลาพากันแหวกว่าย ผุงเบ็ดก็พากันไขว่ปีกขนหางอยู่กลางทุ่งนา

“ทุกครั้งที่สายฝนโปรยปรายชาวนา ก็ดีใจ เหมือนได้รับของขวัญจากฟ้ากฟ่า จึงพากัน
เตรียมเพาะต้นกล้า”

พรวนดิน พรวนดิน กันเสียให้หมด จะปลูกต้นกล้าเสียที่ พรวนดิน พรวนดินกันเสียให้
หมด จะปลูกต้นกล้าเสียที่ ไร่เจ้าดวงดารา เจ้าไม่เมตตาตัวพี่ ต้นกล้าดีๆ ต้นกล้าดีๆ ป่านจะนี้
จะโรยรา

“เมื่อชาวนาพรวนดิน จับพลันทันใดเจ้าได้เดือนตัวน้อยก็โผล่ขึ้นมาจากดิน มองเห็นผีเสื้อ
บินว่อนไปมา ดูคล้ายมวลดอกไม้แกว่งไกวล้อลม แล้วเจ้าได้เดือนก็ผลุบหายลงไปใตดิน” ผีเสื้อ
เอ๋ย ผีเสื้อแสนงาม เจ้าโบยบินไปตามดอกไม้ ดูหน้าหวานลำราญใจ สุขกระไรหนอ ผีเสื้อแสน
งาม

ผลการวิเคราะห์และให้คะแนน (ตามเกณฑ์การประเมินฯ หน้า 177)

1. พุด “ร” ไม่ชัด _____ พยางค์ คิดเป็น _____ % ได้คะแนน _____ คะแนน (4 คะแนน)
2. พุด “ล” ไม่ชัด _____ พยางค์ คิดเป็น _____ % ได้คะแนน _____ คะแนน (4 คะแนน)
3. พุดคำควบกล้ำ “ร” ไม่ชัด _____ พยางค์ คิดเป็น _____ % ได้คะแนน _____ คะแนน (4 คะแนน)
4. พุดคำควบกล้ำ “ล” ไม่ชัด _____ พยางค์ คิดเป็น _____ % ได้คะแนน _____ คะแนน (4 คะแนน)
5. พุดคำควบกล้ำ “ว” ไม่ชัด _____ พยางค์ คิดเป็น _____ % ได้คะแนน _____ คะแนน (4 คะแนน)

แบบบันทึกและวิเคราะห์ความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย
ด้านลีลาการพูด

ชื่อครู.....

ช่วงเวลา

( ) ก่อนทดลอง

( ) หลังทดลอง

วิธีวิเคราะห์ 1. ถอดเทปบันทึกเสียงพูดของครูลงใน แบบบันทึกและวิเคราะห์ฯ ฉบับนี้ และใช้เครื่องหมาย "/" คั่นระหว่างข้อความที่ครูหยุดพูดหรือเว้นวรรค ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างวิธีถอดเทปบันทึกเสียงและบันทึกรหัส

คำพูดครู สถานการณ์ที่ _____ กิจกรรม _____ สทนายามเช้า _____

.....ตอนนี้ครูแฉัดฟังเฮียครูเป็นคนพูดเด็กเป็นคนฟัง/รู้จักมารยาทการฟังด้วย/ดังนั้นต้องรักษาดี ๆ เลย

สุขภาพเราถ้า/ ฟังนี้เด็กไม่สบาย/เด็กมาไม่ได้ก็/ก็ไม่ได้ชอบ/ แล้วเวลาฝนตกเด็กลงจากรถ/ ตอน/ ตอน

เข้าออกจากบ้าน.....

2. การวิเคราะห์ความคล่อง : ชิดเส้นได้ข้อความที่พูดซ้ำ คำ เอ้อ อ้า และคำที่พูดผิดแล้วพูดใหม่ แล้วใส่รหัส ซ = ซ้ำ, อ = เอ้อ อ้า, พม = พูดใหม่

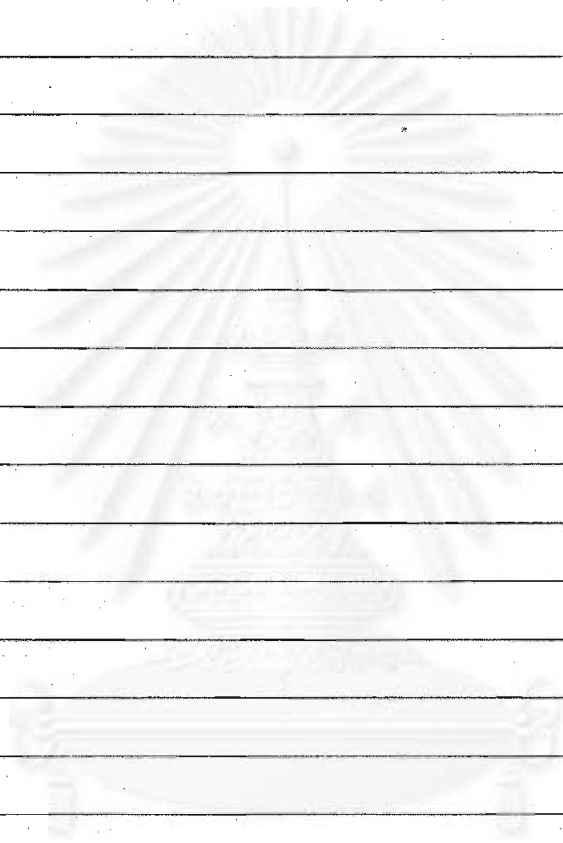
3. การวิเคราะห์การแบ่งวรรคตอน : ชิดเส้นได้ข้อความที่แบ่งวรรคผิด แล้วใส่รหัส
วม

4. นับจำนวนครั้งที่พูดผิดทั้งหมด

5. ให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย ด้าน
ลีลาการพูด (หน้า 177)

6. บันทึกผลในส่วนของ "ผลการวิเคราะห์และให้คะแนน" ท้ายแบบบันทึกและ
วิเคราะห์ฯ ฉบับนี้

คำพูดครู สถานการณ์ที่ _____ กิจกรรม _____

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย ในด้านความชัดเจนในการออกเสียง
ด้านระดับเสียง และลีลาการพูด

ครู	ความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย																				
	ความชัดเจนในการออกเสียง						ระดับเสียง								ลีลาการพูด						
	ก่อน			หลัง			ก่อน				หลัง				ก่อน			หลัง			
	ส2	ส3	สร	ส2	ส3	สร	ส1	ส4	ส5	สร	ส1	ส4	ส5	สร	ส1	ส5	สร	ส1	ส5	สร	
1																					
2																					
3																					
4																					
5																					
6																					
7																					
8																					
9																					
10																					
11																					
12																					
13																					
14																					

หมายเหตุ	ส1	หมายถึง	สถานการณ์ที่ 1 สนทนาข้ามเข้า
	ส2	หมายถึง	สถานการณ์ที่ 2 พูดคำคล้องจอง
	ส3	หมายถึง	สถานการณ์ที่ 3 นิทานเพลง
	ส4	หมายถึง	สถานการณ์ที่ 4 วงกลม (สอนเนื้อหา)
	ส5	หมายถึง	สถานการณ์ที่ 5 เต้นนิทานปากเปล่า
	สร	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของสถานการณ์ทั้งหมดที่สอบวัดความสามารถทางการพูดในแต่ละด้าน

คู่มือ การบันทึก วิเคราะห์และประเมินความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย

การบันทึก วิเคราะห์และประเมินความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย ประกอบด้วย การวิเคราะห์และประเมินฯ ด้านความชัดเจนในการออกเสียง ด้านระดับเสียง และลีลาการพูด ในการบันทึก วิเคราะห์และประเมินความสามารถทางการพูดแต่ละด้าน มี 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การบันทึกและวิเคราะห์

ขั้นที่ 2 การให้คะแนน

ขั้นที่ 3 การประเมิน

ด้านความชัดเจนในการออกเสียง

ทำการทดสอบใน 2 สถานการณ์คือ สถานการณ์ที่ 2 กิจกรรมพูดคำคล้องจอง และสถานการณ์ 3 กิจกรรมนิทานเพลง ในขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 ทั้งสองสถานการณ์มีวิธีการเช่นเดียวกัน ส่วนขั้นที่ 3 เป็นประเมินโดยนำคะแนนที่คำนวณได้จากสองสถานการณ์มาหาค่าเฉลี่ย เป็นคะแนนความสามารถทางการพูดในด้านความชัดเจนในการออกเสียง รายละเอียดการบันทึก วิเคราะห์และประเมินมี ดังนี้

ขั้นที่ 1 การบันทึกและวิเคราะห์

1.1 นำข้อมูลจากการทดสอบมาวิเคราะห์หาพยางค์ ที่ออกเสียงไม่ถูกต้องตามเกณฑ์ การวิเคราะห์ความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย (หน้า 171-176) โดยการฟังเทปบันทึกเสียงพูด ของครูที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ แต่ละคน พร้อมกับดูข้อความในแบบบันทึกและวิเคราะห์ความสามารถ ทางการพูดของครูปฐมวัย ด้านความชัดเจนในการออกเสียง (การวิเคราะห์ในสถานการณ์ที่ 2 ให้ใช้แบบบันทึกและวิเคราะห์สำหรับสถานการณ์ที่ 2 การวิเคราะห์ในสถานการณ์ที่ 3 ให้ใช้แบบ บันทึกและวิเคราะห์สำหรับสถานการณ์ที่ 3) หากพยางค์ที่ขีดเส้นใต้ไว้ออกเสียงไม่ถูกต้อง ให้บันทึก รหัสย่อ ร ล คร คล หรือ คว ไว้เหนือพยางค์ที่ขีดเส้นใต้ ดังตัวอย่าง

คำคล้องจองบทที่ 3 หัวดวงดาว

กล

คล

ห้าดวงดาวพรายแสงยามคืนค่า เรียงระบำวิบริบทกลางห้วงดาว เมฆลอยเลื่อนเคลือนลอบกลบแสงดาว
 เลยเหลือดาวบนฟ้าเพียงสี่ดวง

คำที่บันทึกรหัส กล และ คล คือคำที่ครูออกเสียงไม่ถูกต้อง

1.2 นับจำนวนพยางค์ที่ออกเสียงไม่ถูกต้องทั้งหมด

1.3 เปรียบเทียบเป็นค่าร้อยละ การเปรียบเทียบค่าร้อยละในแต่ละสถานการณ์ มีดังนี้

1.3.1 สถานการณ์ที่ 2 กิจกรรมพูดคำคล้องจอง มีพยางค์ต่างๆ ดังนี้

พยางค์ที่มี "ร" เป็นพยัญชนะต้น มีทั้งหมด 23 พยางค์ คิดเป็น 100 %

พยางค์ที่มี "ล" เป็นพยัญชนะต้น มีทั้งหมด 52 พยางค์ คิดเป็น 100 %

พยางค์ที่มีคำควบกล้ำ "ร" เป็นพยัญชนะต้นทั้งหมด 31 พยางค์ คิดเป็น

100 %

พยางค์ที่มีคำควบกล้ำ "ล" เป็นพยัญชนะต้นทั้งหมด 41 พยางค์ คิดเป็น

100 %

พยางค์ที่มีคำควบกล้ำ "ว" เป็นพยัญชนะต้นทั้งหมด 11 พยางค์ คิดเป็น

100 %

ครูพูดไม่ชัดก็พยางค์ให้เปรียบเทียบไปตามนั้น เช่น พูด "ร" ชัด 20 พยางค์

คิดเป็น 87 % พูด "ล" ชัด 40 พยางค์ คิดเป็น 77 %

1.3.2 สถานการณ์ที่ 3 กิจกรรมนิทานเพลง

ให้เปรียบเทียบค่าร้อยละเช่นเดียวกับกิจกรรมพูดคำคล้องจอง ใน
 กิจกรรมนี้มีพยางค์ต่างๆ ดังนี้

พยางค์ที่มี "ร" เป็นพยัญชนะต้น มีทั้งหมด 10 พยางค์ คิดเป็น 100 %

พยางค์ที่มี "ล" เป็นพยัญชนะต้น มีทั้งหมด 8 พยางค์ คิดเป็น 100 %

พยางค์ที่มีคำควบกล้ำ "ร" เป็นพยัญชนะต้น มีทั้งหมด 16 พยางค์ คิดเป็น
100 %

พยางค์ที่มีคำควบกล้ำ "ล" เป็นพยัญชนะต้น มีทั้งหมด 14 พยางค์ คิดเป็น
100 %

พยางค์ที่มีคำควบกล้ำ "ว" เป็นพยัญชนะต้น มีทั้งหมด 6 พยางค์ คิดเป็น
100 %

1.4 บันทึกผลใน แบบบันทึกและวิเคราะห์ความชัดเจนในการออกเสียง ในส่วน
ของ"ผลการวิเคราะห์และให้คะแนน"

ขั้นที่ 2 การให้คะแนน

2.1 ให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย ด้าน
ความชัดเจนในการออกเสียง (หน้า 177)

2.2 บันทึกผลใน แบบบันทึกและวิเคราะห์ความสามารถทางการพูดของครู
ปฐมวัยด้านความชัดเจนในการออกเสียง ในส่วนของ "ผลการวิเคราะห์และให้คะแนน"

ขั้นที่ 3 การประเมิน

3.1 รวมคะแนนการออกเสียง ร ล และคำควบกล้ำ ร ล และว ในแต่ละ
สถานการณ์

3.2 หาค่าเฉลี่ยของคะแนนที่รวมได้

3.3 บันทึกผลใน แบบประเมินความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย ใน
ด้านความชัดเจนในการออกเสียง ด้านระดับเสียง และลีลาการพูด โดยค่าเฉลี่ยของคะแนน
ที่คำนวณได้จากสถานการณ์ที่ 2 ใส่ในช่อง "ส2 " ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่คำนวณได้จากสถานการณ์
ที่ 3 ใส่ในช่อง "ส3"

3.4 หาค่าเฉลี่ยของคะแนนที่คำนวณได้ในข้อ 3.1 ระหว่างสถานการณ์ที่ 2 และ 3

3.5 บันทึกผลในช่อง "สร" หัวข้อ "ความชัดเจนในการออกเสียง" ใน แบบประเมิน
ความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย ในด้านความชัดเจนในการออกเสียง ด้านระดับ
เสียง และลีลาการพูด

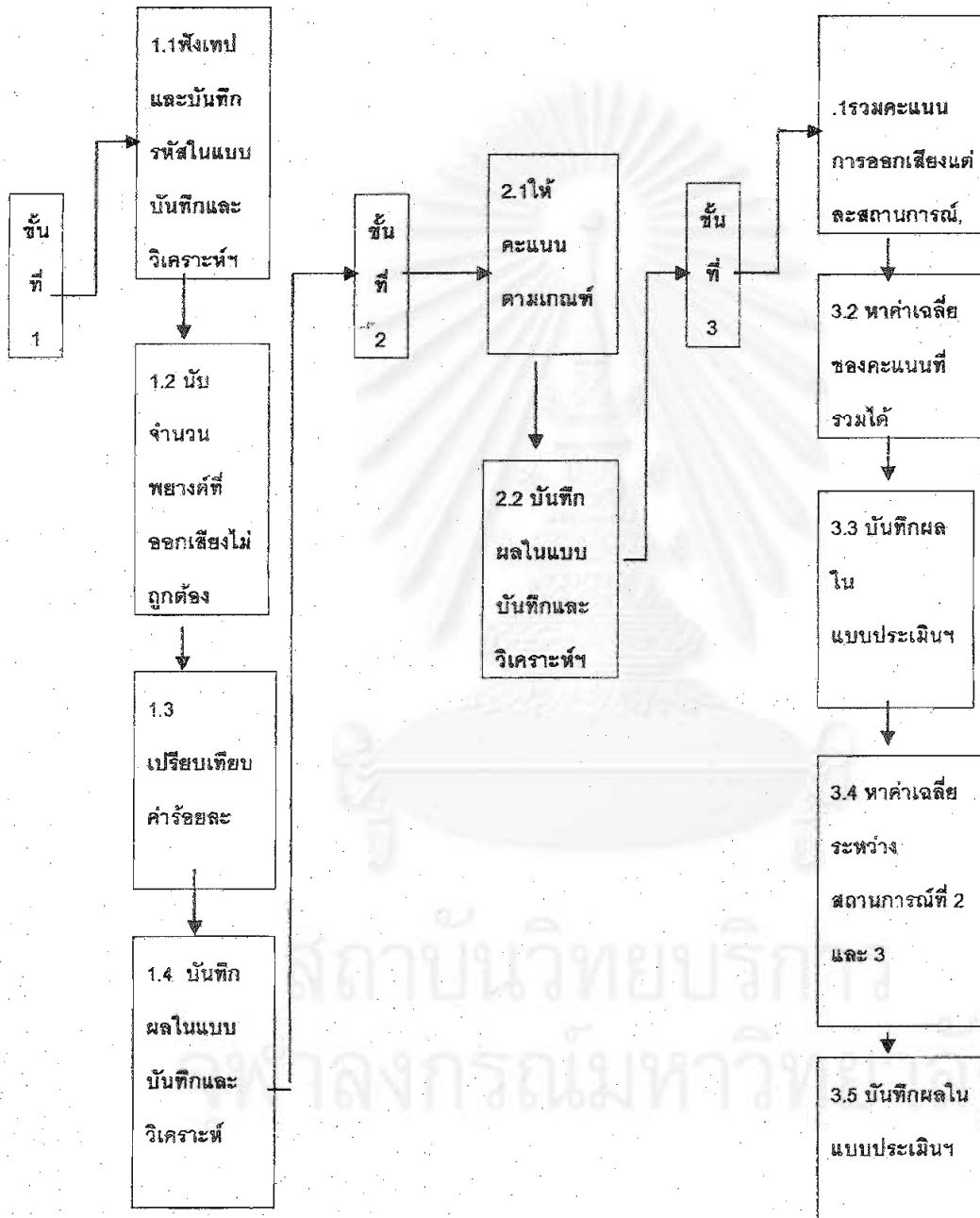
ขั้นตอนการบันทึก วิเคราะห์และประเมินความสามารถทางการพูดในด้านความชัดเจนในการ
ออกเสียง จากการทดสอบในสถานการณ์ที่ 2 และ 3 ดังกล่าว สามารถสรุปได้ดังแผนภูมิที่ 4
ต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 4 ขั้นตอนการบันทึก วิเคราะห์ และประเมินความสามารถทางการพูดในด้าน
ความชัดเจนในการออกเสียง จากข้อมูลการทดสอบในสถานการณ์ที่
2 และ 3

ด้านระดับเสียง

ทำการทดสอบในสามสถานการณื คือ สถานการณืที่ 1 กิจกรรมสนทนายามเช้า สถานการณืที่ 4 กิจกรรมวงกลม (สอนเนื้อหา) และสถานการณืที่ 5 กิจกรรมเล่านิทานปากเปล่า ในชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 ทั้งสามสถานการณืมีวิธีการเช่นเดียวกัน ส่วนชั้นที่ 3 เป็นการประเมินโดยนำคะแนนที่คำนวณได้จากสามสถานการณืมาหาค่าเฉลี่ย เป็นคะแนนความสามารถทางการพูดในด้านระดับเสียง รายละเอียดการบันทึก วิเคราะห์และประเมินมีดังนี้

ชั้นที่ 1 การบันทึกและวิเคราะห์

นำระดับเสียงที่วัดและบันทึกไว้ในแบบบันทึกและวิเคราะห์ความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย ด้านระดับเสียง มาหาค่าเฉลี่ยของความดังที่วัดรวม 3 ครั้งในหนึ่งสถานการณื

ชั้นที่ 2 การให้คะแนน

2.1 ให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย ด้านระดับเสียง (หน้า 177)

2.2 บันทึกผลใน แบบประเมินความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย ในด้านความชัดเจนในการออกเสียง ด้านระดับเสียง และด้านลีลาการพูด โดยคะแนนที่คำนวณได้ในสถานการณืที่ 1 ใส่ในช่อง "ส1" คะแนนที่คำนวณได้ในสถานการณืที่ 4 ใส่ในช่อง "ส4" คะแนนที่คำนวณได้ในสถานการณืที่ 5 ใส่ในช่อง "ส5"

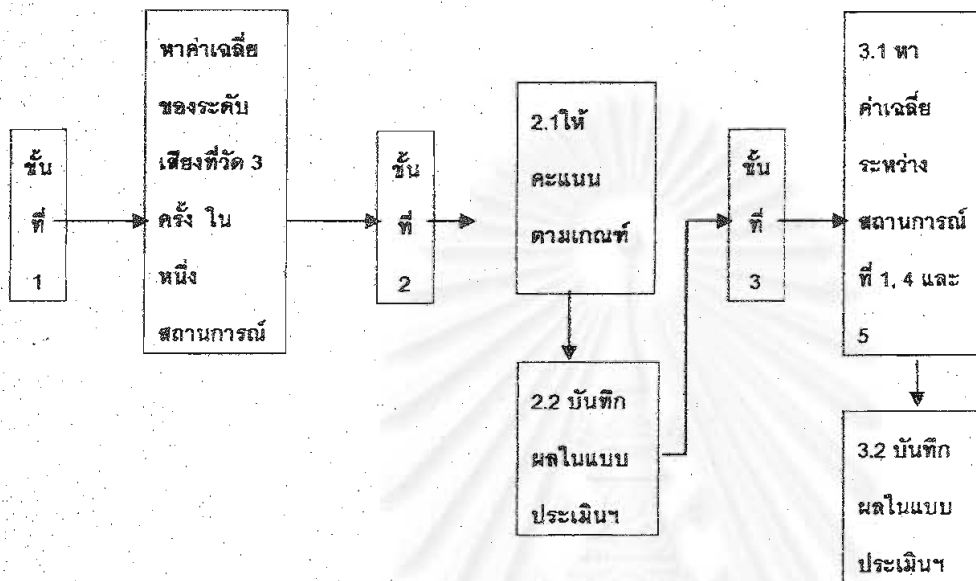
ชั้นที่ 3 การประเมิน

3.1 หาค่าเฉลี่ยของคะแนนที่คำนวณได้ในชั้นที่ 2 ระหว่างสถานการณืที่ 1, 4 และ 5

3.2 บันทึกผลในช่อง "สร" หัวข้อ "ระดับเสียง" ใน แบบประเมินความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย ในด้านความชัดเจนในการออกเสียง ด้านระดับเสียง และลีลาการพูด

ขั้นตอนการบันทึก วิเคราะห์และประเมินความสามารถทางการพูดในด้านระดับเสียง จาก การทดสอบในสถานการณืที่ 1, 4 และ 5 ดังกล่าว สามารถสรุปได้ดังแผนภูมิที่ 5

แผนภูมิที่ 5 ขั้นตอนการบันทึก วิเคราะห์ และประเมินความสามารถทางการพูดในด้าน
ระดับเสียง จากข้อมูลการทดสอบในสถานการณ์ที่ 1, 4 และ 5

ด้านลีลาการพูด

ทำการทดสอบในสองสถานการณ์ คือ สถานการณ์ที่ 1 กิจกรรมสนทนายามเช้า และ สถานการณ์ที่ 5 กิจกรรมเล่นิทานปากเปล่า ในขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 ทั้งสามสถานการณ์มีวิธีการเช่นเดียวกัน ส่วนขั้นที่ 3 เป็นการประเมินโดยนำคะแนนที่คำนวณได้จากสองสถานการณ์มาหาค่าเฉลี่ย เป็นคะแนนความสามารถทางการพูดในด้านลีลาการพูด รายละเอียดการบันทึก วิเคราะห์และประเมินมีดังนี้

ขั้นที่ 1 การบันทึกและวิเคราะห์

1.1 นำข้อมูลจากการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าที่พูดไม่คล่อง และเว้นวรรคไม่ถูกต้องตามเกณฑ์การวิเคราะห์ความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย ด้านลีลาการพูด (หน้า 171-176) โดยการถอดเทปบันทึกเสียงพูดของครูที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ แต่ละคน ลงใน แบบบันทึกและวิเคราะห์ความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย ด้านลีลาการพูด โดยให้เครื่องหมาย "/" คั่นระหว่างข้อความที่ครูหยุดพูดหรือเว้นวรรค ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างวิธีถอดเทปบันทึกเสียง และบันทึกรหัส

คำพูดครู สถานการณ์ที่ _____ กิจกรรม _____ สนทนายามเช้า
...ตอนนี้ครูแฉืดฟังเสียงครูเป็นคนพูดเด็กเป็นคนฟัง/รู้จักมารยาทการฟังด้วย/ดังนั้นต้องรักษาดีๆเลย
ดูภาพเราก่อน/ พงษ์นี้เด็กไม่สบาย/เด็กมาไม่ได้ก็/ก็ไม่ได้สอบ/ แล้วเวลาฝนตกเด็กลงจากรถ/ ตอน/ ตอน
เข้าออกจากบ้าน.....

1.2 วิเคราะห์ความคล่องและการเว้นวรรค

1.2.1 การวิเคราะห์ความคล่อง ให้ขีดเส้นใต้ข้อความที่พูดซ้ำ คำ เอ้อ อ้า และคำที่พูดผิดแล้วพูดใหม่ แล้วบันทึกรหัส ซ = ซ้ำ, อ = เอ้อ อ้า, พม = พูดใหม่ เนื้อคำที่ขีดเส้นใต้

1.2.2 การวิเคราะห์การเว้นวรรค ให้ขีดเส้นใต้ข้อความที่แบ่งวรรคผิด แล้วบันทึกรหัส วผ. เนื้อคำที่ขีดเส้นใต้

1.3 นับจำนวนครั้งที่พูดผิดทั้งหมด

1.4 บันทึกผลในแบบบันทึกและวิเคราะห์ความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย ด้านลีลาการพูด ในส่วนของ "ผลการวิเคราะห์และให้คะแนน" โดยจำนวนครั้งที่พูดไม่คล่องให้ใส่ในส่วนของ "ความคล่อง" จำนวนครั้งที่เว้นวรรคผิดให้ใส่ในส่วนของ "การเว้นวรรค" ดังตัวอย่าง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างการวิเคราะห์ความคล่องและการเว้นวรรค

คำพูดครู สถานการณ์ที่ _____ กิจกรรม _____ สนทนายามเช้า		
ผม		
...ตอนนี้ครูแอดพิงเอี้ยครูเป็นคนพูดเด็กเป็นคนฟัง/รู้จักมารยาทการฟังด้วย/ดังนั้นต้องรักษาดี ๆ เลย		
ว	ช	ช
สุขภาพเขาอ้าว/ พุงนี้เด็กไม่สบาย/เด็กมาไม่ได้ก็/ก็ไม่ได้สอบ/ แล้วเวลาฝนตกเด็กลงจากรถ/		
ช		
ตอนพ ตอนน เข้าออกจากบ้าน.....		

ผลการวิเคราะห์และให้คะแนน

1. ความคล่อง   พูดซ้ำ 3 ครั้ง   พูดเอ้อ อ้า - ครั้ง   พูดใหม่ 1 ครั้ง
    รวม 4 ครั้ง   ได้ _____ คะแนน
2. การเว้นวรรค   แบ่งวรรคผิด 1 ครั้ง   ได้ _____ คะแนน

ขั้นที่ 2 การให้คะแนน

2.1 ให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย ด้านลีลาการพูด (หน้า 177)

2.2 บันทึกผลในแบบบันทึกและวิเคราะห์ความสามารถทางการพูดด้านลีลาการพูด ในส่วนของ "ผลการวิเคราะห์และให้คะแนน"

ขั้นที่ 3 การประเมิน

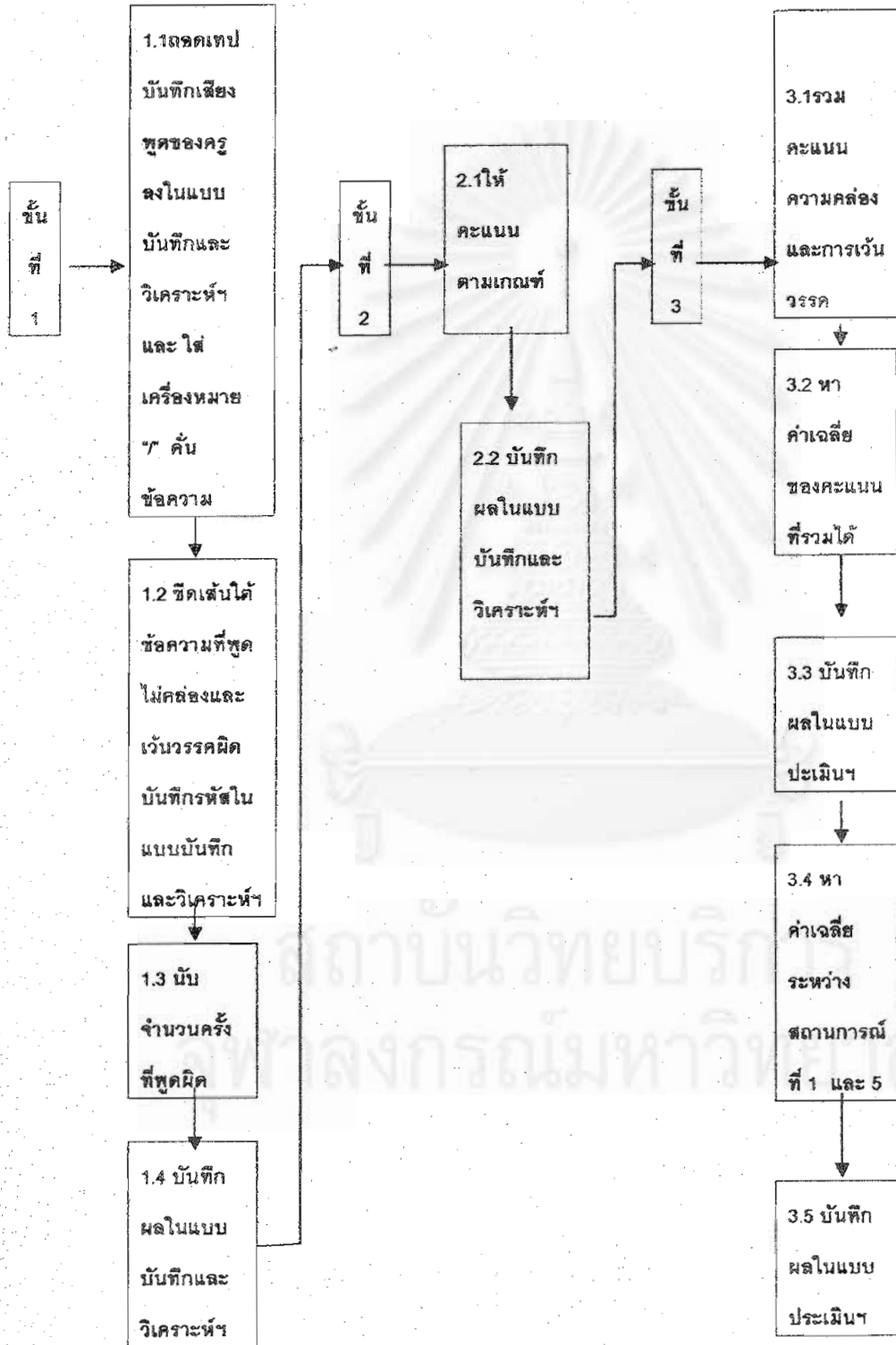
- 3.1 รวมคะแนนความคล่องและการเว้นวรรค
- 3.2 หาค่าเฉลี่ยของคะแนนที่รวมได้
- 3.3 บันทึกผลใน แบบประเมินความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย ด้านลีลาการพูด โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนที่คำนวณได้จากสถานการณ์ที่ 1 ใส่ในช่อง "ส1" ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่คำนวณได้จากสถานการณ์ที่ 5 ใส่ในช่อง "ส5"
- 3.4 หาค่าเฉลี่ยของคะแนนที่คำนวณได้ในข้อ 3.2 ระหว่างสถานการณ์ที่ 1 และ 5
- 3.5 บันทึกผลในช่อง "สร" หัวข้อ "ลีลาการพูด" ใน แบบประเมินความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย ในด้านความชัดเจนในการออกเสียง ด้านระดับเสียง และลีลาการพูด

ขั้นตอนการบันทึก วิเคราะห์และประเมินความสามารถทางการพูดในด้านลีลาการพูด จาก การทดสอบในสถานการณ์ที่ 1 และ 5 ดังกล่าว สามารถสรุปได้ดังแผนภูมิที่ 6

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 6 ขั้นตอนการบันทึก วิเคราะห์ และประเมินความสามารถทางการพูดในด้าน
ลีลาการพูด จากข้อมูลการทดสอบในสถานการณ์ที่ 1 และ 5

เกณฑ์การวิเคราะห์ความสามารถทางการพูดของครูปฐมวัย

1. ความชัดเจนในการออกเสียง

1.1 ให้พิจารณาทุกพยางค์ที่มีพยัญชนะ "ร" "ล" และ พยัญชนะควบกล้ำ ทั้งที่มีความหมาย และไม่มี เช่น

กำลัง   ให้นับว่า มีพยางค์ที่ออกเสียงพยัญชนะ "ล"

1 พยางค์

ไปรยปราย   ให้นับว่า มีพยางค์ที่ออกเสียงพยัญชนะ "ร"

ควบกล้ำ 2 พยางค์

1.2 พยางค์ใดที่ไม่สามารถฟังได้ชัดเจนเนื่องจากผู้พูดออกเสียงค่อย ให้นับว่าการออกเสียง พยางค์นั้นไม่ถูกต้อง ยกเว้น ความไม่ชัดเจนนั้นเกิดจากเสียงซ้อน เช่น เสียงเด็กที่พูดขึ้นพร้อมครุ จนทำให้ไม่สามารถฟังได้ชัดเจน ให้นับว่าการออกเสียงพยางค์นั้นถูกต้อง

1.3 การพิจารณาว่า การออกเสียงพยัญชนะ "ร" ชัดเจนหรือไม่นั้น ใช้วิธีเปรียบเทียบกับการ ออกเสียง "ล" หากผู้พูดออกเสียง "ร" ต่างจาก "ล" (กระดกลิ้นแตกต่างกัน) ก็ให้ถือว่า ออกเสียง "ร" ได้ถูกต้อง

2. ระดับเสียง

นำระดับเสียงที่วัดได้ไปให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

3. ลีลาการพูด

3.1 ความคล่อง การพูดของครูจะนับว่าพูดไม่คล่องเมื่อ

3.1.1 พูดพยางค์เดิม คำเดิม หรือประโยคเดิมซ้ำ เช่น "ก็กล่าวว่่า กับ ก็กล่าว กับ" หรือ "เด็กสามคนนี้เขาวิ่ง เขาวิ่งไปวิ่งไป"

3.1.2 พูดตะกุกตะกักหรือสะดุดในลักษณะต่างๆ เช่น เอ้อ อ้า

3.1.3 พูดผิดแล้วแก้ใหม่ให้ถูกต้อง เช่น "เจ้าจงไปสำรวจ เจ้าจงไปสำรวจ" หรือ "ก็ เอี้ย บาส เอี้ย แนน"

3.2 การเว้นวรรค ให้นับว่าพูดผิด โดยพิจารณาจาก

3.2.1 การแบ่งวรรคนั้นทำให้ความหมายแตกต่างจากวัตถุประสงค์เดิม หรือไม่สื่อ

ความหมาย

ตัวอย่างที่ 1 การแบ่งวรรคที่ถูกต้อง : เจ้าชายทั้งสามก็แลเห็นสระบัว หรือ
เจ้าชายทั้งสาม ก็แลเห็นสระบัว
(หมายถึง เจ้าชายทั้งสามองค์ต่างก็
มองเห็นสระบัว ในประโยคที่ 2 อาจมี
การทอดเสียงเมื่อพูดจบ 1 วลี แต่เห็นได้
ชัด ว่า ยังไม่จบประโยค)

การแบ่งวรรคผิด : เจ้าชาย ทั้งสาม ก็แลเห็นสระบัว
(การแบ่งวรรค "เจ้าชาย ทั้งสาม" ไม่
สื่อความ เนื่องจากเป็นนามวลี จึง
ต้องพูดติดต่อกันจึงจะได้ความ)

ตัวอย่างที่ 2 การแบ่งวรรคที่ถูกต้อง : เมื่อคืนก่อนนอน สวดมนต์
(หมายถึง เมื่อคืนก่อนที่จะนอน ผู้พูด
ได้สวดมนต์)

การแบ่งวรรคผิด : เมื่อคือก่อน นอนสวดมนต์
(หมายถึง เมื่อคืนก่อน ผู้พูดนอน
สวดมนต์)

3.2.2 การเว้นวรรคนั้น ทำให้คำพูดไม่ราบรื่น เช่น ไปวิ่ง ที่ ลาน

3.2.3 สกรรมกริยา (กริยาที่ต้องมีกรรมตามหลัง) ต้องไม่เว้นวรรค เพราะจะทำให้
ไม่สื่อความ ยกเว้น บริบทของประโยคที่ทำให้สื่อความหมายได้ แม้ว่าจะไม่มีกรรมตามหลัง
ตัวอย่างกริยาที่ต้องมีกรรมตามหลัง

น้องอ่านหนังสือ

คนงานตัดหญ้า

น้ำเซาะตลิ่ง

ต้องล้างแก้วน้ำ

3.2.4 กริยาต่อไปนี้ ได้แก่ อยู่ เป็น เหมือน คล้าย คือ ต้อง ไม่เว้นวรรค เนื่องจากเป็นคำกริยาที่ไม่มีเนื้อความในตัว ต้องอาศัยเนื้อความของคำที่ตามหลัง จึงจะสื่อความหมายได้

3.2.5 กริยาอนุเคราะห์ที่ช่วยสื่อความหมายของการบังคับ อ้อนวอน ขอร้อง สั่ง ห้าม หรือบอกอนาคตกาล ได้แก่คำต่อไปนี้ ต้อง โปรด จง อย่า จะ ต้องไม่ เว้นวรรค

3.2.6 คำบุพบท เช่น ของ แก่ สู่ ที่ กับ ต้องไม่เว้นวรรค
ตัวอย่าง ยกให้เป็นลูกของตน
ให้พรแก่ราชินี 1 ข้อ

3.2.7 คำสันธาน เช่น จึง เมื่อ ต้องไม่เว้นวรรค

ตัวอย่าง เจ้าชายจึงตรัสกับราชินีว่า

3.2.8 คำราชาศัพท์ซึ่งใช้นำหน้าคำกริยาหรือคำนาม ต้องไม่เว้นวรรค เช่น ทรงจุมพิต ทรงพระสรวล

3.2.9 การเว้นวรรคนั้นต้องการให้ผู้ฟังคิดหาคำตอบเอง หรือเพื่อย้ำเน้นคำหรือความที่ตามมาข้างหลังการเว้นวรรค หากเป็นในลักษณะนี้ให้พิจารณาว่า เป็นการเว้นวรรคที่ถูกต้อง

ตัวอย่าง “เมนูอาหารวันนี้ คือ ข้าวกับไข่...เจียว”
(ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังสนใจสิ่งที่จะพูดตามมา)

3.2.10 หากคำที่พูดเป็นคำสรรพนาม จะต้องไม่เว้นวรรคระหว่างคำที่ตามมา

เช่น ฉันสูงพอดีทีเดียว (ฉัน เป็นสรรพนามจะไม่เว้นวรรค)
ชั้นสูงพอดีทีเดียว(ชั้น เป็นคำนาม จะเว้นวรรค)
ปลาเขาใหญ่ดีจริง (เขา เป็นสรรพนามจะไม่เว้นวรรค)
ปลาค้าวใหญ่ดีจริง (ปลาค้าว เป็นคำนามจะเว้นวรรค)

3.2.11 หากเป็นคำคำเดียวกัน จะต้องไม่เว้นวรรคระหว่างพยางค์

หรือระหว่างคำ คำดังกล่าว ได้แก่

-คำมูลหลายพยางค์ เช่น นาฬิกา กาแฟ

-คำประสม เช่น น้ำเย็น น้ำแข็ง แข็งแรง รูปร่าง เข้มข้น

โรงเรียน ปวดท้อง ไปบ้าน คนหนึ่ง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลักในการพิจารณา คำ ที่เป็นคำ ๆ เดียวกัน

1. คำมูลหลายพยางค์

ลักษณะของคำมูลหลายพยางค์

1.1 เมื่อแยกพยางค์แล้วแต่ละพยางค์ไม่มีความหมาย

1.2 ถ้าแต่ละพยางค์มีความหมาย ความหมายก็จะต่างไปจากคำเดิมทั้งคำ เช่น

นาฬิกา หมายถึง เครื่องบอกเวลา หากแยกพยางค์ ความหมายของแต่ละพยางค์จะไม่เกี่ยวข้องกับความหมายที่เป็น เครื่องบอกเวลา

2. คำซ้อน

ลักษณะของคำซ้อน เกิดจากคำพยางค์เดียว 2 คำหรือมากกว่า ที่มีความหมายเหมือนกัน คล้ายคลึงกัน เป็นไปในทำนองเดียวกัน หรือตรงกันข้ามกันมาประกอบกันเป็นคำใหม่ คำที่เกิดจากการสร้างคำในลักษณะนี้เป็นคำที่มีความหมายใหม่ แม้จะไม่ต่างจากคำเดิมมากนัก แต่จะมีความหมายที่ใช้ต่างออกไป เช่น เกี่ยวข้อง ใกล้ชิด เพิ่มเติม ภูเขา แข็งแรง ที่หน้าทีหลัง

3. คำประสม

ลักษณะของคำประสม

3.1 คำที่นำมาประกอบเป็นคำประสมจะต้องมีความหมายใหม่ร่วมกันเป็นความหมายเดียวกัน เช่น ทอดสะพาน มีความหมาย 2 ลักษณะ

3.1.1 หากเป็นคำประสมจะหมายถึงสื่อสายเข้าไปติดต่อทำความสนิทสนมกับผู้ที่ต้องการคุ้นเคย คำ ทอด และ สะพาน จึงให้ความหมายที่ร่วมกันเป็นความหมายเดียว

3.1.2 หากไม่ใช่คำประสมจะหมายถึง การนำเอาไม้หรือวัสดุอื่นมาวางทอดเพื่อใช้เดินข้าม คำ ทอด และ สะพาน ต่างมีความหมายเดิมเดิมคำ ไม่ได้รวมกัน

3.2 คำที่นำมาประกอบกันเป็นคำประสมจะแบ่งแยกหรือแทรกคำใดลงไประหว่างคำไม่ได้ เพราะถ้าแยกหรือนำเอาคำอื่นมาแทรกจะไม่สื่อความหมาย เช่น

เข้มขัด จะแยกออกจากกันหรือแทรกคำอื่นลงไปไม่ได้ ถ้าแยกคำโดยใช้คำอื่นแทรกเป็น "ฉันยังไม่ได้คาดเข็มขัด" หรือถ้าย้ายคำไปไว้ต้นประโยคเป็น "ขัดฉันยังไม่ได้คาดเข็ม" ก็ไม่สื่อความหมาย

3.3 คำประสมจะไม่มีกรณจันท์ของเสียงระหว่างคำที่นำมาประกอบกัน เช่น น้ำเย็น ถ้าเป็นคำประสมเมื่อออกเสียงจะไม่มีกรณหยุดระหว่างคำ แต่ถ้าเป็นประโยค น้ำเย็น จะมีการหยุดระหว่าง น้ำ ซึ่งเป็นประธานของประโยค และ เย็น ซึ่งเป็นกริยาของประโยค

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกณฑ์การประเมินความสามารถทางการพูดของครูภูมิวัย

ความชัดเจนในการออกเสียง (4 คะแนน)

1.การออกเสียงพยัญชนะ "ร"

ออกเสียงถูกต้อง 20 % ขึ้นไป	ได้ 4 คะแนน
ออกเสียงไม่ถูกต้อง 21-40 %	ได้ 3 คะแนน
ออกเสียงไม่ถูกต้อง 41-60 %	ได้ 2 คะแนน
ออกเสียงถูกต้องน้อยกว่า 61 % ขึ้นไป	ได้ 1 คะแนน

2.การออกเสียงพยัญชนะ "ล"

ออกเสียงถูกต้อง 20 % ขึ้นไป	ได้ 4 คะแนน
ออกเสียงไม่ถูกต้อง 21-40 %	ได้ 3 คะแนน
ออกเสียงไม่ถูกต้อง 41-60 %	ได้ 2 คะแนน
ออกเสียงถูกต้องน้อยกว่า 61 % ขึ้นไป	ได้ 1 คะแนน

3.การออกเสียงพยัญชนะ "ร" ควบกล้ำ

ออกเสียงถูกต้อง 20 % ขึ้นไป	ได้ 4 คะแนน
ออกเสียงไม่ถูกต้อง 21-40 %	ได้ 3 คะแนน
ออกเสียงไม่ถูกต้อง 41-60 %	ได้ 2 คะแนน
ออกเสียงถูกต้องน้อยกว่า 61 % ขึ้นไป	ได้ 1 คะแนน

4.การออกเสียงพยัญชนะ "ล" ควบกล้ำ

ออกเสียงถูกต้อง 20 % ขึ้นไป	ได้ 4 คะแนน
ออกเสียงไม่ถูกต้อง 21-40 %	ได้ 3 คะแนน
ออกเสียงไม่ถูกต้อง 41-60 %	ได้ 2 คะแนน
ออกเสียงถูกต้องน้อยกว่า 61 % ขึ้นไป	ได้ 1 คะแนน

5.การออกเสียงพยัญชนะ "ว" ควบกล้ำ

ออกเสียงถูกต้อง 20 % ขึ้นไป	ได้ 4 คะแนน
ออกเสียงไม่ถูกต้อง 21-40 %	ได้ 3 คะแนน
ออกเสียงไม่ถูกต้อง 41-60 %	ได้ 2 คะแนน
ออกเสียงถูกต้องน้อยกว่า 61 % ขึ้นไป	ได้ 1 คะแนน

เกณฑ์การประเมินความสามารถทางการพูด (ต่อ)

ระดับเสียง (4 คะแนน)

พูดออกเสียงในระดับความดัง 58-60 เดซิเบล	ได้ 4 คะแนน
พูดออกเสียงในระดับความดัง 61-64 เดซิเบล	ได้ 3 คะแนน
พูดออกเสียงในระดับความดัง 65-68 เดซิเบล	ได้ 2 คะแนน
พูดออกเสียงในระดับความดังมากกว่า 68 เดซิเบล	ได้ 1 คะแนน

ลีลาการพูด (4 คะแนน)

1. ความคล่อง

พูดราบรื่น ไม่มีการพูดซ้ำ พูดตะกุกตะกัก หรือพูดผิดแล้วพูดใหม่ ได้ 4 คะแนน

พูดซ้ำ พูดตะกุกตะกัก หรือพูดผิดแล้วพูดใหม่ 1-2 แห่ง ได้ 3 คะแนน

พูดซ้ำ พูดตะกุกตะกัก หรือพูดผิดแล้วพูดใหม่ 3-4 แห่ง ได้ 2 คะแนน

พูดซ้ำ พูดตะกุกตะกัก หรือพูดผิดแล้วพูดใหม่ 5 แห่งขึ้นไป ได้ 1 คะแนน

2. การแบ่งวรรคตอน

พูดออกเสียงโดยเว้นวรรคได้ถูกต้องทั้งหมด ได้ 4 คะแนน

พูดออกเสียงโดยเว้นวรรคไม่ถูกต้อง 1-2 แห่ง ได้ 3 คะแนน

พูดออกเสียงโดยเว้นวรรคไม่ถูกต้อง 3-4 แห่งขึ้นไป ได้ 2 คะแนน

พูดออกเสียงโดยเว้นวรรคไม่ถูกต้อง 5 แห่งขึ้นไป ได้ 1 คะแนน

2.แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ และคู่มือการใช้แบบสัมภาษณ์

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ และคู่มือการใช้แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ได้แก่

1.1 แนวการสัมภาษณ์

1.2 ตัวอย่างคำถาม

1.3 เกณฑ์ในการพิจารณาความหมายในการประเมินความพึงพอใจของครู

ปฐมวีย์ในการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

ตอนที่ 3 ได้แก่ คู่มือการใช้แบบสัมภาษณ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

1.วันที่สัมภาษณ์...../...../.....

2.ชื่อ-สกุล.....

3.เพศ

ชาย

หญิง

4.อายุ

ต่ำกว่า 30 ปี

31-40 ปี

41-50 ปี

สูงกว่า 50 ปี

5.วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรี สาขา.....

ปริญญาโท สาขา.....

อื่นๆ.....

6.ประสบการณ์การทำงานเป็นครู

ต่ำกว่า 3 ปี

3-5 ปี

5-7 ปี

สูงกว่า 7 ปีขึ้นไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2

แนวการสัมภาษณ์เพื่อประเมินความพึงพอใจของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับ การดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

ส่วนที่ 1 การประเมินความพึงพอใจ

- 1.ความสำเร็จของโปรแกรมฯ ในการปรับปรุงการพูดในด้านความชัดเจนในการออกเสียง
ระดับเสียงและลีลาการพูด
  - 2.ความเหมาะสมของในการปรับปรุงการพูดโดยใช้เทคนิคการละคร
    - 2.1 ความเหมาะสมของเนื้อหา
    - 2.2 ความเหมาะสมของกิจกรรมและการใช้สุนทรียภาพทางการ
พูด การพูดเพื่อให้เข้าถึงคุณธรรมและความจริง เป็นแนวคิดพื้นฐานในการจัดกิจกรรม
    - 2.3 ความเหมาะสมของบรรยากาศ
- 3.ประโยชน์ของโปรแกรมฯ

ส่วนที่ 2 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

จุฬา

ตัวอย่างคำถาม

ส่วนที่ 1 การประเมินความพึงพอใจ

1.ความสำเร็จของโปรแกรมฯ ในการปรับปรุงการพูดในด้านความชัดเจนในการออกเสียงระดับเสียงและลีลาการพูด

1.1 ครูรู้สึกอย่างไรในการเข้าร่วมโปรแกรมฯ

1.2 การเข้าร่วมโปรแกรมฯ ช่วยให้ครูเห็นความสำคัญของการพูดของครูที่มีผลต่อการพูดของเด็ก หรือไม่ อย่างไร

1.3 การเข้าร่วมโปรแกรมฯ ช่วยให้ครูพูดดีขึ้นหรือไม่

2.ความเหมาะสมในการปรับปรุงการพูดโดยใช้เทคนิคการละคร

2.1 เนื้อหาของโปรแกรมฯ จัดให้มีการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการพูด เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

2.2 กิจกรรมที่นำมาใช้ในโปรแกรมฯ เหมาะสมหรือไม่อย่างไร

2.3 ครูคิดอย่างไรที่โปรแกรมฯ มีแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์และจริยศาสตร์(คุณธรรมและความจริง) เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

2.4 การจัดลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ โดยเริ่มจากทักษะย่อยๆ ไปสู่กิจกรรมที่นำไปฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

2.5 เนื้อหาหรือกิจกรรมเหมาะสมกับเวลาที่กำหนดให้แต่ละครั้งหรือไม่ อย่างไร

2.6 บรรยากาศในการฝึกปฏิบัติเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

3. ประโยชน์

3.1 การเข้าร่วมโปรแกรมฯ มีคุณค่าหรือมีประโยชน์ต่อครูหรือไม่อย่างไร

3.2 การเข้าร่วมโปรแกรมฯ มีคุณค่าหรือมีประโยชน์ต่อเด็กหรือไม่อย่างไร

3.3 ข้อมูลหรือทักษะจากโปรแกรมฯ ที่ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ส่วนที่ 2 ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอื่นๆ

เกณฑ์การประเมินความพึงพอใจของครูในการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

พึงพอใจมาก	หมายถึง	พฤติกรรมที่ครูบอกถึงความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ได้ 15-18 คำถาม
พึงพอใจปานกลาง	หมายถึง	พฤติกรรมที่ครูบอกถึงความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ได้ 11-14 คำถาม
พึงพอใจน้อย	หมายถึง	พฤติกรรมที่ครูบอกถึงความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ได้น้อยกว่า 11 คำถาม

คู่มือการใช้แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการดำเนินการใช้ โปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร

วัตถุประสงค์

แบบสัมภาษณ์ฯ ฉบับนี้จัดทำขึ้น เพื่อประเมินความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ในด้านต่อไปนี้ คือ

- 1) ความสำเร็จของโปรแกรมฯ ในการปรับปรุงการพูด
- 2) ความเหมาะสมในการปรับปรุงการพูดโดยใช้เทคนิคการละคร
- 3) ประโยชน์ของ

โปรแกรมฯ

ลักษณะของการสัมภาษณ์

เป็นการสัมภาษณ์กลุ่มแบบไม่มีโครงสร้าง ผู้วิจัยกำหนดเฉพาะแนวคำถาม ลักษณะของคำถามในการสัมภาษณ์เป็นคำถามแบบปลายเปิด ครูสามารถตอบคำถามได้อย่างอิสระ ตัวอย่างคำถามที่กำหนดขึ้นไม่ใช่คำถามตายตัว ผู้วิจัยอาจดัดแปลงคำถามจากข้อมูลที่ได้มาระหว่างการสัมภาษณ์ หรือซักถามเพิ่มเติม ภายหลังจากการสัมภาษณ์กลุ่ม หากพบว่ายังขาดประเด็นที่ต้องการ ผู้วิจัยจะนัดสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลเพิ่มเติม

รายละเอียดของแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์
- ตอนที่ 2 แนวการสัมภาษณ์และตัวอย่างคำถาม

แนวปฏิบัติในการสัมภาษณ์

1. การเตรียมตัวก่อนสัมภาษณ์
  - 1.1 ศึกษาและทำความเข้าใจแนวการสัมภาษณ์และตัวอย่างคำถาม
  - 1.2 นัดแนะเวลาและสถานที่สัมภาษณ์แก่ครูที่ให้สัมภาษณ์ พร้อมจุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์

1.3 ใช้ห้องปฏิบัติการที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเป็นสถานที่สำหรับสัมภาษณ์ โดยจัดแสดงผลงานและภาพถ่ายกิจกรรมของโปรแกรมฯ เพื่อให้ครุระลึกถึงกิจกรรมและบรรยากาศของโปรแกรมฯ ขณะให้สัมภาษณ์

2. การดำเนินการสัมภาษณ์

2.1 ขออนุญาตจัดบันทึกระหว่างการสัมภาษณ์

2.2 เริ่มต้นการสัมภาษณ์ตามแนวการสัมภาษณ์

การบันทึกข้อมูล

1. ผู้ให้สัมภาษณ์บันทึกข้อมูลในตอนต้นที่ 1 ก่อนการสัมภาษณ์

2. ผู้สัมภาษณ์บันทึกข้อมูลในตอนต้นที่ 2 ระหว่างการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์รายบุคคล

หลังจบการสัมภาษณ์กลุ่ม ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล อาจต้องสัมภาษณ์รายบุคคลเพิ่มเติม สำหรับประเด็นที่ไม่ชัดเจนหรือไม่ครบถ้วน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

ข้อมูลเชิงสถิติที่ได้จากการทดลองใช้โปรแกรมปรับปรุงการพูด
สำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร

1. การคำนวณค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนความสามารถทางการพูดของครู ก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
2. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ของคะแนนความสามารถทางการพูดของครู ก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของครูในการเข้าร่วมโปรแกรมฯ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. การคำนวณค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนความสามารถทางการพูดของครู ก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

1.1 ตัวอย่างการคำนวณค่ามัธยฐานเลขคณิต (Mean) ของคะแนน จากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทนคะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทนจำนวนข้อมูลทั้งหมด
 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538)

ค่าเฉลี่ยของคะแนนความชัดเจนในการออกเสียงก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง

$$\begin{aligned} \sum X &= 39.9 \\ N &= 14 \\ \bar{X} &= \frac{39.9}{14} = 2.85 \end{aligned}$$

ค่าเฉลี่ยคะแนนความชัดเจนในการออกเสียงหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

$$\begin{aligned} \sum X &= 43.8 \\ N &= 14 \\ \bar{X} &= \frac{43.8}{14} = 3.12 \end{aligned}$$

ค่าเฉลี่ยของคะแนนความชัดเจนในการออกเสียงก่อนการทดลองของกลุ่ม

ควบคุม

$$\begin{aligned}\Sigma X &= 39.9 \\ N &= 14 \\ \bar{X} &= \frac{39.9}{14} = 2.85\end{aligned}$$

ค่าเฉลี่ยของคะแนนความชัดเจนในการออกเสียงหลังการทดลองของกลุ่ม

ควบคุม

$$\begin{aligned}\Sigma X &= 40.8 \\ N &= 14 \\ \bar{X} &= \frac{40.8}{14} = 2.91\end{aligned}$$

1.2 ตัวอย่างการคำนวณหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้

สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}}$$

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538)

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของของคะแนนกลุ่มทดลองก่อนการทดลอง

$$S.D. = \sqrt{\frac{14(115.73) - (39.9)^2}{14(13)}}$$

$$= 0.349$$

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนกลุ่มทดลองหลังการทดลอง

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{14(138.2) - (43.8)^2}{14(13)}}$$

$$= 0.299$$

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{14(114.77) - (39.9)^2}{14(13)}}$$

$$= 0.284$$

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{14(120.02) - (40.8)^2}{14(13)}}$$

$$= 0.293$$

2. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถทางการพูดของครู ก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)s_1^2 + (n_2-1)s_2^2}{n_1+n_2-2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

เมื่อ $\bar{X}_1$ เป็นคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
 $\bar{X}_2$ เป็นคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
 n_1 เป็นขนาดของกลุ่มทดลอง
 n_2 เป็นขนาดของกลุ่มควบคุม
 s_1 เป็นความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
 s_2 เป็นความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538)

2.1 ตัวอย่างการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความชัดเจนในการออกเสียงระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง

$$t = \frac{3.12 - 2.91}{\sqrt{\frac{(13)(0.299) + (13)(0.293)}{26} \left[\frac{1}{14} + \frac{1}{14} \right]}}$$

$$= 1.891$$

ค่า t จากตาราง $df = 26$, $\alpha = .05$ มีค่า 1.706 ต่ำกว่าค่าที่คำนวณได้ แสดงว่า ความสามารถทางการพูดด้านความชัดเจนในการออกเสียง หลังทดลองของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

2.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนถี่ลาการพูดก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง ใช้สูตร

$$t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{n\Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n-1}}}$$

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 45 คะแนนความสามารถทางการพูดด้านความชัดเจนในการออกเสียง
ก่อนและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ครู	กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	X_1	X_1^2	X_2	X_2^2	X_3	X_3^2	X_4	X_4^2
1	3.3	10.89	3.4	11.56	3.4	11.56	3.2	10.24
2	2.8	7.84	3.5	12.25	2.8	7.84	3	9
3	2.6	6.76	2.9	8.41	2.6	6.76	2.7	7.29
4	3.7	13.69	3.6	12.96	2.6	6.76	2.7	7.29
5	3	9	3.3	10.89	3.3	10.89	3.5	12.25
6	2.5	6.25	2.7	7.29	2.8	7.84	2.7	7.29
7	2.7	7.29	3.1	9.61	2.8	7.84	2.6	6.76
8	2.8	7.84	2.9	8.41	2.8	7.84	3.2	10.24
9	2.5	6.25	2.9	8.41	2.8	7.84	2.8	7.84
10	2.7	7.29	2.8	7.84	3.2	10.24	3.1	9.61
11	3.1	9.61	3.4	11.56	2.8	7.84	2.8	7.84
12	3.1	9.61	3.4	11.56	3	9	3.1	9.61
13	3	9	3.1	9.61	2.6	6.76	3	9
14	2.1	4.41	2.8	7.84	2.4	5.76	2.4	5.76
ΣX	39.9		43.8		39.9		40.8	
ΣX^2		115.73		138.2		114.77		120.02
$\bar{X}$	2.85		3.12		2.85		2.91	
S.D.	0.349		0.299		0.284		0.293	

ตารางที่ 46 คะแนนความสามารถทางการพูดด้านระดับเสียงก่อนและหลังการทดลอง
ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ครู	กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	X_1	X_1^2	X_2	X_2^2	X_3	X_3^2	X_4	X_4^2
1	2	4	1.66	2.75	2.3	5.29	1.3	1.69
2	1.33	1.76	2	4	3	9	1.3	1.69
3	1.33	1.76	1.66	2.75	2	4	1	1
4	1.33	1.76	2	4	1	1	1	1
5	2.66	7.07	1.33	1.76	2	4	1	1
6	1.33	1.76	1.33	1.76	3	9	1	1
7	2	4	1.66	2.75	2.3	5.29	1	1
8	1.33	1.76	1.33	1.76	2.6	6.76	1	1
9	1.33	1.76	1.66	2.75	1.6	2.56	1	1
10	2.33	5.42	1.33	1.76	1.6	2.56	1	1
11	2	4	2.33	5.42	1	1	1	1
12	1	1	2	4	1.6	2.56	1	1
13	1.33	1.76	2.33	5.42	1	1	1	1
14	2	4	2.33	5.42	1.3	1.69	1	1
ΣX	23.3		24.95		26.3		14.6	
ΣX^2		41.81		46.3		55.71		15.38
$\bar{X}$	1.66		1.78		1.87		1.04	
S.D.	0.482		0.375		0.69		0.10	

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างแผนการสอน
โปรแกรมการปรับปรุงการพูด
สำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการฝึกพูด

ครั้งที่ 1

เวลา 90 นาที

วัตถุประสงค์

เมื่อฝึกปฏิบัติแล้วครูผู้เข้าร่วมโปรแกรมฯ มีความตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและความหมาย สามารถเชื่อมโยงเสียงของคำกับความหมายได้

เนื้อหา

เสียงของคำมีความสัมพันธ์กับความหมาย ผู้ที่พูดโดยรู้สึกกับคำที่พูด และเลือกใช้ภาษาหรือถ้อยคำที่สามารถสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึก จะช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจในสิ่งที่ผู้พูดต้องการสื่อสารได้มากยิ่งขึ้น การฝึกพูดออกเสียงโดยใช้การเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กับเสียงนั้นๆ และการฝึกสังเกตเกี่ยวกับเสียงของคำกับความหมาย จะช่วยให้สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและความหมายได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นเตรียมความพร้อม

1. ให้ครูทุกคนยืนเป็นวงกลม จากนั้นนอนหงายราบบนพื้น หลังตาและวางตัวให้ผ่อนคลายมากที่สุดประมาณ 1-2 นาที
2. ให้ครูทุกคนลุกขึ้นยืน ค่อยๆ วาดแขนทั้งสองข้างขึ้นไปบรรจบกันเหนือ ศีรษะ จากนั้นยกลงมาแนบลำตัว ทำซ้ำประมาณ 2-3 ครั้ง
3. ให้ครูหันฝ่ามือสองข้างไปด้านหน้า ค่อยๆ วาดแขนทั้งสองข้างขึ้นไปเหนือศีรษะและวาดลงมาแนบลำตัว ทำซ้ำประมาณ 2-3 ครั้ง
4. ให้ครูก้มตัวลง โดยใช้ส่วนเอวก้มลงมา (ใช้มือจับเอวด้านหลัง) ปล่อยแขนห้อยลงมาตามสบายเหมือนแขนไม่มีน้ำหนัก จากนั้นค่อยๆ เยกตัวขึ้นโดยพยายามใช้ส่วนเอว
5. ให้ครูจับคู่หันหน้าเข้าหากัน ยืนเท้าขวาของแต่ละคนออกมาข้างหน้าให้ชนกัน จากนั้นยื่นมือขวาออกมาจับกัน เอนตัวลงไปด้านหลังพร้อมกับวาดแขนซ้ายไปในทิศทางเดียวกัน ทำประมาณ 2-3 ครั้ง จากนั้นเปลี่ยนเป็นมือและเท้าอีกข้างหนึ่งเคลื่อนไหวในลักษณะเดิม
6. ในลักษณะเดียวกับข้อ 5 แต่เปลี่ยนเป็นให้ครูจับมือกันทั้งสองข้าง เท้าชนกันทั้งสองข้าง แล้วเอนตัวไปด้านหลัง (ถ้าทำไม่ได้ให้ผลักดันเอวที่ละคน)

7. ให้ครูจับคู่หันหลังชนกัน โดยแขนเกี่ยวกันได้ คนใดคนหนึ่งก้มตัวลงเพื่อแบกอีกฝ่ายไว้บนหลัง จากนั้นให้สลับกันทำ

8. แต่ละคนเท้าแยกห่างออกจากกันประมาณ 1 ฟุต เท้าแต่ละข้างให้ชิดกับเท้าของคนที่อยู่ถัดออกไปทางซ้ายและขวา ย่อตัวลงเล็กน้อยจนขาแต่ละคนชิดกัน จากนั้นให้

8.1 ตบมือพร้อมกันสองครั้งแล้วใช้ฝ่ามือแต่ละข้าง ประกบฝ่ามือ ของคนที่อยู่ด้านซ้ายและขวาเบาๆ

8.2 ตบมือพร้อมกันสองครั้งแล้วตบตักตัวเอง 1 ครั้ง

8.3 ตบมือพร้อมกันสองครั้งแล้วแตะไหล่ตัวเอง 1 ครั้ง

ขั้นฝึกปฏิบัติ

1. ให้ครูแต่ละคนยืนห่างจากกันพอสมควร แล้วเดินเข้าหาใครคนใดคนหนึ่ง เมื่อพบกัน ให้แต่ละฝ่ายออกเสียง "อา"

2. ให้ครูยืนล้อมกันเป็นวงกลม เดินเข้าหากันพร้อมออกเสียง "อา" จากนั้นเดินออกเป็นวงกลมใหญ่เหมือนเดิม ทำซ้ำประมาณ 2-3 ครั้ง

ผู้ฝึกพูดคุยกับครูว่า คำอุทานเป็นเสียงเริ่มแรกของมนุษย์ เช่น เวลาเรารู้สึกดีใจเราก็กส่งเสียงอุทานว่า "อา"

3. ให้ครูยืนล้อมกันเป็นวงกลม แต่ละคนอุทานเสียงต่างๆ กัน เช่น อี้ย โอี้ย เอ๊ะ ฯลฯ โดยเริ่มจากผู้ฝึกเป็นคนแรก แล้วต่อกันคนถัดไป ทีละคน จนครบทุกคน

4. ให้ครูนั่งล้อมเป็นวง ผู้ฝึกออกเสียง "โอม" แล้วให้ครูออกเสียงตาม จากนั้นแจกกระดาษให้ครูคนละ 1 แผ่น แต่ละคนเลือกสีเทียนและวาดรูปตามจินตนาการจากเสียงที่ได้ยิน (ให้เลือกรูปตามจินตนาการที่ได้ยินด้วย) เมื่อวาดรูปเสร็จ ให้ครูแต่ละคนพูดอธิบายสิ่งที่ตนวาด (ทำไมจึงเลือกวาดรูปนั้นๆ)

5. ผู้ฝึกออกเสียง "เคอะ" แล้วให้ครูวาดรูปจากเสียงที่ได้ยินว่า นึกถึงสิ่งใด และให้พูดถึงสิ่งที่วาด

6. ให้ครูยืนล้อมเป็นวงกลม ฝึกออกเสียง "อา" พร้อมกับทำท่าที่สัมพันธ์กับเสียง โดยให้แต่ละคนกางแขนออกจากกันในตำแหน่งเหนือศีรษะ พร้อมออกเสียง "อา" จากนั้นให้จับคู่หันหน้าเข้าหากัน กางแขนออกจากกันในตำแหน่งเหนือศีรษะพร้อมออกเสียง "อา" เสร็จแล้วเปลี่ยนเป็นให้ทุกคนหันหน้าเข้าหาผนังห้อง ปฏิบัติในลักษณะเดิม

7. ในทำนองเดียวกันให้ครูฝึกออกเสียง "เอ" "อี" "โอ" "อุ" แต่ทำแขนในลักษณะต่างๆ กัน

เสียง "เอ" ทำแขนไขว้กันด้านหน้าระดับอก

- เสียง "อี" เขยียดแขนขาขึ้น แขนซ้ายเขยียดขึ้น (เขยียดแขนให้ตรงที่สุด)
- เสียง "โอ" เอาแขนมาชนกันเป็นรูปวงกลมด้านหน้า (เหมือนกำลังโอบอะไรบางอย่าง)
- เสียง "อุ" ยกแขนลงด้านล่างคู่กันเหมือนสระอุ จากนั้นยกขึ้นชนกันเหนือศีรษะ

8. ให้ครูยืนหันหน้าเข้าหากันเป็นหน้ากระดานสองแถว ครูที่ยืนหัวแถวออกเสียง "อา" กางแขนออก พร้อมกับเดินผ่านช่องกลางระหว่างสองแถวมายังปลายแถว ครูคนถัดจากหัวแถวในอีกแถว ปฏิบัติในลักษณะเดียวกัน

9. เมื่อครบทุกคน ให้เปลี่ยนจากเสียง "อา" เป็น "เอ" "อี" "โอ" และ "อุ" ตามลำดับ (ทำท่าทางประกอบแต่ละเสียง เช่นเดียวกับกิจกรรมในข้อ 8)

10. ให้ครูนั่งล้อมเป็นวงหลับตา ผู้ฝึกนำสิ่งของธรรมชาติ ที่มีลักษณะพื้นผิวแตกต่างกัน ได้แก่ ใบไม้ ทราบ ลำสั้ ก้อนหิน ฝ้ายเส้นๆ เมล็ดพืช ท่อนไม้ จากนั้นผู้ฝึกออกเสียง "อ้อม" แล้วให้ครูหลับตาคำหาสิ่งของที่มีลักษณะตามที่ถูกวิจัยออกเสียง เมื่อได้ของครบทุกคนแล้ว ผู้ฝึกออกเสียง "เคอะ" "เรอะ" และ "เลอะ" แล้วให้ครูค้นหาของในทำนองเดียวกัน

11. เมื่อจบกิจกรรม ให้ครูสัมภาษณ์ แล้วให้แต่ละคนอธิบายเหตุผลที่ตนเลือกหยิบสิ่งของนั้นๆ

ครูมนัสกำลังอธิบายความรู้สึกต่อเสียงที่สัมพันธ์กับสิ่งของที่ตนเลือกหยิบ

ขั้นสรุป

ผู้ฝึกสรุปสิ่งที่ได้ปฏิบัติในวันนี้

สื่อ

1. กระดาษเปล่าขนาด A 4 เท่าจำนวนครู

2. สัตว์เขียนหลายๆ สปี
3. วัสดุธรรมชาติ ได้แก่ ใบไม้, ทราย, ลำลี, ก้อนหิน, ผ้าไหม, เมล็ดพืช, ท่อนไม้
4. ภาชนะใส่วัสดุธรรมชาติ

การประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมของครู

ภาคผนวก

ความรู้สำหรับผู้ดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

1. เสียง "โอม" เป็นเสียงที่นำมาจากเสียงเริ่มต้นที่ใช้ในการสวดมนต์ของศาสนาฮินดู คำว่า "โอม" นำมาจากเสียงในชื่อตัวสุดท้ายของเทพทั้งสาม(ตรีมูรติ) ได้แก่ พระพรหม (เสียง "มะ") พระวิษณุ (เสียง "อุ") และพระศิวะ (เสียง "อะ") เมื่อออกเสียงทั้งสามควบกัน "อุ อะ มะ" ก็จะได้เสียง "โอม" ซึ่งในทางศาสนาพุทธก็นำเสียงนี้มาใช้ในการสวดมนต์เช่นกัน ถือว่าเป็นคำครุที่ต้องรักษาไว้ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามวิวัฒนาการของภาษาเช่นในภาษาอื่น การเปล่งเสียงนี้จึงเปรียบเสมือนการเรียกพลังของเทพทั้งสามมารวมกัน

2. เสียง "เคอะ" เป็นพยัญชนะที่มีลักษณะเสียงระเบิด ให้ความรู้สึกแฉะกระด้างหรือสัมผัสที่เกิดจากการปะทะที่หนักและเกิดเสียง ขณะที่เสียง "เรอะ" และ "เลอะ" ใช้พลังน้อยกว่า และให้ความรู้สึกที่ต่างออกไป

3. การออกเสียงสระ อา เอ อี โอ อู แล้วทำท่าทางประกอบนั้น เป็นท่าทางที่นักฝึกพูดนำมาใช้เพื่อช่วยให้เห็นภาพของเสียงสระที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น และจากการทดลองใช้โดยนักฝึกพูด พบว่า ช่วยให้ผู้พูดรู้สึกถึงความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและความหมายได้มากขึ้น

แผนการฝึกพูด

ครั้งที่ 3

เวลา 90 นาที

วัตถุประสงค์

เมื่อฝึกปฏิบัติแล้วครูผู้เข้าร่วมโปรแกรมฯ สามารถ

1. ออกเสียงพยัญชนะ และคำที่มี "ร" "ล" และควบกล้ำได้ชัดเจน
2. พูดในระดับเสียงที่เหมาะสม
3. ตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและความหมาย

เนื้อหา

1. พยัญชนะในภาษาไทยมีฐานที่เกิดของเสียงต่างกัน จากด้านในสุดคือเพดานอ่อน มาสู่ด้านนอกสุดคือริมฝีปาก การฝึกพูดคำที่มาจากฐานเสียงต่างกัน เป็นการบริหารอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการพูด ทำให้พูดได้ชัดขึ้น และผู้พูดที่มีความรู้เรื่องฐานที่เกิดของเสียง จะช่วยให้ออกเสียงได้ชัดเจนขึ้น

2. เสียงพูดเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการพูดที่จะช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากเสียงพูดเป็นพลังงานอย่างหนึ่ง จึงมีแรงสั่นสะเทือนที่อาจส่งผลกระทบต่อร่างกาย อารมณ์ และจิตใจของผู้ฟังโดยเฉพาะเด็ก หากเสียงพูดนั้นดังเกินไป การฝึกพูดในระดับเสียงที่เหมาะสม สามารถทำได้โดยการกำหนดระยะสิ้นสุดที่ต้องการให้เสียงพูดส่งไปถึง และใช้การเคลื่อนไหวและอุปกรณ์ช่วยให้เสียงพูดมองเห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้น

3. การฝึกพูดโดยใช้ถ้อยคำที่มีลักษณะของวรรณศิลป์ และมีเนื้อหาสอดคล้องกับกิจกรรมฝึกพูด จะช่วยให้ผู้พูดมีอารมณ์ร่วมไปกับสิ่งที่ฝึกปฏิบัติ เพราะถ้อยคำดังกล่าวให้อารมณ์และความรู้สึกแก่ผู้พูด

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นเตรียมความพร้อม

1. ให้ครูทุกคนยืนเป็นวงกลม จากนั้นนอนหงายราบบนพื้น หลับตาและวางตัวให้ผ่อนคลายมากที่สุดประมาณ 1-2 นาที จากนั้นให้ค่อยๆ ลืมตา และลุกขึ้นยืน
2. ให้ครูออกกำลังกายในท่าต่างๆ พร้อมผู้ฝึกดังนี้

- สะบัดแขนและขา 3-5 ครั้ง

- หมุนคอช้าๆ วนตามเข็มนาฬิกา 3 รอบ ตามเข็มนาฬิกา 3 รอบ
- หมุนหัวไหล่สองข้างพร้อมกันไปข้างหน้า 3 ครั้ง ข้างหลัง 3 ครั้ง
- หมุนเอวตามเข็มนาฬิกา 3 รอบ ทวนเข็มนาฬิกา 3 รอบ
- ย่อเข้าหมุนตามเข็มนาฬิกา 3 รอบ ทวนเข็มนาฬิกา 3 รอบ

3. ให้ครูยืนล้อมกันเป็นวงกลม ตบมือพร้อมกัน 3 ครั้ง ประมาณ 3-5 รอบ จากนั้นให้ตบมือครั้งละ 1 คน ๆ ละ 1 ครั้ง เรียงต่อกันเป็นจังหวะ 1-2-3 ไปเรื่อยๆ จนครบทุกคน ทำซ้ำประมาณ 2-3 รอบ จากนั้นให้ตบมือในลักษณะเดิมแต่เมื่อถึงจังหวะที่ 3 ให้ครูคนที่ต้องตบมือในจังหวะนี้ ไม่ต้องตบ แต่ยังคงจังหวะนี้ไว้

ขั้นฝึกปฏิบัติ

1. ทบทวนการออกเสียงสระอา เอ อี โอ อุ โดยทำท่าที่สัมพันธ์กับเสียง เช่นเดียวกับการฝึกในสัปดาห์ที่ 3
2. ทบทวนการพูดคำที่มี "ร" "ล" และควบกล้า พร้อมเคลื่อนไหวมือ ทำข้อศอก ในอากาศเป็นรูปเลข 8 อารบิค
3. ให้ครูยืนจับคู่หันหน้าเข้าหากัน ห่างกันประมาณ 1 เมตร กระดกลิ้นออกเสียง "เรอะ" พร้อมกัน 2-3 ครั้ง แจกลูกบอลให้คู่ละ 1 ลูก จากนั้นให้ครูคนหนึ่งกลิ้งลูกบอลไปให้อีกคนหนึ่งที่ยืนอยู่ด้านหลังข้าม พร้อมๆ กับกระดกลิ้นออกเสียง "เรอะ" (ลากยาวไปเท่าที่จะทำได้) เมื่ออีกฝ่ายได้รับลูกบอล ให้กลิ้งส่งกลับพร้อมออกเสียง "เรอะ" ในทำนองเดียวกัน ทำซ้ำประมาณ 3-5 ครั้ง ผู้ฝึกเก็บลูกบอลคืน
4. ให้ครูยืนล้อมกันเป็นวงกลม กระดกลิ้นออกเสียง "เลอะ" พร้อมกัน แจกถุงถั่วให้ครูทุกคน ให้ครูโยนรับถั่วพร้อมออกเสียง "เลอะ" จากนั้นให้ผลัดกันโยนรับถั่วทีละคน พร้อมออกเสียง "เลอะ" ในขณะที่โยน จนครบทุกคน
5. ให้ครูผลัดกันออกเสียง "เคอะ" และ "เวอะ" ทีละคน (คนแรกออกเสียง "เคอะ" คนต่อมาออกเสียง "เหอะ") จนครบวง โดยเริ่มต้นจากซ้าย ไปจนเร็วขึ้นจนกลายเป็นคำว่า "เควอะ" จากนั้นให้ครูแต่ละคนออกเสียง "เคอะ" "เวอะ" ด้วยตัวเอง จากช้าไปเร็ว จนกลายเป็นคำว่า "เควอะ" ให้ครูเลือกคำควบกล้าอื่นๆ มาฝึกปฏิบัติในทำนองเดียวกัน
6. ให้ครูออกเสียงพยัญชนะที่แบ่งตามฐานเสียง ดังนี้

กะ ฆะ คะ ฆะ ณะ

จะ ฉะ ชะ ฉะ ณะ

ตะ ฉะ ทะ ฉะ ณะ

ปะ ฉะ พะ ภา ฉะ

ขณะออกเสียงให้ครูสังเกตว่า เสียงออกมาจากบริเวณใดบ้าง และอวัยวะส่วนใดที่เคลื่อนไหวขณะออกเสียงนั้นๆ ให้ครูทำซ้ำประมาณ 1-2 รอบ จากนั้นให้ครูพูดประโยคต่อไปนี้อย่างพร้อมผู้ฝึก

ก้าวจากแดนสรวงสู่พื้นพิภพ ฟากฟ้าพราวดาวเด่นจันทรงาม

ขณะพูดให้ครูสังเกตว่า เสียงออกมาจากส่วนใดบ้าง (ประโยคแรก เสียงจะเริ่มจากด้านในลำคอมาสู่ด้านนอกคือริมฝีปาก ประโยคหลัง เสียงจะเริ่มจากด้านนอกคือริมฝีปากไปสู่ด้านในสุดคือลำคอ)

7. ให้ครูยืนล้อมเป็นวงกลมซ้อนกันสองวง โดยยืนสลับหว่างกันระหว่างวงในและวงนอก ให้ครูวงในเดินถอยหลังออกมายังวงนอก พร้อมกับพูดประโยค "ก้าวจากแดนสรวงสู่พื้นพิภพ" (ให้หยุดเดินพร้อมจบคำพูด) จากนั้นให้ครูวงนอกก้าวเข้าไปแทนที่ครูในวงใน พร้อมกับพูดประโยค "ฟากฟ้าพราวดาวเด่นจันทรงาม" จากนั้นครูวงนอกที่เดินเข้าไปวงใน เดินถอยหลังออกมาพร้อมพูดประโยค "ก้าวจากแดนสรวงสู่พื้นพิภพ" ครูอีกวงพูดประโยค "ฟากฟ้าพราวดาวเด่นจันทรงาม" พร้อมเดินหน้ากลับไปสู่ตำแหน่งเดิมของตัวเอง ให้ทั้งสองวงเดินสลับกันไปมาในลักษณะนี้ประมาณ 3-5 ครั้ง

8. ให้ครูยืนเรียงแถวหน้ากระดานหันหน้าเข้าหากันในลักษณะของการสับหว่างระหว่างคนที่ยืนด้านตรงข้ามกัน ให้ครูพูดและเดินสลับกันไปมาระหว่างสองแถวในทำนองเดียวกันกับข้อ 5

9. ผู้ดำเนินการใช้โปรแกรมฯ พูดคุยกับครูเกี่ยวกับเสียงพูดที่มีผลกับผู้ฟัง เช่นเดียวกับเสียงทั่วไป เช่น เมื่อเราได้ยินเสียงที่ดังมากๆ ร่างกายก็จะสั่นสะเทือนไปด้วย หัวใจอาจเต้นเร็วขึ้น หรือเสียงร้องที่สูงมากๆ ก็อาจทำให้แก้วแตกได้ จากนั้นพูดคุยประสบการณ์ในการใช้เสียงพูดในชั้นเรียนของครูว่า การพูดเสียงดังกับเด็กไม่ได้ช่วยครูจัดการเรียนการสอนได้ดีขึ้น หรือไม่สามารถหยุดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้ แต่เสียงเพลง เสียงพูดที่ไม่ดังมากนัก หรือแม้แต่ความเงียบของครู กลับสื่อสารสิ่งที่ครูต้องการให้เด็กทำได้มากกว่า

10.ผู้ดำเนินการใช้โปรแกรมฯ สาธิตการสั้นสะเทือนของเสียง โดยนำทรายแห้งใส่กระดาษ จากนั้นนำกลองมาตีใกล้ๆ เพื่อให้ครูเห็นการเคลื่อนไหวของทรายที่เกิดจากแรงสั้นสะเทือนของเสียง

11.ให้ครูยืมล้อมกันเป็นวงกลม พูตามผู้ดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ทีละประโยค ดังนี้

สู่จุดมุ่งหมาย
ด้วยความมุ่งมั่น
ด้วยความแน่วแน่
ผ่านทุกเส้นขน
ผ่านทุกเส้นเอ็น
เหมือนไฟข้างใน
ต่อเนื่องคู่กรุ่น

12.ให้ครูอาสาสมัคร 1 คู่ ยืนหันหน้าเข้าหากันห่างจากกันประมาณ 1 เมตร ครึ่ง – 2 เมตร (ครูที่เหลือนั่งดู) ผู้ฝึกแจกถุงดำให้ 1 ถุง ให้ครูคนใดคนหนึ่งในคู่อาสาสมัครหันข้าง แล้วขว้างถุงดำไปตกหน้าคู่ของตน (ให้ถุงดำเป็นเหมือนตัวแทนเสียงพูดของครูที่ส่งจากตัวครูไปยังเป้าหมายคือ คู่ของตัวเอง) ในขณะที่โยนให้ครูพูตามผู้ฝึกด้วยประโยคข้างต้นทีละประโยค (โยน 1 ครั้งพูด 1 ประโยค) เมื่อจบคำพูดถุงดำจะไปตกหน้าคู่ของตัวเอง ครูอีกคนโยนถุงดำคืนกลับไปและพูดประโยคเดียวกันในทำนองเดียวกัน ดังนี้

ผู้ดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

สู่จุดมุ่งหมาย

ครูคนที่ 1

(พูดพร้อมโยนถุงดำ) สู่จุดมุ่งหมาย

ครูคนที่ 2

(หยิบถุงดำที่ครูคนที่ 1 โยนให้ แล้วพูดพร้อมโยนถุงดำกลับไป) สู่จุดมุ่งหมาย

ผู้ดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

ด้วยความมุ่งมั่น

ครูคนที่ 1

(หยิบถุงถั่วที่ครูคนที่ 2 โยนกลับมา แล้วพูดพร้อมโยนถุงถั่วไปให้ยังครูคนที่ 2) ด้วยความมุ่งมั่น

คนคนที่ 2

(หยิบถุงถั่วที่ครูคนที่ 1 โยนให้ แล้วพูดพร้อมโยนถุงถั่วกลับไป) ด้วยความมุ่งมั่น

โยนกลับไปกลับมาในลักษณะนี้ จนถึงประโยคสุดท้าย “ต่อเนื่องคุณ” เมื่อครบทุกประโยค ให้ครูที่เหลือออกมาฝึกปฏิบัติเช่นเดียวกันจนครบทุกคน

13. จากนั้นให้ฝึกปฏิบัติในลักษณะเดียวกัน แต่ไม่ใช้ถุงถั่ว โดยพูดโต้ตอบกันไประหว่าง 2 แถวที่หันหน้าเข้าหากัน จากนั้นค่อยฝึกทีละคู่ (เคลื่อนไหวมือในลักษณะเดียวกันกับการโยนถุงถั่วในกิจกรรมที่ผ่านมา)

การพูดโต้ตอบไปมาเพื่อฝึกเรื่องการใช้ระดับเสียง

ขั้นสรุป

ผู้ดำเนินการใช้โปรแกรมฯ สรุปสิ่งที่ฝึกปฏิบัติ

สื่อ

1. เกมตบมือ
2. แบบฝึกออกเสียงพยัญชนะ
3. แบบฝึกระดับเสียง
4. ทาย
  5. กระดาษ(สำหรับวางทาย)
  6. กลองขนาดเล็กหรือกลาง, ไม้ตีกลอง

7. ถูงัดเท้าจำนวนครูและผู้ฝึก

8. ลูกบอลผ้าหรือสักหลาดเท้าจำนวนครูและผู้ฝึก

การประเมินผล

สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม

ภาคผนวก

แบบฝึกออกเสียงพยัญชนะ

(บทฝึกพุดฐานเสียง)

ก้าวจากแดนสรวงสู่พื้นพิภพ ฟากฟ้าพราดดาวเด่นจันทรงาม

แบบฝึกระดับเสียง

สู่จุดมุ่งหมาย
ด้วยความมุ่งมั่น
ด้วยความแน่วแน่
ผ่านทุกเส้นขน
ผ่านทุกเส้นเอ็น
เหมือนไฟข้างใน
ต่อเนื่องคุกรุ่น

ความรู้สำหรับผู้ดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

บทฝึกออกเสียงพยัญชนะ (บทฝึกพุดฐานเสียง) สร้างขึ้นโดยยึดฐานเสียงแต่ละเสียง
ของพยัญชนะไทย เป็นหลักในการคิดคำ

แผนการฝึกพูด

ครั้งที่ 4

เวลา 90 นาที

วัตถุประสงค์

เมื่อฝึกปฏิบัติแล้วผู้เข้าร่วมโปรแกรมสามารถเข้าใจแก่นเรื่องของนิทาน เข้าถึงความจริง และคุณธรรมของนิทาน

เนื้อหา

การใช้การพูดเพื่อสื่อถึงคุณธรรมและความจริงในถ้อยคำได้นั้น ผู้พูดต้องรู้สึกและรู้จริงในสิ่งที่พูด จึงต้องศึกษาและทำความเข้าใจสิ่งที่พูดอย่างถ่องแท้ ศิลปะเป็นรูปแบบหนึ่งที่สามารถช่วยให้เข้าถึงแก่นของเรื่องได้โดยไม่ยากนัก เนื่องจากศิลปะเป็นเรื่องของอารมณ์ความรู้สึก ทำให้ผู้ทำกิจกรรมศิลปะไม่ต้องพะวงเรื่องความถูกต้อง สามารถใช้ศิลปะในการทำความเข้าใจเรื่องราวของนิทานได้อย่างอิสระ

กิจกรรม

ขั้นเตรียมความพร้อม

ให้ครูทุกคนยืนเป็นวงกลม จากนั้นนอนหงายราบบนพื้น หลับตาและวางตัวให้ผ่อนคลายมากที่สุดประมาณ 1-2 นาที จากนั้นค่อยลืมตาแล้ว ลุกขึ้นยืน

ขั้นฝึกปฏิบัติ

1. ทบทวนการออกเสียงสระที่ผสมกับพยัญชนะ ได้แก่ สระอา สระเอ สระอ สระไอ สระอุ ในแบบฝึกหัดออกเสียงสระ เช่นเดียวกับการฝึกในสัปดาห์ที่ 3
2. ทบทวนการออกเสียงพยัญชนะตามฐานเสียงในแบบฝึกออกเสียงพยัญชนะ พร้อมการก้าวเดิน เช่นเดียวกับสัปดาห์ที่ 4
3. ทบทวนการพูดในระดับเสียงที่เหมาะสม โดยการโยนลูกแก้วพร้อมพูดประโยค ในแบบฝึก ระดับเสียง เช่นเดียวกับที่ฝึกปฏิบัติในสัปดาห์ที่ 4

4. ให้ครูนั่งล้อมวง ผู้ดำเนินการใช้โปรแกรมฯ พูดคุยเกี่ยวกับความเป็นมาของ เทพนิยาย ที่มีมาตั้งแต่ยุคแรกเริ่มของมนุษยชาติ ประสพการณ์ของครูในวัยเด็กที่มีต่อนิทาน หรือเทพนิยาย และเรื่อง "ของขวัญจากฟากฟ้า" เป็นหนึ่งในเทพนิยายเยอรมัน ซึ่ง สองพี่น้อง ตระกูลกริม คือวิลเฮล์ม กริมม์ และจacob กริมม์เป็นผู้รวบรวมไว้ ผู้ดำเนินการใช้โปรแกรมฯ สาธิตการเล่านิทานเรื่อง "ของขวัญจากฟากฟ้า" ให้ครูฟัง จากนั้นแจกกระดาษให้ครูคนละ 2 แผ่น พร้อมสีเทียน ในกระดาษแผ่นที่ 1 ให้ครูแสดงความรู้สึกต่อเรื่องที่ได้ฟังว่า ควรจะเป็นสีใด (สีเดียวหรือหลายสีก็ได้) โดยใช้สีเทียนระบาย (painting) ตามความรู้สึกที่มีต่อนิทาน (ไม่ว่าจะเป็นรูปร่าง) ในกระดาษแผ่นที่ 2 ให้ครูวาดตัวละครเอกในเรื่อง

ครูแสดงความรู้สึกต่อนิทานผ่านสี

5. ผู้ดำเนินการใช้โปรแกรมฯ กล่าวกับครูว่า ถ้าครูรู้สึกต่อนิทานเรื่องนี้อย่างไร เมื่อครูเล่านิทาน ความรู้สึกนี้ก็ส่งไปถึงเด็ก

ขั้นสรุป

ผู้ดำเนินการใช้โปรแกรมฯ แจกเนื้อหา นิทานเรื่อง "ของขวัญจากฟากฟ้า" ให้ครู ไปฝึกเล่าที่บ้าน

สื่อ

นิทาน เรื่อง "ของขวัญจากฟากฟ้า"

การประเมินผล

สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม

ภาคผนวก

นิทานเรื่อง ของขวัญจากฟากฟ้า

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีเด็กหญิงเล็กๆ คนหนึ่ง ซึ่งพ่อแม่เสียชีวิตไปหมดแล้ว เธอยากจนมากจนไร้ที่พักพิงอาศัยหรือซุกหัวนอน ในที่สุดเธอก็ไม่เหลือสิ่งใดอีกนอกจากเสื้อผ้าที่สวมใส่อยู่ และขนมปังก้อนเล็ก ๆ ในมือซึ่งมีผู้ใจบุญมอบให้ แต่ถึงอย่างไรเธอก็เป็นเด็กดีมีคุณธรรม เมื่อถูกโลกทอดทิ้ง เธोजึงท่องไปในทุ่งกว้างด้วยความหวังใจในองค์พระ

ชายยากจนคนหนึ่งเดินผ่านมา กล่าวกับเธอว่า “ ลุงหิวเต็มทีโปรดเมตตาตามอบอาหารแก่ลุงด้วย “ เธอส่งขนมปังทั้งก้อนให้เขา พร้อมกับบอกว่า “ ขอให้พระคุ้มครองลุง “ แล้วก็เดินต่อไป

เด็กคนหนึ่งร้องครวญขึ้นว่า “ หัวหนูเย็นเต็มที โปรดเมตตาตามอบหมวกคลุมหัวหนูด้วย “ เธอจึงถอดหมวกออกส่งให้

เมื่อเดินต่อไปได้สักพัก เธอพบเด็กอีกคนหนึ่งยืนหนาวสั่น เพราะไม่มีเสื้อหนาวคลุมกาย เธอจึงถอดเสื้อหนาวของตนเองมอบให้

ครั้นเดินต่อไปเด็กอีกคนก็ขอชุดกระโปรง ซึ่งเธอก็มอบให้

ท้ายที่สุดเธอเดินไปถึงป่าใหญ่ ขณะนั้นฟ้ามืดแล้ว มีเด็กอีกคนหนึ่งมาขอเสื้อสวมใส่ เด็กหญิงคนดีคิดว่า “ คำคืนนี้มีมืดมิด ไม่มีใครเห็นเราหรอก ยกเสื้อให้เขาไปเถิด “ เธอจึงถอดเสื้อออกมอบให้เด็กน้อยไป

เธอยืนอยู่ในความมืดมิด โดยไม่มีสิ่งใดเหลืออยู่สักชิ้นเดียว ทันใดนั้นเอง ดวงดาวพลันร่วงหล่นลงมาจากฟากฟ้า ซึ่งมีโชะอะไรอื่นนอกจากเหรียญเงินแวววาว ถึงแม้เธอเพียงจะมอบเสื้อให้คนอื่นไป แต่กลับมีเสื้อผ้าเนื้อดีตัวใหม่สวมอยู่ เธอก็มั่งคอบเหรียญเงินขึ้นมา และร่ำรวยไปจนตลอดชีวิต

ความรู้สำหรับผู้ดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

1. เทพนิยายเรื่อง “ของขวัญจากฟากฟ้า” นำมาจากเทพนิยายกริมส์ ซึ่งพี่น้องตระกูลกริมส์ได้รวบรวมขึ้นจาก นิทานพื้นบ้านเยอรมัน แต่เดิมการถ่ายทอดความรู้มาจากการบอกเล่า

การบอกเล่าเป็นเรื่องธรรมชาติที่สุดในการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก นิทานไม่ใช่แค่สื่อสร้างจินตนาการ แต่เป็นภูมิปัญญาที่คนแต่ละรุ่นส่งต่อกันมา เกิดจากคนในเผ่าเดียวกัน ถ่ายทอดกันมา ไม่ใช่แค่จุดประกายจินตนาการ แต่บอกสัจจะ(truth) ในเรื่องนั้นๆ

2.การให้ครูได้มีประสบการณ์กับนิทานผ่านสื่อต่างๆ ช่วยให้ครูได้เข้าใจมากขึ้นว่า เด็กจะซึมซับนิทานเข้าไปโดยไม่มีเหตุผล เช่นเดียวกับครูที่ใช้สีสะท้อนความรู้สึกที่มีต่อนิทาน โดยไม่มีเรื่องของเหตุผลเข้ามาเกี่ยวข้อง เป็นการรับรู้โดยไม่ผ่านการตีความ และการมีประสบการณ์กับนิทานผ่านการวาดรูปตัวละครในเรื่อง เป็นการรับรู้โดยผ่านการตีความเนื้อหาของนิทาน

ศิลปะช่วยให้เข้าถึงนิทานมากขึ้น โดยไม่ต้องกังวลว่า จะถูกหรือผิด เพราะศิลปะทำงานกับความรู้สึก ไม่มีถูกไม่มีผิด เป็นเรื่องของความรู้สึก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาววราภรณ์ โพธิ์ศรีประเสริฐ เกิดและเติบโตในเมืองปากน้ำ จังหวัดสมุทรปราการ เริ่มประทับใจกับความไร้เดียงสาของเด็กๆ ตั้งแต่เป็น "ครูค่ายอาสาสมัครนิเทศสุนทรพจน์" คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่น 19 หลังจบการศึกษาเข้าทำงานในสายอาชีพที่เรียนมา ทำให้ได้มีโอกาสคลุกคลีกับเรื่องราวของครอบครัวและเด็กๆ มากขึ้น จึงเมื่อเปลี่ยนเส้นทางการทำงานมาสู่การศึกษาเด็กเล็กโดยตรง ได้ตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ทำให้ค้นพบคุณค่าและความหมายของความเป็น "ครู" ที่แท้ ปัจจุบันกำลังอยู่ในระหว่างการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาเด็กพิเศษ เพื่อร่วมมือกับผู้ปกครองเด็กพิเศษ และกัลยาณมิตรที่มีความสนใจในแนวทางเดียวกัน ทำงานช่วยเหลือเด็กพิเศษ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย